

SPANNING
SOLUTIONS

**ИВАН МАРИНОВСКИ
КОСМОСЪТ ДА ТИ Е НА
ПОМОЩ, АЛЕКСАНДЪР**

chitanka.info

ОГНЯН САПАРЕВ

ЯРКО ФАНТАСТИЧНО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Развлекателността е силата, а понякога и слабостта на научната фантастика. Тя обновява, освежава и повишава зрелищността на традиционните приключенски елементи, мотиви, герои, сюжети.

Увеличава невероятно мащабите — на време-пространството, действието, конфликта. Включва могъщи стихии, отключва възможностите на човека и човечеството.

Повишава залога — вече става въпрос за война на световете, за съдбата на човечеството, за бъдещето на цивилизацията.

Предлага много по-могъщ и интересен противник — космически чудовища, агресивна чужда цивилизация, роботи и технобиологични същества.

Предлага изключителни (изобретателни) оръжия — тук „номенклатурният списък“ е особено дълъг и атракционен.

Изобразява по-интересна (екзотична) предметна обстановка.

Внася съвременна интелектуална провокация, която при добрите автори не е само мимикрия.

Понеже фантастичното събитие е не само фантастично, но и събитие, то предполага смес от фантастични и нефантастични елементи. Тази смес може да бъде органична или не — фантастичното може да бъде механично привнесено или сюжетостроително. Читателят е готов да приеме Невероятното начално условие, колкото и необикновено да е то, но след това очаква от него да бъдат изобретателно изведени последствията „по вероятност или необходимост“. Иска не само да се удивлява от Невероятното, но и да съпреживява една Човешка история. История, която предизвиква не само интерес към технологическата изобретателност, но и съучастие в съдбата на героите, приобщаване към някакви актуални въпроси и отговори...

Най-често НФ посяга към приключенския сюжет — именно той в най-голяма степен дава възможност за занимателно и динамично

поднасяне на Невероятното; от своя страна Невероятното е особено плодно за приключенския сюжет, защото органично се съчетава с неговите жанрови атракции, неочаквани обрати, остро фабулиране.

Убедителна илюстрация на казаното е новият роман на Иван Мариновски „Космосът да ти е на помощ, Александър“. Авторът щедро засипва читателите с технологическата си жанрова изобретателност. Особено находчив е той в невероятните оръжия и прибори. Нека изброим само някои: гравитари (портативни генератори за гравитационни вълни), конгрегати (апарати за прехвърляне в близкото минало), скитаща плазма (чакащи изстрели), кохезионни и антикохезионни мини, водни и космически еони (технобиологични чудовища)... Но тази жанрова изобретателност не работи на празен ход — тя е активна съставка на жанровите (комплексни) атракции, на приключенското действие. Колкото — по необходимост — да са облекчени в психологическо отношение героите, те са достатъчно жанрово интересни, релефни и колоритни, за да привлекат вниманието и симпатиите ни.

Светът на планетата Фелания (откъдето отвличат децата ни, защото самите те стават все по-стерилни) е създаден в духа на тоталитарните антиутопии. Той е достатъчно близък, за да предизвиква необходимите асоциации със земните ситуации и отношения, и достатъчно „учуднен“, за да избегне лесната алегоричност. Особено впечатляващи и проблемно-художествено функционални тук са няколко жанрови изобретения. Преди всичко — „преднощта“. Това според главния герой Александър е „съноподобен дисоциативен транс“, а според бунтовника Адито от Фелания: „Това е картеч от реклами, изстреляни в съзнанието на всички феланци, това са стотици темповизионни програми, забивани насила в съзнанието ни и, искаме не искаме, ги гледаме, подчиняваме им се, те връхлитат с такъв интензитет, че изпадаме в безчувствие като при хипнотичен транс. Усецаме са като в гъст бульон от възприятия — звуци, цветове, настроения, желания, аромати, непонятни страхове ни обземат и смях, картини, наслаждаващи се една върху друга, наподобяват безброй сънища, събрани наедно, сгъстени до твърдост, смачкани, без да загубят формата си, умонепостижима едновременност на действието, в която се губи сценарийната последователност и логика, сюжетът, въздействието, виждаме, че се играе на сцена, а знаем също така, че е

реалност, където нашето участие е задължително, без нас не могат на стотици места, привикват ни и вече сме на стотици места в един и същи момент... Човек излиза от преднощта почти ненормален вследствие на градушката от внушения, става дума за свръхвъзбуда на различни центрове и зони в мозъка, и ни обхваща необикновена и луда стръв да придобиваме вещи, които иначе не бихме и погледнали“...

Позволих си този дълъг цитат, защото е изключително красноречив. От една страна, със своята проблемност — нима това не е изобретателна екстраполяция и ескалация на „мозаичната култура“, на хипнотично-рекламно-манипулиращото въздействие на аудио-визуалните техники? От друга страна — със своята въздействена сила на израза, защото Иван Мариновски умее да разказва не сама леко и забавно, но и достатъчно експресивно.

Вторият впечатляващ жанров момент са „памфлетите“. Памфлетистите са писатели врагове на бандитско-тоталитарния режим на Фелания, те със сарказъм и ирония подиграват „справедливостта“ на управляващата шайка и бунтуват срещу нея. Авторът предлага няколко такива „дисидентски“ текстове памфлети от различни автори, с различна риторика, но с достатъчно злъч и оригиналност. Това е впечатляваща жанрова находка, плодоносен контрапункт на стрелбата и гравитационните удари.

Досега познавахме Иван Мариновски като автор на хумористичния фантастичен роман „Руфо Червенокосия“, на фантастичния сборник „Тотемът на поетите“ и на историческия роман „Пладне за света Насташа“. Държа да подчертая: този исторически роман, който — както често се случва — остана без достатъчно критическо внимание (авторът не е литературен началник!), е ярко явление в съвременната ни литература и с човешката си история, и със събитийната динамика, и с повествователната експресия... Сега романът „Космосът да ти е на помощ, Александър“ е несъмнено най-добрият ни фантастично-приключенски роман от такъв тип. Наистина, това е само първата книга. Но нейните достойнства обещават добро продължение. И ние с нетърпение ще чакаме интересната компания на Александър. Талантът задължава.

Ние няма да разберем популярността и привлекателността на НФ литературата за всички възрасти, ако не осъзнаем, че тя е съвременният наследник на романтично-приключенската литература на ново — по-убедително и по-зрелищно — историческо, научно-техническо и интелектуално-мирогледно равнище. Тя освобождава Героя от най-различни ограничения, тя му дава изключителен времепространствен размах, мащабност на действията, перспектива на изобретателността (но не го освобождава от бремето на човешкото, от ценностите на културата, от ограниченията на цивилизацията). Тя осигурява по-голяма изобретателност и атракционност на Приключението и Екзотиката (и с това поставя на изпитание авторското чувство за мярка).

Читателят е доверчив, но и жесток. Талантът да ти е на помощ, Иван Мариновски!

На сина ми Александър

ПЪРВА ЧАСТ
В СЯНКАТА НА КОНГРЕГАТА

ПЪРВА ГЛАВА

1.

Знаеш ли, Мартина, едва сега мога да ти разкажа за онова далечно денонощие, което завърши така трагично, струва ми се, че трябва незабавно да ти разкажа всичко, за да се отърси и оттегли съзнанието ми от ужаса на невидимите дебнения, правещи смъртта етажна или ребусна, или скрита в сплъстени купчини въздух — не се наемам да я определя точно, ала такова усещане имах тогава, а и посетне, дори в настоящата минута. Все още го чувствавам прекалено близко и отсамно, паметта ми го държи в своя жива картина и трудно се съгласява да го прехвърли в словесен ред, повествованието е готово да избледнее на петото изречение, защото привидно съм се отдръпнал, обаче заблудата си е заблуда, под шлага на изкуственото успокоение тече стопен метал, не само съм сигурен, непоносимо горещо ми става, когато си спомня... Впрочем толкова от ония неща са непоносими, да вземем часовете, катеренето по урвите, натрупването на грешките една върху друга, докато накрая човек ги съзре като колона от древен елински храм (бяла, но осакатена, наклонена), вече падаща върху него.

Представи си до каква самоизмама бях стигнал — часовете ми тежаха, безсмисленото ходене започваше да ми втръсва, кръстосах и джунглата край каньона и все същото: папрати, трънливи храсти, морени, притихнали и топли като на гоблен, изобразяващ отдавна отминала ера. Нито следа от човешко присъствие, дива местност, забравена и от времето. Е, понякога ми се привиждаха мърдащи сенки, пък после се оказваше игра на отблясъците, мигновени отражения в реката, останах с впечатление (обратно на което знаех), че тази планета поначало е необитаема.

Умислен бях на връщане, породиха се съмнения, добре, разсъждавах, сигналът за помощ е дошъл от Мраморния каньон, пеленгирането, да речем, е точно, картата на местността също, обаче... следваха десет пъти обаче — търсещият помощ е излъчил сигнала от

каньона, а после по някакви съображения се е преместил на хиляда, на две хиляди, на десет хиляди километра, и защо не, оттогава е минал повече от месец; второ, в джунглата на Фелания без оръжие, без специална подготовка човек не може да издържи, игуанодонтите отдавна биха закусили с него; трето, предаването е траяло няколко секунди и изведнъж секнало, рязко и смущаващо като удивителен знак, побит в средата на дума, значи нещо му е попречило, спряло го е или...

Беше излишно и все пак прослушах ефира, озадачих се от тишината, апаратът ми за свръзка претършува всички вълни, каква наивност, сметнах безобидните припуквания в субмилиметровия диапазон за никакви. Но можех ли да знам тогава, че непрекъснато се води кодиран диалог, по-късно щяхме да научим за това и много по-късно щяхме да разберем кои са водили диалога и за какво.

В ония минути, броени от мен за спокойни, се разменяше тъй важната (ако я знаехме!) информация.

От охраната на лагера:

„В района на Мраморния каньон се появиха две групи. Група А се състои от трима души и се движи през джунглата по северната страна на каньона. Група Б се състои от девет души, преследва група А.“

От координационния център:

„Уточнете към кои конгрегации принадлежат групите.“

От охраната на лагера:

„Група Б е от ФАИ, група А е от неизвестна конгрегация. Снаряжението им е напълно непознато. През пресечена местност се движат бързо, вероятно по някакъв начин намаляват гравитацията и с изключителна лекота преодоляват канари, проломи и други препятствия. Единият от тях се отклони, отива на разузнаване. Чакаме нареждания.“

От координационния център:

„Наблюдавайте ги. Ще се намесите само в случай че навлязат в каньона. Ако са решили да се избият помежду си, не им пречете.“

В това време аз вървах преспокойно към хълма, където трябваше да ме чакат Януш и Велислав, ти не ги познаваш, наистина, откъде би могла да ги познаваш, но повярвай, Мартина, и двамата умееха да поднесат приятелството си отшлайфано и твърде приятно на пипане.

Не сварих Велислав, отишъл да огледа местността по посока на планината, а по моему бе отишъл да дразни днешната си съдба и да се радва на каквото ще му погоди — имах всички основания за подобни опасения, тъй като Велислав изповядваше религията, че човешките същества живеят допълнително в риска, и никога не беше крил стремежа си да създава повече критични ситуации около себе си, за да получи по-голяма премия живот. Опасявах се и заради припряността му, способен бе да си счупи врата от нетърпение пръв да види, пръв да се намеси и най-вече самичък да участвува там, където е задължително множественото число на участниците.

То се знае, оставаше ни да чакаме, апаратът за свързка бе излишна в случая вещ, обадохме ли се, повикахме ли Велислав, щяхме да повикаме феланците: ето ни тук, елате ни изловете.

Чакането — говоря за такова чакане — е като струна без китара, колко да я опънеш, колко да я отпуснеш, колко да я дръпнеш, та хем да не се скъса, хем да впрегнеш в що-годе спокойна мелодия времето си, пък и само камъните нищо не правят, докато чакат, хората правят, често и най-ненужното. Януш копаеше с тока на обувката си пясъка, аз го наблюдавах съсредоточено, сякаш от труда му зависеше всичко.

Ако можехме да чуем кодирания диалог, бихме научили защо се бави Велислав.

От охраната на лагера:

„Групата на ФАИ е устроила засада на един от група А.“

От координационния център:

„Не се месете, оставете ги да се изтрепят.“

От охраната на лагера:

„Фаистите го плениха. Тръгнаха към старата сграда на платото.“

От координационния център:

„Наблюдавайте как ще реагират двамата от група А.“

Ние не реагирахме, дори не подозирахме, че Велислав е повален от далечен изстрел, коляното му пламнало от ужилването на инжектора, изливащ невропаралитичната си течност, и тялото му се строполило с тежестта на гипсова отливка. Безпомощно цамбурнало съзнанието му в мъгла, светлините полека-лека гаснели, май в последната светлинка зърнал приближаващите се феланци, деветима мъже, а когато дошъл на себе си (обезоръжен и с кохезионни белезници на ръцете), го повели нагоре към планината, вървели един след друг, стъпка в стъпка, с необяснимо безразличие и мълчаливост. Стигнаха голяма, изоставена от десетилетия постройка, и едва там разменили няколко думи и го вкарали в полутъмна стая, където забравили за съществуването му, седели около масата и всеки гледал с неподвижни очи пред себе си — явно не усещали и своето съществуване.

По някое време един от тях го попитал кой е и какво търси в каньона. Като не получил отговор, смъкнал шлема му, а това било в 18 часа и феланската преднощ смела съзнанието на Велислав.

Продължавахме да чакаме Велислав, аз следях хронометъра, следях Януш, с приближаването на преднощта безпокойството ни растеше — на проклетата планета денонощието се делеше на ден, преднощ и нощ и този трети цикъл нямаше нищо общо с обикновената земна вечер, според сведенията, с които разполагахме, тогава феланците изпадали в сън, не същински сън, а някакво вцепенение, летаргия, отнесеност от света, с широко отворени, ала невиждащи очи лежали, седели, стърчали кой където го стигнела преднощта и в това състояние прекарвали от 18 до 21 часа, после постепенно изпълзвали от полусмъртта, от вкаменяването си, бавни и тромави като по чудо оцелели пеперуди от разтопяващ се лед, и нормалният живот се подновявал — до следващата преднощ. Толкова знаехме за опасния фелански феномен, тоест нищо, още по-малко знаехме как ще подейства върху нас третият цикъл, възможно беше да му се изплъзнем, разчитахме на екранната защита.

В 18 часа въздухът се втвърди и одраска с острите си ръбове ноздрите ми, само че беше внушение, резултат, следствие от напрежението, в действителност нищо не се случи, екранната защита действуваше надеждно. Обаче трябваше, разбира се, че трябваше да надникнем във феланската преднощ, да разгадаем що за мистерия е, ти, Януш, ще следиш какво правя и взема ли силно да приритвам на умряло, дърпай ме обратно — и се засмях.

Докато свалях шлема си, Януш ми кимна да не се безпокоя (какво имаше да се безпокоя, да не отивах на оня свят?), щял след малко, до минута-две, да включи екранната защита.

А ме забрави за безкрайно дълги седмици.

2.

Ето, Мартина, ти казваш, че в младостта си имаме по една точна причина (дори да е случайна) да възприемаме света по-иначе, и аз съм съгласен. Преди години, в началото на юношеството си, съвсем неочаквано открих, че светът е най-невероятният многостен и всяка от неизброимите негови стени заслужава внимание и обич, приех живота като идеализирано приключение и така оформих твърде противоречивия си характер, който ми осигуряваше ежедневни разочарования. Всички мои близки с въздишка ме определиха за непостоянен, непоследователен, отнесен и се стараеха според силите си да внесат нещо във възпитанието на непослушната издънка на рода, но аз правех непредвидим завой вляво или вдясно и техните примери не ме достигаха. Хвърлях се с главата надолу в неочаквани начинания, интересувах се от какво ли не, занимавах се с какво ли не, което в края на краищата приличаше на бягане през много стаи, откъдето нищо не вземах, а и вратите само на влизане бяха различни, на излизане хлопваха еднакво. И се получаваше така, че както изучавах шедьоврите на съвременното кино, понякога усещах гъдел в ушите, нескончаем гъдел, който ме тласкаше към музиката седмици поред, внезапно я зарязвах и с дни се заседяхах пред хромокомпютъра, карах го да произвежда пламтящи, необвързани тематично и цветово етюди, а после се състезавах с него, рисувайки сам по-цялостната картина с лесно доловими грешки, като тъкмо в грешките и в несъвършенствата откривах победата си над машината и еметропията, и все пак, разочарован от себе си, скоро се увличах по спорта, после по археологията, после ковях с тромав чук скелето на повест, което рухваше, защото аз-писателят вече беше обсебен от аз-математика.

Постоянното оплакване на близките ми веднъж бе опровергано от един случаен гост, на чиято реплика за съжаление не обърнаха внимание.

— Вашият Александър е просто от рядката порода, които дотам обичат живота, че задължително изглеждат непоследователни...

По онова време се появи навикът ми да обикалям сградата, висейки на ръце от външната страна на терасите на двайсетметрова

височина — нарекоха го налудничавост, демонстрация на евтина храброст, глупашка еквилибристика, попитаха ме защо, аз отговорих: не знам, но ми е необходимо.

Всъщност, без да съзнавам, се бунтувах срещу смъртта, точно тогава в характера ми се наслои презрение към всякакъв вид и род опасности. Бях се допрял до смъртта чрез първата си любов и това ме потресе и разбунтува.

Дъщеря на моя преподавател по математика, с име и лице за любов, когато я видях, океанът от цифри изтече между пръстите ми и се присмях на доскорошната си заблуда, че математиката ще ме владее вечно. Макар и добре запознат с прекия изказ на симпатия към момиче, се противопоставих на господстващите обичаи на своето време, извърших простичка подмяна на епохите и сътворих низ от постъпки, достойни може би за миналото, но неадекватни на днешния ден. Бях дотам неразбран, че открито ми се подиграха — шеметното ми любовно признание (след месеци ухажване) прекъснаха с осъждаща усмивка и със смях, който не чух, а усетих като убийство.

Оттогава придобих безпогрешен усет кога се готвят да убият нещо в мен и сега, във феланската преднощ, посягайки към шлема да изключа цялата екранна защита, отново ме лъхна същото смразяващо предизвестие за смърт, но вече бях безпомощен да се противя с каквото и да било.

Трудно е, Мартина, да възстановя хронологията и ритъма на това, което последва, беше монтаж и разцепление, обединяване и разформироване, невиджана бързина в явно забавен каданс, фрагменти от ежедневието, от актуалната същност на света, ала потопена в грандиозност, в едва ли не митическо пресъздаване на Вселената, въобще с невероятно разточителство се постигаше твърде нищожна цел — разбира се, такова е сегашното ми заключение, а тогава съзнанието ми се взриви, лумнаха огньовете, обзе ме луда радост и светлини с ефимерни форми полетяха във всички посоки... загубих се в противоречия — половината ми аз не искаше да се радва, от другата половина извираха заповеди да се радвам, иначе ме грозеше наказание, самотническа болест, мигновено остаряване, няхах никакъв избор, всяка моя клетка жадуваше за живота в тази разкошна петдесететажна сграда с магнитна реклама — хотел „Ектополис — север“... все още в допир с реалността побързах да се предупредя, че ставащото е

халюцинация, но същевременно приех за неоспорим факт изгарянето на предупреждението си, сякаш не беше абстракция, а стиска оризова слама, и без огорчение съзерцавах отнасянето на пепелта от светлия вятър, който не спря да духа в лицето ми дни наред... май не се движех, ала насрещният вятър създаваше илюзията на движението, никелиран лифт ме издигаше покрай фойета, искрящи като фосфоресциращи езера... задушевен, почти архитипов глас се възхищаваше от ослепителната ми интуиция и осъзнаване, че халюцинация е бил предишният ми живот, а това чудесно легло в хотелския апартамент е истинската действителност... в далечината личеше тънката линия на хоризонта и щом я виждах в нейната безкрайност като окръжност, то значи за мен нямаше назад и встрани, значи съществувах в някаква трептяща конфигурация на безпространствеността, създадена специално за мен... обля ме топла вълна на самодоволство, че успях да разсъждавам с главозамайваща лекота, без усилие разчетох неповторимата формула на своята индивидуалност — незаписана никъде освен може би на дъното на личността ми — и се възхитих от което съм, където съм и както съм... последвах дълги седмици на наслаждения, участвах в тях с неуморим ентузиазъм и с явна полза за настроението и самочувствието си, летях заедно с разноцветните светлини въпреки огромната им скорост, беше влудяващо преживяване с пластове на лека тъга, притома и чудо, сливане с виденията, тук всичко имаше криле за нагоре и за надолу, за после и за преди, за аромат и за цветове... усещах се на десетки и на стотици места едновременно и навсякъде пред мен се готвеха да отворят нова врата към сърцето на безпределната еуфория, като поставяха недешифруеми и непонятни условия, които тутакси приемах, без да ме е грижа какви са, стига да не изчезваше обкръжаващият ме рай... още веднъж в някаква падина на съзнанието ми, непревзета от преднощта, се мярна съмнение за нормалността на произтичащото, ала веднага го пометоха гласове и къде-къде по-действителни и успоредни внушения, идещи от калейдоскопичните късове непозната материя, безплътни, сякаш лишени от вещество, но извайващи свои хроматични мелодии и петдесететажната сграда на хотел „Ектополис — север“... и започнах да потъвам в непредвидимите вариации на съвършенството, което ме вписваше в себе си, и крещях да не свършва никога...

В този момент се събудих — по-точно се сгромолясах от седмото небе — и изохках, за размътения ми поглед лицето на Януш се поклащаше някъде високо над мен.

— Добре ли си? — Говореше как непрекъснато ме следял, в началото пулсът ми се ускорил, после температурата спаднала на трийсет и пет градуса, дишането олекнало като на замръзнал, тогава включил екранната защита, всичко траяло около минута. — Александър, добре ли си?

Бавно осъзнавах, че преживяванията ми са непреводими, очите ми се въртяха в кръг, търсейки отново опора в този свят — всичко траяло около минута, а за мен това бяха дни и седмици, дори часовете приличаха на втасващи топки тесто.

— Преднощта е някакъв съноподобен дисоциативен транс или направо лудница, строяща се и обзавеждаща се в мозъците на феланците, за да...

Надигнах се с нежелание (щеше ми се да остана там, в чаровните видения), но се насилих да кажа:

— Добре се чувствавам, само ми напомни какво трябваше да правим.

Главата ми продължаваше да бучи.

Без да разбере кога, тръгнахме да търсим Велислав покрай реката, в джунглата, под сякаш горящия фелански спътник (по-голям и по-светъл от нашата луна), вървихме предпазливо и не чак толкова, защото имахме биоиндикатори, чувствителни като хрътки прибори, регистриращи присъствието на живи същества в радиус от петстотин метра; вършеха работа и на следотърсачи и с мелодично писукане ни подсещаха, щом се отклонявахме от следите на Велислав.

Хаосът в мислите ми се уталожваше бавно, непонятното въздействие на преднощта продължаваше да държи сетивата ми в някаква безотговорна схема — усещах се като случаен посетител в тази невзрачна действителност.

Тревожните сигнали обаче ме извадиха от унесеността, на няколко пъти спирахме и затаяхахме дъх, предупредени от биоиндикаторите, че приближаваме голяма биомаса, не човек, не група хора, а десеттонни купчини, по всяка вероятност фелански игуанодонти, сврени в леговищата си да сънуват огромни колкото себе си сънища. Заобикаляхме ги предпазливо, повечето от тях не бяха

тревопасни, смътна беше информацията — уж само денем ловували влечугите, но как ли щяха да реагират, ако ги сриташ нощем; и друго, не по-маловажно, нямаше да е в наша полза да откриваме стрелба.

Сега тихият сигнал на биоиндикатора прозвуча в ушите ми като удар на чинели: тук към следите на Велислав се прибавяха следите на много хора, явно тук е бил издебнат, нападнат, пленен — дано да е само пленен.

Когато излязохме от джунглата, нагазихме в сухи треви, шумоленето им ни съпътствуваше до широко плато, където тревите отстъпиха място на тлеещи от силната лунна светлина шубраци. Ниска, ала невероятно дълга сграда, построена в полукръг, следваше извивката на платото, заради белите лишеи покривът изглеждаше като на бели дупки, прозорците — без стъкла — тъмнееха, нямаше никакъв признак на живот, неизбежното впечатление на запустялост се усещаше, но се усещаше и блудкавата миризма на спотаена опасност. И се доказва: в северния край на сградата замъждука светлина.

— Следвай ме — прошепна Януш.

Внимателно се приближихме, после запълзахме през храстите.

Нищо по-бодливо и по-кораво не съм срещал, приличаха на средиземноморската макия, но на тукашните храсти жестокостта беше степенувана. Пълзахме като през зелени бръснарски ножчета.

Придвижвахме се съвсем бавно — хлъзгане по тишината, дори покрай нея, защото вече бяхме близо и виждахме. Виждахме добре цялото помещение, на стената висеше силен електрически фенер, около дългата маса седяха осем мъже с неподвижността на замислени мъдреци или безизразността на лицата им бе толкова неповторима.

Деветият феланец, коленичил до вратата, побутваше нещо с клечка по пода, от време на време издаваше ликуващ възглас и си ръкопляскаше. Изключвах да е игра, но на такова приличаше.

Всичко това погледът ми обхвана мимоходом, бях се взрял единствено във Велислав, захвърлен в дъното на стаята, овързан, обезоръжен, без шлем и значи под въздействието на преднощта, мъртъв и щастлив.

Януш направи няколко безгласни знака, отвърнах му с отсечено движение, винаги ме е смайвало как в подобни моменти, без да се нарушава предпазливостта, хората умножават стократно възможностите да се разберат, ние се разбрахме кой какво ще прави,

дори как, дори къде ще се срещнем после, ако операцията приключи според желанието ни.

Запълзях назад, върнах се в другия край на постройката, с ритник отворих външната врата и коридорът от изстрелите и виковете ми се разтърси като от сеизмичен трус, стрелях и виках, докато цялата банда се хвърли да ме преследва...

От охраната на лагера:

„Двамата от група А стигнаха до постройката. Разделиха се — единият откри безпорядъчна стрелба и побягна, отвличаща маневра, обаче фаистите оставиха пазач при пленника и другите осем хукнаха да го гонят.“

От координационния център:

„Не им се бъркайте, те ще го заловят.“

От охраната на лагера:

„Вторият от група А влиза в постройката, ще се опита да освободи пленения.“

От координационния център:

„Глупости. Фаистът ще го ликвидира или ще плени и него. Докладвайте, когато започнат разпитите. Трябва на всяка цена да се уточни от коя конгрегация са.“

И през ум не ни минаваше — на мен и на Януш — колко безпомощни им се струвахме и че вече ни брояха за пленници и тримата. Докато се отдалечавах от платото, Януш огледал противника си, феланците въобще са красив народ, и този не правел изключение, симпатично хлапе, ще го вържа хубавичко и толкоз, рекъл си, нека живее. С ей такива доброжелателни мисли нахлул в помещението и тук намеренията му се провалили.

Хлапакът, двуметров исполин, но все пак хлапак в лице и на години, никак не се стреснал от появилия се Януш, не обърнал внимание и на насочения пистолет, а кимнал за поздрав (твърде неестествен жест при тая ситуация), клекнал на пода и с детинска усмивка забърборил:

— Вземи три топчета. Ще играем — ти в тази ямка се целиш, пък аз — в тази. Който пръв вкара топчетата, печели!

Повече настръхнал — предполагал уловка, — отколкото изненадан, Януш наредил:

— Иди до стената и застани гърбом.

— А топчетата? — не сменил тона си хлапакът исполин, лицето му се залюляло между обидата и надеждата, че играта ще се състои.

— Друг път.

Ами, защо друг път; феланецът завъртял отрицателно глава, не бил съгласен да се отлага за друг път, сега искал, усмихвал се широко с издадена напред долна устна, както децата, когато наивно молят непознатият гост да се включи в играта им, та ако ще да правят пясъчни панички, а гостът да е в смокинг.

Редом с несвършващата усмивка показал малък фокус, сплел пръстите на ръцете си — и хоп, — прескочил ги, сякаш били въженце, първо напред, после назад, сиреч гледай какво мога, и изражението му било въпросително: а ти можеш ли?

Откачен или безподобен хитрец, мярнало се подозрение у Януш, той помръднал пистолета и с това все едно задраскал невъзможната сцена и прехвърлил феланеца в друга реалност.

— Ахааа! — Невероятна реакция, късче от мига и хлапакът се преобразил (или се изтръгнал от инфантилността), със светкавичен скок прелетял четирите, петте метра до спящия Велислав, прикрил се зад него и опрял пистолет в главата му. — Още крачка и ще убия твой човек! — изкрещял. — Хвърли оръжието и вдигни ръце, инак ще му пръсна черепа!

Времето, тръгвайки към смъртта, започва да диша тежко — така го чул Януш, подчинил се на командата, а онзи владеел положението и нищо не можело да му попречи, милиметър по милиметър натискал извития спусък на пистолета, сякаш била извитата опашка на животинче, търпящо болката засега, Януш също бавно вдигал ръце.

3.

Оная нощ, Мартина, се случиха прекалено много събития, които съвсем не можех да си обясня, чужди бяха за мен феланските тайни, цяла поредица от неестествености, например преследването ми — аз развивах нечовешка скорост с гравитарите, а феланците без гравитари не изоставаха, ту на четиристотин, ту на двеста метра зад мен бягаха. Накрая така или иначе им се изплъзнах, намерих Януш и Велислав на уговореното място, чакаха ме, Януш лаконично разказа за станалото на платото.

— Сгреших с феланеца. Изключено е този малчуган да е идвал на Земята да върши мръсотии, други са идвали, тъй си мислех, но когато заплаши Велислав и ме накара да вдигна ръце, вдигнах ги без състрадание, без милост, без угризения, догоре ги вдигнах...

Знаех какво е последвало — освен с лъчеви пистолети бяхме въоръжени с гравитари, портативни генератори за гравитационни вълни, монтирани в подмишниците на костюмите ни, и когато (в подобни случаи) ни обезоръжаха и: горе ръцете! — те се включваха, мощен гравитационен импулс помиташе противника точно както би го помела близка и безшумна експлозия.

Велислав беше неузнаваем, стиснал плътно устни, не отговаряше на никакви въпроси, разбира се, трябваше време, докато улегнат ветровете и прахолякът, вдигнати от феланската преднощ в главата му, докато оживеят очите, защото все още лежаха върху лицето му като парчета от замръзнал стъклопис. Не съществувахме за него, не ни виждаше даже, ала мърмореше под нос срещу тревата, срещу джунглата, сравняваше ги с някакви килими, фойета, апартаменти, и идеята фикс щеше да продължи да ражда сравнения, ако не бях попитал:

— Велислав, какво е „Ектополис — север“?

Въпросът ми го отрезви, но напълно се свърза чак на разсъмване, когато приближихме устието на каньона — може би уморителното и бързо вървене успя да успокои размътеното му съзнание или Велислав успя да протегне ръка във вчерашния ден и да възвърне самообладанието и бързината си. Точно тогава започна онзи низ от

неестествености, за които споменах. Най-неестественото бе мълчанието на неумеещите да мълчат биоиндикатори. Всъщност те сигнализираха (сякаш бяха повредени), че преди две минути тук е имало хора, а феланците ни нападناха на секундата, като че поникнаха от земята или паднаха от клоните на дърветата, или се излюпиха от нищото, и явно искаха да ни пленят, защото стреляха само с инжектори. А когато ние отговорихме с огън, нямаше по кого, отново се скриха в нищото — нима беше естествено? Побързахме да се оттеглим към един пролом, но пътят беше отрязан. Велислав пръв забеляза светлите точки по дъното на пролома, плуваха в сенките на утаяващата се нощ като паднали звезди, само че не бяха звезди, а безмълвно чакащи смърти.

Не бе изминал и месец, откакто старши инспекторът Шетински ни предупреди: информацията е индиректна, обаче имаме основание да смятаме, че е вярна. Феланците не се свенят да прилагат тая подлост — скитащата плазма, както те са я нарекли, носи се из въздуха безшумно с формата на малки кълбовидни мълнии, които са почти незабележими на дневна светлина и в мъгла, само нощем изпускат бледолилаво сияние, плуват на постоянна височина — около метър и половина над земята, така че невнимателен човек налита върху тях винаги с гърди. При това за феланците не представлява никаква трудност да ги сеят където си искат, просто намаляват до минимум мощността на лъчевия пистолет, натискат спусъка и от цевта като сапунени мехурчета се издуват капките плазма и се изтърколват на двайсетина метра. И чакат, ненапразно ги наричат още чакащи изстрели — с часове се носят из въздуха и причакват някой по-разсеян. Сблъскат ли се помежду си, също се взривяват, звукът наподобява отварянето на изветряло шампанско. По-далече от такова „наздраве“, имайте го предвид и внимавайте, вярвам, че разбирате за колко много неща трябва да внимавате на Фелания...

Тръгнахме покрай каньона и тогава биоиндикаторите се обадиха да сменим посоката, хлътнахме в джунглата, но и там същото: мелодичният (сега неимоверно противен) сигнал на биоиндикатора — тоника и субдоминанта — доказваше, че кръгът около нас се затяга.

Феланците ни обкръжаваха и изглежда, вече не държаха да ни пленят.

Най-близкият до мен евкалипт рухна от далечен и неточен изстрел, срезът през стъблото блесна като мигновено гилотиниране, поръсиха ни листа, изненадани сякаш от внезапната смърт.

Велислав (наистина си бе възвърнал бързината) стреля едновременно с рухването на евкалипта, там се купчеха няколко канари, сив пейзаж с едно-единствено зелено петно — дърво с широка корона, от дънера отскочи сянка, мина ми нелепата мисъл за бягство на дървесната сянка, обаче сянката се спъна, разпростря ръце и феланецът замря неподвижен.

Хванахме широка лъкатушеща пътека през редки палми, тичах отпред, на един завой едва не налетях върху кълбо скитаща плазма, като лилав ирис на огромно немигащо око пъкна току пред мен и трябва да съм стрелял съвсем навреме, облъхна ме само горещата вълна от експлозията.

Сменихме отново посоката, имахме определена задача, да проникнем в Мраморния каньон, така че бяхме задължени да се измъкнем, а не да приемаме боя; измъкването от кръг, който се стеснява, налага бързо, незабележимо преместване и търсене, докато се намери невъзможната за намиране пролука; навсякъде ни чакаха засади — при стръмното нанаторнище, при купчината скални отломъци, при онзи прогнил пън, а в криволиците на пътеките и зад храстите ни дебнеха изстрели и тихомълка плазма, убиваща без предупреждение.

Тичах отпред, значи мен трябваше да улучат, тогава защо падна Велислав, защо падна с оная тишина в тялото си, която настъпва, когато отшуми и последната крачка на живота?

Разкъсана и оголена, плетеницата от суперйонни проводници, монтирани в костюма му, димеше, хванах го за рамото, тъканта беше влажна и лепкава, досущ кисната в подсладена вода.

Зъбите ми скоминясаха от ярост, пунах дълъг автоматичен ред в пъна, иззад който стреляха (имаше здрава кора и може би беше осъден да живее до края на света, но аз не бях съгласен), запалих го като бала суха кока, не ми стигна и продължих да кося храстите наоколо и нечленоразделните викове там.

Овъргалани в обгорели листа и клони, феланците лежаха ничком, съжалих, че само двама съм накарал да платят за... Върнах се и заварих Януш да стои неподвижен до Велислав.

Няколко минути така, после, освободен от мълчанието, злостен, пъргав, Януш огледа приборите по колана на Велислав, до един съсипани, и постави под разкъсаната му дреха своя каскаден електроакустичен преобразувател, нещо като амулет срещу феланските игуанодонти, изпадащи в панически страх от инфразвука, щеше да ги държи на разстояние в продължение на двеста часа, макар че бе невъзможно да се правят прогнози кога ще дойдат нашите, и за всеки случай оставих и своя преобразувател — тъй отдалечавахме мъртвия Велислав с цели четиристотин часа от повторната смърт.

А може би дотогава щяхме да се върнем ние, исках да му обещаая, обаче... обаче мъртвите не бива да бъдат лъгани.

4.

Това беше пак неестествено — поне като човешко поведение. Феланците бързаха нагоре по брега на реката и когато ни забелязаха, спряха, застанаха в редица, на фона на квадратната варовикова скала силуетите им изглеждаха като нарисувани на лист. Викаха (гласовете не стигаха до нас) и показваха с недвусмислени жестове какво ни чакало при следващата среща — съвсем инфантилно се държаха. Януш вдигна пистолета, прицели се, голямо е разстоянието, казах, малко е спрямо желанието ми да улуча, отвърна и изстрелът застигна последния феланец тъкмо преди да се скрие зад скалата.

По десния бряг, на който стояхме, нямаше как да влезем в каньона, пречеха отвесните скали и реката, врязваща се под тях, изръмжах срещу този своеобразен катинар, изработен толкова безпогрешно за милиони години, а и шансът да преплуваме отсреща през бързея беше нищожен.

Тръгнахме да търсим разширение и го намерихме след завоя на реката, след дълго газене през влажни папрати, както изглеждаше, на Фелания всичко бе скрито зад завоите на безконечно бъртене било по пътеки, било в несигурни предположения. И тук мястото от всяка гледна точка не беше подходящо, полегатите брегове преминаваха в мочурливи разливи с тресавищни ями, които като огромни вендузи всмукваха каквото им попаднеше (хвърлих няколко клона и те с мляскащи звуци бяха погълнати), жълто-бялата пяна в средата пък подсказваше, че водовъртежите непрекъснато колят пясъчното дъно и отново го засипват, сякаш да си осигурят работа за векове напред.

Нагазих до коляно, придвижвах се бавно, дъното поддаваше като сунгер, рязко се отблъснах и заплувах към предварително набелязаната дюна на отсрещния бряг. В началото поне петната, тия жълти петна на водовъртежите, оставаха невъзмутими, когато се приплъзвах покрай тях, те всмукваха мехури и пясък, водорасли и корени, изскубнати някъде по-нагоре от събрата водовъртеж и изоставени после на течението; щеше ми се коварният талвег да е вече зад мен, забързах, дясната ми ръка трябва да бе ударила малко по-вдясно и тутакси усетих как водната кука на водовъртежа ме дръпна,

хвърли ме в добре измислената и стегната мрежа от концентрични вълни, подводният рибар завъртя мрежата с улова си, само за миг се опитах да се противопоставя и се отказах — единственият сполучлив договор с водовъртежа и цялата истина на спасението е да хвърлиш всичките си сили в поемане на въздух, повече въздух...

Водата ме усука и стремглаво ме запрати надолу, болезнено ме блъсна о дъното, корен ли, друго ли ме забърза през лицето и ледена вода и пясък се смесиха с кръвта от разбитите ми устни.

Изплувах, обърнах се по гръб и погледнах назад — Януш, обезпокоен от подводните ми пътешествия, вместо да изчака да изляза на отсрещния бряг, бе скочил предварително; канех се да подвикна, че всичко е наред, и тогава встрани от Януш видях да се влачи безпенеста следа, нещо, което умееше да плува като волен дух, пресичаше пътя му; нямаше съмнение, че го настига фелански ихтиозавър, носеше се под самата повърхност, сякаш отпаряше водната кожа и (настръхнах) ей сега, след малко, тялото на водата щеше да лъсне влажно и одрано.

— Януш!

— Януш!!! — изкрещях още веднъж и тутакси се наругах, можеше иначе и по-бързо да го предупредя за опасността, стрелях, сигурно не улучих и все пак влечугото бе смутено, главата му щръкна над водата и веднага се скри, но Януш вече разбра, неговият и моят изстрел прорязаха мястото на бълбукащите още мехури, кипящ гейзер, облаци пара, сред тях се мярна туловището ведно със свирепостта си, опашката заблъска, разкъсвайки и убивайки белите облаци, огромна маса вода плисна, Януш беше изхвърлен високо нагоре сред сякаш стъклени пръски, трошаци се със стъклен звук, изтърва оръжието си (това научих по-сетне), а да извади резервния пистолет щяха да му потрябват тъкмо секундите, които липсваха.

Обхвана ме паника, заблудих се, че вълните и водните стълбове са вдигнати пак от бясната гущерска опашка — в действителност Януш се отбраняваше с гравитарите и приличаше на парадоксален боксов мач върху течащ ринг, гравитационните импулси ту попадаха, в целта, ту не.

Влечугото озадачено отдръпна глава, обаче през костената броня едва ли приемаше на сериозно половинтоновите удари, непременно щеше да поднови атаката и сигурно — разярено докрай.

Прицелих се, не знам колко пъти се прицелвах и се отказвах, нямаше как да стрелям в кълбото, врящо от ихтиозаври, Янушовци, вълни, мехури, гравитационни импулси, пръски, плясъци и обреченост.

Дръж се, Януш, гмурнах се надолу, дръж се, Януш, плувах срещу хилядите мърдащи сенки, каквито шарят под бързея на всяка река, дръж се, Януш, в средата течението взе да ме отклонява, пречеше ми, отблъскваше ме, изчерпи въздуха от дробовете ми, но още няколко метра... мрачината от дъното се опита да се настани в очите ми, само не това, непроситимо би било да загубя съзнание, когато още няколко метра и ето ги, сенките на ихтиозавъра и на Януш над мен, ихтиозавърът чертаеше кръг, чийто център бележеше Януш, и от тази позиция, в която бях, можех да очертая безпогрешно същия кръг с непрекъснати плазмени изстрели.

Сега се отпусни, Януш...

Като по най-бавна стълба стигнах до повърхността с помътено съзнание от кислородния глад, Януш се насочи към мен, плувайки с една ръка, явно ранен, и така стигнахме до брега, където си дадохме почивка, ръката му беше само леко навехната, нямаше опасност.

— Измъкнахме се, Януш, какво ще кажеш?

— От зверовете все има някакъв шанс да се спасиш, докато от хората...

Потъна в дълго мълчание, може би защото в минутите след спасение пространството е с други измерения, времето е сякаш вътре в себе си, преценките за току-що отминалите събития променят местата си.

5.

Не знам дали си го изживявала, Мартина, но с мен често се случва: намирам се някъде (понякога след часове пребиваване там) и изведнъж виждам заобикалящото ме като за пръв път. Често ми се е случвало и не се учудих, че нещата наоколо заживяха другояче и обявиха поновому своето присъствие — забелязах ритмичните жилки по сиенитния гръб на близкия валун, пътеката, по която крачех, гъргоренето на бързея, приличащото слънце, забелязах вървящия пред мен Януш, само Велислав пак го нямаше, този факт не се променяше, защото смъртта е консервативна.

Движихме се по брега на разстояние един от друг, без да се изпускаме от очи, освен когато заобикаляхме по-едриите валуни, а скоро валуните отстъпиха място на надвесени канари, готови да ни затрупат, и не толкова с отломките си, колкото с умората от памтивековното висене, чака поне изглеждаха. Александър, понечи да сподели нещо Януш, магнах му с ръка да го остави за после и „послето“ стана никога заради това махване с ръка.

Заобикаляйки отдясно една каменна грамада, чух изстрел и приглушен шум вляво, сякаш Януш се подхлъзна, но се постара да падне тихо, за да не ме стресне.

Идвам, помислих си нито изненадан, нито смутен, че не помръдвам, че не съм в състояние да направя и крачка. Успях само да извикам, гласът ми се върна променен от канарите, като че ли те викаха Януш и дори го виждаха проснат ей там, на пътеката, където след минута го намерих прострелян в гърлото. Гледах Януш, Януш гледаше през мен. Мина доста време, докато осъзнах, че не правя нищо, замахнах и разбих юмрука си в канарата и седнах до Януш да ближа разкървавените си пръсти, и бърборех някакви думи, неносещи утеха никому — не и на мен; после потърсих неща, които бяха далече, каскадните преобразуватели, те останаха при Велислав, и сега хищниците нямаше да се забавят, глутници игуанодонти щяха да допълзят насам; после взех резервния пистолет на Януш и го наместих в ръката му, дори показалеца му поставих на спусъка.

— Това е, Януш, ще трябва сам да се пазиш...

Безполезна заръка, но пък беше начин да не мълча, пренесох камъни, оградих Януш, претърколих още няколко големи валуна с помощта на гравитарите и така завърших тежкия грозен мавзолей, който, надявах се, щеше да го уварди.

Тогава се опитах да се свържа с нашите, трябваше да предам на кораба, че за двайсет и четири часа на Фелания инспекторите от Седми специален отдел не са изпълнили задачата, двама са убити, третият още не е влязъл в Мраморния каньон.

Не успях да се свържа — от апаратурата долиташе сякаш пулсиращото безмълвие на Космоса, представих си широката феланска длан, простряна над мен, сигналите се блъскаха в нея като молци в нажежена плоскост и падаха с опърлени криле.

Същото сполиташе и сигналите, изпращани от нашия кораб. Според хронометъра отпреди час вече ни търсеха в ефира. Естествено, на кораба бяха разбрали за информационния чадър около Фелания, но откъде можеха да знаят какво ни се е случило?

Нашата връзка беше прекъсната, обаче феланската — не, вниманието им към нас не спадало и се водел непрекъснат диалог.

От охраната на лагера:

„Четирима от фаистите са убити, а от неизвестната група — двама. Последният останал жив се движи към каньона, на кота шестнайсет му е устроена засада.“

От координационния център:

„По лична заповед на консула. Ликвидирайте фаистите. Затворете входа на каньона със скитаща плазма. Неизвестното лице няма да посмее да влезе в каньона, ще се отклони към платото. Там го заловете. Да се докара невредим в столицата.“

Не подозирах за тези грижи, грижех се сам за себе си. Движех се на зигзаг с удвоена предпазливост, в подножието на едно възвишение попаднах на следите им, феланците бяха минали наскоро, тук теренът бе сякаш измислен за засади, обаче в правилата на търпението ми влизаше бавността, сантиметровите крачки не ме дразнеха, щом от това зависеше спечелването на играта. Ако в някоя падина се мернеше, ако само се полюшнеше, ако в падината дори въображението ми полюшнеше сянката, аз замирах и чаках търпението на онзи, на онези да се спуска или времето да изличи въображаемата сянка и едва тогава се приплъзвах напред. Така дойде късният следобед.

Биоиндикаторът пак ме подведе, неочакван изстрел рикошира в канарата до мен, после се разнесоха още изстрели горе на възвишението, а когато се изкачих, намерих пет трупа — някой бе избил до крак засадата. Кой? Спасителите ми липсваха, значи липсваше и тяхната добронамереност.

Надвесил се над ръба на каньона, реката се влачеше тежка и тъмна като стопен асфалт, ала на праговете по-надолу белееше и пяната подсказваше бързото течение. По двата бряга и дори над реката плуваха светлите топки на скитащата плазма — постарали се бяха феланците да заключат входа, за нищо на света не искаха да вляза в каньона. От време на време долу припламваше ярка светлина, сякаш прожектор се включваше и тутакси угасваше, долиташе и кухият звук.

Явно моите съмнителни спасители ми предлагаха път за отстъпление към платото, не очаквах да вляза в каньона, освен ако не бях луд.

Спуснах се право надолу по стената и се озовах в тесния проход, осеян с кълбата на скитащата гадост — плуваха неуморно, чакайки двойния си избор: да се сблъскат помежду си и да разцъфнат в лилав фойерверк или аз да налетя на тях, заблуден от речните отблясъци, от рояка рехави сенки, от ярките слънчеви петна и най-вече от невидимостта на кълбовидните призраци.

Вървах странишком, с протегнато оръжие, готов да застрелям изненадата, сигурно приличах на човек, сложил ръка на рамото на въздуха, внушаващ си, че така не е сам, а са двама и гледат с четири очи, за да извършат безпогрешно някаква изключително ленива церемония под внимателния поглед на толкова смърти и при сполука след минута да получат за награда втора минута със същото напрежение, после трета, четвърта...

Лице в лице — като в огледало видях отражението на лицето си в пъкналото внезапно пред мен блестящо кълбо, преди да се просна възник на земята, инак щях да целуна и да се слея със собствения си образ, който ми се привидя в трептящата тъй наблизко плазма. Лежейки възник, го наблюдавах и ако не беше мистика, кълбото също ме наблюдаваше втрънено от метър и половина височина, не плуваше вече, стоеше неподвижно точно над мен, сякаш аз му служех за котва.

Все още лежах и чаках кога кълбото ще продължи неведомия си курс, движено било от настроението си, било от полъха на някакво

енергийно течение, но внезапно то падна с половин метър надолу и сянката му пролази по мен, макар да е невъзможно сияйна топка от квазинеутрална плазма да хвърля сянка; тихомълком плуваше на тази височина от главата към краката ми, като че ли ме мереше, за миг стана невидимо в лъчите на залязващото слънце и пое обратно, леко раздърпано и разкъсано в долния край — наподобяваше плуваща перука, направена от платинени коси. Въззе се малко нагоре, спусна се повторно, този път съвсем ниско, недопустимо бе да стрелям, питах се защо се е лепнало за мен, какво го привлича, дали металните части на снаряжението ми, или силовите полета в приборите, или безкрайно нищожното помръдване на магнитния контур на планетата го караше да ме държи непрекъснато под прицел.

Всеки момент очаквах да започне самопроизволно нарастване на отклоненията в квазистационарното състояние на плазмата, а от там до изпепеляването ми щяха да са потребни няколко наносекунди, не повече.

Стига с тоя гаден мехур! Обърнах се по корем и обявих, че не ме е грижа за нищо хвърчащо наоколо. Заех се да разглеждам картата, на южната стена на каньона имаше изоставен рудник с гъста мрежа от галерии, удобно скривалище, не току-тъй феланците ме отклоняваха към платото. Направих подробен план кои галерии ще посетя най-напред, задрасках го, без да бързам, начертах нов план и едва тогава през рамо погледнах нагоре. Нямах го търпеливият ми убиец. Сигурно обиден, че му обърнах гръб, бе изфирясал нанейде.

Надигнах се и предпазливо се огледах: настъпило бе известно разсейване на скитащата плазма, тръгнах покрай южната стена към рудника, но намерих първия вход затрупан с камъни и пръст, съседните три — също, маниакално повтаряща се картина от стари срутвания, едва привечер, вървейки по едно отъпкано разширение (явно някогашен път за извозване на мрамора), открих проходима галерия.

Пристъпих навътре и го видях. И в своето моментно неразбиране дали виждам, или ми се струва, че виждам, продължавах да гледам натам, към дъното на галерията, където нещото се спотайваше и беше същество, без да бъде същество и без да бъде кибернетично чудовище, не и метален хамелеон, не и амалгама от живи клетки, не и жалък детайл, не и обобщение, защото движенията на крайниците му (крайници ли?) подсказваха за създаване с органичен произход, само че

имаше екран (екран ли?), който се раздели на седем сектора и във всеки сектор бях аз, седем пъти аз — нито огледални отражения, нито снимки на гигантски скенер, но безспорно стоях там, пренесен по някакъв непонятен начин. По най-отвратителен начин бях седем пъти там и същевременно един път тук!

Като писък на прилеп ме жегна сигналът на сцинтилатора, който ме предупреждаваше, че съм „опипван“ от снопове неутрино и гама-кванти.

Реагирах — едва ли е бил великият лост, дръпнат от самосъхранението, по-скоро беше хрумване на същността ми да се оттласне от онова нещо изведнъж, рязко, с всички сили, а силите ми се криеха в гравитарите. Включих ги на пълна мощност.

Едното нямаше връзка с другото.

Другото бе дръпването напред. Никога не съм си представял, че блясъкът може тъй осезателно да ме дръпне напред, обаче погледът ми не се откъсваше от стената вдясно, където се въртеше кръг, изгарящо бял, с орнаменти от жълти ивици, в средата — потъващо небесносинкаво сияние с подгънати навън краища, сякаш зад него имаше вакуум или мощно всмукващо устройство, после друго бяло и друго жълто изпълниха кръга, синкавият център се нажежи и се сви до зърно от зрял нар, не проумявах по-силни ли са тези цветове от предишните, само схванах, че скалата се топи в неправилен кръг от лъчевия изстрел, който ме убиваше, и всичко бе толкова забавено, че се чувствувах излъган, задето съзнанието ми се занимаваше със странични мисли, докато аз падах ничком на двасетина метра от входа, а не пред самия вход — там поне бих имал шанс да ме намерят... мислех за Шетински, колко жалко, че не успяхме да се свържем, бих му разказал хипотезата си за феланската преднощ... неочаквано си спомних за една книга, загубена отдавна, когато бях десетгодишен, сега си спомних къде я бях пъхнал и можех да протегна ръка между стената и библиотеката и да я извадя, ако в този момент се озовях на Земята и в този момент станех отново десетгодишен... спомних си и една дълга улица, по която не бях минавал, а си я спомнях, значи щях тепърва да вървя по нея, ако не беше смъртта, помислих още, че е редно да съобщя точните координати на Велислав, на Януш и своите, за да облекча търсенето на труповете ни, да уверя старши инспектора Шетински да не се отказват в бъдеще от

Мраморния каньон, тук най-вероятно се намираха доказателствата...
накрая, стори ми се, с доста отчетлив глас докладвах: старши
инспекторе, аз умрях. Макар че все още умирах — без болка и без усет
как се движи времето, но изненадан колко неизброими неща се
струпват за мислене и грижи в смъртния час на човека.

ВТОРА ГЛАВА

1.

Денят беше пети март, добре го запомни, зимната Женева му се стори чужда и неприветлива, улиците приличаха на размазани снимки спрямо същите улици, които пазеше в паметта си, сякаш съм в друг град, каза си пред леката, почти въздушна сграда на Европейския филиал за защита, изглеждаща сега тромава в очите му — е, да, настроението си има свои очи. Него ден във връзка с последните изключителни събития бяха създадени дванайсет отдела; на второто следобедно съвещание комисията избра старши инспектора Филип Шетински за ръководител на Седми специален отдел.

След около месец, когато отново пристигна в Женева, той нито забеляза настъпването на пролетта, нито как изглеждат улиците и сградите. По думите на очевидци бил толкова раздразнителен и рязък, че по време на разговорите двама от Европейската комисия, които не познавали добре старши инспектора, обидени напуснали с увещанието.

Разговорът имал уж следния характер:

— Чухме, че сте завършили строителството на всички сектори на отдела, но защо сте избрали такова място — нос Емине? — попитали го.

— Грешите, Седми специален отдел се намира северно от нос Емине, на черноморския бряг, изборът ми е подходящ, не се съмнявайте, понеже там има много солена вода, нали разбирате? — отговорил.

— Като че ли не.

— И много добре, защото аз пък не разбирам необходимостта от празните приказки. Смятам, че тук трябва да решим въпроса с кадрите, а дали една сграда е до коляно в морето, или до козирката, е без значение. Впрочем поставям и въпроса да се дадат най-широки пълномощия на ръководителите на специалните отдели.

Пълномощията, които издействува тогава, старши инспекторът Филип Шетински използва по начин, предизвикал в свое време доста коментари и не по-малко анекдоти.

Все така напрегнат, той обиколи европейските инспекторски служби и изтръска от тях, ако не най-добрите кадри, то онези, които му допаднаха по неизвестни никому индекси (пусна се слух, че утвърждавал кандидатите след няколко въпроса, като първия и последният били еднакви, обаче предполагали нееднакви отговори). Завърнал се в отдела от поредната си обиколка, Шетински завари особено тревожна атмосфера, дежурният инспектор му докладва, че е пристигнал цял каталог с обявени дати и места, където щели да се извършат отвличания.

— Това се казва наглост! — изрече прекалено тихо Шетински. — Друго?

— Едно анонимно писмо, анализите показват, че адресантът не е същият, възможно е втора престъпна организация да влиза в играта.

— Основното правило на тая игра е да няма правила — отвърна след пауза; на посочената дата замина за Плоещ и постави парка, където според анонимното писмо щеше да бъде извършено отвличането, под непрекъснато наблюдение.

В 13 часа старши инспекторът се настани на една пейка близо до фонтаните и непосредствено до детската площадка и зачака. Всички входи и изходи бяха завардени — в парка, размесени с другите граждани, имаше деветдесет и осем сътрудници от Шести специален отдел и единайсет от Седми.

В анонимното писмо бе фиксиран интервал от пет минути за отвличането: между 16 и 16,05 часа.

В този следобед на долния етаж на една невисока къща Корнелия Хоця си тананикаше, подреждайки дрехите в гардероба (и без да иска, подреждаше и спомените си, свързани със зелената рокля), а четиригодишният ѝ син, който страшно обичаше да играе в парка отсреща, сочеше през прозореца натам, сочеше и с ръце, и със сълзи, и хайде де, мамо, хайде де... Корнелия не издържа на хленченето, заведе го в парка и не спусна очи от него през цялото време, и когато тичаше, и после, когато се наведе да вземе топката...

Корнелия трепна, отметна глава, не беше ужас, а следващото огромно чувство, което просто разплескваше незначителността на

ужаса.

Момчето, сякаш облъхнато от разтопяващ вятър, за безкрайно дълъг миг изглеждаше прозрачно, почти въздушно, с лице все още записано в играта, и изведнъж изчезна като зад рязко дръпнат параван.

Изкрещя на топката — Корнелия виждаше само топката, а синът ѝ го нямаше — и нейният крясък събра толкова разтревожени хора, между които беше и старши инспекторът.

Часът бе 16,02. Комбинацията на точност, средновековна показност и съвременен гангстеризъм съвсем не се вмести в днешния земен календар, помисли Шетински, но това беше избързала мисъл, все още неводеща наникъде.

Ден по-късно в Седми специален отдел се получи второ съобщение със същия подигравателен тон — организаторите канеха Шетински сякаш на вернисаж, не съвсем убедени в съвършенството на изложените картини, и все пак се надяваха, че вкусът на старши инспектора ще бъде доволен. Той прочете съобщението с разсеяно безразличие (не се съмняваше, че отвличане в посочената сряда ще има и ще има независимо от неговото присъствие или отсъствие), обаче пристигна в Нея Каликратия във вторник, посвети вечерта и по-голямата част от нощта на разходки по брега на Солунския залив; поне така изглеждаше отстрани, като човек, вгълбен в мигновено променящата се геометрия на пясъчната ивица заради лекото вълнение. А утрото беше тихо.

В това утро Костас Елитис, бивш астроразузнавач, разхождаше внука си покрай морето, държейки го здраво за ръка, и полека-лека напредваше в един измислен разказ, който ги отнасяше към приключенски морета, и момчето — давай във веселото настроение — подскачаше ту на левия, ту на десния си крак; междуременно видя раздвояването на всичко наоколо — минувачът, дървото, платноходката, те ставаха двойни, като че ли някой ги умножаваше, смешно и глупаво му се стори да сподели видяното с безстрашния дядо, премълча, а след минута дядото стискаше дланта на въздуха.

Хвърли се след мержелеещата се сянка, но го блъснаха жестоко, в главата му нахлу съзвездие от мисли, които — невероятно откъде толкова много време — успя да проследи от край до край и те бяха едни и същи: внукът ми!

Пак се хвърли и пак го блъснаха, тогава забеляза привидната двойственост на нещата, включи се професионалният му рефлекс за ориентиране и вземане на решения, спасявали го неведнъж в далечния Космос със своята мълниеносност, улови истината — не току-тъй се разфокусираха очите и всичко изглеждаше двойно, важно бе, ключ към разгадката вероятно, и нададе вик, за да привлече вниманието, да съобщи откритието си, ала — болка, непоносима, чудовищна, ударите трошаха тила му, шийните прешлени, гръбнака, о, би издържал преди четиридесет-петдесет години, би отскочил встрани, би насочил оръжие към нападателите, но сега болката го срути, хвърли го полумъртъв на тротоара, където ивиците между плочите още бяха двойни, твърде бавно ставаха единични, и тогава проумя истината. Със зъби и устни захапа сетния си дъх, за да може да прошепне откритието си на първия, който се наведе над него, но избърза малко или старши инспекторът Шетински закъсна малко, надвеси се над вече мъртвия Елитис, а наоколо ивиците на плочите изглеждаха двойни, сигурно заради присъствието на смъртта, помисли Шетински, и едва когато се изправяше, осъзна, че е заради присъствието на които са предизвикали смъртта.

Огледа се. Безсмислено беше, похитителите и убийците ги нямаше и все пак ръката му се плъзна към оръжието, жест незабележим, без завършек. Толкова повече го изненада Умберто Соренти (тоя нахален журналист, както го нарече наум), който на следващия ден успя да проникне в отдела, в кабинета му, уж само за минутка, само за един-единствен въпрос. Стовари многокилограмовата си записваща апаратура и не по-малкото си въодушевление на бюрото, не поздрави, сякаш бе загубил поздрава си някъде из коридорите, и поде на пълни обороти.

— В Нея Каликратия сте извадили оръжието си, а доколкото знам, старши инспекторът Шетински е противник на употребата на оръжие. Или греша?

Нагла и всевечна журналистическа памет, изруга отново наум Шетински. Преди повече от четвърт век някъде пред някого беше възкликнал: бас държа, че предците ни по-лесно са се отървали от опашките си, отколкото ние ще забравим този атавистичен жест — да посягаме към оръжието за щяло и нещяло!

— Грешите! И освен това...

— Бъдете добър, не ме прекъсвайте, старши инспекторе! Колкото и нагли да ви изглеждаме, журналистите понякога сме полезни. Особено когато не вземаме информация, а я даваме. Преди няколко месеца бях на пресконференция в Галактическият съвет за сигурност. Останах с впечатление, че там не всичко е в ред. Половината състав на съвета е подменен и новите членове още не са ориентирани, докато останалите пазят позициите си, гледат да не влязат в открит конфликт нито с виновните, нито с невинните. *Id est* съветът ще признае виновните за виновни само при двеста процента безспорност на доказателствата. Струва ми се, че тези факти ви заинтересуваха. Или греша?

— Грешите. — Изправи се рязко, за да покаже, че интервюто е свършило, а че изкусният журналист не е съумял да използва предоставената му минута, показва с иронична усмивка и кимване към вратата. — Беше ми много приятно, довиждане.

— Моля ви! Идвам от Евровизията...

— Дори да идвате от пандемониума на Евровизията — довиждане!

С лице белязано, както му се стори на Шетински, с всички печати на журналистическото вироглавство, Умберто Соренти се разпъргави, опита се да зададе още един въпрос, съчленен така: защо отвличат предимно деца, защо започнаха да отвличат и млади хора, защо само от Европа, дали не са се подвели бандитите по анекдота, че Старият континент е полузаспал след векове най-будно състояние, защо взривяват наблюдателните пунктове за защита и охрана на децата, защо никой не вижда похитителите и как се извършва похищението, колко са отвлечените, надхвърлиха ли шест хиляди, защо са създадени само дванайсет Специални отдела, не са ли малко, какви мерки се вземат освен регистриране на похищението, заловен ли е поне един престъпник, защо, който забележи нещо, веднага бива убит, защо не сте обърнали внимание на раздвояването на предметите непосредствено преди отвличането, защо нито доказвате, нито отхвърляте идеята за пришълци?...

Във фазата на прекъсване (за да си поеме дъх) на безграничната верига от въпроси Умберто Соренти бе изгонен, толкова бързо и безцеремонно изгонен, че забрави част от записващата апаратура.

Шетински със закъснение я видя на бюрото си и: тоя боклук какъв е, изхвърлете го, как къде, в морето, ако щете.

Останал сам обаче, отговори на последния въпрос на журналиста:

— Ще докажа, че са пришълци.

И изпълни заканата си. Компютрите на отдела изчислиха, че отвличанията достигат кулминационната си точка веднъж месечно, и сложиха неочакван знак плюс към трафика на космическите полети — всяка последна събота на месеца излитаха фелански товарни кораби от Скандинавския космодрум, от Пиренейския и от Средиземноморския. Идеята понамира свъта на машинно недоносче, усъмни се Шетински, въпреки това организира денонощен надзор на космодрумите, който не даде резултат. Феланците не предизвикваха подозрение, държаха се както всички останали, идещи от други планети, може би бяха малко мълчаливи и страняха от контакти, но никой не ги засече в близост с местата на похищенията, а и никой не забеляза да ходят с шапки невидимки под мишница и да ги нахлупват на главите си от време на време. Все пак в дрезгавината на едно утро и на един вътрешен подтик Шетински издействува инспекция на фелански кораб час преди излитането му; усъмнил се веднъж, той бе готов да смъкне обшивката на космическия колос и като кожата на одран заек да я обърне наопаки. Не откри нищо — в спарения въздух на боядисаните в синьо трюмове на феланския кораб срещна само усмивката на капитана, също някак синя, може би от спотаения сарказъм.

— Ако държите на земния въздух, ще го изпомпим навън — друго земно тук няма освен вас, старши инспекторе, но и вие, предполагам, няма да се застоите дълго...

Потвърждението на каквото знаеше, а не успя да докаже, Шетински получи съвсем скоро, когато в отдела дойде един командор от Средиземноморския космически флот и поиска конфиденциален разговор с него. Имаше неочаквано нежна кожа, прозрачна като дъвен пергамент, но и неочаквано метално плътен тембър на гласа. Казваше се Кортас Соренти.

— Брат ми е останал с прекрасни впечатления от Седми отдел и лично от вас.

— Кой? — не скри изненадата си Шетински. — Умберто Соренти, журналистът?!

— Да, именно той ме насочи към вас. Нося информация, която, вярвам, ще ви интересува и ще помогне...

— От Фелания, нали? Слушам ви, командоре.

2.

Единственият непрофесионалист, който пристъпи прага на отдела и поиска да стане инспектор и когото Шетински на мига реши, че за нищо на света няма да приеме, беше Александър. Диалогът им, напрегнат и бърз, се поведе като безвъзвратно предизвикателство в двете посоки.

— А в последно време изучавах древногръцка поезия! — подчерта накрая Александър, сякаш тъкмо подобни занимания бяха задължителни за кандидат-инспекторите в Седми специален отдел.

— Това, че човечеството е в екстремна ситуация, не е повод поетите — от древна Елада, та до наши дни — да се въоръжават.

— А кога е било иначе?

Александър се надигна.

— Ако ми кажете поне един случай, когато е било иначе, ще напусна кабинета тихо, без да блъсна вратата.

— Никога не е било иначе — призна Шетински.

— Тогава?

— Тогава от утре сте инспектор в Седми специален отдел. В групата на Януш Ружевиц.

— Защо в неговата група?

— Защото е добър възпитател.

— На деца ли?

— На овни! Разбира се, вие не влизате в тази категория.

— Разбира се, не влизам, просто е случайност, че ще бъда в групата на Януш Ружевиц.

— Абсолютна случайност! Свободен сте, инспекторе.

Януш Ружевиц, двацет и седем годишен, варшавянин, с прецизни жестове и поради това очите му изглеждаха неподходящо любопитни, прие Александър дружески и веднага го освободи от натегнатостта.

— Приближаваш се към мен като айсберг. Само носа ти виждам, другото се натягаш да скриеш под водата, за да ме накараш да се гмуркам, така ли? Зарежи тая работа. Впрочем старши инспекторът Шетински предупреди ли те, че съм възпитателят? Е, да знаеш, че съм,

но не ми личи и никому не дотягам с поучения. Дай лапа! — А той подаде и двете си ръце.

Разбрах, че специалната подготовка на инспекторите траела понякога до осем часа на ден...

— Това много ли ги се вижда, или малко?

— За мен — много. Твърде бързо възприемам, за да са ми необходими безкрайни тренировки.

— Каква група ми се стовари на главата! — възкликна Януш Ружевиц. — Единият бързо възприемал, вторият просто не мога да го характеризирам, а пък третият хлапак — самата способност да си търси и намира белята дори в щастлив водевил!

Беладжията. Велислав, също варшавянин, двайсет и шест годишен, постоянно с единия крак някъде, откъдето измъкването беше немислимо, с особено отношение към риска, влюбен в него дотолкова, че рискът винаги имаше последната дума за съществуването или несъществуването на Велислав. Ние сме връстници с риска, казваше не с ирония, а с опасна убеденост.

Последният от четворката, Рей, представляваше изящен модел на светлокосите и синеоките мъже, но само понякога, обикновеното му състояние бе „леснозапалим съм, пазете се“ и в такива моменти очите му почерняваха, все едно че зениците се разширяваха до размерите на ирисите, дори косата му потъмняваше и присъстващите очакваха ей сега да се завърти на пета и да раздава удари или да стреля нескончаемо по всичко около себе си. Другото му обикновено състояние беше „възторгът от всичко“, подаряваше отсрочка на каквито и да било мрачни мисли, за него сложните проблеми можеха да се решат и утре и навярно съзнанието му, освободено от необходимостта тутакси да даде отговор, в повечето случаи му даваше отговор тутакси. Имам лоша памет, казваше, но всъщност лошата му памет се отнасяше само за провалите, за боядисаните в тъмно и в сиво случки, за безкъсметните начинания и разните други неудачи — все едно миналогодишни или от сегашния момент — и така оптимизмът му съществуваше постоянно и за него, и за близките до него, защото другояче около Рей просто не можеше да се съществува.

В периода, докато Александър още не беше дошъл в отдела, тримата (винаги заедно) участваха в няколко акции срещу похитителите, всъщност без полза, не предотвратяваха отвлеченията,

което ядосваше Рей и се подхващаше странната му метаморфоза — коса, кожа, очи потъмняваха, Рей беснееше: ония ще ми плячкосат светлото и русото и какво ще остане от мен?

— И тъй, и тъй нищо не правя, по-добре да стана личен телохранител на старши инспектора! — заяви след поредния неуспех и тази язвителност му костваше участието в следващата акция.

Спешно обаждане от наблюдателния пункт край тридесет и второ училище гласеше, че е забелязано по улицата и в двора на училището специфичното раздвояване на предметите, и Шетински изпрати Януш и Велислав на местопроизшествието, а Рей бе върнат от входа на отдела с изричната заповед да застане пред кабинета на старши инспектора за телохранител.

— Обидното е — оплакваше се по-късно Рей, — че в кабинета никого нямаше. Шетински с вас ли дойде?

Не, Януш и Велислав отидоха сами, още пред училището ги пресрещнаха дежурните и един през друг заобясняваха...

Междучасието продължаваше, на баскетболното игрище момчетата, струпани под коша, скачаха за топката, а тя все не падаше на земята, все не падаше и това приличаше на нещо вечно като детството; от прозорците на втория етаж излетя дружен смях, сякаш звънтяща купчина бе съборена от перваза.

Януш помоли дежурните да говорят поред и накратко.

— Накратко: около десетгодишно момиче се затича към оградата, цялото беше толкова вътре в радостта и играта и изведнъж... го нямаше — каза задъхан от вълнение единият дежурен, комуто съдбата бе определила днешният ден да е последен. — Всичко съм заснел с декакамерите, сега ще ви донеса материала.

Насочи се към наблюдателния пункт (малка стъклена куличка) и едва влязъл, куличката полетя на възбог, разпиля се от антикохезионния взрив на прах, по-бял и по-сух от талк.

Януш не успя да му попречи — с няколко скока Велислав се върна назад, взря се в ямата от взрива и сякаш намерил точното място, където е била поставена антикохезионната мина, изстреля нескончаем автоматичен ред в още топлата пръст. Стига, опитваше се да го спре Януш, обаче Велислав с нарастващ бяс повтаряше: не стига...

3.

Същия ден, а и по-късно старши инспекторът Шетински се върна толкова пъти към разговора си с командора Соренти, връщането по всяка вероятност бе професионално изкривяване, задължителен и облагодетелствуван от времето навик стократно да оглежда нещо и да го кара да изрече още една дума, да разкрие незабелязан досега щрих. Прослушвайки записа, все повече се убеждаваше в прозрението на командора. Безспорно впечатляваща личност, но и колко разбиране трябваше, за да достигнат понятията до самите себе си на по-високо равнище, излизаше, че хуманизмът някъде за някого е нищо, за това бе говорил командорът, докосвайки лицето си с пръсти, сякаш спомените се стоварваха като юмруци върху него и той по неволя масажираше натъртеното.

Не е тайна, че еднаквите жестове мигрират от човек на човек само при еднакви възгледи или при еднакви характери, навярно по тази причина Шетински, без да иска, повтаряше същия жест, докато запознаваше инспекторите от отдела с новата информация (осъзна го, когато улови втренчения поглед на Александър).

— Необходимо е, момчета, да се върнем три месеца назад: тогава наш кораб претърпя тежка авария в открития Космос. Намирайки се сравнително близо до населена планета, до Фелания, корабът се насочва натам да отстрани повредата, а подобно насочване, когато всички системи са извън строя, е обяснимо единствено с неразгаданата до ден-днешен машинка или животинче, което обитава в главите на някои командори, инак какво покровителствува загубения кораб и какво заставя космическите ветрове да го носят във върнатата посока едва ли не като железен платноход, за да достигне в края на краищата търсената точка? Така и нашият кораб с командор Кортас Соренти след прескъпи разплащания с галактическата пустош най-сетне увисва на стационарна орбита около Фелания, остава му само да кацне, обаче не получава разрешение, мотивите на феланските космодруми са смехотворни и все пак отказът е категоричен и ги зарязват да се оправят както могат. Междувременно екипажът улавя загадъчен сигнал за помощ, не искам да кажа, че е прецизно ясен текст от рода на „Земя,

Земя, ние сме пленници тук, спасете ни...“, но вие, момчета, когато чуете запис, ще се уверите колко близо е неясният сигнал до една сгъстена, оплетена, объркана молба — командорът Соренти я нарече „кълбо накъсана прежда, навивана с уплашени ръце в тъмна стая“. Някои подробности подсказват, че адресантът не е феланец, а човек от Земята. Сигналят прекъсва рязко, повече не се повтаря и все пак успяват да засекаат точно откъде е излъчен. Въпреки бедственото положение на кораба командорът изпраща малък космоскаф, който прелита над мястото и свършва, както виждате, добра работа. На разположение имаме достатъчно фотоматериали и карти. Сигналят е излъчен 210 километра източно от тяхната столица Ектополис, обърнете внимание на снимките: терен планински, канари, каньони, блата, реки и потоци, всичко ръбесто и разхвърляно като кокали след неандерталска гощавка, тоест трудно проходимо, а до тях е и съвсем непроходимата джунгла, в която, ето го, се разхожда и господарят на джунглата, ако не близък, то съвсем достоен братовчед на нашия праисторически игуанодонт.

Шетински отново повтори масажирания жест на командора Соренти и отново улови втренчения поглед на Александър.

— Интересът ни трябва да се насочи към ей този каньон, наричат го Мраморния каньон, по южната му стена има входи, дълбочинните снимки показват, че в земните пластове е разположена гъста мрежа от галерии и шахти, при това изоставени отдавна, десетилетията и сеизмичните трусове са ги възвърнали към вечния подземен безпорядък и може би към най-неприятния образец на лабиринт, в който могат да бъдат укрита хиляди хора. Предположението, разбира се, не е твърдение. Сега за третия цикъл на феланското денонощие и другия им уникал, Б-вятъра — преди двайсетина години Фелания разтръби из цялата Галактика, че поради феноменогенни или поради екологически причини (не беше уточнено) на планетата са се появили тези две явления смъртоносни за нефеланците, и оттогава обявиха карантина. И нас няма да поканят, но канени, неканени, ще отидем, като предварително и внимателно ще се подготвим за преднощта и Б-вятъра. Ще ни пречат, ясно е, защото те знаят какво са отвлекли от Земята, ние също знаем какво да търсим на Фелания. Ще започнем разузнаването в района на Мраморния каньон, не е изключено там да укриват отвлечените деца. На всяка цена са нужни доказателства, за да

ги представим пред Галактическият съвет за сигурност — единствено той може да ни помогне. Северноевропейските отдели, Първи специален и Трети специален вече изпратиха своите разузнавателни групи, едната в Ектополис, десетмилионната столица, другата — в слабо заселена провинция, и двете групи нито се обадиха по каналите за свръзка, нито се завърнаха на корабите. Не бива да се заблуждаваме, едва ли се дължи на печална случайност. Феланският език не е труден, техните дрехи малко се отличават от нашите, по жестове, поведение и външен облик сме еднакви, един феланец, вървящ по улицата, не можем да отделим от нашите минувачи, предполага се, че и ние там не сме бели гарги сред множеството, и все пак те навярно безпогрешно са идентифицирали и ликвидирали нашите групи — това е едната хипотеза. Втората се отнася до преднощта и Б-вятъра. За съжаление, непознавайки механизма на действието им, едва ли ще успеем да изобретим надеждна защита срещу двете злини, но това не отменя полета.

Старши инспекторът Шетински обяви един месец за подготовка, толкова, повече разтакаване не разреши, напрежението тутакси стана друго, часовете и възникващите усложнения се въртяха неритмично, вчерашните проблеми днес изглеждаха пораснали и ги усещаше да висят като репей по ръцете и мислите си, добави се и умората, умора не толкова от работата, колкото от смътния предусет за неуспех, не можеше да си даде отчет напълно ли са готови инспекторите от Седми специален да стъпят на Фелания, в джунглата, в каньона, не бързаше да определи бойната група, защото трябваше да каже: момчета, непременно ви чака битка без гаранция за благополучен край, без възможност да ви помогнем, независимо от обстоятелствата, които ще се създадат там. И тъкмо в равния тон за изричането на тия думи се оказа трудността; в последния час преди полета се спря на две четворки, едната дублираща, но предварително знаеше, че ще изпрати Януш, Велислав, Рей и Александър, и не се отказа от избора си. Когато приближиха Нелур — съседната на Фелания планета, — корабът щеше да остане в нейната сянка, а до Фелания бойната група щеше да отлети с малък космоскаф.

Излишната приказливост неведнъж е променяла, ако не хода на планетите, поне хода на човешките съдби — в предстартовото замълчаване, вече зад люка на космоскафа, Рей, този дърдорко, дето не

би уважил богослужение в древен храм на древна планета, камо ли мълчаливия ритуал на старта, измърмори нещо (останалите не чува какво, но не и всечуващият в такива моменти Шетински), заради което бе изваден от състава на групата, всъщност изваден от състава на смъртта, понеже първата бойна операция на Седми специален отдел завърши с пълен неуспех и много смърт.

А на Земята отвличанията продължаваха със същата последователност.

4.

Информацията гласеше, че през последната седмица са отвлечени дванайсет момичета, осем момчета и трима инспектори са убити.

Шетински препрочете информацията.

Как да повярва, и все пак феланците трябваше да притежават трета и невидима ръка, с която отвличаха или убиваха.

Тази невидимост можеше да бъде разгадана само от едного, от доктор Джатила — генен инженер, физик, биохимик и дявол знае още какъв в гениалността си. Старши инспекторът се свърза с Каспийската академия по неврохирургия и генетика, точно така, търся доктор Джатила, Джа-ти-ла, дълго настояваше да го свържат и най-сетне на монитора се появи лицето му, заразено сякаш с непроменяне през всички фази на живота, и впери неразпознаващ поглед в Шетински за част от секундата, после — аха! — очите светнаха.

— Филип!

На младини бяха неразделни цяла година, през оня отрязък от време отгледаха едно бездомно куче, направиха няколко дълги пътешествия, сетне животът връчи всекиму персонален компас, да върви да си търси полюса, разделиха се, но се свързваха редовно, за да се видят и чуят веднъж в годината, което и двамата намираха за доста често, тъй като приятелството е татуировка на душите, а не на честите срещи.

— Филип! Как се сети за мен?!

В последвалия разговор се сблъскаха твърдоглавията на двамата. На предложението да дойде в Седми специален отдел доктор Джатила отговори грубо: безсмислено предложение, няма да дойда. Шетински го приписа на свойствената жестокост на учените, с която отбраняват свободата си да дълбаят в своите проблеми, а не да копаят кладенец в съседния двор.

— Сега с какво се занимаваш?

— Със същото — с щастливия и нещастния човешки мозък.

— С какво? — натърти Шетински.

— От пет-шест години се занимавам с това... — пресегна се, без да става, към библиотеката и издърпа един класьор. Вътре имаше изсушени треви и цветя, складирани малки мумии — хербариите не допадаха на инспектора, никога не бяха му допадали, и не сподели възторга на академика.

— Ето това чудо, когато иска нещо, иска го! — извади цветето, което в съцветието приличаше на изсушена многокрила пеперуда. — Казва се Ерихонска роза. Допреди два века все още се срещаше туктаме в Северна Африка, днес може да се намери само в ботаническите градини и в частните колекции. Този екземпляр е откъснат и изсушен преди 218 години, заради теб, приятелю, ще унищожа чудото...

— Моля те, защо ще го...

— Не ме разбра, няма да го убивам, ще убия дългогодишната му смърт.

Доктор Джатила постави сухото стръкче в чаша и наля вода; вдигна вежди, разтвори широко очи и така даде знак на Шетински да внимава. Розата възкръсваше, сякаш в чашата бе налята жива вода, приличаше на лош фокус и толкова по-силно въздействуваше, защото явно не беше фокус. Пепелносив цвят — после жълтеникавият цвят на умряла кожа с виолетовите жилки на застиналите вени — едва загатнато розово, наситено розово — после яркочервеното на живата роза, навярно и ароматът ѝ беше съживен.

Шетински кимна, без да промълви: добре де, видяхме, обаче какво общо има твоята научна работа и детската игра с разни хербарии? И помисли още: не, приятелю, ще те измъкна оттам, та ако ще с нокти да се наложи да те изчоплям от леговището ти!

5.

Невъзможен е тоя таван, невъзможно е да виждам бял таван вместо въртящо се колело с жълтеникави спици, когато скалните породи се топят от лъчев изстрел, разсъждавах, изглежда, на глас, защото чух някой да казва, че съм дошъл в съзнание, и примигнах, много пъти примигнах, детински простичък бе моят тест, с който си доказвах, че съм жив; зад лъскавия перваз на прозореца стоеше изправен син квадрат от небето, значи нямаше облаци, само аз плувах в някакъв прекалено стерилен и прекалено лечебен облак, по всяка вероятност се намирах в клиника, обаче къде — на Земята или на Фелания?

— Шетински? — попитах след дълго колебание.

— Старши инспекторът ще ви посети след няколко дни, когато ще сте в състояние да говорите...

За мен се грижеше едно добро мече (медицинска сестра, закръглена и тромава като мече), което ми разрешаваше само да лежа и да мълча и ме хранеше с лъжица, държейки я доста похватно с лапичката си на мече; през останалото време беше все нащрек и все трепереше, не за мен, а за Рей, защото той през час, през два ме посещаваше, разбира се, нелегално, катереше се отвън по стената на клиниката до петия етаж, до моя прозорец, и притиснал лице о звуконепроницаемото стъкло, с проблясъците на очите си крещеше колко ми се радва, едновременно рисуваше с показалец по стъклото лесноразбираемите фигури на живота, аз му махах с ръка за поздрав и всеки път ох и плясване на длан о длан откъм вратата прекъсваха мимическия ни диалог, и пак ох, ами че той ще падне, сочеше Мечето невероятното привидение, висящо на прозореца. И всеки път я успокоявах, че нищо няма да му се случи, Рей се катереше с гравитационни „вендузи“ и беше в по-голяма безопасност, отколкото, да речем, стоейки на асфалта, след като е валяло, но Мечето се съмняваше:

— Нормалните хора не ходят по стените.

Сякаш някога съм й доказвал, че Рей е нормален.

Виж, на себе си трябваше да доказвам отдавна известни ми истини — дори и в най-съвършеното лечебно заведение при оздравяващия рано или късно идва лошата самота, освен това има невидими вируси с бавни пипала, които бавят времето и го спират, но така или иначе, усещах оздравяването си, в мен се възраждаше желанието да се движа, до завчера правех две крачки в стаята, а вчера бяха три, до огледалото стигнах и разгледах дългите белези от раните си, повикайте Шетински, настоявах от сутрин до вечер, лекарите отказваха, мълчаливо минаваха покрай настояването ми, само един — жаден да узнае какво ще се случи, ако отговори положително — млад лекар, явно неопитен, обеща: да, скоро, и после искрено съжаляваше.

Мисля, че е ясно, щом проведох и докато кръстосвах немите коридори, празните тераси, безлюдните алеи на парка, реших да избягам от толкова привилегированото си пленничество, но не стана нужда — Шетински най-сетне дойде, той дойде, дочаках го, седнахме на една пейка в парка, а моят старателно подготвян доклад изведнъж излезе нескопосен и сам си бях виновен, понеже двайсетина пъти поне го нахъсвах с въпроси:

— Върнахте ли Януш и Велислав на Земята? — И мълчаливата навалица от уж утвърдителните кимвания на Шетински не ме убеди. — Да или не?

— Велислав — да. За нещастие камъните, с които си оградил Януш, се оказаха леки за феланските игуанодонти.

Оказали се леки...

Леки...

Нямаше канара наблизно (както имаше на Фелания до убийтия Януш), обаче оная и тая минута се люлееха еднакво, и пейката, на която седяхме, беше достатъчна, изхвърлих юмрука си като вързоп, стегнат от петте бесни върви на пръстите ми, и после, ближейки разкъравените си кокалчета, започнах да гъгна:

— Януш ме помоли да се погрижа за съпругата и дъщеря му, да ги заведа от Варшава в Токио...

— Щом се посъвземеш, ще изпълниш обещанието си.

На другия ден Шетински пак ме посети и тогава изложих своята хипотеза за феланската преднощ, дори не хипотеза, а увереност, говорих много и се усетих уморен, и може би умората изтри от съзнанието ми, че вече сме обсъждали този въпрос:

— Обещах на Януш да заведе Тереза и Ирене в Токио, не искаше да останат в Европа.

— Разбира се, разбира се.

Едва след месец щях да си спомня, че Шетински припряно се съгласи и първия, и втория път, че бързо смени темата: да съм се грижел за здравето си, възстановителният период бил важен, да съм внимавал, работа ни чакала и така нататък...

А вечерта (когато никой не можеше да проникне в клиниката дори с щурм) дойде Рей, нахлу направо в стаята и надникна под леглото ми.

— Къде си, Александър? — изрева.

Същият Рей, нямаше уважение към свещената болнична тишина.

Седнах в леглото, полуоздравял от вятъра, вдигнат от Рей. Той се наведе към мен и отскочи, нямало да ме прегръща, един от двама ни не бил стерилен.

— Рей, дължа ти благодарност, ако в тая дума може да се побере целият ми живот. Разбрах, че ти си ме намерил в каньона...

— Ха, това беше най-лесната работа! Момчетата хукнаха в джунглата да те търсят с биоиндикаторите, а аз казвам на Шетински; разрешете на мен, старши инспекторе, основно съм изучил как действува глупакът в подобни ситуации, а по чиста случайност отблизо познавам Александър, уверен съм, че веднага ще го открия позадрянал край някой пън. Шетински и досега ходи замаян, колко добре съм те познавал. След този случай иска да ме назначи за свой пръв съветник, но още се срамува заради онова там, дето ме отстрани от десантната група...

— Наистина, ти какво измърмори преди старта на космоскафа?

— Как? Не знаеш ли? — Рей погледна към вратата, сякаш се опасяваше от подслушване, и прошепна неразбираема фраза.

— Не разбрах.

— И Шетински не разбра какво казах тогава, а той не обича да не разбира и затуй...

— Лъжеш!

— Питай него, като не вярваш. Чуй сега новините...

Час, два, три не млъкна, едва избих от главата му идеята да остане да спи във фотьойла срещу леглото ми, а защо не — засмя се, — от време на време ще се събуждаме и пак ще си говорим. Моята

наставница. Мечето, бдеше в съседната стая, но сърце не й даваше да изгони среднощния посетител — Рей предвидливо беше домъкнал два огромни букета рози и тя упоена седеше между тях и въздишаше. После, когато Рей си отиде, със съжаление ми каза:

— Вашият приятел не е съвсем нормален.

— Той ли ви се довери?

Според мен никога не е бил — и като дете, и като старец няма да бъде, — само че неговата ненормалност събори преди време толкова мои нормални възгледи и разбирания, та за нищо друго не приемах Рей освен за концентрирана екзалтираност, и човешка, и пясъчна, защото съм го виждал да си играе с шепа пясък, сякаш да достави удоволствие тъкмо на пещчинките.

Запознахме се в лош момент — вече бяха започнали отвличанията. Една сутрин най-неочаквано в къщи нахлу непознатата личност, попита аз ли живея в тази стая и се настани до прозореца с вид на негов собственик. Мълча почти половин час, може би за да измисли следващия си въпрос:

— Защо не работи отоплението?

— Защото през лятото, при трийсетградусова горещина, го изключвам.

— Жалко. Студено ми е. Роден съм в Аляска, освен това родителите и дедите ми също са родени в Аляска. Аз си го обяснявам така: набраният през предходните векове студ е протрил топлия хастар под кожата ми с два-три микрона и в резултат съм болезнено чувствителен към студа. Сега не ми пречете... — И затихна, вторачен навън.

По някое време се поинтересувах какво прави, наблюдава ли, а той ми отвърна, че е поласкан и едновременно смутен от любопитството ми, но нямал нищо против да ми обясни и за минута научих, че е инспектор в Седми специален отдел, и какво наблюдава през моя прозорец — до обед вече знаех цялата му биография, която в края на краищата се оказа не съвсем точна, защото на Рей му беше необходимо да я сменя. Не че лъжеше, по-скоро се очароваше от мигновеното си превръщане в някой друг, както за слушателите, тъй и за себе си, и неизменно добавяше: до вчера не се познавах. На подобни насилия биваха подлагани и обрисовките, и характеристиките на всички негови познати, така, преди още да го видя, аз придобих

невероятно неточна представа за старши инспектора Шетински, осланяйки се на думите на Рей:

— Знаеш ли как утвърждава кандидатите за инспектори? Поканва те в кабинета си, където на бюрото му са разхвърляни различни предмети, и в зависимост към какво първо погледнеш, решава съдбата ти да бъдеш приет или изхвърлен от отдела. Своеобразен процъпалник, нали се досещаш? Ако искаш да станеш инспектор, съветвам те да грабнеш пистолета и да стреляш в тавана, дори Шетински да го дърпа от ръцете ти...

— Аз не искам да ставам нито инспектор, нито сътрудник на Седми специален отдел.

— Няма начин да не станеш, сигурен съм. До седмица-две ще решиш...

До седмица-две наистина се случиха доста неща — заряха китарата и се залових с древногръцките поети Есхил, Аристарх, Еврипид, и докато ме напрягаше трагичният развой в „Алкеста“, зад гърба ми, залепен за прозореца, Рей от сутрин до вечер наблюдаваше улицата и спортната зала отсреща, където се готвеше съвременната трагедия.

— Смятах, че нашите специални отдели са въоръжени със свръхтехника за наблюдаване, а то инспекторите просто висели по пердетата на прозорците, както е било в деветнайсетия век — подхвърлих една сутрин.

— Наивно разсъждаваш, понеже не знаеш! — укоризнено поклати глава Рей. — В очите ми са монтирани телескопосензорни устройства, затова ме разглеждай като подвижна свръхтехника за наблюдение.

— Шегуваш се!

— А ти защо си против шегите?

Все пак на другия ден ми обясни своята упоритост да не сменя очи от спортната зала. В последната седмица на миналия месец били отвлечени две деца, Рей предполагаше, че и сега ще има отвлечане. И всичко — сцената, декорът, действащите лица, осветлението — се разви не по законите на театралното изкуство, ала тъй близко до законите на неочакваността, че изтръпнах (неочакваните неща се усещат по-силно), когато Рей изсъска към мен:

— Александър, ето ги!

Нищо не виждах, поне в началото нищо особено не виждах в спиращата на ъгъла кола, но когато двете ѝ врати се отвориха и затвориха и в колата никой не остана, а и никой не слезе от нея, разбрах. След малко разбрах и друго, че бързината, превърнатата в система, придава на действията подчертана плавност — затова Рей изплува къде-къде преди мен от уличното гъмжило, пък аз още се блъсках в тоя и оня, и не знаех да се извинявам или е безсмислено в такъв момент.

Когато влязох, Рей беше в другия край на залата, не ми направи знак, обаче в погледа му прочетох „остани където си“.

Заковах се на място, готов да се бия, макар че твърде смътно си представях как така ще се бия с някого, когото го няма, с нищото.

— Дванайсет.

В спортната зала вече бяха взети изключителни мерки, имаше компютърна уредба, тя периодически съобщаваше броя на намиращите се на волейболното игрище и докато бяха дванайсет, треньорът спокойно обясняваше на отборите, че сервисите им са слаби, че тия бавения под мрежата са причина...

— Единайсет — съобщи компютърът, единайсет, яркото число на започващата паника, чувах единайсет и не вярвах на ушите си.

Децата се споглеждаха, кой липсва, кой, Катерина, на нейното място (там допреди миг стоеше с протегнати ръце) беше невидимият ужас (може би също с протегнати ръце), който смете момичетата навън, към изхода, те се бутяха, пищяха, не чуваха виковете да спрат и защо трябваше да ги чуват, след като и на мен ми идеше да побягна накъдето ми видят очите...

— Стой! — спря ме гласът на Рей. — Следвай ме!

Изходът беше блокиран от момичетата, с Рей се озовахме под високите прозорци, защитени с метална мрежа.

Учудих се на незабележимия и страшен по сила удар, който пробви мрежата и дебелото стъкло. Тогава още не знаех за гравитарите и останах с впечатление, че Рей с магическо замахване на ръката си направи широкия отвор. Преметна се през него, последвах го и на мига получих нова заповед.

— Гледай накъде ще поеме онази кола, аз ей сега...

Решенията — поне пет — заприиждаха в главата ми едновременно; ще спра колата, няма да им позволя да се приближат до

нея, ще изтръгна момичето от похитителите, ще събера с викове цялата улица, за да попречим, ще...

Последното решение ми се стори безпогрешно (вече бях стигнал до мистериозната кола), застанах пред нея и — хайде да ви видя как ще тръгнете!

Беше като полуистина, защото вратите на колата се отвориха и затвориха, това беше истината, а извършителят на действието липсваше и всичко пред очите ми се превръщаше в полуистина.

Извиках да не са посмели да тръгнат, да не са помръднали, стоп или нещо такова, виках и тогава разбрах, че подигравката, гаврата може да стигне до безсрамно разголване на човешката същност, когато човекът (човекът?) се смята за неуязвим и всевластен.

Направиха го заради мен, да ме унижат с най-мръсни думи, макар да не ги чувах: в колата, на задната седалка, сякаш прожектирано направо върху пространството, ми показаха отвлеченото момиче, но беше съвсем реално — тениската, скъсана на рамото, лицето, скрито зад разрошените коси, а ръцете конвулсивно се гърчеха, все едно стискани и извивани от други ръце, съществуването на които само се предполагаше.

Представлението свърши. Двигателят заработи, но колата още не тръгваше, защото тръгнаше ли, трябваше да ме прегази — стоях на две крачки от предната броня.

Надделях им, помислих, пристъпих напред, колата се оттегли, пристъпих пак, колата пак се оттегли... а всичко било да набере скорост и да налети върху мен.

Не знам, понякога легендите за свръхреакция на човек в смъртна опасност май са верни, когато бронята връхлиташе, усетих как по нервите ми премина оранжева светлина, загубих цялото си тегло и излетях встрани, оттласнат не от вихрите, вдигнати от префучалата кола, а сякаш по своя точна пресметната и отдавна известна траектория.

Претърколих се и скочих на крака, до тротоара спираше кола и вътре беше Рей.

— Накъде отпрашиха?

Накъде? Можех ли да знам? Но поне своята посока знаех.

На другия ден сравнително лесно бях допуснат в Седми специален отдел и срещата със старши инспектора Филип Шетински

се уреди бързо, навярно защото той смяташе да ми отдели няколко секунди, навярно защото предварително ме разглеждаше като капка вода, достатъчно прозрачна, но и тъй неуместна, че нямаше какво да се разправя с мен.

Само че се поразправяхме и така станах инспектор.

6.

Запознахме се, ако не с неприязън, то с явно пренебрежение един към друг.

Лекарката, която пое грижите за възстановителния ми период, бе млада, по-млада от мен, обаче самочувствието значително надхвърляше възрастта ѝ, тъй неприятни майчински маниери у хлапачка — ядоса ме още в първия миг.

— Ще бъдете послушен! Доколкото знам, вие сте звездата на Седми специален, инспекторът номер едно, безстрашният Александър, завърнал се от феланския ад...

— Да започваме лечението — прекъснах я.

През първите дни се разхождах в парка на клиниката, сто метра напред, сто метра назад, следен от полуразсеян, полуподигравателния поглед на Мартина (научих, че се казва Мартина, не от нея, а от моята медицинска сестра, от Мечето), която седеше на пейката с купчина апарати, която ми нареждаше: Александър, елате да ви премеря пулса, която хъмкаше многознаещо и ме отвеждаше в гимнастическия салон да гребя с тежки весла въздуха или да вися на шведската стена, и аз всичко вършех с безразличие, защото забелязах нейното безразличие, тя непрекъснато пребиваваше в някакво далечно вцепенение, толкова отнесена в себе си, че се питах дали не спи, и на третия ден не се сдържах:

— Вървете да си починете, безсмислено е да сънувате как седите на пейката, а пред вас напред-назад маршируват звезди.

— Прощавайте, Александър, но нали вие сте настоявал да ви наричат звезда? И освен това...

Отначало само веждите трепнаха, челото ѝ се напрегна да се смръщи, но навярно бе останало още в детската си възраст, когато никак, ама никак не могат да се правят бръчки, зеленото (досега ми изглеждаше надменно) на очите ѝ сякаш се напука, после лицето, раменете, цялата се разтресе от бурен смях.

— И освен това сте казал, че за мен ще бъде изключителна гордост да ви лекувам.

— Какво? Аз съм казал?!

— Вашите приятели така твърдят. Нямам основание да не им вярвам. — Мартина стана от пейката и изигра една фалшива прозявка. — За днес процедурите свършиха, отивам да спя, както ме посъветвахте.

Рей се появи чак вечерта. Хванах го за яката.

— Ти ли надрънка на Мартина, че аз... че тя...

— А кой друг? Обясних на момичето, че ако не прояви нежни чувства към теб, лечението ти доста ще се позабави.

— Отде на къде ще проявява нежни чувства! — задъхвах се.

— Да де, и тя същото ме попита. И тогава ѝ казах, че си звезда номер едно на Седми специален отдел, и е длъжна съответно...

— Спри. Искам една приятелска услуга. — Положих всички усилия тонът ми да не изглежда подозрителен. — Дай ми, моля те, гравитарите за малко.

— С удоволствие, но всъщност не ги нося. За какво са ти гравитари в болнично заведение? — учуди се искрено.

— Щях да ти размажа носа от разстояние. За съжаление ще трябва да го размажа от близо...

Замахнах с юмрук и разбира се, когато юмрукът ми стигна крайната си точка, Рей вече не беше там, безгрижно се усмихваше, облегнат на перваза на прозореца.

— Размина ти се, защото съм във възстановителен период! Но после...

— Нито после, нито никога няма да ми се размине — за цял живот ще сте ми благодарни с Мартина!

— Твоите шегии...

— Защо си против шегите?... А, не ми отговаряй, аз бързам, въобще не съм бил тук...

И хлътна във вратата вдясно. Сякаш бе видял (навярно приятелите виждат и през стените) кой идва; само след секунда вратата насреща се отвори и влезе Мартина.

Имах чувството, че бе минало много време от последната ни среща.

— Знаеш ли, Мартина — подхванах, — едва сега мога да ти разкажа за онова далечно денонощие, което завърши така трагично, струва ми се, че трябва незабавно да ти разкажа за Фелания...

През следващите дни всички алеи в парка на клиниката ни опознаха, от време на време сядахме на тревата, различията, несъвпаденията и всякакъв род противоречия помежду ни бяха предостатъчни, за да осъзнаем влечението си един към друг.

Полека-лека близостта ни стига дотам, че вече разполагах с дните на седмицата ѝ, сякаш бяха мои.

— Днес и утре си дежурна, добре, значи в сряда и четвъртък ще ме придружиш до Варшава, а после до Токио. Трябва да изпълня обещанието си към Януш Ружевиц.

Съгласието и ентузиазмът ѝ бяха притушени, така ми се стори, дали се досещаше, дали знаеше което аз узнах на другия ден?

— Не ти казвахме досега, разбираш, пазехме те, още докато бяхме на Фелания, Тереза и Ирене са били отвлечени, и двете... — Шетински искаше да продължи, но го прекъснах.

— Лекарите са на мнение, че съм здрав. От утре съм на разположение на отдела.

— Много добре. От утре си на разположение на академик Джатила.

— Кой е пък този академик Джатила? — Нарочно подчертах пренебрежението си, от Рей бях подочул, че към отдела е разкрит нов научен център за преподготовка на инспекторите, обзе ме гняв, че вместо спешно да заминем за Фелания, да проникнем в Мраморния каньон и да осигурим разобличаващите доказателства, тепърва се канят да ни обучават. — Какъв е? Треньор по древно джудо? Алхимик, дестилирал живата вода, та като ни откъснат главите, да се напръскаме и да се съживим? Аз не искам да ставам съвременен нинджа, самурай, супермен, непобедим, неуязвим, безсмъртен!

— Не искал! А аз искам. И доктор Джатила иска. Да не говорим за най-съкровено желание на милото момиче, наричано Мартина, тя пък съвсем иска да отидеш на Фелания и да се върнеш жив и здрав.

На бавен огън препекох сарказма си.

— Не допусках, през ум не ми минаваше, че Седми специален отдел се е специализирал в последно време в тайно разследване на личния живот на инспекторите си.

— Ами! С теб ще се занимава Седми специален отдел! Аз по неволя се занимавам с твоя милост, понеже Мартина ми е племенница и всеки ден плаче на рамото ми... за теб. Колкото до доктор Джатила, съмнявам се, че ще останеш разочарован от него.

ТРЕТА ГЛАВА

1.

Необикновено бърз ум, мисленето му беше наследство от петте поколения предци учени, от излишъка на идеи в един дом, където хипотезите никнели и без саксии, малкият Едуард вместо с футболната топка играл с топката на съмненията, точно така — поддържал играта баща му, — твоята дума може да е единствено вярната, принципът на вишегласие в науката отдавна се е самодискредитирал, възможно е твоето твърдение да е истината въпреки мненията на всички останали; хлапакът бързо осъзнал ролята на детайла, от който почти не зависи истината, но зависи; получил и свободата на мисълта за всякакъв род гносеологически палавщини и лудории на въображението си, а интелектуалното поведение на хората около него дало простор на логико-евристичното му мислене и едва шестнайсетгодишен изказал мнение по толкова сложен проблем в генетиката, че комплиментът на баща му не прозвучал ужасно претенциозно — те, баща и син, били инверсно еквивалентни, тоест притежавали център на симетрия в научните си методи; въобще, всичките му предци вървели и стигали до митическите възможности на човешкия мозък, използвайки, изглежда, тъкмо митическите възможности на собствените си мозъци.

Колко ли знаех за откритията и приноса на научната династия Джатила в неврохирургията и генното инженерство, но ми стигаше да проумея като какъв въздух е дишал от раждането си малкият Едуард, за да стане доктор Джатила — прекланях се пред него, ала и преклонението, и запознанството с генеалогичното му дърво щяха да дойдат значително по-късно, а в първата ли среща той ме разочарова, дори се почувствувах доста засегнат от обясненията, които ми даде.

— Моля ви, Александър, застанете ето тук и ето така...

Обърнах се с лице към прозореца и с гръб към него.

— Слушайте ме внимателно. Вие съзерцавате пейзажа през прозореца, спокоен сте и даже разсеян. В този момент аз вземам един

стол, приближавам се безшумно към вас... сега го вдигам... и го стоварвам върху главата ви...

Отскочих — стовареният с все сила стол с трясък се строши о пода. Точно на мястото, където стоях допреди миг.

Странният ми събеседник ме гледаше ведро, бих казал, с щастливо любопитство.

— Защо отскочихте встрани?

— Защото имам мълниеносни реакции.

— Хм — намръщи се, — обичам да се мисли бързо.

— Добре, ще угодя на обичта ви към бързото мислене. Отскочих, защото имах предварителна информация за действията, произтичащи зад гърба ми, в областта, неконтролирана от зрението ми.

— Правилно. Предварителна информация! Иначе никакви реакции не биха ви спасили, още повече че нападателят не би ви халосал със стол, а би ви застрелял в гръб.

— Искате да ме уверите, че след съответната подготовка ще мога да пред-виж-дам бъдещите събития?!

— Надявам се да ги виж-да-те. И не искам да кажа, че непременно ще можете — самият аз не знам. Ще поразработим...

Няколко дни поред един асистент търпеливо ми обясняваше теоретичната страна на експеримента. Намеренията и идеите на доктор Джатила — всичко ми се виждаше невероятно, чудовищно съблазнително и чудовищно непостижимо. Тая работа няма да стане, отсякох още в самото начало.

Рей и петима други инспектори също участваха в експеримента, не знаех дали Рей вярва в успешния край, от него можеше да се очаква да докара вода от деветдесет и девет неизкопани кладенци и да докаже, че вечерта е вечер само защото сме свикнали да си казваме добър вечер. И щеше да го направи с най-сериозен тон и с едва прикрито съжаление за вековната заблуда на човечеството.

Тъкмо беше дошло попълнение, новите инспектори ококорени гледаха какво става в отдела и тогава на Рей налетя един от новаците. Казваше се Ярлин, говореше с невероятен акцент, сякаш до завчера бе живял в другия край на Галактиката, имаше навик да повдига дясното си рамо и да го поглежда, като че ли там от време на време кацаше невидима птица, която отлиташе, щом я погледнеш учудено. Оплака се, че не е включен в експеримента, а така му се искало. Ето кога Рей

докара водата от неизкопаните кладенци. Смая ме със способността си да превърне нещо смътно в истинска бъркотия. Половината от тази интерпретация да стигнеше до доктор Джатила, сигурно биха настъпили промени в числения състав на Седми специален отдел.

И моят Рей, самоиронизиращ се и иронизиращ без предразсъдъци каквото му паднеше подръка, нахълта в такова ненормално обяснение (адресирано, кой знае защо, към мен, а не към новака), че ми идеше да примигвам на всяка дума и на всяка запетайка: ами че как не съм разбирал, покрай нашето настояще вектор-време съществували цял сноп паралелни вектор-времена, и минали, и бъдещи, ами че задачата на доктор Джатила била съвсем ясна, той искал да отключи онова сенчесто килерче в мозъците ни, където кротко седяла и чакала да я поканят в играта третата сигнална система, не цялата естествено, а само сензорният център на времето, понеже тъкмо с неговите очи можело да се надникне в близкото паралелно време и да се предвидят близките събития, и защо съм клател глава ей тъй, като камила, той говорел, че подобен скок е възможен евентуално за човешкия мозък, а не за камилския и така нататък...

Накрая Ярлин отново повдигна рамо (прогони невидимата птица) и шашнат от тирадата на Рей, попита:

— Как смятате, ще успеем ли?

— Изключено! — отрязва Рей.

Но когато останахме насаме, додаде:

— Изключено е да не успеем! Или камилите са на друго мнение? Великолепен заядлица е моят Рей!

Това — да, обаче не споделях оптимизма му. Дни и седмици минаваха, а ние вкупом нахълтвахме все по-навътре в неразгадаемия лабиринт, имах чувството, че се загубихме в него.

Да оставаш на същата тема, когато нищо не се получава, трябва по-друго здравомислие или по-друга налудничавост, разлика май няма — казвах си, докато всяка сутрин влизах в изследователския център, дългите коридори малко по малко се скъсиха от влаченето ми по тях, безбройните лаборатории и кабинети всъщност се оказаха трийсетина, не повече. Покрай мен се провеждаше невероятно сериозен диалог с тайнственото и неизвестното, за пръв път антропологична алхимия, отпечатване на билет за пътуване, което засега нямаше наименование, виждаха ми се безкрайни часовете на манипулациите, после тичах при

Мартина и скитахме до края на деня, до края на вечерта, а имаше още и още места, които биваха предпочитани от юли, от черноморските нощи и от любовта ни, после пак идваше утрото, носещо неспокойствие на доктор Джатила, той ме водеше в трета лаборатория, в осма, в деветнайсета, всеки ден различно, омръзнаха ми белите като древни гръцки стели екрани, на които нищо обнадеждаващо не се появяваше, и отново електроди по главата ми или сензорни шлемове, гвардията от асистенти на доктор Джатила, суетяща се около опитната мишка (около мен), търсеше някакви участъци в мозъка ѝ (в моя), чувах за ретикуларна система, за активиране на психичното поле, за деактивизация на сензориума, чувах за биовълни е висок интензитет, за възбудими зони, за енергийни полета на мозъчните полукълба, чувах да се говори по мой адрес, сякаш ме нямаше в лабораторията, не им ли омръзна, питах се и си представях как те си представят мозъка ми като сграда с много етажи и стаи, как се катерят по стълбищата, объркват се, осветяват с фенерчета разни тъмни кътчета и бог знае какво се надяват да намерят там...

Може би тъчаха мрежи, системи, в които да ловят бъдещите мигове, може би такава система съществуваше в човека, такава прекрасна творба на природата, все още неразгадана, скрита дълбоко в преизподните на подсъзнанието, може би търсеха следи от осъществени в минало време срещи с предстоящото, каквито всякога е имало и има, а ние не ги осъзнаваме?

Искаше ми се да вярвам.

И не вярвах.

2.

Щяхме да ходим в пета лаборатория, обаче доктор Джатила ме помоли да го почакам да провери таблиците и аз седях в кабинета му и го наблюдавах как разглежда дългите рулони, перфокартите, лентите, ту тук, ту там подчертаваше или задраскваше, отново разгръщаше вече прегледаните рулони — правеше го тихо и съсредоточено.

И тогава се случи.

Не, преди това усетих нещо, своето рода предупреждение, че настъпва, че ще се случи, само че това по-късно го осъзнах като предупреждение и знак за начало.

Седях удобно разположен във фотьойла. Не мислех за нищо конкретно. Доктор Джатила почука сърдито с писалката. Какво ли щеше... май се попитах какво ли щеше да прави в следващата минута.

Рязко — сякаш погрешно насложени кадър върху кадър — се получи раздвояване на обстановката.

Трябваше да ме обземе страх, поне трепет, че химерата не е химера. Ала страховете търсят други области, никога не населяват човек, станал по волята на случая перо в крилото на извънредното събитие.

Нямах право и на бурна радост. Бях прецизна регистрираща машина.

Виждах доктор Джатила, седнал до писалището, да прехвърля таблиците и същевременно го виждах как внезапно скача, прави ми знак, че ей сега ще се върне, и излиза от кабинета. Не се забави навън повече от половин минута, отвори с трясък вратата, на прага се застоя с широка бяла перфолента, преметната като хавлиена кърпа през рамото му. После едва ли не със скок се озова при писалището, съпостави данните от донесената таблица с другите таблици, завъртя глава, явно разярен, все пак хладнокръвно събра на купчина рулоните, перфокартите, лентите и с монархическото самовластие на учения си позволи да смачка многомесечния си труд на топка и да я запокити в кошчето за отпадъци. Кошчето се преобърна и сякаш показваше възмущението си, се затъркаля по пода.

Погрешният кадър избледня, изчезна и пак видях (и преди това го виждах) доктор Джатила да прехвърля тихо и съсредоточено таблиците.

Само устните ми помръднаха, обаче не проговорих, звук не издадох.

Следях хронометъра, окачен на отсрещната стена: пет... десет... двайсет... четиридесет и пет секунди...

Доктор Джатила се надигна, направи ми знак да чакам и бързо излезе от кабинета.

Действувах като автомат, изтичах, напъхах таблиците от писалището в чекмеджето и го затворих плътно, после се тръшнах на мястото си във фотьойла — всичко за девет-десет секунди — и се втренчих в хронометъра; ако усетят ми за време не ме лъжеше, след двайсетина секунди докторът трябваше да се върне и...

Вратата с трясък се отвори, с пламнало от гняв лице, с перфолента през рамо, като с праметната хавлиена кърпа, доктор Джатила се хвърли към писалището и на мига се обърна към мен (ето кога се уверих, че мисли невероятно бързо).

— Получи се, Александър. — Интонацията му дори не беше въпросителна. За такива като него и успешните премиери минават без ръкопляскане, не се сети ни да се усмихне, ни да въздъхне с облекчение. — Разказвайте.

— В началото помислих, че ми се привижда — вие хем седяхте и сверяхахте таблиците, хем станахте и излязохте, заприлича ми на два различни кадъра, насложени един върху друг. Тогава затворих очи и действителният кадър, на сегашното време, изчезна, продължавах да виждам втория кадър, схванах, че е някакъв бъдещ момент, в съзнанието ми на кръгло екранче се развиваше действието, леко умалено и отдалечено, сякаш гледах с бинокъл, но не през окуляра, а през обектива... Излязохте от кабинета, върнахте се ядосан, смачкахте всичко на книжна топка и я хвърлихте в кошчето...

— Защото трябваше да започваме отначало. Открих грешката и се канех да унищожа таблиците...

— Грешката не е грешка.

Доктор Джатила дръпна чекмеджето — без дори да ме попита къде съм ги натикал, — извади таблиците и ги разпръсна по писалището.

— Грешката не е грешка — повтори.

— Най-важното: всичко протече на вътрешния ми екран за секунда-две, тоест получих почти мълниеносно информацията, но съзнанието ми отчете, че действието се развива по-бавно, с естествено темпо, прецених доста точно времето и когато станяхте и тръгнахте да излизате, бях сигурен, че имам на разположение около половин минута да скрия таблиците в чекмеджето и да се върна на мястото си. Ако не съм сгрешил в пресмятанията си, „погледът“ ми в бъдещето се задържа приблизително шейсет и пет секунди.

— Това е само първото ниво. Вярвам, че скоро възможностите ви ще се разширят, ще преминете на второ, на трето ниво и ще обхващате все по-големи отрязъци от бъдещето.

— Имаше нещо предварително, искам да кажа, нещо, което предупреждаваше за началото — усетих леко затопляне на слепоочията, като топъл полъх, същевременно в съзнанието ми се появи бледо кръгче с неоформени, някак размити краища, после екранчето просветля и видях на него или през него сякаш реално развиващо се действие...

— Защо — сякаш? Наистина е реално. Съзнанието ви се е превключило в близък вектор на времето, където действието протича реално, то е относително бъдеще само спрямо момента, осъзнат от нас като сегашно време... А, да, щях да пропусна, несправедлив съм, вие заслужихте моята благодарност, не знам как...

— Аз знам. Моля ви, отсега нататък не ми говорете на вие.

— Добре, Александър, да вървим в пета лаборатория...

Пета лаборатория, двайсет и втора, втора и пак пета, и пак продължавахме ден след ден, всичко беше така, във вярната посока, и макар да преодолявах вече психологическата бариера, послания от бъдещето не идваха, съзнанието ми не откриваше светлото кръгло космодрумче, където те да кацат, редуваха се стотици неуспехи, какво ще направя сега, Александър, питаше доктор Джатила, обаче не, не знаех, не виждах, топлото дихание, приличащо на учестеното дишане на двама души, наведени над слепоочията ми, го нямаше, понякога се усещах обезсърчен — нима в изконната паралелност на времената един-единствен лъч е трепнал, огънал се е едва-едва, колкото да ни даде надежда, че го има, че би могло да се заложи на него, но само с

негово съгласие, а после се е отдръпнал и отново е замръзнал паралелно с другите лъчи?

3.

Рано сутринта Рей нахълта в къщи, разкрещя се, че не понасял хора, дето спели до обед, че спането било коварен начин да остареем, без да сме живели, не съм ли съжалявал за живота, който съм щял да получа от една безсънна нощ?

Изхили се на стряскането ми и кротко попита:

— Какво сънува?

Нищо не бях сънувал, лошо спях, разтърках очи, спуснах крака от леглото и в същия миг усетих топлия полъх покрай слепоочията си.

И видях.

— Сънувах — казах с преднамерена бавност и внушение, — че Рей идва в къщи и чупи с лявата си ръка кристалната ми ваза. Имай предвид, че е шедьовър от деветнайсети век, единственият по рода си, предполагам, държа да ми остане жива и здрава...

— Тази ли? — прекъсна ме Рей и посочи вазата, поставена на високия шкаф непосредствено до прозореца.

— Не ти ли харесва?

Беше стара ваза от калциев кристал, с потайната симетрия на ръчната изработка, с ритмичния цвят на пенеща се вода, а тясното ѝ гърло — стъпаловидно и произволно извиващо се като прагове на миниатюрна река, способна да напои само едно цвете.

— Напротив, много ми харесва! — Погледна ме сериозно, навярно му се мярна предположението, че в съзнанието ми отново се е задействувал механизмът за виждане в непосредствено близко бъдеще.

Премери на око разстоянието до вазата — три метра — и завъртя глава.

— Ни ще се приближавам, ни ще духам към нея, обещавам ти. Впрочем още ли не си се облякъл?

Преди двайсетина минути от акациевата гора на градския парк излезе един мъж, поколеба се (колебанието, кой знае защо, винаги му напомняше ляво-десните движения на метронома) изведнъж ли да се гмурне в гъмжилото на утринната улица, или бавно и незабелязано да се смеси с минавачите.

Каква невнимателност, можеше да му коства твърде много тая дреболия, и защо не го видя досега — наведе се и с привидно небрежен жест махна от коляното си акациевото листо, което не беше листо, а указател, че е спал в акациевата гора.

Той и не спа, по-скоро лежа в яма от настръхналост, свит в нея целият и с издадени навън сетива, които му крещяха, че ловците го обкръжават, и никакво бягство, само притаеният дъх, дори недышането би го спасило.

Преследваха го отблизо, сигурно съвсем отблизо, със своите механизми и сечива на жестокост, на безкомпромисност, но да става каквото ще, тръсна глава, не за пръв път го гонеха и ако имаше да се случва нещо, то нека се случеше, когато дишаше, поне да диша не можеха да му забранят.

Пое дълбоко дъх, до тротоара, по който минаваха толкова спокойни хора, оставаха десетина крачки, искаше му се вече да е там, още три крачки, не, четири, за да не изглеждат припрени и уплашени — дали имаше вид на уплашен?

Най-сетне беше сред навалищата, всички бързаха, отиваха нанякъде, разбира се, че отиваха, утринните улици се посвещават на отиването, вечерните — на връщането.

Колко безкрайно беше времето до вечерта, никой не би се наел да му гарантира, че ще види свечеряването.

Нарече се страхливец, никога не се бе смятал за същинско действащо лице.

Вървеше с темпото на другите и внимателно се вглеждаше в хората.

Едър минувач с черен костюм и квадратна челюст го стъписа (едва не изкрещя), но се разминаха. Сред толкова хора се страхувам от чудовищата, укори се.

Знаеше, че трябва да върви по посока на морето, после щеше да пита, смътно си представи как ще набере кураж да попита.

Булевардът се точеше по права линия и далеч напред опираше или продължаваше в морето — оттук така му изглеждаше.

От страничната улица се зададе лимузина, въпреки високата скорост колелата плавно взеха завоя и се долепиха плътно до тротоара.

Него ли посрещаха? Може би тия вътре предварително държаха в шепите си пепелта от тялото му, което щеше да бъде изпепелено след

миг?

В лимузината седяха четирима, също с черни костюми, както онзи минувач с квадратната челюст. Лицата им обаче не се виждаха, говореха наведени над нещо или се криеха.

Не повече от секунда се двоуми (да побегне? да призове за помощ?) и веднага изпита въодушевление, понеже реши да върви насреща им. Изведнъж олекналото му тяло се движеше в абсурдна едновременност и по тротоара, и в небитието.

Ако бяха преследвачите му, щяха да го застрелят в упор.

Подуши смъртта там, в колата, с проекция върху гърдите си.

Изключваше да го отвлекат и после... макар че защо ли го изключваше?

Несъзнателно натисна с кутре дланта си и с удовлетворение констатира, че не напипва твърдост под кожата. Значи и те нямаше да открият скритото там.

Когато се изравни с колата, мъжът от предната седалка като че ли го изгледа с любопитство, но не направи друго, освен да отмести с ръка надвисналата над челото си коса.

Тогавя усети топлото слънце, усети го, извърщайки лице към него, сякаш в тоя момент се превърна в хлорофилно същество.

Бавно се отдалечи. Колата остана назад. Сега закрачи бързо, по някое време пак трепна от нещо или от нищо, пак предателството на дебнещите подозрения, а в края на краищата какво представляваха те пред онова, което го чакаше?

Нямаше за кога да отлага повече, трябваше да спре избора си на някого и да попита. Разбира се, подходящ човек — жена, още по-добре дете.

Подходящият информатор се случи петнайсет-шестнайсет годишен хлапак, комуто не допадаха законите за вместимост, който с коляно и с юмруци се мъчеше да натика в препълнената раница, сложена на земята, още някаква дреха.

— Там — кимна момчето, — първата пресечка вдясно и сградата се вижда отдалече... Какво ви става, зле ли ви е?

Мъжът бе забелязал специфичното раздвояване на всичко наоколо, но тутакси разбра заблудата си — отраженията от полюшващия се насреща отворен прозорец създаваха илюзията на

заканителното раздвояване. Затвори очи и видя голо поле с галопиращи по него ужаси.

— Не-не, нищо ми няма. Благодаря...

Някои действия протичат толкова бързо, че не успяват да включат разума дори като коректор — последните метри до входа на Седми специален отдел непознатият пробяга, макар да не искаше.

В широкото фоайе нямаше никого, обаче той почувствува нечие присъствие. Отстрани излезе дежурният инспектор и го попита кого търси.

— Вас. Искам да говоря с ръководителя на Седми специален отдел. Казвам се Орасио Айрес, феланец съм...

Съобщението за феланеца завари Шетински у дома, но две минути по-късно колата го носеше с максимална скорост към отдела. Беше включил сирената, нещо необичайно за характера му.

Синусоиден вой на сирена се изкачи до нашия прозорец и Рей възкликна:

— Колата на Шетински! — Подвластен на изключителната си бързина, прелетя трите метра до прозореца (навярно да не изпусне минаващата кола и навярно да счупи вазата ми — ръката му я перна и толкоз).

Коленичили над парчетата, забравихме за Шетински, за лудо препускащата му кола, за всичко; на пода се търкаляше една счупена красота, която и да залепяхме, не би станала отново цяла красота.

Рей приличаше на болно дете с висока температура, току си облизваше устните.

— Отвратително — характеризира случката.

— Може би — отвърнах разсеяно.

— Ей, ти като че ли не оплакваш шедевъра си!

— Оплаквам го, но се и радвам. Каква утринна изненада съм приготвил за доктор Джатила...

В отдела обаче ни чакаше не по-малка изненада — тъкмо обяснявах на доктор Джатила, че съм на крачка от целта, че той е прав, ще мога да контролирам и по свое желание да постигам транспозиция на съзнанието си в най-близкото паралелно време, и позвъни Шетински, търсеше доктор Джатила.

— А, и вие ли сте там? — Гледайки ни от монитора, старши инспекторът имаше предвид Рей и мен. — Добре, елате и тримата в

кабинета ми. Веднага, веднага...

Заварихме при него непознат мъж, сравнително млад, със съвършена глава и изящни, бих казал, артистични маниери, тутакси ме парна съмнението, че... но го отхвърлих като невъзможно.

— Запознайте се — Орасио Айрес.

Усетил напрегнатата усмивка на Шетински, останах на място, стори ми се, и доктор Джатила, и Рей изчакваха.

Непознатият се изправи и протегна ръка, в жеста му нямаше пестеливост.

— Орасио Айрес, жител на Ектополис, столицата на Фелания.

— Наш приятел — додаде припряно и предупреждаващо Шетински.

— ... приятел — повтори Рей, интонацията му не носеше ненавист, по-скоро бе сгъстена от гняв, потъмняването — очите, кожата, косата — беше тъй бързо, че приличаше на невероятна подмяна с друго лице, отсъстващо допреди миг, господи, само да не почне да стреля...

4.

Когато рано сутринта го въведоха в кабинета на Шетински, Орасио Айрес се представи кой е и откъде е и се огледа с присвити разтревожени очи.

— Тук можем ли да говорим само двамата?

— Ние сме двама — някак излишно посочи с ръка празния кабинет Шетински; побърза да настани посетителя си на канапето.

— Само двама! — натърти феланецът.

— Смятате, че...

— Не изключвам, може би сме сами, а може би не. Сигурно тук имате сложни системи, които биха сигнализирали за присъствието на неидентифицирана личност, но все пак коя да е охраняваща система може да бъде заобиколена като пън — вие още не си представяте на какво са способни те...

— Намираме се в Седми специален отдел, който, уверявам ви, е застрахован срещу всякакви подслушвания и нежелани посещения.

— Извинете, едва ли е застрахован. Не ги познавате.

Закашля се, хрипове задраха гърлото му, хвана се за гърдите, които изсвистяха от немощния допир на тънките длани, заради неравномерното дишане Орасио Айрес сякаш ту пристъпваше, ту се отдалечаваше, въпреки че не помръдваше от канапето.

— Вие сте болен...

— Осем години съм прекарал в лагерите на Южния континент, това са последствията...

— Ще направим така: веднага ви настаняваме в нашата клиника, необходима ви е почивка и най-вече лечение. Много ни интересува информацията, която носите, но ще поговорим после, след няколко дни.

— Възможно е да не съществува никакво после. Повярвайте ми, старши инспекторе, те са неуморими и безпощадни... Нямам сили, нито глас да ви разкажа, не ме упреквайте, и да се опитам, сигурен съм, че само ще натрупам безформена маса от накъсани на парцали фрази, в най-добрия случай ще се получи предупреждение, ала не и разказ, който би обрисувал лицето и лапите на Фелания, за съжаление

такъв хибрид е нашата планета. — Орасио Айрес усети стария ужас да се носи на гъст облак в главата му, паметта услужливо и жестоко възстановяваше картини от Ектополис, потънал в сладникавото дишане на Б-вятъра, от джунглите на Южния континент, където срещу него се изправяха игуанодонтите, после го преследваха ликвидаторите... — Аз съм памфлетист и не очаквам снизхождение. Още преди четвърт век на Фелания беше създадена службата на ликвидаторите, чиято задача е издирването и унищожаването на такива като мен. Наистина, някои памфлетисти успяват да се укрият временно в големите градове или в джунглата, но и на едното, и на другото място рано или късно ги откриват. Не изключвам да ме настигнат и тук, обаче за мен е без значение, щом успех да ви предам информацията.

Сложи на бюрото два металносивкави диска, не по-големи от човешки ириса, и побутна единия към Шетински.

— В този визиодиск са всички данни за престъпните организации на Фелания, наричани конгрегации, които отвличат вашите деца. Карти с точното местоположение на петте лагера за натурализиране, там децата пребивават дълго време и биват подлагани на транссубстанциация, тоест променят същността на личността им, после ги продават на бездетни семейства. Обяснение на причината за масовата стерилност сред феланското население. Принципно действие на конгрегатите, сложни апарати, осигуряващи невидимостта на похитителите. Изкуственият произход на Б-вятъра и преднощта и как да се предпазите от тях...

— Моля ви, не влизайте в подробности, не се уморявайте, ние всичко ще изучим, а вие час по-скоро трябва да постъпите в клиниката.

— В клиниката... — Болезнено се усмихна. — Получих осемнайсет смъртни присъди. При нас този парадокс съществува, като че ли след изпълнението на първата присъда ще ме възкресят и отново ще ме убият. Във втория визиодиск е записът на моя последен памфлет, всъщност заради него ме търсят сега ликвидаторите.

— За нас памфлетът също представлява интерес, ще го прослушаеме най-внимателно. Благодаря ви.

Шетински — откъде можеше да знае — лъжеше. Съвсем бяха приближили събитията, които щяха да му попречат да изпълни даденото тъй искрено и с благодарност обещание.

А визиодискът с последния памфлет на Орасио Айрес — със съкращения — имаше следното съдържание:

„Смисълът на една консулска власт може да бъде сведен до единадесет минути и двадесет секунди планетна смърт, а това вече обръща посоката и тежестта на ветровете, отрязва другояче деня от нощта.

И така, близо до столицата имало голям замък, останал още от епохата на колонизирането на планетата. Превърнали го в правителствена резиденция в онзи предобед, когато забелязали на небосклона квадратен облак, добро предзнаменование, че и четирите човешки страни — справедливост, почтеност, благонамереност и разумност — ще бъдат равни и свързани помежду си чрез най-обективния ъгъл в природата. Във връзка с това бил избран нов консул

на планетата и в столицата се проточили безкрайни пиршества. Щедростта на новия консул се доказала, но същевременно се доказало и известно отклонение в начина му на спане — свивал се на кълбо и стискал с пръстите на ръцете си пръстите на краката. Тогава проконсулите, изпълняващи ролята на негови съветници, организирали на тавана на замъка обсерватория, спазвайки широко разпространената рецепта: гледането нагоре изключва мислите надолу. Така консулт вкусил сладостите на астрогнозията и всекинощно наблюдавал небесните светила, вместо да спи в опасната за здравето му поза. Преди да прилепи око към окуляра на телескопа, той винаги измивал окото си с топла вода, за да не допусне студът на далечните звезди да замрази зеницата му и оттук натъй да вижда само студените неща. За тези важни и задължителни преди наблюдението действия се поучил от някаква древна книга за катадиоптриката. Заобиколен с астролаби и мощни астроскопи, той скоро открил, че най-близо до Фелания е планетата Нелур и че двете планети притежават обща луна. Тя следвала траекторията на разтеглена осмица и благосклонно правела светла ту нощта на Фелания, ту нощта на Нелур. Подялбата на лунната светлина го опечалила и носил пълен траур до оная нощ, когато, работейки с астролаба, му текнало, че общият спътник може да стане частен, само на Фелания, стига да се скъса осмицата-траектория или да се направи друго, или трето, или направо юмрук в зъбите на луната, обаче не знаел как. Наложило се да повикат едного, който по рождение имал вградени компютри в тялото си, а след дългогодишни упражнения постигнал и пълна съгласуваност между цифрите и червените си кръвни телца; изключителният човек винаги стоял прав и винаги цъкал като стенен часовник, и така, без да сяда, изчислил, че за да се унищожат нелурците, трябва шест хиляди стромафазови ракети и седем години, през които да се акумулира всичката енергия на Фелания, включително и енергията, необходима за акумулирането ѝ.

Смисълът на една постъпка, неясна и за който я извършва, придобива организираща сила за множеството толкова повече, колкото е по-извънредна и по-необичайна.

Хиляди столичани видели своя консул да върви като занесен по улиците, видели го да влиза в магазините и да купува парафинови свещи. Прибирайки се в замъка, той не могъл да си даде отчет за какво са му свещите, обаче примерът вече действувал и всекиму станало

ясно, че даже консултът ще си свети със свещ, докато се акумулира енергията...

(Тук следваха осемнайсет минути кадри и текст за съдбата на феланците в периода на акумулирането на енергията.)

... В течение на тези седем години водата в стъклените чаши изглеждала денем златиста и с припукващи искри на повърхността, което можело да се обясни или с безбройните изгорени свещи покрай водата, или с добрата ѝ нощна памет.

Феланците били уведомени, че ракетите ще бъдат изстреляни сутринта на триста шейсет и четвъртата неделя и при тангенциалното ускорение щял да се почувствува съвсем лек трус, както при хлопване на врата от ядосан човек, обаче били излъгани и за деня, и за часа, и за лекия трус.

Гигантски тласък избутал тъмнината на една невинна съботна нощ и повечето спящи и сънуващи за кратко време усетили, че се преместват в друг сън, разпределен на килийки като празна пчелна пита, сияещ вулкан разцепил небесата, гравитационен смерч усуквал и разкъсвал крехката черупка на планетата и същевременно я стискал с гравитационните си челюсти, за да не се разпадне, въздухът — може би измъчен от крещящи йони или от йонизирани крясъци — светел на ивици, в атмосферата ярко личали възходящите и падащите въздушни течения, твърди в тая минута като метал и със също толкова метални насекоми и птици в себе си, хиляди хора били занитени върху светещите пътеки с неподвижни ръце пред лицата си, сякаш четели книги, които трябвало да се четат много отблизо и можели да се четат само при условие, че зениците се търкат о контурите на всяка буква.

Поради температурното напрежение и поради състоянието на суперпарамагнетизъм долу сградите, изгубвайки сцеплението си с повърхността, забравяйки какво са, плували цели-целенички по улиците, размествали местата си, отваряйки нови улици и площади, осъществявайки някаква картография, осъществима навярно единствено в сънищата на града. Правителственият замък с вкоравени знамена пресякъл като флагмански кораб столицата от единия до другия край и с вдигнатия си перпендикулярно покрив наистина приличал на дъвен платноход, а на палубата му стоял консултът, суетящ се сред купища астрографи, готови да заснемат полета на ракетите.

Минута или минути след ударната вълна вътрешните сили на материята като охлабени пружини взривили стените, мазилката, прозорците, тротоарите, вените, артериите, черепите, от подземните недра прииждал нескончаем тътен и смазвал с могъщото си исо неясните викове...

(Тук във визиодиска бе записана едночасова тишина, прекъсвана от ронене на пръст, ронене, каквото се чува при многохилядни и едновременни погребения.)

... На сутринта задухал силен вятър, нахлул през счупените прозорци и изкъртените врати, бил сякаш вятър колекционер, защото издухвал от обезлюдените къщи само дрехи, обувки, шапки и тези дрехи, обувки, шапки — необлечени от никого — се понесли по улиците, запазвайки формите и навиците на своите собственици, осъществили отново обичайната сутрешна навалица, приличали ту на забързани тълпи, ту на вятър от дрехи, забързан нанякъде да търси нещо.

Пуснал се слух, че мъртвите от тази нощ пуснали слух, че ще се върнат.

По неизвестни причини стромафазовите ракети описали безопасни хиперболи около Нелур и се върнали. Никой обаче не пострадал, ракетите изгорели в горните слоеве на атмосферата като зеленикави, красиви, можело да се каже, празнични огньовете. Дори не избухнали. Илюминацията траяла точно единадесет минути и двадесет секунди.

Върнали се и мъртвите, както били казали — консулт наредил всички мъртви от тази нощ да оживеят чрез мраморни скулптури, изваяни в най-естествени живи пози.

В понеделник един скулптор, дялайки голям мраморен блок, внезапно видял, че мраморът започва да става прозрачен. Нещо като кристално стъкло. Доколкото можел да запази спокойствие, той донесъл ведро и го сложил отдолу, защото не се съмнявал, че изтича бялата кръв на мрамора. Напълнил две ведра — толкова била кръвта на тежкия няколко тона блок — и си помислил, че подчиняващото се на длетото и чука няма много кръв. Помислил си още: смисълът на едно съживяване, псевдосъздаването на човека от нечовешки материали е прозрачна лъжа, хората няма да я виждат, а пернатите ще прелитат безпрепятствено през нея и дори няма да забелязват съществуването ѝ.

Статуите на загиналите — въпреки че били поставени по улиците, в дворовете, по стълбищата, в асансьорите, в своите легла и въобще навсякъде — наистина останали невидими за близките си, а птиците ги заобикаляли, предупреждавани от инстинкта си да не се докосват до смъртта.

Хората продължавали да ходят на гробищата и се връщали оттам с температура, някаква душевна термолуминесценция карала лицата им да греят, докато очите сивеели като галванизирани с нечист метал. Редом с това изведнъж придобили навик да се застояват до прозорците и не един, и не двама съзрели, че наесен жълтите листа на дърветата били доста повече от зелевата шума през изминалото лято, и се досетили за мъчителната болест на клоните.

Тогавя се пуснал слух, че статуите от прозрачен мрамор пуснали слух, че след няколко поколения на Фелания ще има само статуи. И колкото и да било невероятно, след двайсетина години феланците постепенно започнали да стават стерилни и в дъждовни дни четели онзи календар: от дядо ми е дошъл баща ми, от баща ми съм дошъл аз, от мен никой няма да дойде...

Така че смисълът на една консулска власт може да бъде сведен до единадесет минути и двадесет секунди планетна смърт, а това вече обръща посоката и тежестта на ветровете и отрязва другояче деня от нощта..."

Орасио Айрес посочи двата диска, лежащи на бюрото пред Шетински.

— Зашифровани са с нелогичен шифър, дори да бяха ме заловили, нямаше да могат да ги разчетат. Повикайте, моля, лекар, необходимо е да се направи срез на кожата на дланта ми, където е скрит ключът на шифъра.

5.

Мълчахме само докато доктор Джатила извърши деликатната манипулация — изваждането на ключа на шифъра. Блестяща, гъвкава като щраусово перо, платинената пластинка тихо звънна до визиодисковете, сега това бе всичко: кадри, текст, информация, око в гритнористката свръхзасекретеност, чертежи, схеми, карти, координати, адреси, имена, конгрегатът най-после щеше да получи параметри и обяснение... Знаех, че е така, но не можех да се сдържа да не питам, и не само аз. Рей беше и по-гръмогласен, и по-бързорек, едва след десетина минути Шетински успя да се наложи, забрани да засипваме Айрес с въпроси, не виждате ли, че гостът ни има нужда от почивка, край, стига толкова.

— Прощавайте, Айрес — обадих се въпреки предупредителния знак на Шетински да не си отварям повече устата, — единият лагер с нашите отвлечени не се ли намира в Мраморния каньон източно от столицата?

— Да, точно там. На картата са отбелязани галериите, по които може да се влезе сравнително безопасно в рудника, останалите входи са непристъпни заради средновековната фантазия на Грит Нори. Грит Нори е върховният бос, първата величина на най-силната престъпна организация на планетата, легендарна личност по много причини, включително и по патологичната си склонност към театралничене. Това даде отпечатък върху неговите хора, стана мода в престъпния свят — дори сред конкурентните конгрегации се смята за проява на добър вкус, ако покушението или убийството се извърши сред най-пищен декор, пред многобройна публика, е, когато публиката е недопустима, се стараят поне бъдещата жертва да изживее насладата от представлението, преди да стане жертва. Въобще някаква мания към буфонада и предизвикателна зрелищност, към демонстрация на превъзходство и презрение към всички останали. Ето, старши инспекторът Шетински ми разказа как са отвличали децата тук, с помощта на конгрегата са могли да вършат гадостите си тихо и незабележимо, обаче са предпочитали шумотевицата, за да покажат своята неуязвимост. Ще се уверите, че винаги се люшкат между

силната подигравка и жестоката гавра, която според техните норми е привилегия само на свръхсилните...

— И последен въпрос. Моят приятел Януш Ружевиц е срещнал близо до Мраморния каньон едно полумомче, полу... не зная как да го нарека, което отначало поискало да играе на топчета с Януш, после, за стотни от секундата, детинската му физиономия изчезнала и с мълниеносни реакции успял да заплаши живота на двамата ми колеги. И някакви ненормални за възрастта му исполински размери спомена Януш, момче исполин или...

— Анаболист — закашля се Айрес (бе станал, но отново седна), мъчително дишаше и говореше, че историята на анаболистите била достатъчно дълга и достатъчно мръсна, можела да се оприличи с водопадна река, с тресавище, с лудост, в началото, разбира се, всичко се провеждало тайно, първо лабораториите на Военното разследване произвели синтетичен соматропен хормон, СТХ, стимулиращ растежа, и започнали да го прилагат на юноши, комбинирано с анаболни стероиди и други вещества (заразказва бързо, с омерзение и с достатъчно определен жест на молба да не го прекъсват), събирали момчета от всички краища на планетата, ала в селекцията имало нещо ненормално, сякаш нарочно подбирали безмозъчни гномове и недорасли в интелекта типове, способни само да влачат метлата, и зареждани със СТХ, дребосъците — като угоявани във ферма животни — захванали да растат, челюстите и крайниците им се развили неимоверно, гиганти с над двуметров ръст, свръхсъщества, които изхвърляли ръка досуц пипало на електронен октопод за стотна от секундата и прекършвали с показалец шийните прешлени на жертвата си, реакциите им били светкавични, енергията на мускулите им наподобявала взривяващи се бидони газ, така тайните служби създали специалната военизирана каста на анаболистите, името им дошло от анаболните стероиди. Чудовищни на вид и варварски жестоки, в тези огромни смрадливи маси — а не в главите им — се породил нескончаем апетит за битки, тенденция към културата на върховния ужас, към ювелирното изкуство да се убива, към тънкостите на мъчението, говорело се, че освен военните чинове сред тях постепенно намерили място и духовните рангове, прослойка от жреци анаболисти проповядвали учения за предварителна дегустация на убийството, за упражняване на сетивата да разпознават различните видове агонии,

предшествуващи различните видове смърти, разпространявала се мрачната наука за закоравялост, стигаща до съчувствие и умиление към жертвата. По-късно конгрегациите се докопали до СТХ и се подхванала почти легална търговия, но в разточителните реклами не се споменавало за психическите изменения, за разцепването на човешката личност на две, три и повече личности, понякога коренно противоположни на първоначалната. И всичко това негласно се протектирало от феланското правителство с перспектива анаболистите да създават основния боен контингент за подготвяната космическа война срещу Нелур...

Доктор Джатила го прекъсна, беше безапелационен и като лекар имаше пълни основания — Айрес едва се крепеше на канапето, би паднал, ако още нещо, стоящо изправено в съзнанието му, не го крепеше, — свърза се с клиниката и нареди да се подготви стая номер две от А сектор.

Паузата, настъпила след излизането на доктор Джатила и Орасио Айрес, се проточи: Шетински се канеше да пусне визиодисковете, но замислен за нещо, се бавеше; сложил ръце на масата, Рей сякаш щеше да барабани по нея, но пръстите му още бяха неподвижни; аз стоях до прозореца и гледах как долу по алеята вървят четиримата.

Стотина метра ги делеяха от клиниката, движеха се в каре, отпред доктор Джатила и Айрес, зад тях двамата инспектори, определени за постоянна охрана на феланския ни гост.

Меки вихри покрай слепоочията ми — започна се, знаех, започваше се, и полека-лека в съзнанието ми се очерта кръглият екран; там блесна втори ослепителен кръг, явно експлозия, която в прекомерно бавен каданс накара покрива на сектор А насила сякаш да въздъхне и да се отхлупи, стените се въртяха разнопосочно, докато се свлякоха надолу сред сивкавобял прах, а преди това беше стъкленият дъжд на трошащите се прозорци.

— Старши инспекторе, когато Айрес и нашите влязат, сектор А ще бъде взривен! След около минута! — изстрелях на един дъх.

Пръстите на Рей чукнаха о ръба на масата, Шетински се надигна.

Най-големите разочарования идват, когато оставащото време е равно на нула, а не те разбират и започват да те разпитват откъде, как и защо...

Но никой и не възнамеряваше да ме разпитва.

В ъгъла на кабинета бе монтирана алармената сигнализация на Седми отдел ведно с пристройките — научния център и клиниката. Шетински натисна, по-скоро стовари юмрук върху бутоните и това бе достатъчно в клиниката, в сектор А стените да грейнат в оранжева светлина, да прокънти сигналът за тревога и всичко живо да хукне навън колкото крака му държат...

Минутата течеше с обичайната си нормалност, като че ли беше лично моя, можех да я удължа отпред или да ѝ наставя опашка в задния край.

По блоковете на алармената уредба пробягваха сигнални светлини — своеобразен превод на онова, което ставаше в сектор А на клиниката.

Рей, долепил чело до стъклото на прозореца, мълчеше.

Отнякъде долетя шум, нямащ нищо общо с чаканото.

Минутата изтече (не можах да се отърва от чувството, че ей сега аз, лично аз ще дам знак за експлозията) и лявото крило на клиниката рухна. Грохотът трябва да е бил силен, но не достигна до нас.

— Ще опитат отново... — извика Рей и изхвъркна от кабинета.

Събитията, предметите, всичко около мен изглеждаше недействително. И Шетински, и той. Взираше се във визиодисковете на бюрото, виждах физическото и умственото му напрежение, изведнъж сякаш захапа с шепя пластинката-шифър и я пъкна в джоба си — повече не погледнах към него, на часа забравих необичайната динамика на движенията му и хукнах след Рей.

Малко преди това, съвсем малко, когато четиримата, доктор Джатила, Орасио Айрес и двамата инспектори, наближиха входа на клиниката, в розовите храсти отстрани се мярна куче.

Кучето тичаше, внезапно се закова на място, съзряло непреодолима бариера; обонянието му, слухът, зрението и отново обонянието получиха объркващи сигнали, неотъждествими с действителността.

Настръхна и изръмжа, към зъбите си избута недоумението, за него — каквото и да беше феноменното — заслужаваше за всеки случай зъби. После отскочи и следвайки някаква линия, въображаема или не, заобиколи безпокоящата го област и се шмугна в храстите.

Спрял за миг, Орасио Айрес проследи кучето, махна неопределено с ръка и продължи редом с доктор Джатила. Едва влезли

във входа на клиниката, ги пресрещна смесената вълна от цвета и звука на обявената тревога и от тичащите навън хора, взривът последва трийсет секунди по-късно.

Инспекторите, помагачи на Орасио Айрес да се отдалечи на безопасно разстояние, още го поддържаха отстрани, почти го носеха, когато той забеляза специфичното раздвояване, конгрегатът, значи за него, настигнали го бяха — грубо отблъсна инспекторите и се хвърли назад. Побягна, криволичейки, приличаше, че се пазеше от падащите парчета.

— Не се приближавайте — извика.

Видях го да се обляга на третата арка от началото на алеята, да се мята наляво-надясно, пак извика никой да не се приближава към него и изчезна...

... Край лявата колона на арката не намерихме много, ала бе толкова достатъчно — няколко петна кръв по плочника, все още неизсъхнали, все още голи и топли; не след дълго прахът щеше да ги облече, а плочникът — да ги изстуди.

6.

Старши инспекторът Шетински с потръпване откъсна поглед от кървавите петна по плочника, именно тъй изгради с жеста си пълна непоносимост към кръвта само заради това, че бе говорил цяла сутрин със същия този човек, че несъзнателно го бе приел за приятел — нима са редки случаите, когато завинаги близък ни става някой, минал на пръсти през ивица млада трева, и примерите са безбройно повече, стига да присъединим съучастието си към каквато и да било болка.

Лицето ми гореше от бяс. Рей постепенно потъмняваше, ръцете му висяха с вкоравени пръсти, сякаш след едночасова непрекъсната стрелба.

— Старши инспекторе — приближи се един от охраната на отдела с биоиндикатор в ръце, — хванахме следите им, водят през парка към гората, навярно са се насочили към автострадата. Да продължим ли след тях?

Шетински премълча, на негово място и аз бих премълчал. Какво като бяха хванали следата, зад храстите, зад гората или по-нататък, зад хълма, нали щяха да се озоват пред яма от нищо и да чуят само пулса на безсилието си, но следи нямаше да има, така изчезва точката, съвпаднала с точка, феланците може би щяха да са отлетели с чакащия ги там космоскаф или да се спотайват в сянката на проклетия си конгрегат.

Все още стояхме под аркадата от бели шуплести камъни, сглобявахме, разглобявахме случилото се, за да открием причините за днешните си неуспехи, когато върху главите ни се стовари и най-необяснимото.

Моята преценка беше: произшествие без еквивалент, понеже досега се смяташе за немислимо да проникнеш неидентифициран в Седми отдел — сензорите в дългото цилиндрично фойе „опипваха“ влизания, сравняваха характеристиките му със заложените в паметта си и при неопознаване шлюзовите врати (и за навън, и за навътре) се спускаха, фойето се превръщаше в задънена стоманена бъчва, алармената инсталация вдигаше на крак охраната...

А току след експлозията в клиниката шлюзовите врати само трепнали, сякаш примигнали от изненада, алармената инсталация писукнала и на часа млъкнала, сякаш засрамена от грешката си (грешка невероятна, контролните сензори бяха дублирани), в действителност дежурните инспектори и с просто око виждали, че фойето е празно като декоративна раковина, и в същото време от компютрите за вътрешна охрана постъпила нелепата информация, че преди две минути е регистриран човек не от състава на отдела, което съвсем объркало дежурните — призрак ли, що ли, по какви непредвидени причини информацията идвала със закъснение и как онзи бил вече вътре, след като не е минавал през фойето... отгоре на всичко на мониторите се появила схемата на движението на призрака — преди две минути се качил с асансьора до седмия етаж, свил по коридора вдясно и право в кабинета на Шетински, сякаш шифърът за отварянето на вратата (индивидуалната характеристика на електростатичното поле на дланите на старши инспектора) бил най-обикновен ключ и стърчал забравен в ключалката... и последното: влезият не излязъл, обаче контролните сензори показвали, че в кабинета няма никого...

Горе-долу това съдържаше разпокъсаният доклад на дежурните инспектори, а в кабинета на Шетински изненадата надминаваше очакваното, отворен бе суперсекретният сейф, отворен бе прозорецът, явно през него беше излязъл неканеният ни гост, но нямаше смисъл да поглеждаме навън — крадецът не би ни чакал.

— И е отмъкнал визиодисковете на Айрес? — попитахме едновременно с Рей.

— Отмъкнал ги е, естествено, иначе защо ще отваря сейфа, и всъщност не ги е отмъкнал. Единственият ни успех днес е, не знам какво ме подтикна, че прибрах дешифратора в джоба си... — Помълча и се обърна към нас. — Да се надяваме, че за днес изненадите приключиха. Вървете.

Останал сам, Шетински усети сриващата тежест на неуспеха, не опазиха Орасио Айрес, памфлетиста, успял със собствени сили да се спасява години наред на Фелания, да пресече половината Галактика и накрая на Земята, в двора на Седми отдел, не го опазиха от ликвидаторите. Наистина те се криеха в сянката на своя конгрегат и престъплението не можеше да се предотврати, но това не оневиняваше

никого, прав се оказа Орасио Айрес, когато предупреждаваше за способностите и дързостта на анаболистите. Зашеметяваш провал бе и загубата на свръхценната информация, която доскоро лежеше в сейфа.

Шетински изпухтя. Вместо да разполага с тази информация за Фелания и дори с прототиповете на феланското мислене, сега имаше сведения, които спокойно можеше да преброи на пръсти. Затвори очи, сякаш под клепачите си започна да изписва краткия списък.

Първо: конгрегации. Колко са? С каква численост? В кои зони на обществения живот се намесват? Докъде се простира толерирането им от правителството или доколко те участвуват в правителството? Има ли конкуренция между отделните конгрегации?

Гадна история, самите конгрегации откраднаха отговорите на тези въпроси.

Второ: пет лагера за натурализиране на отвлечените деца. Единият се намира в Мраморния каньон, а другите? Какво представлява натурализирането? Как се извършва трансубстанциацията и до какви степен процесът е обратим?

Нямаше отговор.

Трето: масов стерилитет и при мъжете, и при жените. Господи боже, всеобщо пресъхване на човешките реки и на човешкия океан — какво чудовище и какво чудовищно е сторило, та сега цяла една цивилизация да плаща с бъдещето си?

Нямаше отговор.

Четвърто: конгрегат. Същото — описанието на принципното му действие, осигуряващо невидимостта на похитителя, е откъснато с помощта на конгрегат. Как?

Нямаше отговор.

Пето: изкуствен произход на преднощта и Б-вятъра. Защо са създадени? Какво точно представляват?

Нямаше отговор.

Шесто: анаболисти. Дали и нашите момчета след натурализирането няма да бъдат обработвани със СТХ и анаболни стероиди? Или са стока за продажба? Орасио Айрес твърдеше, че Фелания се готви за космическа война с Нелур и че тъкмо сега подготовката навлиза в решаващата си фаза, спомена, че се разчита не само на анаболистите, а и на някакви еони. Какво е еон? Три букви? Дали трите безобидни букви образуват името на нещо безобидно?

Нямаше отговор. А сутринта всичко беше тук — и Орасио Айрес, и визиодисковете с информацията, — сега държеше един безполезен дешифратор. Шетински постави платинената пластинка на бюрото и отново се чу тихият ѝ звън, който съвпадна със звъна на апарата за свръзка, търсеха старши инспектора Шетински, обаче екранът остана тъмен и тъкмо от тъмното дойде обаждането в закономерния им стил на пренебрежение и подигравка:

— Намираме се на крайбрежната автострада и ви чакаме с нетърпение. За улеснение ви уведомяваме, че колата ни е светлосиня. Айрес ви изпраща поздрави.

Връзката рязко прекъсна.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

1.

— Струва си да пътуваш с кола, карана от Рей, понеже няма защо да се тревожиш ни за далечното, ни за близкото си бъдеще, то едва ли ще настъпи... — изръмжах, обаче кой да ми обърне внимание, Рей подаваше бързи команди, в които се губеха срички, даже цели думи, и се чудех как електронното управление разгадава неразгадаемите посоки за движението на колата и колко по-вляво да свие на завоя, макар според мен завоят да беше десен или почти десен, или така ми се струваше заради ненужно високата скорост.

— Карай по-бавно!

— Прав си — съгласи се Рей, — ония не ни чакат, и капан не са ни устроили, просто си е в стила на магарешката им буфоопера... — Съгласи се, но не забелязах скоростта да спада.

В крайбрежната автострада се вляхме мистериозно — за да избегнем сблъсъка с пъкналата изневиделица кола, Рей в скороговорка изкрещя на управляващата система купища команди, с които по моему би могло да се върже вратовръзка, и нещо подобно изпълни по асфалта нашата кола, а в това време получихме съобщение, че покрай паркинга на шейсет и седми километър е преминала светлосиня кола, вероятно търсената, с трима души в нея, единият с превързана глава, вероятно Орасио Айрес.

Отдалече забелязахме колата, едва-едва пълзеше, сякаш теглеше ремаркетото на безкрайно тежката си сянка, ала веднага си позволи мръсен номер — вряза се в насрещното движение, предизвиквайки буря от объркване и вой на спирачки, и отново се върна на нашето платно.

От апаратурата за свръзка се чу гласът на Шетински, но друг глас му изрева да млъкне и да изчезне, той щял да приказва, и:

— Хей — това вече беше по наш адрес, — ще се гоним ли, или ще дремем?

Необяснимо как обемната ругатня на Рей бе преведена от електронното устройство за управление като заповед да изцеди докрай цялата мощност на двигателите и резкият скок наподобяваше влизане в устата на скоростта.

В такъв момент няма кой знае какво за гледане: всичко встрани принадлежи само на себе си и не се оставя да го разгледаш, платното на пътя се изправя, сякаш тръгнало на възбог, и ако дишаш неучестено, всъщност вдишваш от въздуха на километър назад, че и повече.

С крайчеца на окото си следях Рей, съюзен със скоростта, той най-сетне се успокояваше, светлият му профил бе застинал в пластична неподвижност, от устните му се отронваха тихи команди, сред които чух и своето име. Да съм поемел управлението, защото той щял да бъде зает след малко, щял да стреля, чуваш ли, Александър, поеми управлението.

— Голямо е разстоянието — казах.

Отговори ми точно както бе ми отговорил някога Януш в Мраморния каньон на Фелания:

— Малко е спрямо желанието ми да улуча.

Не винаги е възможно да се справиш с управлението на една кола и беше добре, дето нашата в критични мигове използваше правото си на пълна автономия и едностранни решения; малко смътно си представях потайните микролабораторийки в електрониката ѝ, където се подлагаха на системна проверка движението и командите, тяхната съгласуваност или ужасяващата им несъвместимост, която би довела до неизбежна гибел. В тези случаи колата (по-точно шепата микропроцесори) поемаше управлението в електронните си ръце и вършеше каквото върши прилепът — не се блъскаше в изникналите ненадейно пред нея препятствия. Затова, макар и да закъсна командата, умното возило като прилеп се метна встрани и се размина с първото кълбо скитаща плазма.

Настигахме ги — все пак тяхната синя кола бе стандартна, открадната тук, на Земята, докато нашата, пригодена за тежката служба в Седми специален отдел, имаше цял списък от предимства, включително и скоростта.

Настигахме ги. Рей не стреляше заради Орасио Айрес, но феланците нямаше кого да пазят и изстрелите им преградиха автострадата със скитаща плазма като с мрежа. Не успях да реагирам,

мълниеносното изместване на колата вдясно бе лично нейно решение, вляво прелетя люляково кълбо, и пак гъвкаво изплъзване, и още едно, после като метален стон се изтръгна гравитационният тласък, насочен надолу, и изхвърли колата на височина два метра — просто да завидиш на почти човешката преценка, че смъртоносните кълба се реят на около метър над пътя.

Колата им забави ход.

— Какво са решили...?

Чисто, и по осемте полоси ма автострадата ни помен от скитаща плазма, нашата кола се приземи и набра скорост, докато тяхната продължаваше да забавя ход, не можеше да им се отрече подчертано екскурзионната безгрижност, стори ми се дори, че вече различавах Айрес сред тримата не по превързаната глава, по чертите на лицето му съдех, че е той. Рязко подадох команда за спиране и тогава феланците ни показаха поредния си фокус... Светлосиньото на спрялата кола постепенно избледня, сякаш се преточи нагоре в синьото на небето и настрани в синьото на морето, и на автострадата остана онова нищо, което имаше формата на спомените ми за отвличанията — неопределената и неограничена форма на празното пространство.

Стопил се бе декорът, изпарила се бе последната фраза на артистите в неправдоподобния автостраден театър, но нямаше да им ръкопляскаме с Рей.

— Излиза, че освен персонални конгрегати феланците притежават и конгрегати с висока мощност.

Анализирайки следите, приборите показваха или глупост, или следващата, този път импресарска шега на феланците: колата им не беше спряла току-що, а преди повече от две минути, и беше заминала, и значи се получаваше солиден аванс от километри в тяхна полза.

— Абе аз на очите си ли да вярвам, или на тези машинарийки! — кипнах.

— На машинарийките — посъветва ме Рей. — Хайде...

Подновихме преследването, предварително обречено на неуспех, и след час намерихме синята кола изоставена, с отворени врати, а близо край автострадата в тревата личаха кръглите следи от пневматичните опори на космоскаф.

Предвиждахме го, непредвидима бе само глупостта, която се наках да извърша — тръгнах към празната кола и за какво, да ме

пита човек, мигар очаквах да открия отпечатъците от телата на анаболистите като празни хралупи във въздуха или се надявах техните думи, жестове и мимики да плуват видими в купето?

— Накъде? Фиу! — присмехулно подсвирна Рей. — Нагоре или надолу?

Спрях; и когато той дистанционно включи двигателите на чуждата кола, се уверих, за кой ли път, че единствено кохезионната мина така чудовищно сплесква материята, като мигновено умножава и степенува привличането между всички нейни молекули — сякаш два исполински пестника плеснаха и колата вече бе метално фолио, прозрачна и ронеща се плоскост.

Стори ми се, че Шетински прие доклада ни за провала на преследването без особена реакция, като че ли друго не бе и очаквал, напрежението в отдела растеше, вземаха се допълнителни предохранителни мерки, три дни не се прибирах в къщи, в петък вечерта най-сетне се срещнахме с Мартина, среща, която тя посвети на непрекъснатото заклинание: пази се, Александър, страхувам се за теб, внимавай... Ето как едно чакано преживяване, една страничка от любовта може да се задраска на кръст и да не намери по-сетне и най-малко кътче в спомените.

Нищо не запомних от оная нощ, може би Мартининият страх помнеше, но едва ли.

А в събота получихме злокобна информация от Четвърти специален отдел. Вкратце, в непосредствена близост до сградата на отдела открили Орасио Айрес, лежал упоен или в безсъзнание, инспекторът, който се опитал да стигне до него, попаднал на кохезионна мина и загинал. Докато разминирали мястото, Орасио Айрес изчезнал. Наоколо не открили нищо подозрително, въпреки усилените дирения.

В неделя при аналогични обстоятелства открили Орасио Айрес, кажи-речи, пред входа на Втори отдел. Съобщението гласеше, че този път колегите действували по-внимателно, разминирването отнело доста време, но когато били на двайсетина крачки от вързания памфлетист, той отново се загубил от погледа им.

— На феланците толкова им липсва чувство за разнообразие, че непременно ще обиколят и дванайсетте отдела, и с един и същи похват ще демонстрират неуязвимостта си — предсказа Рей и не позна.

В понеделник съседите от Шести специален отдел ни привикаха на помощ — група геолози, работещи в Южните Карпати, случайно се натъкнали на космоскаф, кацнал на съвсем неподходящо за кацане място, от космоскафа открили стрелба по тях, за щастие геолозите се отървали само с уплаха.

Тези обяснения получихме на мястопроизшествието лично от старши инспектора Норман Симонеску, ръководител на Шести отдел, след като дълго ни разпитва за старши инспектора Шетински (отдавнашни приятели били) и явно недоумяваше защо са изпратили нас — Рей и мен, двама недоучени младоци в неговите очи — за толкова отговорна операция.

Но това си беше негово мнение, мнение на Норман Симонеску, учуден от всичко в света човек, което се дължеше на веждите му, повдигнати в идеално учудени дъги, а ние с Рей потривахме ръце: космоскафът стърчеше оттатък скалите, повреден, килнат на ребро от принудителното кацане, феланците държаха открит канал за свързка и като некадърни ученици обясняваха какво точно е повредено, и като неокачествими наглеци настояваха за техническа помощ, щели да допуснат в космоскафа един-единствен специалист по кибернетика, без оръжие, такова беше условието, след ремонта обещаваха да пуснат на свобода заедно с кибернетика и Орасио Айрес.

Сега ставаше дума кой да отиде при тях и да изиграе ролята на кибернетик — Рей или аз. Или Ярлин. Пристигна преди няколко часа, беше придумал Шетински (негова тайна как) да го включи в нашата група.

— В групата си! — посрещна го Рей и поел ролята на шеф, му нареди да не излиза от нашия космоскаф и да го охранява. На мен даде допълнителни обяснения: — Забеляза ли какъв е? Сутрин вместо чай сигурно пие сок от бяла магнолия, от това погледът му е изпълнен с бяла наивност и вечна младост. Да не го тикаме под изстрелите, при феланците, естествено, ще отида аз, имам предимство!

— Нямаш. Сега-засега само аз владея транспозицията в близко паралелно време, което може да бъде от полза за операцията.

— А аз владея транспозицията на ненавистта.

— Което без съмнение няма да е от полза за операцията!

— Ти ще кажеш!

Рей умееше да защитава позициите си, готов бе за скандал, обаче по отношение на мен изрече думите си някак в два различни ритъма — единият, доказващ грубо, с крясъци и гняв, другият — съвсем приятелски: абе не разбираш ли, че аз по-добре от теб ще свърша всичко? Всъщност и двамата не бяхме специалисти, слушайки скандала ни, кибернетиците на Шести отдел сигурно скърцаха със зъби, както всички кибернетици в Галактиката, и те смятаха науката си за света обител, в която не допускаха грешни и невежи души, дори не биха ни разрешила да носим царствените им регалии, имах предвид инструментите, ала в случая въпросът стоеше иначе. Трябваше просто да се смени повреденият втори модул на компютърния блок в управлението на космоскафа, манипулация, равна по сложност на подмяната на счупена тухла в зид със здрава, и редом с това да се обезвредят феланците.

Така че кибернетиците ни дадоха предимство, после Рей ми даде предимство, тоест аз си го присвоих и тръгнах към космоскафа с новия модул под мишница и без оръжие, каквато бе уговорката.

Избрах най-пряката пътека, но скоро се наложи да я напусна, по апарата за свързка феланците започнаха да ми диктуват свой маршрут — кохезионните мини бяха наръсени нагъсто, те знаеха тесния проход и ми го посочваха: надясно, наляво, заобиколи.

Криволичех покрай тези крадливи гнезда, които само дебнеха погрешната ми стъпка, за да откраднат и мен, и всяка моя жива клетка, да ме превърнат в плоска проекция, прозирна и ронеща се дълго след като съзнанието ми престанеше да съществува.

Пази се, Александър, страхувам се за теб, внимавай — сякаш чувах Мартина от онази нощ, а бе сутрин, 11 часът, май огладнявах, и до космоскафа оставаха още над стотина метра и над стотина смърти, без да броя какво ме очакваше там, вътре, при анаболистите. Иди, че се пази... Изкомандваха ми „вляво“ и ей тъй, напук, реших да поема вдясно.

2.

Старши инспекторът Филип Шетински познаваше доста учени, беше ги наблюдавал и в моменти на вълшебно хрумване, и затиснати под най-долния капак на неуспеха, и пред преградна стена, и в мартенските игри на младия талант, и в пожизненото влачение на една посредствена дарба, но само доктор Джатила го зашеметяваше с лекотата, с която се отправяше към безбрежното. Приемаше го за човек с повреден усет за неприкосновени и свещени сфери в науката, може би затова по-уютни минути с никого не бе изживявал и с никого не бе се карал повече.

— Аз също — призна веднъж доктор Джатила, — алогично е, но след спор и кавга с теб се чувствавам ободрен... Струва ми се, че ме смяташ за опасен ересиарх, погазващ каноните в науката просто от любов към ересите, а?

— Де да беше само това!

— Е, да, би било трагично, ако е само това!

В напрегнатата последна година особено силно се прояви склонността на доктор Джатила да се задълбочава в незнатното, без да се заслепява от тъмните фарове, които го гледаха от тъмното — още в студентските си години сглоби тая метафора за неизследваните области и до ден-дневен си я повтаряше от време на време ведно с другите спомени от младостта.

Със стъпването си в Седми специален отдел и от първите часове на организирането на научния център той отново се захвана с проекта „Ерихонска роза“, съзнавайки, че с годините склонността му да се задълбочава в невъзможното се усилва.

Шетински изпита желание да му каже:

— Успееш ли, и боговете няма да ти простят! — И не му го каза.

Друг път поиска да го попита:

— Едуард, защо ми се струва, че всъщност не ти се ще да осъществиш проекта „Ерихонска роза“, защо ми се струва, че в този случай приличаш на ловците, умеещи да стрелят точно, но предварително знаещи неспособността си да унищожат всичката

красота под клонатите рога, и от това изпитваш истинско щастие, така ли е? — И не го попита.

Ала една сутрин след дълги разпавии изтърси:

— Реализираш ли идеята си, ще сториш най-лошото — ще лишиш човека от вярата му във вечната любов, тъй като...

— Грещиш! — избухна доктор Джатила. — Вечността е привилегия на материята, на Вселената, на Времето. Моята цел е къде-къде по-скромна.

Тазсутрешната разпавия и неясният за страничния наблюдател анализ на проекта „Ерихонска роза“ беше изключение, те сутрин почти не се виждаха, затънали в проблемите си, само късно нощем успяваха да отделят час, час и половина свободен, относително свободен, защото тутакси се усещаха като емигранти в неангажирания отрязък време и бързаха отново да се върнат в разговорите за специалните задачи на отдела.

За шлемовете, предпазващи от въздействието на феланската преднощ, по дяволите тая шапка — казваше доктор Джатила, — всеки може да я смъкне от главата на инспектора и да го остави безпомощен, и след месец предложи „течен екран“, който се впръскваше в епидермиса на кожата на главата.

— И дори не пречи на прическата — заяви Рей, в началото обезпокоен, че „течният екран“ по някакъв начин ще сплеска русата му грива.

За социалната психология на инспектора, попаднал за пръв път на Фелания и имаш само предварителна представа за планетата — отначало глаголите на всичките му постъпки са непременно в страдателен залог, мислите му представляват бързосменящи се страдателни причастия и изходът от всичко това „страдателно“ е стъпване на оная психологическа плоскост, наречена мигновена емоционална адаптация, като с адапторите, естествено, отново се зае доктор Джатила.

За възможните действия на инспекторите в типичните ситуации, в които биха попаднали на Фелания, как да интерпретират точния образец на съответната социална група, как да не останат гости, неосведомени посетители, чужденци и как да приложат най-гъвкавите форми на участие или на съзнателно въздържане от участие в набора

от планове примерно на гритнористите, анаболистите и другите там представители на престъпните конгрегации.

Още през зимата бяха решени проблемите с новите бойни костюми, като в ребуса на многобройните им защитни функции се включиха и каскадните преобразуватели и времетраенето на действието им практически стана неограничено, понеже енергията за излъчване на инфразвука се черпеше от най-малките температурни промени в атмосферата, както и от биомасата на хищника, доближил се до пострадалия инспектор; мощността на гравитарите се учетвори.

— Чудесно — резюмира Рей, — с двутонен удар ще нокаутирам и най-дебелия, и най-жизнения фелански игуанодонт!

През пролетта научният център на отдела синтезира актор-кислород, с една капсула, поставена под езика, инспекторът по желание би могъл да се откаже временно да диша атмосферен въздух (защита срещу тайнствения Б-вятър) или по желание да се разхожда цели два часа под вода, естествено, не с лекотата на риба, но и без да получи главоболие.

Накрая дойде въоръжаването с „надникване в паралелното бъдеще време“, което доктор Джатила разглеждаше като могъщо защитно средство и недоверието на инспекторите прие за краткотрайна логическа заблуда.

Скоро след експлозията в клиниката и след вмъкването на противника в отдела доктор Джатила предложи хипотеза за действието на конгрегата, шокираща с посоката си.

— Едва ли — не се съгласи Шетински, — винаги си излизал прав, но сега едва ли. За съжаление истината за конгрегата, нехипотетичната, беше във визиодиска на Орасио Айрес, обаче...

— Сигурен съм в хипотезата си.

— Отде на къде, да не си беседвал случайно с изобретателите или с производителите на конгрегата?

— Не е необходима подобна беседа. Некохерентността на нашите две цивилизации ми е достатъчна...

Този пореден спор се състоя в деня, когато Александър и Рей заминаха за Южните Карпати, в същия следобед пристигна изгоненият неотдавна журналист от Евровизията Умберто Соренти, ала сега бе приет радушно, дори прекалено радушно.

Шетински го подчерта с всичко:

— Дължа ви мек стол за сядане, хубаво кафе да се ободрите и голя-ямо извинение...

— О, защо? Професията ми предполага и бой по главата. Всъщност пак идвам с един въпрос. По какъв начин постигнахте — имам предвид и дванайсетте европейски отдела за защита — рязкото спадане на отвличанията? Аз си го обяснявам със забраната на фелански космически кораби да кацат на Земята, но как постигнахте това невъзможно нещо?

— Не казвам, че беше лесно. Лично на вас, в знак на потвърждение за симпатията ми към Умберто Соренти и брат му Кортас Соренти, ще се доверя при условие, което, вярвам, ще уважите в името на защитата на Земята. Условието е да не му се даде гласност.

Умберто Соренти кимна и прие едночасовата информация с неудържимия апетит на любопитния и с неизбежните въздишки, че тази великолепна схема на галактическа дипломация ще остане задълго скрита от обществеността, която според журналиста имаше многократно по-любопитни очи от неговите.

— А редките отвличания и сега се дължат на феланците, нали? Техните кораби увисват някъде край Слънчевата ни система, изпращат малки космоскафи, които се смесват с безбройните наши туристически космоскафи, и успяват да кацнат на Земята незабележими. Правилно ли е предположението ми, старши инспекторе?

Разделиха се съвсем приятелски, Шетински го изпрати с усмивка, последната усмивка за деня, защото след малко получи съобщения от Втори, Трети и Осми отдел. Там бяха убити няколко инспектори, и то на улицата. Последва обаждане от Шести отдел. От монитора го гледаше Норман Симонеску с онова сгърчване на лицето, което винаги имат вестителите на най-лошите новини и трагедии.

Шетински усети как в мозъка му две имена също се сгърчиха, смачкаха, сгъстиха в два тревожни съсирека: Александър... Рей?

3.

Крачката, която се канех да направя, беше може би желаната крачка и от кохезионната мина, може би тя посвоему умееше да разсъждава за предназначението и целесъобразността си и ме чакаше с нетърпение.

Мината сигурно бе пъхната под ръбатия отломък от плутонична скала. Заразглеждах го. В периода между полудетството и полуюношеството веднъж почти ми заповядаха да се заема с биологията, перспективна наука била, и необходима, и тогава напук се обърнах към геологията, ей тъй, от непоносимост да ме съветват. Затова сега толкова добре прецених еднокристалинната структура на отломъка, спомних си и за метасоматизма, сиреч за заместването на обем с обем, и пресметнах, че ако направя крачката вдясно, кохезионната мина ще замести живия ми обем с обема на моята мигновена смърт.

— Вляво — повториха командата; явно онези от космоскафа ме наблюдаваха и бяха озадачени от спирането ми.

Но вече знаех. Посланието от близкото паралелно време не ми изглеждаше анонимно, сам го привиках, волево, на кръглото екранче в съзнанието си видях себе си: Александър срита небрежно ръбатия камък и продължи напред по права линия към космоскафа. Значи феланците въобще не бяха минирали местността наоколо.

— Вляво, вдясно — не е ли все едно — отвърнах по апарата за свръзка (така разкрих и на нашите лъжата на феланците) и поех бързо по права линия. Представях си колко бяха вбесени, че ги разобличих...

Не бяха вбесени, високоразвитите фелански конгрегации винаги действуваха с двойна и тройна осигуровка — при смъкване на едната маска тутакси навличаха друга, времето, докато кибернетикът се приближаваше, двамата феланци използваха за свръзка с осигуряващия ги космоскаф, сигналите се излъчваха по канал, неуловим от земните приемници (магнитна комуникация чрез магнитните силови линии на планетата или нещо по-сложно?), и се проведе бърз диалог.

— Откриха, че местността не е минирана.

— Едва ли ще ви атакуват веднага, приемоте кибернетика, накарайте го да монтира модула, постарайте се на всяка цена да спасите космоскафа.

— Кибернетикът е инспектор от техните специални служби и модулет сигурно е някаква уловка.

— Тогава ликвидирайте кибернетика и го изхвърлете навън. Ние сме на половин час от вас, ще изпратим помощ...

Но аз откъде можех да зная, че преминавайки последните сто метра, преминах трептящата полоса, по която се предаваше поръчката за убийството ми, и че магнитните линии на моята планета са съгласни аз да умра.

Безпрепятствено влязох в космоскафа, но още в свързващия бокс ме спряха, да съм оставел модула на пода, гласеше заповедта, и горе ръцете! — така установиха, че не съм въоръжен с гравитари, съвсем недостатъчно за щателен обиск, и ме накараха да съблека дрехите си. Едва тогава в бокса влезе Палбито (после научих, че този е Палбито, а другият — Марел).

— Облечи ето тия — хвърли ми вързоп дрехи.

Когато навличам чужди дрехи, ми става студено, защото заедно с тях навличам нечия чужда биография, действия, думи, към които съм абсолютно алергичен, това е неблагоприятна и трънлива тема, която веднъж се опитах да си обясня и в резултат се скарах със самия си; вече облечен, тъкмо потръпнах зиморничаво и влезе другият, Марел, долови тръпката ми и се усмихна с професионално снизхождание: не бой се, значи.

Феланците — вече го казах — са хубав народ, тези двамата не правеха изключение, особено Палбито, лицето му с безспорно правилни и ясни черти бе като първия отпечатък, снет от съвсем нова още литографска плоча, и все пак съждението ми прехвъркна мимоходом, защото те бяха нещо друго — създания на нощния Ектополис или на мъртвите реки на феланските конгрегации, или обикновени ликвидатори, получаващи възнаграждение за всяка свалена глава.

Бяха анаболисти. Всичко говореше, че са анаболисти: ръстът, подчертаната атлетическа мускулатура, готова да разпори по шевовете костюмите, заблуждаващата окото забавеност на незначителните движения (всъщност очите ми не улавяха мигновеността на

завършеното движение) и най-вече неподвижните им безизразни лица, имах чувството, че тази безизразност ще се хлъзне ей сега надолу, ще тупне на пода и ще видя нови лица, толкова същите и едновременно до неузнаваемост други.

Въведоха ме в отсека за управление на космоскафа, наредиха ми да седна и се заеха с отстраняването на повредата. Би било по силите им, тъй като модулът трябваше просто да се вкара на мястото на стария и да се пъхнат правилно осемнайсетте извода в осемнайсетте джака. Лесна работа, при условие че изводите бяха поне номерирани, но всички свързки на донесения от мен модул бяха едноцветни и необозначени. Тази абракадабра я подготвиха кибернетиците на Шести отдел, върнатата комбинация знаех само аз и рано или късно феланците щяха да ме помолят за помощ.

— Защо кабелите са жълти, а не разноцветни според цвета на джаковете? — Марел си даде сметка за злостния тон и се поправи. — Човек се обърква.

Отговорих, че на Земята така правим модулите, а кибернетиците си знаят работата по-нататък, неубедително твърдение, разбира се, но не ме упрекнаха в лъжа; Палбито продължи да кръстосва кабелите, сякаш се канеше да плете корабно въже, Марел стоеше отстрани с пистолет в ръка и дулото, насочено към мен, безпогрешно следящо и най-малкото отклонение на тялото ми, убиваше многократните ми опити да подхвана разговор. И ако желаех разговора, то не беше от любопитство да науча добре ли им се е удавала в детството таблицата за умножение (в такъв случай биха изчислили колко са комбинациите, докато стигнат до правилната подредба на кабелите); исках сред думите да уловя думата знак, думата потвърждение, че Орасио Айрес е жив, чака ни, затворен в някой съседен отсек, или...

Само преди час, когато по канала за свързка настояхме да ни покажат пленника си, те някак прекалено бързо се съгласиха и видяхме Орасио Айрес на легло, старателно превързан, в безсъзнание наистина, но жив.

Но какво пречеше да ни показват и заснет преди два дни филм?

— Мога ли да попитам...

— Не!

Повдигнах рамо, а не биваше. Светкавична реакция, Марел и Палбито сякаш отлетяха на по пет метра встрани, приклекли пуми,

сякаш винаги са били там, и пистолетите им — право в мен, всичко стана дотам бързо, че може би вече бяха и стреляли, само дето аз не бях усетил още.

При такава нечовешка бързина очевидно задачата ми се затрудняваше, щяха да ме изпреварят, да ми попречат, преди...

Мое беше предложението да скрием ампулата с упойващия газ в дрехите, Рей предложи не по-малко досаден шаблон — в тока на обувката.

— Не си правете илюзии, момчета — предупреди старши инспекторът Симонеску, — ще ви съблекат голи-голенички, ампулата ще монтираме в модула, той поне ще ви бъде подръка.

Непредсказуеми бяха бъдещите събития, но както и да се развиеха, трябваше да построя малкия квадрат с ъгли — аз, двамата анаболисти и ампулата, която, изхвърляйки упойващия газ, справедливо и мълниеносно поделайки го помежду ни, би парализирала времето и пистолетите на анаболистите; щяхме да лежим неподвижни пет минути, напълно достатъчни Рей с другите инспектори да влезе в космоскафа. Помни, точно в 12,10 тръгваме, беше натъртил Рей, а 12 вече минаваше, Палбито все още усукваше кабелите и ругаеше, Марел не спускаше пистолета от мен, обаче аз не помръдвах, погледът ми блуждаеше безучастно из отсека, плъзгаше се по пода и по тавана, където също тичаха стрелките на хронометъра, всички стрелки на света, режеха въздуха тук на отчетливи секунди.

12,05.

Не биваше сам да предлагам услугите си — по-сигурен начин да скоча и с двата крака в подозрението им нямаше.

12,10.

Рей с групата вече тичаше, след минута щяха да нахълтат в космоскафа, без да знаят колко по-други са мерките за бързина у анаболистите. Проклятие, Рей — самонадеяният глупак, — естествено, щеше да нахълта пръв и пръв щяха да го покосят...

Кой беше ми казал, че упоритостта се скършва най-вече от неочаквана носталгия? Надявах се, че поне в една от няколкото личности, разклонили се от първоначалната личност на анаболиста, не е изскубната тази всевечна нишка. Промълвих питащо:

— Нощите на Фелания по-светли ли са от нашите?

Кратко мълчание и Палбито изпухтя:

— Писна ми от тия кабели!

— Върви ги оправи, инспекторе — нареди Марел и се отдръпна, отстъпи още назад, това вече не беше желаният от мен квадрат, а опасен триъгълник, до Марел упойващият газ щеше да стигне със закъснение, доста след като стреляше в парализираното ми тяло.

Залових се да монтирам модула.

Чувах или не чувах шум от тичащи стъпки, разбира се, че не, космоскафът не е картонена кутия, през която шумовете влизат безпрепятствено, тези стъпки тичаха във въображението ми, затова бяха тъй ясни и близки. Провалих операцията и ми оставаше само едно, толкова вероятно, че ми изглеждаше вече като свършено и отминало.

Рей — човекът, който намираще смешното и комичното във всеки свой джоб и не му стигаше, триеше сълзите си, след като се бе заливал в смях, и се оглеждаше какво още ще го разсмее — веднъж със зъби захапа сериозността на една тема и ми показва, че в нея никога преди не е виждал и никога занапред няма да види смешното. Приматът, каза тогава, чака смъртта различно; ужасено, борейки се отчаяно, философски, примирено, не съзнавайки, объркано, с надежда, треперейки, с облекчение, не признавайки я, яростно, проклинайки, мълчаливо, с отвращение, крещейки и така нататък, а единственото му задължение в такъв момент е да пришпори живата си мисъл в посока, обратна на неподвижните мисли на смъртта — само в това е шансът му да се размине с нея.

Палбито внимателно ми подаде модула, аз го поех внимателно, изтървах го с всичката привидност на случайното, с вик на съжаление, хвърлих се да го уловя и се проснах ничком на пода, затискайки модула с дясното си рамо. Пригответих се да изохкам, както се охка, когато паднеш зле, но беше излишно — видях първата широка крачка на Марел към мен, втората, благодаря, Марел, възстанови квадрата, и леко дръпнах деветия кабел на модула, където ампулата се счупи безшумно, а какъв трясък изкънтя в рушащото ми се съзнание.

Всичко съвпадна с последните секунди, в които отвън бойната група насилваше люка и Рей ръмжеше:

— По дяволите тоя галактически безпорядък! Как са успели в цялата Галактика да организират толкова единодушно и безумно разнообразие в отварянето и затварянето на люковете!

Нахълтаха, овладяха космоскафа, Александър — навън, на чист въздух, двамата феланци също, занесете ги при старши инспектора Симонеску, оръжието и приборите от тях да се отстранят, разбийте този отсек, сигурно там е Орасио Айрес, и той беше там, сякаш смален от неизвестна болка, изместила напълно лицето и очите му, лекарят установи, че смъртта е настъпила преди два дни.

После ненадейно силни изстрели отгата скалите (в планината изстрелите рикошират в ехото и то, агонизирайки, удесеторява силата им) изкараха всички инспектори от космоскафа и се разбра, че групата, съпровождаща двамата феланци, е нападната от онова свръхсъщество — нищото, — което го няма и същевременно го има, защото от своята ирационална чистота на отсъствие все пак е способно да убива и да отвлеча със себе си каквото му трябва. Отвлякоха двамата анаболисти, както си бяха упоени, ведно с носилките. Шестима инспектори лежаха простреляни сред скалите, един от тях бе Ярлин, вече не в нашата група, а в една друга — завинаги зачислен в нея.

Тези събития бяха станали, докато се гърчех в пробуждането от упойката; върнах се в действителността с отворително главоболие.

След час вече можех да се присъединя към останалите, претърсихме щателно феланския космоскаф, като книга го прелистихме, страница по страница и ред по ред, обаче визиодисковете на Орасио Айрес не намерихме.

— И все пак визиодисковете едва ли са били в джобовете на ония двамата. Може би като разглобим хвърчилото им до последната гайка, ще ги открием! — заключи Рей; бяхме с него в космоскафа на Шести специален отдел.

Наведен над апарата за свръзка, който звънеше, Норман Симонеску поклати със съмнение глава и тогава видяхме, че веждите на старши инспектора могат да му придават не само учуден вид, а и смръщен, дотам смръщен, че очите му не личаха под тях.

От апарата за свръзка претенциозно подправен глас, трептящ и хихикащ, подобен на истерична пеперуда, свряна в микрофона, се осведоми дали сме свършили с обиска на техния космоскаф, ако да, той ни поздравявал и щом сме си нямали друга работа, да сме започнели отново, той аплодирал усилията ни.

Търпението на човека се измерва с нетърпението му и не става дума за някакви си там нерви или несдържаност. Оправдахме

постъпката на Норман Симонеску, когато той изключи апарата за свръзка по единствения съгласуван с нетърпението му начин — като го тресна о пода.

После (вече се доверяваше само на хората си) изпрати едното да провери дали кибернетиците са монтирали модула и получил потвърждение, заповяда феланският космоскаф незабавно да отлети в хангара на Шести специален отдел — струваше си да го претърсим основно там, на спокойствие.

— Защо не излита? — озадачи се Рей след няколко минути.

— Излетя... — обадох се, следейки на монитора бавното издигане на космоскафа. — Но защо в тази посока?

На двестаметрова височина от космоскафа изпаднаха три тънки тирета, запремятаха се надолу... долу намерихме труповете на тримата кибернетици.

— През всичкото време са стояли зад гърбовете им и са чакали да привършат монтажа — измърмори Рей, но само в моето ухо прошепна: — Какво ще кажеш, ако в момента стоят и зад нашите гърбове?

4.

След големи неуспехи виждам много неща мръснозелени и гадно оранжеви, знам, че е субективно, но за мен е така. Все си поглеждах гадно оранжевите нокти, когато се връщахме от Южните Карпати — не спасихме Орасио Айрес, загинаха девет души, не открихме визиодисковете с ценната и тъй нужна ни информация, намерените два непознати прибора у Марел и Палбито, вероятно персонални конгрегати, засега бяха тайна, тепърва специалисти с по-друга оптическа система на научно зрение щяха да предлагат и отхвърлят техническите версии на този машинен феномен; върнахме се късно вечерта в сряда, последваха няколко тежки денонощия, работехме до полудна, едничка неделната нощ не беше от кальпа на предишните — спах в къщи. Събуди ме сигналът за свръзка, екранът светна, на него светна лицето на Рей, кривеше се в многозначителни усмивки, явно гореше от нетърпение да сподели нещо с мен, но беше недопустимо (заради безопасността) да разменим дори дума. Накрая махна с ръка: хайде заспивай, утре ще ти разправам, пък на сутринта никакъв го нямаше в отдела.

Появи се към десет часа, ликуващ, тръскащ глава, сякаш излязъл от басейн с оптимистична вода.

— Идвам от научния център, трябва да ми завиждаш, изглежда, ме готвят за композитор. Цяла сутрин лежа и слушам музика, а доктор Джатила ми задава въпроси... Мен пита дали имам понятие за същността на явленията, които протичат в организма под въздействието на музикални изпълнения, представяш ли си?! — Изсмях се и побягна, бързал бил, на обед сме щели да се видим за повече.

В един часа се срещнахме в залата на дежурните инспектори тъкмо когато се опитвах да се свържа с Мартина. За разлика от сутринта Рей се държеше твърде сериозно, седна насреща ми и заразправя:

— Струва ми се, че ако доктор Джатила успее, и ние, разбира се, ако успеем, ще разполагаме с невероятно бърз и безотказен начин за свръзка помежду си. Ще бъдем независими от разстоянието, времето,

капризите на апаратурата, „информационния фелански чадър“ и ще сме неподслушваеми, та дори да долепят уши до главите ни...

Предварително усещах, че разговорът с Мартина няма да е от радостните.

Погледът ми пошари из залата. Имаше петдесетина маси, разпръснати в необичаен ред случайно или по волята на дизайнера, решил много отдавна да ми въздействува потискащо. Потърсих какво още ме дразни и го открих.

Завесите на прозорците, тия платнени запрещения за светлината, висяха глупаво.

Познат колега мина, приказвайки гръмогласно, изкрещя някому „уха“, все едно че плесна с мокра длан по нашата маса, и аз несъзнателно избърсах лявата си буза от пръските. Трябва да се забранят възкликванията „уха“!

Обувките на Рей, черни и лъскави като остроноси бръмбари, почукваха под масата, естествено, за да ме дразнят.

Червената лампичка на апарата за свързка, и тя ме нервираше — не лампичка, а възпалено око.

Най-сетне чух гласа на Мартина, беше разстроена, майка ѝ се обадила от София, толкова сълзи, налагало се да иде да я поуспокои. Рей продължаваше, сякаш не говорех с Мартина.

— Музиката влияе на всички процеси в организма...

Никак не ми се щеше да се разделяме точно сега с Мартина, това се прокрадна в репликите ми, тя го долови, каза, че само за два-три дни, ще гледала да се върне колкото може по-скоро.

— ... За ензимните реакции са характерни същите честоти, каквито и за слуха ни — от десет до двайсет хиляди херца...

Помолих я да замине утре сутринта, обаче Мартина ми напомни за какво отива, заради майка си, много била разтревожена майка ѝ, невероятно малодушие я обхванало в последно време, говорела все за отвличанията, сънувала кошмари, че са отвлекли дъщеря ѝ, не можеш да си представиш докъде е стигнала в тревогите си. Александър, чух как името ми трепна в устните на Мартина и тогава я посъветвах да накара родителите си да предприемат някакво по-дълго пътуване, новите места ще ги разсеят, ще ги успокоят, но тя ми отговори, че майка ѝ направо е болна от „омагьосания кръг на дълга“, макар да няма такава болест в индекса на болестите, майка ѝ страда от нея,

настоява да дойде при дъщеря си, за да я пази, смята, че само тя е в състояние да я опази.

— ... Съвместната работа на ензимите създава акустично поле в клетката, сборът на тези полета създава общото акустично поле на отделния орган...

Мартина захвана да ми разказва колко виновна се чувствувала майка ѝ, стигала вече до опасни изказвания, че по-добре било сега въобще да не се раждат деца, и със сълзи молела Мартина да не ѝ хрумне да забременее. Вметнах като реплика нещо неясно и шътнах на Рей, който си знаеше своето.

— ... Всяка система на организма си има собствена музикална партитура, най-вече мозъкът, и моят, и твоят, и на доктор Джатила, и на Шетински... — Рей стана, вдигна ръка, помислих, че ще ми направи знак за извинение, задето ми пречи, но той, пълномощник на цялата гвардия дразнителни наоколо, ме посочи с показалец и продължи: — Ти знаеш, че каналите, през които проникват необходимите за клетките йони, изпълняват ролята на резонатори, а тъй като клетката е заредена с потенциал около сто милivolта...

В слушалката тихо отекна обидата на Мартина. Попита ме с какво се занимавам, че съм тъй разсеян. Въобще не съм я слушал. Дочуване, Александър, и ми затвори.

— Ама ти въобще не ме слушаш, Александър! — възкликна Рей. Е, много ми дойде.

— Ти сляп ли си?! Не видя ли, че през цялото време си държах ушите ей тъй разперени към теб!

— И какво разбра?

— Че един инспектор от Седми специален отдел се преквалифицира в композитор, диригент и акордьор.

— Правилно! Само че преквалифициращите се инспектори са двама. Доктор Джатила ме попита дали познавам някой индивид с незапълнена черепна кутия, пригодна да резонира най-добре на музикалната партитура на моя мозък, и аз го насочих към теб. Той дълго се колеба, но аз го убедих: Александър за друго и да не го бива, за камертон става. После ще ми благодариш, хайде, в научния център те очакват с нетърпение, следвай ме...

Така започна онзи период, в който трябваше да приемем неприемливото, да постигнем нещо, чийто смисъл беше: разстоянието

не съществува и освен това...

— И освен това — оплакваше се Рей — не издържам на толкова музика, ще ослепея, слушам я сякаш с очи, сякаш някой пръска разноцветни облаци пред лицето ми и пулверизаторът му е винаги подръка, щом настъпи и най-малко изменение в темпото, мелодията или хармонията. Кой знае защо, ниските регистри зрително ги възприемам като полунощна веранда, на която спи котка, а отнякъде се процежда ивичка светлина...

Рей излезе прав, до втръсване слушахме музика, сутрин и вечер една и съща музика ни звучеше различно, което означаваше, че звуците се променят от светлината и тъмнината — освен ако промяната не беше в самия мен; макар че симфонията и мадригалът примерно представляваха дяволски други области спрямо тези пасажи от тонове, стрелкащи се като пасажи риба, наелектризирани, жадни за живот, понякога объркани и наслагващи се тонове, неизпълними с човешка ръка арпеджи от абстрактни музикални картини или от музикални скулптури, или от музикални мозайки, или от музикални гоблени, или от музикални литографии, или от музикални фризове и плити, а в действителност бяха звуков прочит на тайния нотопис на невроните на човешкия мозък, защото звучаха в неповторима хармония и в пълно съгласие с представата ми за музикалния звукоред на мислещото съзнание. Значи аз слушах, тъй да се каже, музикалната партитура на мозъка на Рей, той слушаше моята — часове и дни наред, после (асистентите на доктор Джатила коментираха) чрез спомагателни електрически разряди се достигна до неравномерна йонизация в перикарионите на мултиполарните неврони, достигна се неравновесно състояние на мозъчните вълни „алфа“ и „омега“ и тогава се получи.

В сряда в пета лаборатория, без да ми пречи ежедневният шум и говорът наоколо, неочаквано ясно чух гласа на Рей:

„Ела в девета лаборатория.“

Скоро и аз успях, беше достатъчно в съзнанието ми да прозвучи до диез от първата октава, 277 херца (началният тон на акустичната характеристика на Рей), и тутакси влизах в резонанс с неговите „алфа“ мозъчни вълни.

Ала наистина ли разстоянията не съществуваха и комуникационният „конец“ не се късаше от бетонни, метални, екранни и тям подобни прегради, не се разсукваше от магнитни и

високофрекуенци електронни полета, не замръзваше в космическото пространство?

Експериментът се проведе след няколко дни. Рей влезе във връзка с мен.

„Александър, кажи три думи или ги нямаш?“

Моите три думи не приличаха да са извадени от ничия бижутерийна колекция.

„Чуваш ли ме, Рей?“

„Не, глух съм, умнико“ — последва отговорът.

Потвърждаваше се, че сме независими от разстоянията, защото аз бях в Седми отдел, в екранирана зала, а Рей и доктор Джатила бродеха с космоскаф някъде около Земята, не знаех точно къде.

5.

Никога не постигнахме по-дълга фраза, нито диалог, връзката беше нестабилна, думите започваха да губят контурите си, превръщаха се в аморфни петна и край на акустичното ни съзвучие; повторното „настройване на вълна“ изискваше неимоверно натоварване на психиката и едва след много часове се осъществяваше отново. Но дори тъй, несъвършено на пръв поглед, придобихме средство за контакт, в каквато и ситуация да попаднем тук, на Земята, или там, на Фелания — пленени, изолирани, без апарати за свръзка, — щяхме да си съобщаваме най-важното на мига, независимо от разстоянията, и никакъв екран не би могъл да ни попречи, да изкриви, да подмени, да фалшифицира информацията. Толкова малко и все пак толкова достатъчно (както перушинката, падаща отгоре, разкодира истината за прелетялата птица), половин дума ни стигаше да възстановим целия контекст, което щеше да е равно утре, в критичния момент, на съдба.

Изпращане на „тонограми“, наименованието, узряло в шегите на Рей, отначало подразни доктор Джатила с ненаучността си, ала след няколко дни и той, и Шетински вече ни изпращаха и получаваха от нас тонограми и терминът се узакони от само себе си.

По същото време в отдела, по коридорите и залите, започна да витае призрачно ситен прах, мъглява пелена, все материи, изпълващи секретните служби, когато плъзне мъква, че се осъществява някакъв тайнствен проект. Имаше ли го, нямаше ли го, но (клетките на тайнственото се размножават чрез делене) скоро всички инспектори си внушиха, че такъв проект има. Естествено, Рей не издържа, при поредното упражнение за свръзка ми изпрати уж нищо незначеща тонограма:

„Силен аромат на рози...“

— Какво ти предаде Рей? — попита доктор Джатила.

— Силен аромат на рози.

Нито черта не трепна на лицето му, не реагира кой знае как и на последвалата тонограма от мен към Рей:

„Не крещи като ерихонска тръба...“

Не реагира, но доста бързо приключи упражнението, за днес стига, момчета, благодаря ви, и след минута беше при Шетински.

— Досещат се за проекта „Ерихонска роза“.

— Изключено. Знаем само аз и ти... Освен твоите асистенти да са подушили нещичко, да са стигнали до съответните изводи от специфичните изследвания...

— Едва ли, изследванията протичат под егидата на другите проекти.

— Няколко пъти се връщам на този въпрос, Едуард, обещавам — за последен път. Не е ли редно в края на краищата да ги посветим в тайните на „Ерихонска роза“?

— Караш ме отново да споря със себе си и да се убеждавам, че постъпвам правилно... — Доктор Джатила замълча, стана, разпери ръце, сякаш се намираше в тъмен коридор и можеше да направи крачка напред само като опипваше стените вляво и вдясно. — Категоричен отговор, че решението ми е правилно или неправилно, не съм в състояние да дам. Дори времето, чиято категоричност е неоспорима, би почакало с отговора си, не смяташ ли? Виж, ако обстоятелствата бяха други, ако на планетата цареше пълно спокойствие, тогава — да, но сега намирам разговорите на тази тема за неблагоприятния, все едно да им заявя, че ще получат нов щит, и те, без да искат дори, ще забравят най-сигурния щит, даден им от природата — инстинкта за самосъхранение. Достатъчно е да вземем за пример двамата: Рей е уникален венец на безгрижие за собствения си живот, Александър е демонстративно презрение към всякакъв вид и род опасности, пък и останалите инспектори, що се отнася до предпазливостта, не са по-свестни. Да не забравяме и следното: проектът „Ерихонска роза“ не е лишен от ахилесова пета, но по-важно от това е психологическият шок, който неминуемо ще изживеят, запознавайки се със същността на проекта. Че да свикнеш с подобна мисъл са потребни месеци, а за Фелания заминаваме след... колко дни?

— Скоро.

— Какво разбираш под „скоро“? Трябва ми поне още месец да поработя с инспекторите. Рей не владее до съвършенство транспозицията в паралелно време, а на Александър тонограмите са прекалено къси.

— Не ми се вярва да имаш месец на разположение, зависи... впрочем, щом групата Рей и Александър не е готова, ще изпратим дублиращата.

Следобед всезнаещият Рей ме спипа в коридорите на отдела.

— Една радостна вест: ако не си стегнеш музикалните таланти, ще останеш да блееш на Земята!

Знаех не по-малко от нето, доктор Джатила ми бе намекнал.

— И ти няма да видиш Фелания, ако не си стегнеш мозъчето да надзърва в паралелно време!

На Рей това му стигаше, за да не млъкне (в този силно дъждовен следобед остроумието му също шуртеше и не секваше).

Сигурно е казано или помислено от някого, че приближаването може да се разглежда като разстоянието между отливането и преглъщането на глътка вода — аз поне така усещах приближаването, Шетински не изтърваше и дума, обаче усещах скорошното заминаване, то охлаждаше езика и небцето ми, оставаше съвсем малко, за да преглътна тая студена глътка.

Първият сигнал беше пристигането на един инспектор от Трети специален отдел, риж в косата и брадата; Ленар, както се представи, издънка, а по моему чепат клон, проточил се до наши дни от дървото на древните викинги. Та викингът Ленар (произходът му обясняваше как е оцелял толкова месеци в Ектополис, столица хем на Фелания, хем на консулската полиция и конгрегациите) донесе сума ценни сведения за живота и законите там, ама че закончета имаха, и три идентификационни жетона, нееластични квадратчета от металокерамика — фелански документи за самоличност, — обясни, че с тях трима от нашите инспектори щели веднага да си осигурят легалност и достъп до обществени места, накрая стовари на бюрото на Шетински голяма чанта, пълна с пачки фелански банкноти.

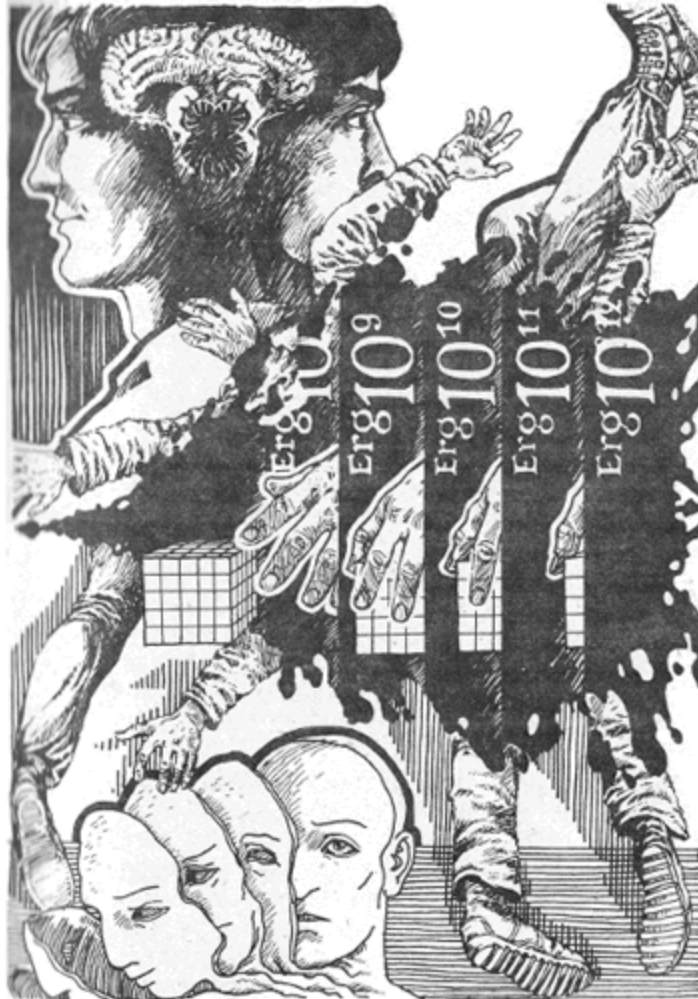
— Ограбих касата на една от бандитските им конгрегации. В нашия отдел са на мнение, че парите ще послужат на колегите, които ще отидат на Фелания. Иначе ще умрат от глад и ще се наложи да спят в джунглата при игуанодонтите. Никак не е приятно, аз спах...

Вторият сигнал за скорошното заминаване беше неочакваният подарък (идея на доктор Джатила или на старши инспектора Шетински?), който получих: акустичната характеристика на мозъчните

вълни на Мартина, така, макар и едностранно, щях да имам постоянна връзка с нея.

В последните дни преди старта се срещяхме често с Мартина, стараех се да бъдем повече време заедно, приказвахме за какво ли не, на два-три пъти се сдърпахме за някакви дреболии, кавгите са като листа, листата са зелени, а че някои са и горчиви, се разбира само ако ги сложиш в уста — нашите кавги с Мартина не бяха горчиви, види се, любовта ни бе навлязла в сладостната си зрялост; ходехме на плаж, но неразривната идилия на брега и морето ни дразнеше, ходехме и другаде, но си давахме сметка, че навсякъде не ще успеем да отидем, тогава се сърдехме, шегите излизаха напрегнати, понякога Мартина се умълчаваше и подозирах, че изпитва носталгия по онова свое собствено време, когато още не ме е познавала, понякога се взираше в мен, настръхналите ѝ мигли бяха като бодли, нещо отиваше на зло, без да сме виновни ние, и ме обхващаше стократна ярост срещу онова, което отново щеше да ни раздели.

В петък в отдела имаше подобие на празненство — беше открит принципът на действие на конгрегатите, сложни и мръсни машинки, лапаци колосална енергия, от 10^8 до 10^{12} ерга в минута, за да прехвърлят хора и предмети в близко минало време; това вече обясняваше невидимостта на отвличанията и понеже предложената порано хипотеза на доктор Джатила се оказа вярна, старши инспекторът Шетински подаде глава през прозореца и се провикна към ниските облаци: небеса, той пак излезе прав!

В неделя заминахме; космическите полети винаги са били пренебрегвани от мен като удоволствие или нещо подобно, тревожните мисли рядко — да не кажа никога — се подреждат с благозвучието на сонет, а по време на полет съвсем се отдалечавах от поезията, но този път беше друго, след седмица, някъде по средата на полета, загледал се през илюминатора, не различавах нищо нито навън, нито в себе си, защото бях безкрайно инертен в тоя ден, после, проснат на леглото в каютата, немислещ, невиждащ, нечуващ, отсъстващ от собственото си аз, изведнъж усетих как цялото ми съзнание става подвластно на един скъп тон — си бемол от втората октава, — началния тон за свръзка с Мартина, и изпратих тонограма:

„Мартина, Мартина, Мартина...“

Толкова, отговор не чаках, можех вече да заспя, да се шляя из кораба, да се сдърпам с Рей (да получа някой от неговите „сандвичи“,

тоест десетина заядливи въпроса, натрупани един подир друг, като намазани на филия, и очакващи незабавни и не по-малко заядливи отговори), да се върна отново в състоянието си на немислещ, невиждащ, нечуващ, отсъстващ от собственото си аз.

Тогава ме настигна гласът ѝ, звучеше като необикновена среща с Мартина тук, в Космоса, от изненада ми потрябваха сто секунди, за да вникна в съдържанието на тонограмата:

„Александър, ще имаме дете...“

През следващия час направих не знам си колко опита да се свържа с Мартина, да ѝ кажа, че аз... че тя... че ние...

И напразно, вероятно всички бащи в началото заекват.

ВТОРА ЧАСТ
ЕРИХОНСКА РОЗА

ПЕТА ГЛАВА

1.

И все продължаваха, от снощи в заседателната зала на правителствената резиденция продължаваха разискванията, приличащи на предварително подготвени кавги, упреците и заканите вече се разменяха с пресипнали гласове, чашите от толкова изпити кафета се търкаляха по масата със също пресъхнали бели гърла, тук присъствуваха представители на министерствата, висши офицери от войската и полицията, познаваше ги, и неговите заместници, петимата му заместници, правещи се на ужасно важни, но в мътния въздух след толкова изпушени лули се мяркаха и непознати лица с по жабешки ококорени очи и току някой умник от тая пасмина вземаше думата, за да каже с умни думи поредната глупост или да изпусне прозаявка със звука на изсочил на повърхността тресавищен мехур, защото и умората ставаше крайна, а краят не се виждаше, очакваха още през нощта да дойде консултът и да се свърши с тоя битпазар, но утрото откога угаси високите полилеи, все пак никой не посмя да се отлъчи от заседанието, и чак тогава един от ония с жабешките очи забеляза появата на Грит Нори.

Влезе безшумно — мъж на неопределена възраст, с неопределени жестове, с неопределени посоки на погледа (но не както при разгледите), — щом в залата осъзнаха присъствието му, няколко чаши паднаха от масата и се строшиха с отчайващ режещ звън, трябва да бяха паднали сами, тъй като всякакво движение на ръце и тела бе спряло и чакаше какво ще се случи.

Ларви, мишки, помисли Грит Нори, горките, няма къде да се даянат, мишите дупки на страха са толкова по-малко от страхливците.

С една безжизнена мудност той протегна неопределено ръка към някакъв образ във въздуха или в дима и присъстващите се усетиха като след студено ръкостискане и настъпи тишина, в която той помоли за тишина, понеже не можел да се надвиква с шума, и тогава поне сто

хиляди алвеоли в дробовете на тоя и оня спряха рефлекторното си свиване и разпускане, за да секне неприятното свистене в залата. Поиска да разбере за какво става дума, макар да знаеше за какво, от снощи бе наблюдавал на мониторите в кабинета си как висшият ешелон на властта тъпче на място и не го бива да реши тъй простата задача да се изличат от Фелания осемте души, спуснати с чужди космоскафи, четири двойки в четири региона, и щом е така, защо се усложняват нещата, четирима от вас да оглавят ликвидаторските групи и да приключат с тая история веднага, ти и ти, ти и ти — Грит Нори неопределено посочи към присъстващите и четирима откриха себе си в посочените, станаха, без да знаят какво веднага трябва да направят, залюшкаха се като несръчно омотани около върлини одеяла, но заповедта бе вече влязла в сила и след ден докладваха за ликвидирането на двамата в региона Тали, открили ги регистрирани в малък хотел със стари идентификационни жетони, следващите двама застреляли при опита им да проникнат в засекретената зона в планините на Зепинския регион. И толкова, докладите секнаха, в Адинския регион, където безспорно се бе приземил чужд космоскаф, ликвидаторските групи нямаха успех въпреки системно организираните капани — в продължение на няколко дни в региона не спря да духа Б-вятър, претърсваха джобовете и дрехите на падналите по улиците хора, но не намериха нищо подозрително и разобличаващо. Неуспех и в столицата: присъствието на двама в Ектополис, под самия му пестник (готов да се стовари с трясък и да размаже, а нямаше кого), ядоса Грит Нори, неговият неопределен като на самата съдба пръст посочи едного, качващ се по бялото мраморно стълбище на правителствената резиденция.

— Ти ли отговаряше за ликвидирането на шпионите в столицата?

Лекарят усети страха, знаеше, че един ден ще го усети, но колко по-тихо звучи думата страх в бъдеще време, докато сега заглушаваше всичко, и отговора му:

— Не, ваше превъзходителство, аз съм от Министерството на здравното обслужване. Едва ли бих могъл да бъда полезен...

— Защо не? Носят се слухове, че вие, лекарите, ликвидирате човек наполовина, на четвъртина, на осмина. Какво ти пречи да ликвидираш някакви си шпиони нацяло? — измърмори с презрение, заслиза по стълбището, седемдесет и осем стъпала, когато ги преброи

и се озова на изхода, там, на бялата мраморна площадка, лежеше лекарят, ами че той се подхлъзна отгоре, ваше превъзходителство, случват се нещастия, и негово превъзходителство кимна, че да, случват се, но нека измият площадката.

В сряда нареди да дойде при него Соши, лейтенантът от Военното разследване влезе в кабинета спокойно, винаги влизаше като напопан със спокойствие, ала не беше поза, не беше огледално обърнато състояние на неспокойствието, а естествен начин да гледа, без да примигва, да диша спокойно, да говори логично, с равен глас и това озадачаваше Грит Нори. Озадачаващ бе и фактът, че лейтенант Соши вече шест пъти отказваше повишаване в чин с необичайното обяснение: аз съм детектив, нужно ми е спокойствие.

— Лейтенант, доста си се променил във физиономията, едва те познах. Все едно, слушай, лейтенант, ако ти се случи да останеш в столицата без идентификационен жетон, къде би се укрил от полицията, докато уредиш въпроса?

— На пристанището.

— И аз така щях да направя.

2.

Нищо поразително няма в това, че някой броди нощем по пристанището на Ектополис, надничка където си ще и в момента, когато му се доспи, се тръшва на коя да е планина от картонен амбалаж и спи непробудно, стига да не обръща внимание на отчаяните сигнали на корабите и на крясъците на феланските морски птици, които поколение след поколение смятат пристанището за свое.

Най-спокойно спях от 18 до 21 часа (в преднощта), тогава настъпваше затишие и всичко живо примирено цамбурваше в халюцинациите си, спъвах се в нечии конвулсивно приритващи крака, прекрчвах усукващи се от конвулсии тела, докато намерех сгодно местенце и лягах да сънувам моите си сънища; общо взето, сънувах, че си вземам душ, три денонощия бяха предостатъчни да се усещам от мръсен по-мръсен, пари имах да наема целия пристанищен хотел с всичките му душеве и вани, обаче липсата на документи ме държеше отвън, нали Ленар ни снабди само с три идентификационни жетона — единият се падна на Рей и сега той се наслаждаваше на комфорта в най-люксовия хотел „Ектополис-север“ откъдето изпращаше непочтени спрямо положението ми тонограми: „Току-що си взех душ, а ти?“

Тъй през първите дни, но после шегите свършиха, два пъти щракнаха убийствените клещи на Грит Нори, връзката с момчетата от Зепинския регион и от региона Тали секна, внимание, групите са ликвидирани — гласяха предупреждаващите тонограми на Шетински и нашата задача (на Рей и моята) трябваше да се промени, щом композиционният похват на отстраняването ни се променяше; никакво придвижване към Мраморния каньон, засега тази посока отпадна, тъкмо там ни чакаха, Рей предприе разузнаване по автострада номер осем и очевидно примамващата свобода на пътя го убеди, че ни примамват; нито яростта, нито динамиката на действията щяха да ми помогнат, яростта ме гризеше отвътре, обаче ръцете ми бяха вързани, идеята да се снабдя с идентификационния жетон на някой анаболист се оказа неприменоваема, с удоволствие биха ми подарили живота на петима анаболисти, стига да се откриех, и как да забравя обстоятелствата, как

да игнорирам заобикалящото ме, когато грешката се очакваше тъкмо от моя страна, отваряй си очите на четири, Александър — напомняше ми ежедневно Рей; границата между безопасността и действието беше, то се знае, по-тънка от опънатата ципа на крило, щеше да бръмне насекомото, стреснато от помръдването ми, и тутакси щеше да ме изобличи, и тутакси щях да бъда изваден на повърхността; целта не беше грохотен провал и безполезна смърт, знаех и усещах, че ритъмът на „феланизирането“ ми трябваше да е друг, бавно (а исках да тичам) и постепенно (исках наведнъж), детайл по детайл щяхме да разглобяваме феланската действителност, да вникваме в ненормалния режим на огромния обществен механизъм, да лепваме ясни и точни етикети на неразбираемите до днес изключителни фелански явления — преднощта, Б-вятъра, конгрегациите, узурпираната от престъпността власт, контингента от анаболисти, ликвидатори и тям подобни; за всичко бяха нужни доказателства, само при непоклатими доказателства Галактическият съвет за сигурност би се намесил; събирането на факти и свидетели за отвличанията от Земята без съмнение щеше да представлява най-голямата трудност — окажеше ли се трансубстанциацията наистина необратим процес, как бихме доказали, че този или онзи са земни жители, след като те твърдят, че са феланци; кой евентуално би ни помогнал, може би памфлетистите, но контактът с памфлетистите беше хипотетичен, конспиративността им заради ликвидаторите ги правеше абсурдно несъществуващи и за нас; единственото правилно решение за мен и за Рей бе да влезем тихомълком в играта на конгрегациите, та ако ще след десет подготвителни етапа, в края на краищата, като се напъхаш под кожата на всяка задача, намираш анатомия от известни величини, които до вчера са изглеждали неизвестни.

Затова не напусках пристанището. Нищо чудно гритнористите да бяха изчислили предимствата му, нищо чудно и да не бяха.

Според Ленар (а и Орасио Айрес спомена същото) тъкмо пристанището на Ектополис ми отваряше, ако не врата, то прозорче, през което да се провря и безшумно да се приобщя към някоя от конгрегациите, понеже в сенките на огромните кулокранове, в подземните тунели към доковете често се уреждаха сметки с много стрелба, падналите, естествено, отпадаха, местата им се попълваха от други и аз се надявах, че именно в такъв пристанищен бой постепенно

ще премахна недоверчивостта било на едните, било на другите, ако ще и на третите — беше ми все едно кой щеше да ме приеме за събрат.

Че се вършеха безнаказани свинства, вършеха се, и с мен се опитаха една нощ. Бях се наврял сред големи рула ламарина и спях преспокойно, охраняван от биоиндикатора, настроен да сигнализира приближи ли се някой на по-малко от трийсет метра. Събуди ме тихият звън — не някой, бяха някои, шестима нехранимайковци, които много-много не се погаждаха с тишината, съпровождат подобни начинания, въпреки че явно идваха с намерението да ме ограбят.

Лежах неподвижен и слушах:

— Видях го, като плащаше в дрогерията, купчина пари извади.

— Ще го вържем.

— Глупости! Хлопвам го по главата и готово.

— Не е готово — ще го хвърлим в залива, за да бъдем на чисто.

— Добре де, ами ако няма толкова пари, ако ти се е привидяло?

— Пак ще го хлопна по главата. Ти само да знаеш обувките му колко струват...

Жалко, помислих, тези дребни джебчии не ми вършеха работа, заслужаваше си да влизам в играта само при условие, че имаха нещо общо с конгрегациите. Отгоре на всичко ми се спеше — не бях подгънал крак през целия ден, трябваше да ги разкарам набърже.

— Хей, изчезвайте, че ми се спи — подвикнах.

На полуосветената сцена (от прожекторите на далечен пристанищен кран) се виждахме добре, мярнах безгласния им смях, стоманен лост издрънча заканително, казаха сума излишни фрази, заобиколиха ме — въобще, направиха пълна демонстрация на несръчностите на отскоро проходила банда.

Изглеждах им безопасен, идеше ми да ги предупредя, че лежащият и неподвижният понякога е по-опасен от летящ с криле човек, че в лежащия може да стои изправена сила, а в неподвижността му да ври ярост. Единият от тях вече възнамеряваше да тръгне към мен.

Полуизвърнах се (наблизо стърчеше метален стълб за електрическо осветление, което не работеше), замагнах с ръка и гравитарът изхвърли слаб гравитационен импулс. Стълбът се килна и ослепителна електрическа дъга зажува — без съмнение кабелите направиха късо съединение, ала за шестимата странични наблюдатели

ударът ми с гола ръка, предизвикал толкова искри и събарянето на цял стълб, трябва да е бил ужасно мистичен.

— Този е анаболист! — приплака един глас, защото не беше в състояние да изкрещи.

И изчезнаха точно както ги бях помолил преди малко, съвсем набърже.

На петия ден осъмнах, сякаш се бях родил и проходил на пристанището, вече нямаше док, транспортна алея, хале, ненатоварен контейнер, постройка, кран, мост, акостираше кораб, крясък на птица, които да не познавам, май и те ме опознаха, включиха ме в движението си като вещ, като омаслен детайл на пристанищния механизъм и се отказаха да ме броят за жив.

Ала се заблуждавах, макар че едва ли беше план, изготвен отдавна, разчетен до най-дребните подробности, по-скоро случайно се озовах в ролята на свидетел, а нежеланите свидетели, разбира се, трябва да изчезнат.

Покрай осми док се теглеше дълго триетажно хале, претъпкано с пластмасови и метални контейнери, пълни дявол знае с какво, може би с небързаща за никъде стока или с някакво вещество, което, изглежда, се изпаряваше във вид на мрак, защото между камарите, в проходите, по ъглите, ниско долу на пода, та чак до тавана се стелеше на пластове различен по гъстота мрак, от халето лъхаше на несигурност и напрегнатост. Тукашното запустение си отглеждаше — като достойно на себе си чедо — и зловонно блато, всъщност бивш тунел, по който някога са прекарвали контейнерите към долните трюмове на корабите, но тунелът отдавна бе наводнен и зарязан на водораслите и на бълбукащите смрадливи мехури.

Минавайки оная сутрин през халето, улових лек шум от стъпки, от приглушен бяг, явно моята поява ги предизвика. Колебливо поех по прохода вдясно, нищо не се чуваше, шумът отпреди малко бе вече в дупката си, в убежището от тъмнина, на шейсет и два метра разстояние от мен, както сочеше биоиндикаторът, трима ме дебнеха или просто се криеха — съображения за подобни игри на криеница на Фелания имаше предостатъчно.

Всичко обаче излезе друго: двама докери тикаха неголям, но видимо тежък контейнер, не ми обръщаха внимание (така си мислех), дори не ме поглеждаха (така си мислех), минах на около дваисет метра

от тях, свих по брега на канала и се насочих към най-близкия изход. И тъкмо да изляза, забелязах рязкото движение на ръката на единия и с доста малки промеждутъци се навързаха вдигането на пистолета, изстрелът, мигновеният блясък на плазмения лъч, теглил линия над и по водата и хвърлянето ми в канала, и тогава, цамбурнал в гъстото блатно тесто, прецених, че в началото видът ми едва ли ги е обезпокоил кой знае колко, чак в последния момент са решили за всеки случай да ме пратят на дъното — защо да се мотая наблизко и да надничам в съвсем не докерската им работа?

Изпод мътилката трудно виждах двамата, притичваха нагоре-надолу по брега, оглеждаха, доста упорито чакаха да подам глава, тъй като нито вярваха да са ме улучили, нито вярваха да съм се удавил толкова набързо, но пък и през ум не би им минало, че дишам акторкислород и че е въпрос на мое желание кога да изляза от канала и къде — тук срещу пистолетите им или километър по-надолу в залива зад осми док.

Аз можех и чаках, за тях нямаше изключение и други форми на дишане, престанаха да ме чакат, дотъртриха контейнера до ръба на канала и от него с неохотен плясък към дъното се гмурна тежък куб, излят от силиманит, и колко лаконичен отговор получих, обследвайки шестте му стени — вътре бе заключена биомаса, трупът трябва да е бил зациментиран съвсем наскоро, ако съдех по активността на биоиндикатора. Потвърждаваха се думите на Орасио Айрес, че конгрегациите се отърват от труповете, като ги закотвят навсякъде, стига да има три-четири стъпки вода.

Този опит да ме премахнат беше несъмнено случаен, влизаше в сюжета на феланските кошмари и нищо повече, но още същия ден забелязах няколко анаболисти, сякаш извираха от сенките и потъваха в най-неочаквани ъгли, едно полутайно, полуневидимо движение на същества, обучени да търсят.

Знаех кого търсят.

3.

Трябва да е било ужасно трудно, но Рей намери, с тонограма ми съобщи, че е намерил идентификационен жетон за мен, чудесно, омръзна ми да се клатушкам по доковете под вцепенените погледи на мяркащите се тук и там анаболисти, скорострелни като излишни мисли, потайно множество, за което всеки би могъл да бъде търсеният, а в някой лош час — и самият аз.

С Рей не биваше да се срещаме, той ми обясни къде ще намеря жетона.

Редом с пристанището върху широката мръсна пясъчна ивица се простираше невероятен битпазар, където всичко се продаваше, включително и което съвсем не беше за продан, бях минавал два-три пъти и имах впечатление. Скупчени, шумът и виковете висяха като жалостив рев на игуанодонт, който жив деряха наред пазара.

По сергиите, изядени от солта и пясъка, бяха струпани зеленчуци, неизвестни за мен по форма и вкус плодове (продавачите се надвикваха, че от Южния континент са докарани, прясна стока), примитивни машини и апарати, хербарии, птици, подобни на папагали, стени за сглобяване на стаи, направени от пресован картон, воняща риба, нямаше да се учудя, ако се продаваше и сметта, изметена тая сутрин изпод леглата.

Откъм страната на автострадата, минаваща покрай пазара, в една порутена стена Рей бе оставил идентификационния жетон.

Просто пътьом щях да го измъкна от цепнатината на зида — тъй ми обясни.

Избрах да отида на пазара час преди настъпването на преднощта, когато навалицата беше все още достатъчна, но не така гъста, че да не забележа евентуалните наблюдатели.

Разсеяно се провирах между сергиите, на стотици метра от мястото ме спря тонограмата, сякаш Рей се наведе над ухото ми и настъпи опасна тишина, по която — имах чувството — толкова погледи се плъзнаха от тълпата към мен, понеже Рей шепнеше:

„Тайникът е под наблюдение. И днес няма да си вземеш душ...“

И през следващите дни не ми бе съдено това удоволствие, отвори ми се неочаквано важна работа. Рей ме насочи към казиното, в поредица тонограми ми описа външността на мъжа, с когото непременно трябвало да вляза в контакт (много по-късно щях да науча какво е коствало на Рей да се добере до тези сведения). Последното му съобщение гласеше: „Хвани заека, ще бъде от полза, заекът посещава казиното следобед...“

Аз и преди се навъртах там, защото беше бяло и тихо, с полегат, сякаш завинаги задрямал покрив — казиното наистина стоеше като бяло и тихо петно върху наситеномръсната и шумна картина на пристанището, — дори на паркинга около казиното беше тихо въпреки постоянно спиращите и тръгващи коли; тук се отморявах от грозотията на доковете, наблюдавах, чаках, все около паркинга, тая последна граница, до която смеех да се доближа, по-нататък благоразумието не ми позволяваше да пристъпя и крачка.

Посетителите на казиното слизаха от колите си с победоносно плющене на вратите, със спокойни и уверени лица, виждаше се как блестящото фоайе ги задържа за кратко, само докато асансьорът ги издигне до терасата, светеща в зелено от подкастрените кълбовидно декоративни храсти.

На два пъти зърнах нашия човек, но и двата пъти с някакви типове, бих нарушил гангстерската етикеция, ако се приближах и го дръпнех настрана: хайде да се запознаем!

Времето минаваше и нищо, докато в деня на принудителното ми къпане в блатото на халето и появата на анаболистите безнадеждното протакане се скъса по най-благоприятния за мен начин.

Пет часът следобед; стоях и наблюдавах, може да се каже символично, понеже в оставащото до преднощта време едва ли щяха да се развият каквито и да било събития в морето, предварително заспало, не изпращаше насам никакъв разхладителен ветреца. Усмихнах се на внезапната си идея, ала на себе си ли трябваше да обяснявам как се наслагват нещата, как се осъществява интерференцията на асоциациите, как от „ветреца“ стигнах по „полъх“ и волево предизвиках полъха покрай слепоочията си, и колко послушно на кръглото екранче в съзнанието ми се появи казиното, паркингът, колите и тази жълта кола, която и в паралелното време си беше жълта, но с нея имаше да става друго: един висок феланец (моят човек) с равни, сякаш с

подплънки отдолу рамене се доближи бързо до колата, влезе, завъртя ключа на стартера и всичко се забули в сиянието на експлозията.

Стоях потулен в тясната алея, високият феланец тъкмо се изравняваше с мен.

— Ей — подвикнах — искаш ли да спечелиш много?

Заля ме с презрение, ти ли бе — изтърва, но преценяващо спря поглед тъкмо където носех оръжието си и тутакси изтри пренебрежението към окаяния вид на дрехите ми.

— Колко? Десет хиляди фелана?

— Повече.

— Петдесет хиляди, сто хиляди?

— Надявам се, че повече. — Да поискаш от някого да разсъждава светкавично, е солидна вноска в твоя авторитет, стига да улучиш верния тон на искането си. Май имах попадение, погледът му се сниши с няколко сантиметра надолу, физиономията му придоби очакващо изражение, сиреч казвай да чуем.

Казах:

— Хрумна ми да ти спася живота, просто те уведомявам, че като се качиш в колата, ще литнеш към облаците...

Изведнъж повярва.

— Хубава кола беше, жалко, да се махаме веднага.

— А, не! Не спасявам до половина, не ми е в стила. Тези, които са сложили изненадата в колата ти, чакат с нетърпение да я получиш, не ги разочаровай, иначе те потърсят на следващата улица, на следващия завой, на следващия ден... Не може да не забелязваш, изкривявайки око леко наляво и леко нагоре, че разсеяно зяпащият тип на терасата е тъкмо онзи...

Свъси вежди и изкриви очи, както се прави, когато от тавана се сипе мазилка, а си умираш от любопитство да разбереш кой те ръси.

— Познавам го, но не мога да му услужа... Няма да отида и за негово удоволствие да завъртя стартера.

— Чувал ли си за ония машинки, които дистанционно включват двигателя?

— Чувал съм.

— Достатъчно, бавиш твоя приятел. Върви при жълтата си любимка, отвори вратата, като че ли ще влезеш, нататък се досещаш, побързай...

За миг се поколеба, изигра цяла пантомима с ръце: отваря предната врата, колата фюут в небето, той накълцан на ситно, наторява дърветата в парка.

— Слушай, чедо, ако ме мяташ, ще се върна и от региона на смъртта и ще те пречукам тъй, както само Атулио Понсиано умее, ясно?

— Ясно, запознахме се. Вярвам, че ще се върнеш и от паркинга.

— Пътят на връщането е дълъг, обичам по-късите пътища...

Замълча. Имах чувството, че в този момент улучи единствената празна страница от книгата на живота си и не знаеше какво да прави по-нататък; после сякаш мълниеносно прелисти, прочете и прикрит от плътната козирка на дърветата, пристъпи към мен, смъквайки сакото си.

— Обличай го и направи каквото ме съветваше, от терасата ще са уверени, че съм аз, освен ако не са идиоти да сметнат, че някой ми е откраднал сакото, за да умре в моята кола. Какво ще кажеш, чедо?

Нямах нищо против, облякох сакото и възпроизведох дословно церемонията на отиването и отварянето на колата, точно както би го направил Атулио Понсиано, наведох се да вляза в тази бездна, готова да зейне срещу небето, почти влязох, но само така изглеждаше — кракът ми се плъзна под колата, другият също, целият изчезнах под нея, претърколих се, после бързо изпълзах под другите коли и отново се озовах при моя човек.

— Ще плачеш ли за жълтата си кола? — попитах, докато изваждах апарата за дистанционно включване на стартери, оттеглихме се навътре в алеята, зад нас екна взривът и дълго падаха металните парчета, в които се превърна колата, дълго падаха и чукаха като метални пеперуди в клоните, но Атулио Понсиано вече бе забравил за нея, сочеше апарата в ръцете ми.

— Трябва да си от фаистите.

Той не се съмняваше, че като феланец знам кои са фаистите, и аз, разбира се, знаех: Феланска аудио-визуална индустрия, гръмка фирма, зад която се криеше могъща конгрегация, търгуваща с анаболни стероиди и стимуланти.

— Или си консулско чедо, а?

Разкъсваше се от любопитство да разбере от ФАИ ли съм, или от гритнористите, кажи де, от коя конгрегация си, в края на краищата не

всеки може да се въоръжи с разни такива полезни машинарийки... И се усмихваше насърчително, после се досети да ми благодари за живота си, навлезе в една неукротима област от хвалби, че ще намери начин да ми се отплати, само дето хич не повярва, че се казвам Алекс Шетин (спомних си как Шетински се разсмя, когато уточнявахме легендата ми за Фелания и му откраднах половината име).

Нищо не личи тъй очебийно върху едно лице, както желанието да псува, известни думища се застопориха в гърлото му, на Атулио Понсиано му идеше да ме напсува, после махна с ръка.

— Колкото аз съм Атулио Понсиано, толкова и ти си Алекс! Карай да върви, с тия подробности да си блъскат главите нашите биографи!

И ме заразглежда. И аз него. Беше от типа на грубите мъжкарци, но с нежни, прилепнали назад уши, липсваше спойка между загара по кожата му и синьо-сивите очи, ръцете — силни, пръстите — подсказващи точност и при стрелба, и при броене на банкноти.

— Ей, щом не си от никоя конгрегация, значи работиш чисто за себе си, а? Правилно, от две години и аз така работя. Естествено има известни неудобства, като си извън конгрегациите, ама и никому не се отчиташ... В кой хотел си отседнал?

— Хайде да се условим така: ще си казваме само каквото искаме и няма да си казваме каквото не искаме.

— Много ми харесва: ще си казваме... — И повтори цялата формула на бъдещите ни отношения. — Да разбирам ли, че за хотела не искаш да ми се довериш?

— Напротив, искам. В никакъв хотел не съм, затова и видът ми е такъв. Наскоро се навързаха някои събития, които се отразиха благоприятно на финансовото ми положение и съвсем неблагоприятно на идентификационния ми жетон.

— Браво! — плесна с ръце Атулио Понсиано. — Натъпкал си джобовете догоре с банкноти и жетонът му се изтърколил! Ей сега ще те снабдя... лъжа, приближава предноцта, господи, как ненавиждам да спя по градинските пейки, веднъж се събудих гол-голеничък. Нищо, в този случай ще ни се наложи, не остана време да потърсим по-удобно място, но после веднага ще уредим твоя въпрос.

Навлязохме по-навътре в парка, първата пресечна алея не ни допадна, втората имаше чупка, след нея — малка сенчеста падина,

където, тежки като игуанодонти, лежаха две ръждясали пейки.

Опънахме се на тях и зачакахме преднощта, до последната минута Атулио Понсиано дърдореше, често бил жертва на езика си, ама хич не му пукало, радвал се на запознанството ни, радвал се, че сме преметнали ония копелета от казиното, и какъв фойерверк, чедо, съдбата ни била събрала, двамата сме щели да направим няколко големи удара, но преди това, за да отпадне от списъка на проклетите преднощни умирения, трябвало да си намерим от специалните шапки, дето пазели мозъка, било важно за работата, не че се хвалел, но вчера му възложили добра поръчка, щял да я свърши набърже и да се захващаме за нашето...

По всякакъв начин се опитваше да ми докаже неординарните си способности, без да се досети, че достигането на съвършенство в подобна сфера на действие се обуславя от толкова вътрешни несъвършенства.

Точно в 18 часа потръпна, последната му дума се развлячи, дори се разля, сякаш беше течна, ивичка слюнка потече от ъгъла на устата, колко малко приличаше сега на човешко същество, лицето му, като че ли първо потопено в преднощта, се разкриви странно, повече отляво — навярно в преднощта се разиграваше дяволски несиметрична драма, разцепваща сънуващия надлъж.

Точно в 18 часа лейтенант Соши докладваше на Грит Нори, че сутринта в наводнения тунел на осми док се удавил някакъв непознат, наблюдателите в пристанището не били го виждали преди, предполагало се, че е от земните разузнавачи, условно го нарекли Първи.

— Първи? Защо Първи? Добре де, нека го наричаме така.

Грит Нори щракна с пръсти, обаче неопределеният му жест все пак трябваше да се приеме за утвърдителен.

— Не вярвам да се е удавил — продължи лейтенант Соши, — днес следобед някакъв тип се е навъртал край казиното, може би е същият, после е взривена кола, ако Първи има отношение към този случай, значи търси начин да влезе в контакт с някоя от конгрегациите. Сега се опитваме да открием чия е била колата.

— Партньорът му обади ли се отнякъде?

— Не, ваше превъзходителство. Подслушваме всички канали за свръзка. Втори се е спотаил в околностите на Ектополис или от самото

начало е в града, в някоя частна квартира. Хотелите са достъпни за него само ако се е снабдил с нов идентификационен жетон.

— Аз бих се настанил в хотел и без жетон.

— Да, ваше превъзходителство — кимна разбиращо лейтенант Соши, — ще проверим и тази възможност.

Вихър на автострадите, синя пеперуда, сребърно дихание на духове, спектърно многоцветие на преднощта, а фаровете са луната на Фелания по време на лятното равноденствие, повярвайте ми, господине, двайсет и три хиляди фелана платих за едноминутна реклама по темповизията и не съжалявам, купувачите идват, ето и вие непременно сте я чули и дойдохте — продавачът набираше скорост, имаше нещо от земната древноизточна пищност в славословенията му за синята спортна кола. Рей вече пъшкаше, стига, достатъчно, благодаря, не ме убеждавайте повече, купувам колата в брой, да, в брой. Безспорно колата си я биваше, но наум я нарече старо желязо, лъскава тенекия, боклук и се усмихваше на тази своеобразна ненавист по съседство — когато ненавиждаме някого, кой знае защо, ненавистта ни бръмчи и жили дори с нищо невиновните му връзки за обувки.

След четвърт час спря пред хотел „Ектополис — север“, непрестанно повтарящото се във възходящ ред стъкло, метал, стъкло, метал се губеше нагоре, навярно петдесет етажа, помисли си, докато паркираше колата, после се смеси с рояка пътници и му остана само малката, но безкрайно важна операция: компютърът на входа да приеме идентификационния жетон и да отвори вратата. Или да не я отвори.

Уплахата и страхът са твърде далечни братовчеди — понякога се плашат и най-отчаяните смелчаци; предчувствието, че не всичко ще мине гладко, го стъписа, принудително се включи инстинктът за самосъхранение и тъй неудаващият му се досега механизъм за надникване в паралелно време се задействува; ясно видя картината, която би се развила реално в следващата минута. Компютърът нямаше да отвори вратата, щеше да подаде сигнал, че тук се намира личност с нередовен идентификационен жетон, половината от рояка пътници, суетящи се пред входа, щяха да се окажат полицаи, щяха да се нахвърлят върху него, лъскайки въздуха с плазмените изстрели на толкова пистолети...

— Ама че дивотия! Все пак съдбата много обича веселите деца — изсмя се Рей.

— Казахте ли нещо, господине? — Някакъв мъж, гигант (в паралелното време същият анаболист стреляше почти от упор и ругаше), сега наведен през рамото му, полуотегчено, полуразсеяно питаше: — Казахте ли нещо, господине?

— Да, казах, че пътниците днес са много.

Но нямаше намерение да се отказва от „Ектополис — север“, от това първоразрядно хотелско чудовище, проучванията, които направи, обикаляйки сградата отвън, го задоволиха, в подземния етаж бяха помещенията за обслужващия персонал, гаражите, и тогава колата му нещо се повреди, вкара я в сервизния бокс на гаража.

— Не знам какво й стана, не отбирам от техника — оплака се.

И докато механикът преглеждаше двигателя, ескалаторът изкачи Рей на втория етаж.

— Когато човек разчита само на случайността, той в никакъв случай не е случаен човек, о, не, той е най-малко ловец на добри случаи — измърмори.

Входът и оттук бе преграден с компютърна проверяваща система. Минута по-късно се чудеше ведно с механика, че на колата нищо й нямало, съвсем в ред била, ами добре тогава, изкара я навън и спря. Трябваше да се махне час по-скоро, все едно каква — рогата, с октоподни пипала или с жилави пръсти, които можеха да се стегнат около гърлото му, — опасността, прекалено реална, щеше да върви редом, ако той продължаваше да се навърта на паркинга, пред входа на хотела, в гъстежа от анаболисти, необходим му беше оригинален идентификационен жетон, нова серия, защото явно че донесените от Ленар жетони не важаха, междувременно полицията по някакви свои съображения ги бе подменила.

Колата бавно изпълзя от паркинга и се насочи към покрайнините на града. Рей я остави пред един малък ресторант с известно съмнение дали ще я намери сетне и пое пешком към тъгла.

Който иска да се стопли, да се приближи до огъня — и Рей така, отчете предварителната стойност на риска, не толкова промени дрехите си, колкото човешката форма на достойнство и на интелигентност, мота се час-два по забутаните улици с вида на онзи гламав, дето освен че беше гламав, носеше под мишница чанта, сигурно тъпкана с пари, щом тъй я стискаше и тъй страхливо се оглеждаше.

Най-после изплува една риба и метна въдица да улови другата риба — Рей.

— Ей, приятел, ела да ми помогнеш... — Дори не обясни каква помощ търси, побутна го към близкия тъмен вход, по стъпалата надолу, в просторно за паяжини и боклуци мазе, там вече си каза истината: — Давай чантата!

— Давам ти я! — Рей му подаде чантата, но той сега пък не искаше да я вземе, поне така изглеждаше за паяците, единствените свидетели на сцената.

Векторът на гравитационното поле, създадено от гравитарите, бе изместен с 90 градуса спрямо планетното поле, джебчията не разбра какво и как се случи и защо изведнъж стъпи с два крака на стената, хоризонтално на пода, а край него, уловени от новата сила на притегляне, намериха място сандъци, парцали и други боклуци. И понеже ръцете му се спуснаха към колана, може би за оръжие, Рей увеличи интензитета на полето, измести го на 180 градуса и джебчията увисна на тавана с главата надолу — своеобразен полилей със светещи от смайване и уплаха очи. Едва тогава загуби желание да бъде немирен и кротко започна да отговаря от своя обърнат свят на всички въпроси.

От Адинския регион бил, от тамошната конгрегация, специализирана за търговия с анаболни стероиди и стимуланти, шефът го пратил да донесе стоката в Ектополис, и така нататък. Рей се съмняваше, лъжеш, драги, лъжеш, провери идентификационния му жетон и машинално го пусна в джоба си, но собственикът не забеляза, кой да ти мисли за жетони при тая бъркотия; макар лице в лице и очи в очи, всички посоки за него бяха надолу, а за Рей нагоре, двамата в момента представляваха куриозен символ и алегория на противоположно мислене и взаимна ненавист.

Все пак джебчията се опита да го умилюва. Направи няколко спънати крачки по тавана, движейки се като човек, забравил тайните на ходилата, глезените и коленете си.

— Вие, господине, от ФАИ или от гритнористите сте? Или от Военното разследване?

Рей избра най-могъщата институция:

— От Военното разследване. И предай на шефа си да не изпраща стока тук до второ нареждане. Ясно?

— Ще бъде изпълнено. Кълна се в небето!

Светотатствена клетва — вдигнал очи към небето, той фактически се закле в мръсния под на мръсното мазе. Да върви по дяволите, на Рей не му трябваше повече, излизайки от мазето, изключи гравитарите и чу сгромолясването на всички боклуци от тавана, представи си колко прах се е вдигнал, но му беше все едно. Потърси тъмната закрита на друг подобен вход, на друго подобно мазе и на съседната улица ги намери.

Тук на спокойствие с помощта на микрокомпютър разчете идентификационния жетон на джебчията: Флип Инсоун, Адински регион, имаше и тънка вълнообразна ивичка — звукозапис на гласа му (значи това беше новото в новите жетони). Рей изтри внимателно ивичката, включи на запис, произнесе ясно новото си име и лазерният писец безпогрешно изгравира характеристиката на гласа му; толкова засега, хайде, Флип, да се прибираме. Колата въпреки опасенията му го чакаше, а пред хотела, сякаш имаха уговорена среща, към него пъргаво се приближи същият анаболист, с когото говориха сутринта.

— Увери ли се, че „Ектополис — юг“ е по-скапан от нашия хотел?

— Уверих се.

Анаболистът се засмя, очите му по детски светнаха и той предложи:

— Да поиграем бiliarд? Или нещо друго?

— Тъкмо щях да ти предложа да поиграем бiliarд.

— Харесваш ми. Аз съм Кин Бово. А ти?

Бяха на крачка от компютъра на входа, усети как напрежението на приливи прииждаше в ръцете му, за проклетия транспозиция в паралелно време не се получаваше, не виждаше какво ще се случи в следващата минута, а Кин Бово бърбореше, буташе го приятелски по гърба: мушкай жетона в компютъра, че да вървим да играем...

Ако бiliarдът стане сега — помисли Рей, — то бiliarдните топки ще са ни повече, ни по-малко от плазмени изстрели...

— Флип Инсоун — произнесе, пускайки жетона в компютъра.

Вратата послушно се отвори, чакам те в игралния салон, подметна Кин Бово, а Рей, преобразен в пътник, се насочи към рецепцията, придирчив, капризен до безобразие гост на хотела, комуто дълго не успяха да угодят с апартамента, с етажата, с изгледа от терасата, търсеше какво друго не му допада, доста предизвикателно се заигра с

опасността като със стъклена чаша, подхвърляше я нагоре, зажумяваше и уверено я чакаше да тупне на протегнатата му длан, а не на пода.

Може би имаше нужда от тази последна усмивка — следващите дни донесоха умора, феланските дни притежаваха самобитната структура да изморяват още от сутринта.

Първото денонощие посвети на хотела, изучи го от покрива до долу, до гаражите, мотаеше се безгрижно, тикаше се в очите на обслужващия персонал и на анаболистите, редно беше да го запомнят и да престанат да го следят с подозрение, на два пъти игра билиард с Кин Бово, посред нощ се разходи по стълбите до партера, където влизането в огромното фойе напомняше влизане в пухена възглавница — гласовете, стъпките, погледите се омекотяваха от дебелите килими и ненатрапчивото осветление, премното огледала бяха сякаш поставени в рамки правоъгълни дупки към съседни помещения, в които се правеха обърнати движения със същия смисъл като на тукашните; и най-важното за Рей — десетки автомати за свързка, до всеки от тях имаше дебел индекс-указател в метална подвързия, досуц затиснат между два никелирани подноса.

Обади се на администратора на хотела, изрече нищо незначеща фраза, кръгла глупост, съдържаща обаче инициалите на конгрегацията ФАИ, приложи я като неизпробвана още рецепта, не знаеше как ще подейства, а тя подействува на часа.

Вратата там, в дъното на фойето, се отвори и администраторът по пижама се понесе надолу по стълбите, щеше да се върти поне половин час пред хотела и да се оглежда за този, който го повика, а в същото време Рей влезе в стаята му. Предполагаше, че ще намери идентификационния жетон на администратора в джоба на сакото му, но го намери на бюрото, лежеше там утрешното спокойствие и душ за Александър и го чакаше.

Тайникът на битпазара край пристанището изглеждаше удобен, за всеки случай изчака два дни, за да се увери в безопасността му — едва в последния момент откри колко свършена бе системата за наблюдение и успя да предупреди Александър.

Разярен от несполуката, руга наум, докато и гласът му пресипна, накрая скръцна със зъби, захлопна всички врати за безполезните

емоции, мигар не знаеше, че една несполука винаги надхвърля двете си съставки „не се получи“.

Покрай другата си работа Рей не прекъсваше връзката с новия си познат. Кин Бово с удоволствие се съгласяваше да играят билиард (още повече че печелеше), ала печалбата от тия игри всъщност беше за Рей, той построяваше разговорите, той ги повеждаше в нужната му посока, а инфантилността на анаболиста бе най-ценният му помощник. Веднъж в стихията на три последователни карамбола Кин Бово изкриви поглед към вратата и изсъска:

— Я пък тоя, още ли е жив!

Рей проследи влизания в салона висок феланец с равни, сякаш напомпани с мускули рамене, и възмутено доизсъска:

— Наистина, как може да е жив тоя недорасъл игуанодонт!

— Що? И теб ли те е изработил?

— Преди година ми отмъкна хиляда фелана. На нещо играехме, ама какво и къде — забравил съм.

— Как къде, него го търси само в казиното на пристанището. Помни ми думата, рано или късно ще го пречукат...

Докато траеше играта, Александър получи две последователни тонограми: да се навърта край казиното и кого да търси там.

— Не ми харесваш — изтърси изневиделица Кин Бово. — По цял ден скиташ и не ни остава време за игра.

— И аз не се харесвам, ама такава ми е работата — да скитам.

Рей обикаляше столицата с колата, с метрото, повече пеш я кръстосваше, деца почти не видя, само на няколко пъти срещна диви процесии — дете, съпроводено от дузина души, или родители и близки, или просто тълпа телохранители, не приличаше на разходка, кой би рискувал да отвлекат детето му заради някаква си разходка, сигурно бе свръхналожително преместване от точка А до точка Б и после ключ, бронирана врата и денонощно бдение над съкровището, за да не им го откраднат. По нормален път бе невъзможно да се доближи до някое дете, камо ли да говори с него, затова денем бродеше из кварталите, по улиците, спираше колата, с часове наблюдаваше и когато настъпеше преднощта, проникваше в набелязаната къща, изваждаше момчето или момичето от летаргичния сън, като му поставяше екранираща шапка, и провеждаше разговор (на сутринта децата не си спомняха за този сън сред другите сънища). Нищо,

оказваха се феланчета, само феланчета, родени в Ектополис или в близките градове, за други планети не бяха чували, оставаха глухи при името Земя. А може би напразно се опитваше да съживи една действителност, изгорена до пепел в съзнанието им?

Използува още през първата неделя стичането на огромно множество в централния парк, където обикновено по празниците за развлечение на столичани вееше Б-вятър. Хората, шумни и възбудени, чакаха с нетърпение обявения час и Рей, смесен с тълпата, спря вниманието си на един юноша. Виковете и почти еуфоричното настроение стигнаха кулминацията си при включването на инсталациите и във въздуха се усети приятен, гъделичкащ ноздрите аромат. Насядали по пейките из алеите, налягали по поляните или прегърнали някое дърво, сякаш с радост приемаха да бъдат въввлечени в състояние без име, особен вид безсъзнание или...

Рей прихвана под мишниците олюляващия се юноша и го измъкна настрани, по-далече от зоната на Б-вятъра, и го настани на една пейка.

Остана дълго свлечен на пейката като пластмасов манекен, постепенно се съвзе, изслуша с подозрение Рей.

— Дрън-дрън! — Каза го, защото беше свикнал да говори и да започва да говори така, но после тръсна глава и мрачно произнесе: — Добре, аз разбирам, че пак ме отвлечате, вече свикнах, пет или шест пъти сменям досега родителите си, забравил съм точно колко. Ще бъда кротък, обещавам, само не ме водете пак там, много ме боли глава след това...

— Къде там?

— Не се подигравайте, вие знаете — където правят ония сеанси, а после в главата ми бръмчи...

— Сигурен ли си, че си роден в Ектополис?

— Не, господине, ще казвам, че съм роден където вие наредите.

— Слушай, момче, искам да си спомниш кой си, как се казваш...

— Невъзможно, вие знаете, че е невъзможно. Ако наистина сте толкова добър, както твърдите, защо не ме пуснете? Всички се радват на Б-вятъра, пък ние тук си дрънкаме за нищо. Пускате ли ме, да си вървя ли?

Надигна се от пейката, първо бавно, заднишком отстъпи, изведнъж побягна. Рей го проследи с поглед как търчи през храстите

натам, към поляните и алеите, за да се гмурне в желаното безсъзнание и да се блъска в меките му ъгли, от които не остават синини и други белези.

Обзърна още веднъж картината в парка; сгърчени тела, изкривени, свити, счупени — подобия на нечетливи букви, изписани от ръката на луд калиграф, решил да надраска цялата планета.

Същия ден изпрати тонограма на Шетински, получи тонограма от Александър, най-сетне се бе свързал със заека, представил се за Атулио Понсиано, бандит от глава до пети, но дано свърши работа, така каза Александър. Предупреди го да внимава, а беше редно и себе си да предупреди.

Излизайки от хотела, се сблъска с Кин Бово, съсредоточеност, напрегнатост, очи, изяждащи всичко наоколо, това би трябвало да озадачи Рей, но не, отдавна бе приел анаболиста като ненормална дреха с пет-шест лица и с пет-шест хастара, показваща се ту такава, ту инаква, а сега, че беше инаква, Рей не обърна внимание.

Взе метрото, за кой ли път вече изучаваше станциите, начините да напусне вагона в движение, ако му се наложеше, и отново установи, че е невъзможно — остроносият влак се носеше в тесен тунел, хлъзгаше се плътно като шпага в тясна ножница и само на едно място, под площад „Арта“, имаше по-бавен пасаж, защото тунелът се връщаше в естествена подземна кухня и влакът полека преминаваше над тъмно езеро. Дано не ми се налага да се къпя тук, сигурно е адски студено, пожела си.

Преди повече от час за него като за неизвестния Втори говореха в кабинета на Грит Нори.

— Смятам, че го открихме, ваше превъзходителство — докладваше лейтенант Соши. Не приличаше на доклад на ревностен служител заради белезникавата монотонност на гласа му, идваща от спокойно подрежданите думи. Подреждаше ги, сякаш бяха изгорели кибритени клечки, от които вече не се нуждаеше. — От хотел „Ектополис — север“ съобщиха за изчезнал служебен жетон и значи...

— Без подробности, лейтенант. Щом е в хотела, арестувайте го. Той ще ни докара и партньора си. Действайте.

С приближаването си към хотела Рей усети неясна настръхналост, още в страничната алея се мяркаха анаболисти, и на широката площадка пред паркинга, между колите, по ъглите на трите

улицы, водещи насам, тази тържествена манифестация едва ли е в моя чест, отхвърли съмненията си и застана пред компютъра на входа. Вкара жетона в контролното отворстие, произнесе името си и влезе безпрепятствено в хотела, момчето, което обслужваше асансьора му се оплака:

— Тия от Военното разследване щъкат из целия хотел и проверяват жетоните на персонала. Търсели някакъв шпионин от Нелур, ако е тук, утре непременно ще го хванат.

— Защо чак утре, може и днес.

— Не. Чак утре ще бъде включена блокер-системата на входа. Чичо ми, той работи долу в пералнята, ми обясни, че блокер-системата нямала грешка, обследвала човека по три показателя: дали в организма му са настъпили изменения под въздействието на Б-вятъра, преднощта и от стромафазовите ракети. Ние, феланците, сме белязани с всичко това, докато шпионинът е бистър като стъкълце — ще го пипнат.

— Добре де — смени темата Рей, — както те гледам, си хлапе още, не те ли е страх, че някой може...

Уроците по нещастие, кой знае защо, са по-добри и по-бързи учители, нищо че са сравнително по-редки от другите.

— Какво? Да ме отвлече? Нее... — Момчето запретна маншета на левия си ръкав и оголи китката си, вензелът на татуирания индекс 100-S перна Рей през очите. — Аз съм сто процента стерилен, никому не трябва. Чичо разправя, че стерилността се лекувала, не напълно, но донякъде успявали, само дето било доста скъпо. Като порасна, ще се лекувам, тогава и индекса ми ще сменят, ще стане например 92-S. Господине, вие чували ли сте за такова лечение, или чичо ме лъже?

5.

Иди, че го разбери: през целия си живот е изключено да влезеш в стая, където всичкият въздух, сгъстен на топка, лежи в ъгъла, а всъщност такова явление теоретически е възможно и нищо чудно поне веднъж да го е имало в твоята стая точно в пет часа следобед, пък ти за проклетия си се прибрал в къщи минута по-късно. А на мен ме се случи, искам да кажа, че ми се случи най-невероятното.

Неудържимо плямпало беше Атулио Понсиано, но тъкмо нескончаемото му плямпане ме заведе отвъд билионите комбинации на случайностите, отвъд преплитането на билионите житейски нишки,

линии, точки, възли, заведе ме до възможността чрез него да открия Тереза и Ирене, жената и дъщерята на Януш Ружевиц. Как освен със случайността — да си обясня, че от цивилизацията на цяла планета налетях точно на който ми трябваше? Може би, в това най-вече вярвах, от думата, дадена някога на Януш, да се погрижа за Тереза и Ирене, от думата на обещанието тогава се е излъчила неизучена и неизследвана още енергия, и тя бавно, методично и неотклонно се е концентрирала така, че пътищата ни с Атулио Понсиано да се пресекат.

Още там, в парка край казиното, след като дойде на себе си от преднощта, Атулио отвори уста и имах чувството, че въобще няма да я затвори, още там заяви колко лесно щял да ме снабди с идентификационен жетон и на часа го направи, отидохме в ателието на някакъв художник, ала зад платната (завършени и незавършени, но във всички случаи непечеливши лотарийни билети в двупосочната лотария на таланта и бездарността) се вършеше друго, записаха гласа ми, гравираха го върху жетона и ей ме на — с редовен документ. Не било скъпо, какво представлявали 820 фелана, сравнени със спокойствието, с възможността да се настаня в хотел, да се окъпя, заприличал си на плашило, изровено от буницето, повярвай ми, Алекс, и тутакси започна да се вайка, че няколко дни ще останем в третокласен хотел, но нищо, щели да видят келешите им с келеси на какво са способни Атулио и Алекс.

Прекалено смело го наричаха третокласен хотел, беше по-скоро дълга галерия, разграфена на стаи със стени от шуплест материал, навярно мухите летяха безпрепятствено през тях, ала на нашите фалшиви жетони по-люксово заведение не се полагаше. Леглата плачеха, когато лягахме, от завивките — общо взето, чисти — лъхаше на мрачна тайнственост, сякаш бяха прани и сушени в джунглата. Масичката имаше склонността да се овлажнява от само себе си, чудех се как не тревясваше, за сметка на това от килима на пода извираха стълбчета сух прах, и то на места, по които завчера някой бе стъпвал. Оставях Атулио да ръмжи ежеминутно: ужасен хотел!

Лицето му бе обрамчено с мека черна брада, имаше навик, когато говори, да я търка с длан ту така, ту иначе, къдреше я, правеше я на вълни, чорлеше я и приличаше, че непрекъснато се сапунива с черен сапун, обаче в многотията на приказките не му оставаше време да изтрие черната пяна от лицето си. И продължаваше напевно да реди

псалми за себе си: много го бивало в занаята, затова не се тикал в разните му там конгрегации, самичък обичал да работи и дори с брат си не влизал в комбина, ама как, не ми бил разказвал за брат си, за Кари, о, страшна откачалка, също професионалист и смелчага, макар че нямало защо да ме лъже, Кари си бил некадърник, от тия, дето често тъпеели и се бръснели с дръжката на самобръсначката или сърбали супа с вилица, горкия Кари, като едното нищо можело да го убедиш, че ако погали един фелан хиляда пъти, той ще се превърне в хиляда фелана, загубен човек. Обаче не ставало дума за Кари, а за него, за Атулио, от друго тесто бил жив-живеничък компютър, знаел, че банкнотите не падат между дъждовните капки, изстрелите не били дъжд, нали, не се гнусял и не подбирал работата, вярно, мразел ликвидаторите — платени убийци, но какво от това, трябва ли да се яде, трябва, завчера му дали поръчка да ликвидира едного, страшен бил, четири пъти се измъквал от ликвидаторите и накрая решили да пуснат подире му Понсиано, сега, Алекс, двамата ще пречукаме оня глупак, кой му е крив, че се занимава с памфлети, сам си е подписал присъдата, не е ли така? Работицата не била дърводелска, ха-ха, ама сме щели да нарендосаме като стружки цяла камара чиста пара и тогава, ха-ха!

— Какво? — попитах.

— Аз ли? Ще си купя млада женичка без татуировка на китката — рече, скришом погледна индекса за стерилност на своята китка и побърза да смъкне ръкава надолу. Отплесна се за пазарите на Фелания въобще, за йените, за методите на проверка на стерилността, за подправката на годините върху жетоните, по-младото вървяло по-скъпо. — Не може да не си чувал, Алекс, че от Земята пристига най-качествената стока, гритнористите и ФАИ мъкнат и от други планети, но се различават външно, антропологически недоразумения, нали знаеш. А, не, ще си изпирам работата, не като оная откачалка брат ми, миналата година си купи жена, държа я заключена, защото още не беше напълно адаптирана, Кари си е виновен, само на три сеанса я заведе в лабораторията за трансубстанциация, а трябваше поне девет сеанса, нали ти разправям, Алекс, завеян човек е Кари, некадърник — от къщи му избяга жената! А ти ще си купиш ли?

Понякога ефикасността на едно лудо решение е тъкмо в лудостта му, хвърлих се в непредвидима посока и заявих на Атулио, че отдавна

издирвам две жени, докарани миналата година от Земята, майка и дъщеря, че съм сключил контракт за солидна сума с едного да ги намеря независимо от цената...

— Колко ще плати? — запали се Атулио и тутакси помръкна. — Миналата година, казваш, трудна работа, трансубстанциацията вече е внушила и на червените им кръвни телца, че са феланки, с нови имена са, земните им имена ги има само в тайните списъци. Един-единствен човек може да ни помогне...

— Кой е той?

— Еее, ще си казваме каквото искаме да си казваме — такава беше уговорката. Остави на мен, аз ще движа въпроса, ти ми дай само земните имена на двете и ще видим... — Изчака да му ги запиша и продължи: — А моето възнаграждение какво ще бъде? Под десет процента няма да се съглася, чедо!

— Дадено. С премия отгоре. Обещавам ти екранираща шапка, и за Кари ще намеря.

— Алекс, с теб може да се живее! Харесваш ми, вярвам ти, все пак бъди любезен, върви за малко в стаята си, докато се свържа с моя човек, че да подгони работата...

Разбира се, излязох, и то бързо. Имах прибор, успях да уловя електронните флукуации на апарата за свързка, по който говореше Атулио Понсиано, дешифрирах ги и изпратих набрания индекс на Рей, за да открие абоната.

След малко Атулио нахълта в стаята ми възторжен, украсяваше виковете си с междуметия, ръцете му играеха пантомими, ясно разкриващи онова, което не доизказваше.

— Търпение, чедо, до ден-два ще имаме отговор, търпение. Сега, викам, да прескочим до Зеполис — памфлетистът се крие там, де късмет да уредим моя бизнес и след ден-два и твоя, а? Хем ще те заведа в къщи... Ама не съм ли ти казал, че съм от Зеполис? И ще те запозная с Кари, да видиш що за откачалка е. Един път такава гадост ми погоди, че щях да му счупя главата... — Стовари юмрук върху масата. — Какво ще кажеш, страшен удар имам, въпреки че не употребявам анаболни стероиди. Преди години почнах, но спрях, когато Кари взе да се обезобразява от предозировка. На зрял мъж сила му идва от стероидите, ама като почнат било крака, било ръце да се удължават колкото им скимне, страх ме хваща.

Непрекъснатата възбуда владееше моя събеседник и това пречеше и същевременно помагаше да насочвам разговора като в лека речна мъгла, за да се блъсне пънчето Понсиано именно в несъзнателните обяснения за обречения памфлетист, име, възраст, къде приблизително очаква да го открием, и сведенията, които получих, в края на краищата бяха щедри. Изпратих тонограма на Рей, беше вторник, смятах, че му осигурявам предимство поне от два дни, обаче Атулио неочаквано се разбърза.

— Обичам да съм самостоятелен, Алекс. Тая нощ ще открадна по-мощна кола и сутринта заминаваме за Зеполис — изтърси, с което ме смути. Дълго го убеждавах, че аз ще свърша тази работа къде-къде по-тихо, да, ще я свърша, усмихвах се обещаващо на Атулио, усмихвах се не на Атулио, а на Рей, като си представях каква физиономия прави след втората ми тонограма:

„Пригответи колата си да я открадна...“

Отговорът беше:

„Колата е готова. Открих човека на Атулио — името му е Ролдин, от ФАИ...“

Ролдин. Запомних името. Не изключвах, че скоро ще потрѣбва.

В 23 часа на паркинга пред хотел „Ектополис — север“ съвсем смело се насочих към синята кола (бях сигурен, че някъде наблизо е Рей, изгарящ от желание да ми подсвирне) и тогава нещо едва не връхлетя върху мен, рев, внезапен като изскочил от херметическа кутия, ме оглуши:

— Качвай се, чедо! По-пъргав съм от теб!

Мигновено посочиха грешката на Атулио Понсиано с виолетови показалци — от другия край на паркинга, откъдето глупакът бе откраднал колата, няколко изстрела с дълги виолетови отблясъци посочиха, че кражбата е открита, че по нас стрелят и току-тъй няма да ни се размине.

ШЕСТА ГЛАВА

1.

Лейтенант Соши водеше негово превъзходителство по коридора, макар че почтително вървеше крачка назад; докато стигнаха ефимзалата, последователно четири врати се затвориха след тях и Грит Нори с недоверие се огледа.

— Предполагаш, лейтенант, че след като сме под морето и залата е опакована с десетки и стотици допълнителни екрани, до тук не може да се протегне дългото шпионско ухо?

— Може, ваше превъзходителство, вероятно има пълна кошница микрочастици, които минават през каквито си щат прегради, улавят човешката реч и я препращат на ухото. Обаче в тази зала принципът е следният: нашата реч, по-точно нашите фонеме, правещи думите, се преобразуват, стават ефимерни в буквалния смисъл и дотолкова краткотрайни, че едва изминават два метра и се разпадат. Осмелявам се да ви уверя, че оттук излита само неразгадаемият прах от речта ни.

— Добре, лейтенанте, значи сме двамата най-уединени в цялата Галактика, хвали се спокойно тогава.

— За хвалене няма.

За кой ли път подразнен от нескончаемото спокойствие на лейтенанта, Грит Нори се насили да изобрази иронична усмивка, но се отказа и почти с тропическа леност и безразличие произнесе:

— Закъсняхте, тъй ли?

— Действувахме последователно, ваше превъзходителство, установихме, че взривената кола при казиното е била собственост на някой си Атулио Понсиано, прави впечатление, че той не е пострадал и че експлозията е предизвикана дистанционно, което не му е по силите, затова не изключвам намесата на Първи. Вчера в предградията открихме хотела, където са били настанени същият Атулио Понсиано и неизвестният Алекс Шетин — предполагам, търсеният Първи. Напуснали са вчера, а снощи от паркинга на „Ектополис — север“ те

най-демонстративно откраднали кола, завързала се престрелка, но двамата успели да се измъкнат на автострадата за Адинския регион, тук следите им се губят, понеже колата е изоставена. Продължили са с друга кола...

Грит Нори кимна, погледът му с интерес обиколи ефим-залата: овална форма, сякаш бяха в центъра на параболично яйце, подът леко вибрираше и присветваше, някъде отдолу вероятно се размахваха електронни секири, отсичащи главите на всяка дума и звук. Така си го представи и беззвучно хихикна, несъзнателно предпазвайки подигравателния си смях от обезглавяване.

— Потвърждава се моята версия — шпионите са от Нелур, интересуват ги ракетните бази в Адинския регион и натам се насочват.

— Ще си позволя да ви противореча, ваше превъзходителство, по-вероятно е изпратените да са от Земята.

— Заради ония деца? Заради някакви си десет хиляди, отвлечени от конгрегациите? Че коя цивилизация, и най-разточителната, ще си позволи да прахосва хора и пари за една милионна част от себе си? Аз не бих го направил. Все едно да се затърча до другия край на Галактиката, защото са ми откраднали половин косъмче от брадата! Не върви по погрешна следа, лейтенант. Какво стана с разследването в „Ектополис — север“?

— Блокер-системата не идентифицира нито един човек, който да не е феланец. Но това нищо не означава — всеки ден в хотела се настаняват и си отиват по триста души. Навярно Втори е открил блокер-системата и е побързал да изчезне...

— ... по посока на Адинския регион, накъдето е отпрашил и Първи. Вдигнете тамошните служби на крак и изпратете още хора.

— Колата на Първи е изоставена на десет мили от разклонението към Зеполис. Атулио Понсиано е от Зеполис.

Настъпи пауза. Инатът на ларвата, когато носи ревностно службата си, винаги се маскира като преданост към делото, помисли Грит Нори и гласно додаде:

— Добре, дръжте под око и Зеполис. Най-сетне установихте ли как се свързват помежду си? Оставам с впечатление, лейтенант, че щом по койк канал за свръзка не ги засичате, те просто си разменят информация с флагчета от прозорците и служителите от Военното разследване ги виждат, но смятат, че някой забърсва стъклата.

— Следим и интерференционните изменения на магнитните силови линии на планетата, обаче не използват никое от известните ни комуникативни средства.

— В такъв случай се постарайте поне единия да заловите жив, за да ви разясни, ако е в добро настроение, неизвестните ви комуникативни средства.

2.

Увертюрата на една гонка е винаги безформен блок, създаден от толкова неснаждащи се и противоположни елементи: с каква кола бягаш, кой те гони, неизвестните посоки пред теб, навалицата от хора и коли, нямащи си понятие за подхванатата игра, и така, ръководени от собствените си намерения, пречат и задръстват пътя за отстъпление, острите гърчове на завоите и десетките улици, по които трябва да се провираш и да проправяш пъртина, а преследвачите използват твоята диря и стрелят по почти неподвижна мишена, защото бясната скорост на колите — на преследваните и на преследвачите — осигурява тая почти неподвижност.

Изблъсках Атулио от пулта за управление (бих го изблъскал и от колата заради идиотщината му, глупакът от първо действие не се преражда в умника от второ действие), врязах се в потока коли, оттук натъй движението обещавахе да става все по-непредвидимо, мощността на двигателя ни даде известно предимство още в началото, две-три точни попадения близнаха покрива, виж, чедо, крещеше Атулио, ами че ние сме бронирани! Нямах повод за радване, собственик на бронирана кола можеше да бъде само някоя конгрегация, ще ни гонят, докато улиците се уморят да ни гледат, помислих си и свих рязко вдясно, после вече свивах непрекъснато, завои вляво и вдясно толкова пъти, докато им загубих хронологията, важно беше да се измъкнем извън града.

Разбира се, не категоризирах преследвачите ни като второстепенни, предупредили бяха за нас, досещах се и очаквах всеки момент отстрани да пъкне кола и да отреже пътя, дори да се съгласи да я таранираме, и ето ги: две тежки машини, оставени под остър ъгъл, образуваха непреодолима според тях преграда, непреодолима и според Атулио, той изкрещя в ухото ми, че се утрепахме, но не и според мен — подадох ръка навън, рамото, гравитарът под мишницата ми с пълна мощ изхвърли гравитационния импулс и двойната бариера се самоиздуха настрани.

— Охо! — възкликна Атулио, все още неуверен вярно ли е каквото е видял и да се радва или да се смущава. — На твое име не е

записана бавната смърт на кротък часовникар...

Отляво връхлетя метална грамада и гравитационният импулс я отблъсна назад, просна я по гръб (ако може така да се назове падането на кола върху покрива си). Това донякъде обясни репликите на Атулио:

— Точно тъй! На сафари за игуанодонти не се тръгва въоръжен с варени яйца! Ха-ха, избягахме им!

Нямаше да им избягаме, дори да се измъкнем на автострадата, дори да хванем Млечния път и всички звезди да станеха зелени светофари, защото пиезоизлъчвателят от две минути насам ми сигнализираше, че в колата действа източник на хиперзвук с честота 10^{12} херца — в началото не действуваше, значи дистанционно го бяха включили или лепнали някъде по бронята. След малко имаше още стрелба, не ни губеха в тази виелица от кръстовища и завои, хиперзвукът безпогрешно напътствуваше гритнористите или фаистите, дявол знае от кои бяха, по нашия коловоз.

Рей! Тонограмата, която му изпратих, едва ли би го озадачила, нали видя бъркотията пред хотела; в напрежението на гонката с мъка се концентрирах поне за три думи и се надявах да свършат работа.

След малко имаше още стрелба — и Атулио стреляше, и тия зад нас, — но изстрелите по-скоро отмерваха ритъма на главозамайващата ни скорост, защото само безобидно трополяха по броните. И най-сетне излязохме (прецених, че съм дал достатъчно време на Рей) на северната автострада, водеща към Адинския регион, подминахме разклонението за Зеполис, авансът ни наброяваше не повече от десет мили и всичко трябваше да се свърши сега, докато бяхме извън полезрението на преследвачите си.

— Внимавай — предупредих Атулио, — поемаш управлението и караш по-бавно, внимавай...

— Ясно!

Има доста хора, употребяващи „ясно“ като евфеминизъм на пълното си неразбиране.

Наближавахме едно разширение, отдалече видях паркираната синя кола, после сто, петдесет, двайсет метра, отворих вратата и скочих в движение, двайсетметровият полет беше за чупене на врат, ако гравитационните „вендузи“ не ме приплъзнаха плавно по покрива на колата, за да смекчат удара... което те и сториха.

Чудото Рей — дори бе оставил двигателя да работи, след минута настигнах Атулио и движещите се с еднаква скорост, долепените една до друга коли, отворените врати позволиха на Атулио да се прехвърли при мен (преди това включих автоуправлението на бронираната кола и нека я гонят). От тук натъй събитията загубиха своята динамика, преминахме на срещуположното платно, за да се върнем към разклона за Зеполис, докато Атулио не го свърташе на място, разхождаше предпазливи погледи около лицето ми, сякаш за пръв път ме виждаше, и не спираше:

— Алекс, как ги правиш тия номера с хвърченето? Като скочи, рекох си: чедото се претрепа, дали да не се върна да му сложа паметник от пет приятелски думи? Добре, че не се върнах. И как отключи чуждата кола?

— А договорът? Нали щяхме да си казваме само каквото искаме и да не си казваме каквото не искаме?

3.

Тонограма на Рей:

„Пристигнах в Зеполис с частен космоскаф...“

Тонограми на Александър:

„Набави две екраниращи шапки...“

„Остави шапките в дома на памфлетиста...“

Тонограма на Рей:

„Памфлетистът не е на посочения адрес, търся го...“

Тонограма на Александър:

„Наближаваме Зеполис...“

Тонограма на Рей:

„Забавете се, още не съм намерил памфлетиста. Да не би Атулио да те е излъгал за адреса...“

Тонограми на Александър:

„Възможно закъснение до утре, десет часа...“

„Излъгал ме е, номерът не е 12, а 112...“

Тонограми на Рей:

„Намерих памфлетиста...“

„Не ми вярва...“

„Не иска да тръгне с мен...“

Тонограми на Александър:

„След два часа пристигаме...“

„Заведи памфлетиста на сигурно място...“

Да де, на сигурно място, и аз искам същото, само че той не е съгласен, помисли Рей и отново се обърна към стареца, сгърчен на стола.

— Господин Вилония...

Старецът отговори с объркани движения на ръцете, метна поглед към Рей, после пак присви клепачи, станали сивкавобели от напрежение.

— Само преди няколко години тях да се нахвърля върху вас и щяхте да ме убиеете като в мъжки бой, но сега за съжаление силите ми остаряха заедно с мен. Питам ви човешки защо не свършите нечовешкото си деяние поне веднъж по-човешки? Убийте ме без тия

комедии, кривенета, сцени, етюди, които са вечните полипи по вашата работа, ако я наричате работа. Знам, че сте ликвидатор, знам за какво сте дошъл.

Старецът направи дълга пауза, изведнъж отчетна глава, устата му се отвори, една суха допреди малко пукнатина, от която ненадейно като лава бликна яростта:

— Не, Флип Инсоун, макар че ти си толкова Флип Инсоун, колкото игуанодонтът е синоним на добротата, грешиш и ти, и твоите шефове, и вашият бог скопец Грит Нори, няма да превърнете планетата в паноптикум на полуживи идиоти! Въобще досещали ли сте се някога, че в огромната пространствена молекула на всичко човешко е заложено онова безсмъртие, което така или иначе ще надживее вашите игуанодонтски резове? Не, Флип Инсоун, ти си просто или глупак по рождение, потомък на генетично прегрешение, което е непростимо спрямо теб и обкръжаващите хора, или си доотгледан пън, в чийто горен край гритнористкото длето е издълбало гаванка, за да плюе в нея! Хайде, чакам сега да измъкнеш пистолета си и да ме нарешетиш! Чудя се защо имаш лице на човек, когато не би трябвало да го имаш, стои ти като откраднато.

— Господин Вилония...

— Значи не си предизвикан още, тогава ще лая, докато свършиш процедурата тук и забравиш! Вие всички сте обречени да забравяте, но не и аз, дори когато ме ликвидирате, аз няма да забравя. Не схващаш какво ги говоря, защото годините от живота ти са претоварени с безполезността да изпитваш ежедневен страх и да го всяваш у другите, надявайки се, че така ще намалее в теб. Не схващаш, не разбираш, не знаеш — муха сред толкова други мухи, на които са ясни само плоските повърхности. В нашата феланска трагедия е прието да съзерцавате само един главен герой, само едно лице, чието минало е анихилирано, ти, Флип Инсоун, чувал ли си нещо за войната с Нелур? Какво си чувал? А никаква война не е имало, аз помня и повечето помнят, затова бяха създадени корпусите на ликвидаторите, за да бъде отнета паметта ни поради единствената причина, че за нас не съществуват други спомени освен разобличаващите спомени за Грит Нори, той замъгли и планетния, и човешкия хоризонт, когато обяви за надконституционен Синописиса, този непрекъснато набъбващ сборник с параграфите и необходимостите от военни разходи. Гърмяха всички

средства за информация, че Нелур се готви за война, което беше лъжа, че Нелур ни напада, което беше лъжа, и в един вероломен момент Грит Нори изстреля феланските стромафазови ракети върху главите на феланците, а посочи за виновник Нелур. Мнозина повярваха, хората приемат еднозвучната лъжа, защото тя поне донякъде ги освобождава да търсят отговорността в самите себе си. Които не повярваха, бяха изпратени в смъртните колонии на Южния континент, но смъртта, и най-масовата и безпощадната, не е осъществяване на каквото и да било, Грит Нори скоро го осъзна, останалите помнещи феланци трябваше да се смелят, затова бяха приложени баналните методи за изкореняване на съмненията. Изобретиха преднощта и в оголената душа и в разума на феланеца започнаха да навират преклонение пред Грит Нори, уважение към параграфите на Синопсиса, омраза към невинните нелурци, после се намесиха престъпните конгрегации, които използваха преднощта за рекламни предавания по темповизията, изобретиха Б-вятъра, обявиха го за хуманна правителствена грижа, ама как не — всеки безплатно поне веднъж в месеца получава своята доза добро настроение, празничност и безгрижност, а тази доза всъщност потиска, омекотява мускулите и мозъците ни, подрязва ноктите, изтръгва фините антени на душите... Е, хайде, Флип Инсоун, стреляй, ти можеш! Етично-философският модел „убивай“ е неприложим за хора, затуй планетният диетолог Грит Нори ежедневно предписва на зверове като тебе анаболностимулиращи каши, понеже се опасява да не настъпи случайно спонтанна ремисия и да се усетите човеци. Пукната пара не дава, че по този начин отпечатва послушни идиоти!

— Съвземете се, господин Вилония! — кипна Рей, току-що в съзнанието му прозвуча гласът на Александър, предупреждаващ, че след десетина минути ще бъдат тук. — Господин Вилония, как да ви докажа, че не съм ликвидатор?

— Нямате никакъв шанс.

— Грешите, имам, последният, не е подходящ за ситуацията, обаче ще го използвам.

Рей се наведе, вдигна креслото ведно с Вилония и го понесе навън.

4.

Мислех, че ще троши, ще стреля по стените и мебелите от бяс, но Атулио Понсиано, приседнал кротко на леглото, търкаше с опакото на дланта брадата си, чорлеше я (пак заприлича на сапунисан с черен сапун) и разсъждаваше:

— Знам кой ме е изпреварил и кой ще вземе премията, само че за какво му е? След няколко дена ще го пипна и тогава ела гледай размяна на усмивки. А с тия двайсет хиляди фелана ще му устроя най-пищното погребение, защото ми беше добър приятел и си го заслужава.

По някое време предположи и друго:

— Чувал съм, че на памфлетистите много им работи предусетът. Може би е почувствувал опасността и е изчезнал, а?

Атулио Понсиано — по-отпуснат и по-кротък не бях го виждал — седеше тъжен като паяк, изпуснал плячката си, разказваше какъв ужасен памфлетист бил Вилония, от тъй наречената Първа школа още, от тях останали пет-шестима, другите отдавна били ликвидирани.

— Жалко, че го изпуснахме, жалко. — Той измъкна от хастара на якето си един визиодиск. — Запис на негов памфлет. По-рано за гледане и слушане на такива работи разстрелваха на място, сега пращат на Южния континент. Но не теб и мен! — Каза го прекалено убедено, постави визиодиска в апарата за възпроизвеждане и го включи.

„Аз, Вилония — син, разказвам истината, защото всичко се е случило с моя баща, наричан също Вилония, а той вече не е жив, както останалите живи хора, но ме чува, както вие ме чувате, и това ме задължава докрай.

Аз, Вилония — син, разказвам: 2400 часа след като консулт дошъл на власт, Вилония останал без работа. Било толкова ново за него, че го усетил като непозната болест на ръцете — в раменете помалко, но към лактите и китките болката се усилвала, а пръстите само дето не стенели от острия бодаж, напирещ изпод ноктите. След седмица забелязал, че ноктите му вече не растели, и за да спре болестта, му се наложило да седи по цял ден в къщи и да стиска ръба на масата. Там скоро и появили вдлъбнатини и вдлъбнатините ставали

все по-дълбоки, докато се превърнали в нещо като дървени ръкавици или кани за ненужни пръсти. Съседът, който идвал от време на време, също започнал да стиска ръба на масата, но тайно, сякаш се срамувал, и тогава Вилония, загрижен да се избегне неудобството, да не се смята това за срамна болест и безплодна работа, предложил да го нарекат игра. Постепенно всички безработни съседни се включили в играта и никому не нравело впечатление, че маса за двама побира толкова хора и не е тясно. Сутрин, докато ги чакал да дойдат, Вилония мислел, после пак мислел, после надничал във вдлъбнатините по ръба на масата, сякаш били положени, от които щяло да се измъти нещо, ала нищо добро не се измътило — съседите му вкупом изчезнали. Чак след месец един от тях се върнал посред нощ, от прага разказал за себе си и за другите с бързи и къси като точки думи и на минутата хлопнал вратата, а вратата била заключена и Вилония осъзнал, че така му се е сторило, от Южния континент никой никога не можел да се върне.

Аз, Вилония — син, разказвам: всеизвестна заблуда е, че загубеното днес се намира утре, и баща ми тъй, утре също е ден, казвал си с надежда и се вслушвал как дишат белите му дробове и как поскъръца масата пред него, а когато си наложил да диша безшумно и заковал масата, нищо не се променило — слухът му се бил изострил дотам, че чувал звуците дълго след като те самите забравели за себе си; последователно се изострили всичките му сетива, негодуващи срещу стискането на масата, понеже негодуванието е форма на усъвършенствуването.

Всяко усъвършенствуване е в допир с друго усъвършенствуване, ето защо Вилония незабелязано за времето и за напредващата си болест открил ново приложение на думите (външно и то наподобявало на игра, само че отвъд границите на несериозното, развлекателното и забавното), разделил ги на думи за хранене и за всичко останало, с първите хранел жена си, когато нямало какво да се сложи на масата. Не винаги семантиката на думата определяла нейната съедобност, например думите «пържена риба» никак не засищали, докато фразата «и утре е ден» дъхтяла на прясна риба в сторещено олио и до сутринта някак се изтрайвало.

Веднъж, както седял до прозореца и тихомълком подбирал в ума си дума за обедното меню (за да нахрани с нещо по-вкусно майка ми и мен), ненадейно пердето задимяло на четири места или четири от

слънчевите лъчи били по-горещи, или настъпвал часът, когато разцъфтявало лятото и ръсело нажежени тичинки, четири в нашия прозорец. Вилония усетил страшна жега и излязъл навън; улицата винаги си била и къса, и тясна, и някак дълбока, обаче сега съвсем приличала на бръчка на чело, защото яркото слънце силно я осветявало и добре се виждало какво множество от хора се било стекло насам. Никой не бързал (бързането има посока), а тия крачели мудро и наникъде, блъскайки се не толкова един в друг, колкото в противоречивите си мисли, и само нетърпението им може би бързало към някаква неопределеност — навремени се чували викове:

— Скоро ще дойдат, скоро ще дойдат...

Твърди се, че дошли двама, ала според друга версия дошли трима и не се отличавали помежду си, същински близнаци, и лотарийните билети, които захванали да продават, били еднакви — четириъгълни жълти пликкове, а вътре листчета с жълти номера. Печелившият билет трябвало да бъде със зелен номер.

Вилония прахосал два фелана, не спечелил, после прахосал още два, накрая с последния фелан си купил билет, който сложил в левия джоб на самото си, и чак когато се убедил, че билетът май леко потреперва, сякаш е придобил свой пулс, посмял да го погледне. Носел зеления номер на голямата печалба.

Аз, Вилония — син, разказвам: бил съм твърде малък, за да помня, по-късно от майка си научих колко щастлив бил баща ми в онзи ден, понеже билетът му осигурявал един месец, цял месец работа, такава била голямата печалба на лотарията. На истински скъпите неща човек се радва не толкова с очи, колкото с длани — Вилония повече не погледнал билета, затворил го в шепите си, оставяйки пролуки между пръстите, за да диша книжното щастие. Тъй си отишъл, тъй дочакал нощта, тъй си легнал, ничком, като скрил под себе си скъпия билет.

Последвалото от тук натъй е доказано от свидетелските показания на много свидетели, на които, макар и безгласни и неодушевени, може да се вярва, както детективът нередко вярва на едно откъснато копче. Много скъсано, счупено, смачкано, обърнато и потрошено имало на сутринта и свидетелствувало за случилото се нощес.

А се случило следното: тримата, дето приличали на близнаци, дошли, пуснали през ключалката упойващ газ и силата на

въздействието му била дотам голяма, че дори ключът, пъхнат отвътре, се упоил и сам се превъртял. После си сложили противогази, което съвсем ги направило еднакви в лицата, и така влезли в къщи. Запалили електрически фенер, кръглото петно бавно запълзяло из стаята, докато се спряло на леглото. Очаквали, че лесно ще отнемат билета, но Вилония въпреки дълбокия унес не отварял шепите си, в тях като че ли се било втекло всичкото желязо, докосвано или видяно някога от него. Тримата останали с впечатление, че и мебелите в този дом по необясним начин са живи и защитават стопанина си. Щом се опитали да обърнат Вилония по гръб, гардеробът с трясък се стоварил и премазал краката на единия, после изпадали картините от стената и чиниите от масата се строшили на малки равнобедрени триъгълници, които тутакси се подредили, изписали «Вилония» — приличало на порцеланов вик да го събудят. А когато започнали да извиват ръцете му, с пронизително скърцане се откъснал полилеят и се разбил о пода, оплисквайки тримата с остри, дерящи парчета.

Знае се, че го удряли с дръжките на пистолетите, докато изтръгнали билета, знае се, че същият билет, като единствено печеливш, (се появил на следващата лотария и на по-следващата, и на по-следващата, и така нататък.

Аз, Вилония — син, разказвам: от побоя баща ми едва не умрял, дошъл в съзнание в 9,15 часа сутринта и видял стрелките на часовника, разположени хоризонтално в права линия, успоредна в оня миг на феланската повърхност, значи и на леглата в болницата, където ще лежа, помислил Вилония, докато ме излекуват, може би няма да ме излекуват и тогава и аз ще стана успореден на феланската повърхност, под нея...

На другия ден се появила картонената кутия, ръбовете ѝ били гладки, здраво залепени, капакът плътно се затварял и нейната стабилност давала всякакви надежди, обаче такава кутия лесно се пълни с пясък, а пълненето ѝ с банкноти е съвсем друго нещо — когато преброили събраните пари, се оказало, че сумата няма да стигне за много. Така че Вилония постъпил в болницата за половин лечение, настанили го в половин стая, дали му половин пижама (с един ръкав, един крачол и половин яка) и го предупредили, че леглото му също е половина, да внимава как ще спи, защото, ако падне прел нощта...

След щателен преглед лекарят определил да се лекува лявата половина на Вилония, на дясната била лепната синя ивица лейкопласт, за да се знае, че тази половина от тук натъй никого не бива да интересува. В началото на Вилония всичко му изглеждало справедливо, за толкова пари — толкова, не го смутило нито половината легло, нито половината саксия с подкастрено до средата цвете, нито затъмненият наполовина прозорец, нито полуусмивката на медицинската сестра, ала когато тя му сложила инжекция със срязана надлъж спринцовка, се усъмнил в ефикасността на подобно лечение. В отговор получил неопределено повдигане с рамене, което също не било цяло.

След седмица усетил, че дясната му страна вече не виси във въздуха до полулеглото, а е заминала някъде другаде, на ужасно място, отдалечено от него с вечност без параметри, и разбрал, че дясната му половина е мъртва. И тогава стигнал до извода: ако смъртта, търсеца винаги цялостен допир с човека, се примирява с половината от него, то значи на Фелания се е появило нещо необгледно страховито, пред което и смъртта, и животът ще отстъпват, треперейки.

Аз, Вилония — син, разказвам: медицинската сестра уведомила баща ми, че не е задължително да присъствува на погребението на дясната си страна, пък и те сега имали друга задача, да го преместят в четвърт стая, защото сутринта цените хвъркнали и таксите се повишили двойно, така че левият чехъл вече не му трябвал, щели да лекуват горната лява четвърт, тъй било разумно...

В края на краищата моята първоначална вноска няма да стигне и за осминка лечение — помислил Вилония, — какво ли ще оставят последно живо от мен? Може би ухото, лявото, такъв късмет — ще чувам, когато цените... и най-важното, щом човек чува какво се случва наоколо, винаги има надежда, винаги!

В четвъртинката стая всичко приличало на създадени от луди, забравили напълно наименованията на предметите и вещите, уродливостта не можела да се гледа и Вилония затворил око, засънувал или си измислил сън, където нито хората, нито предметите били сакати и даже тишината стояла изправена в целия си ръст.

Аз, Вилония — син, разказвам: ако се съчленят всички части от хора, излекувани във феланските болници, би се получил един цял и напълно здрав човек, чието ляво ухо би представлявал моят баща,

също Вилония, който ме чува, както вие ме чувате, и това ме задължи да кажа истината докрай.“

5.

Нямаше какво да се коментира след памфлета, нещата бяха подредени от Вилония по широката гама на сарказма и нямаше какво да се добави, обаче Атулио Понсиано плямпаше, че ако намерел тук стотина визиодиска с памфлети, хайде нека бъдели десетина, стигали, понеже десет умножено по сто фелана правело хиляда, толкова плащали в полицията за всеки открит и унищожен памфлет.

Неговият метод на търсене беше брутален, сякаш колеше ред-поредом креслата, дюшеците, подплатите на дрехите и всеки болезнен звук след удара с ножа посрещаше с възторжено „аха!“, събори шкафа, за да се изтърси наведнъж съдържанието му на пода, и когато при събарянето шкафтът го удари по коляното, Атулио само изруга, без въобще да съзре очейната червена нишка, която се точеше от наказанието му към току-що чутия памфлет. А аз му помагах, аз също търсех, но търсех друго и знаех, нарочно бе потулено на най-идиотското място, представях си смеха на Рей — я да ти видя интелигентността! — защото в негов стил беше да го маскира тъкмо там, където дълго нямаше да го намеря.

— Ще къртим ли пода? — попита Атулио Понсиано, дали пък наистина не се надяваше под паркета да открие визиодисковете, щъкащи като по-едри мравки, и насмалко да се съглася — вече не виждах къде Рей би могъл да завре тия две екраниращи шапки, които му поръчах.

— Глупак! — изкрещях. Атулио го прие за своя сметка и кимна, сиреч случва се, но то се отнасяше за мен, макар че ми се щеше да е по адрес на Рей.

Сред стаята, наред масата, покрити едва-едва с носна кърпа, лежаха елегантно скатани двете шапки и кърпата съвсем не беше случайна, тя носеше пълния текст: момченце, изтрий си сълзите и нослето, казва ти го Рей.

Неизбежно беше, изпаднал във възторг от неочакваната придобивка, Атулио ту слагаше екраниращата шапка на главата си, ту я смъкваше, демонстрира ми цялата си нескончаема суетност, като същевременно не млъкваше за бъдещата си невидимост, неуловимост

и непокътнатост във всички безобразия, които се канеше да направи от тук натъй.

В този момент получих почти последователно две тонограми.

От Мартина:

„Довечера ще отпразнуваме рождения ти ден, нали?...“

От Рей:

„Вилония ми повярва, махайте се от дома му, защото ние се връщаме за скритите визиодискове...“

Добре, Рей си вършеше работата и Атулио не биваше да му се мотае в краката. Лесно го убедих да изчакаме преднощта и тогава да отидем при Кари. Предпазливостта винаги има логичен и приемлив образ, който ни измъкна памфлетиста, защо пък да не ни уреди и засада, че да се приключат всички сметки?

— Точно така, чедо! — съгласи се Атулио и вече сипеше план след план: — С настъпването на преднощта отиваме, онзи, ако ме дебне, ще е някъде наблизно, може би ще го спипаме да хърка под стълбището, тряс по главата и го няма! После се качваме в моя апартамент. Ама че номер за Кари! Представяш ли си как ще гледа говедото, когато се събуди? Ще гледа, като че ли си е забравил краката в преднощта!

Въобщо в тоя ден Атулио Понсиано беше човек на съгласието, прие да се махаме по-бързо от квартирата на памфлетиста; набутахме колата в една тиха уличка и проспахме целия следобед — сякаш съм знаел, че е задължително добре да се наспя, понеже през следващата седмица сънят нямаше да се доближи и на крачка до мен.

Минута преди настъпването на преднощта спряхме с колата близо до дома на Атулио Понсиано, сградата беше шестнайсететажна, вече умълчана, подготвена за тричасовата си летаргия. И ние трябваше да се подготвим, намъкнахме екраниращите шапки, гледай ти, радваше се Атулио, никаква какофония не върти мозъците ми, а всичко живо наоколо е с петалата нагоре, хайде, чедо.

Пресякохме улицата, безлюдна, безмълвна, сякаш и под асфалта някой спеше, във входа — тишина, както и предполагах, под стълбището не ни дебнеха и асансьорът спокойно ни изкачи до дванайсетия етаж, където живееха братята Понсиано. Щракването на ключа Атулио отключи и замря на прага) съвпадна с тихия сигнал на биоиндикатора, предупреждаващ ме, че двама души се приближават

насам: тия двама, които се движеха, а не лежаха неподвижни, затиснати от преднощта, можеха да бъдат или от конгрегациите, или от Военното разследване и не идваха да ни пожелаят приятна вечер.

Стъпките, бързи и доста отчетливи, се чуваха отдолу, и приглушен възглас, и меко приплъзване на предпазителя на пистолет, в такъв момент човек е склонен да постъпи по десетки начини, а също и никак — да остане на място. Пък и нямах избор, верен на философията, че по-бързите са по-дълговечни, Атулио мигом хлътна в антрето, вратата се затръшна и аз останах сам на площадката, впрочем не сам, тъй като от завоя на стълбището пъкнаха познати лица.

И те ме познаха и не се смутиха.

— Стар приятел... — подхвана Марел. — Да не си помръднал!

Виж, препоръката му закъсня, още на първата сричка от „стар приятел“ отскочих встрани, изстрелът обгори стената, където вече ме нямаше, и тогава чух предупреждението май на Палбито:

— Внимавай, жив ни трябва...

Той ще каже, и на себе си трябвах жив, но кому другиму и защо, и разбира се, отговорите на тия въпроси станаха още по-далечни, докато излитах на следващата площадка, наистина излетях с помощния тласък на гравитарите — никак не ми изглеждаше перспективно да ме застрелят в гръб. Тринайсети, четиринайсети, петнайсети, шестнайсети етаж, блъснах вратата към покрива и се озовах на враждебна гола плоскост, отвратително, никой не се беше сетил да я залеси, тук-таме стърчаха вентилационни тръби, ала не представляваха никакво прикритие.

Да чакам преследвачите си пред същата шахта, откъдето излязох, беше безсмислено, те непременно щяха да изпълзят от друга, от коя да е от тези петнайсетина шахти, разположени неравномерно по дългия над двеста метра покрив, за това не се искаше най-историческо мислене, а най-ловджийско. Огледах се (някога Шетински ме учеше, че оглеждането е преценяващото изкуство, подготвящо действието). Имах шанс да се изплъзна, обаче не желяех, Марел и Палбито, изпратени ми от справедливата справедливост, трябваше да си платят, дължаха на цивилизациите в Галактиката десет живота (за които знаех) или хиляда (за които не знаех). Горчеше ми в устата, обзе ме яростта, тя беше големият ми враг сега, защото нищо чудно да ме подтикнеше към

излишна привързаност — най-плиткоумната пълномощничка на всички грешки...

Безшумно като някакво покривно привидение се хлъзнах вляво, ориентирах се към средата на покрива, опасна, но изгодна позиция, и се притаих до една вентилационна тръба. Полуздрачът ми позволяваше да държа под око целия покрив, гладък и лъскав, заприлича ми на огромна огледална антена, която — противоречие в ситуацията — излъчваше спокойствие.

Поне в момента все още беше спокойно, биоиндикаторът показваше, че двамата се намираха далече, на стотина метра източно, сигурно в коридора на шестнайсетия етаж, и изведнъж бързо започнаха да се придвижват към мен. Отдръпнах се от близката шахта, откъдето най-вероятно щяха да излязат, и зачаках, и какво ли чаках, щом грешката ми вече беше факт, феланските ликвидатори не знаеха висшата математика, ала простото тройно правило за разцепване на вниманието в три посоки владееха до съвършенство. Докато вниманието ми бе залъгвано от двама анаболисти, тичащи по етажите, Марел и Палбито бавно се изкачиха на покрива, толкова бавно, че биоиндикаторът ги причисли към спящите малкоподвижни обекти в сградата и не ме предупреди. Прикрити зад бетонните кубове на шахтите, те ме държаха на мушка, петдесетметровото разстояние би свело гравитационния импулс до безобиден удар, бетонът нямаше да падне в нокдаун, освен това бяха залегнали почти противоположно, докато нападах единия, другият щеше... ясно какво.

— Слушай, приятел... — Познах гласа на Марел. — Първо, не си играй с гравитарите! Второ, за да си спестиш неприятностите от един изстрел с парализиращо действие, вземи си свали екраниращата шапка. Ти ще си гледаш програмата по темповизията, ние ще се погрижим за теб. Разумно ли е предложението?

Със свалянето на екраниращата шапка според тях преднощта веднага щеше да ме събори и да ме превърне в безопасно и спокойно преносимо тяло. Според тях, не според мен.

— Напълно разумно предложение — побързах да се съглася, да не би да размислят междувременно и да се откажат.

— Мини навътре и си свали шапката.

Бях на метър от перваза на покрива, наистина им трябвах, щом се грижеха да не се сгромолясам, когато лапата на преднощта пернеше

съзнанието ми.

— Аха — казах и направих обратното, направих крачка към перваза и със замах си смъкнах шапката. Заради компетентната публика се налагаше красиво да изтанцувам пируета на политащия в бездната и аз го изтанцувах.

Де да беше Рей на мое място. На Земята по време на тренировките за тези скокове и падания от покривите никога не постигнах неговата виртуозност. Той падаше като хвърлен камък, като кандидат за груп, обаче включваше гравитарите толкова точно, че последните два метра благодарение на отрицателното гравитационно поле се превръщаха в гостоприемна възглавница, която, имах чувството, винаги му казваше: добре дошъл. Рей. Докато аз (инстинктът ми за самосъхранение беше прекомерно грижовен) включвах гравитарите с такава мощност, че увисвах десетина метра над тротоара и трябваше да слушам как Рей въздиша за глухарчето, дете нямало скоро да се приземи.

Падайки, човек не брои всяка точка от траекторията на падането си, сега обаче нямаше как да пропусна тая невероятна точка, от която насетне започна да тече тонограмата на Мартина, весело предложение за отпразнуването на моя рожден ден, събрано в секунда и малко, а аз го изживях в целодневната му дължина; не зная колко са мъжете, прекарвали подобен празник в свободно падане към летящия насреща им каменен плочник, почувствувах се изключение и щастлив ведно с Мартина.

Паднах на плочника тежко, но не болезнено, останах да лежа, не бързах за никъде и използвах минутата, докато дотърчат моите преследвачи, да се съсредоточа на тона си бемол от втората октава и благодарих на Мартина, успях да добавя в тонограмата, че съм добре, за което, разбира се, би могло да се спори, щом от входа вече се подаваха Марел и Палбито, псувайки колкото им глас държи.

— Ето го там на тротоара! Предпочете да се затрие копелето, ама да не го пленим...

— Не се приближавай! На тия от Земята вярвам чак като изстрелям целия пълнител в главите им.

Този иска да ме убие на рождения ми ден, изумих се.

Марел вдигна пистолета, все пак да вдигнеш оръжието е нужно сума време, може би години от гледна точка на човека, в когото се

целят, та от моята гледна точка аз имах огромен аванс — нали трябваше само да натисна спусъка.

След изстрелите ми се посипаха изстрели от покрива, за другите двама спектакълът, видян отгоре (осветлението беше достатъчно), сигурно наподобяваше мистична гладиаторска арена, където поразеният гладиатор, без да се разделя с трупа си, непонятно как се справя със самообявилите се победители. От пресечката насреща светнаха фаровете на няколко коли, хвърлих се към входа на сградата, прекосих фоайето и се озовах на успоредната улица; синята кола на Рей ме чакаше, но самият глагол „чака“ се вряза като мълниеносно предупреждение, тичайки, включих дистанционно запалването на колата и се видя колко силно ме беше чакала. В движение кривнах, не обичам да прескачам кохезионни мини дори когато са си свършили работата. За по-нататък имах решение какво да правя, но анаболистите около дома на Атулио и липсата на кола го промениха.

До края на преднощта успях да стигна пешком до летището и бях сред първите пътници за космоскафа, излитащ за Ектополис. Пуснах идентификационния жетон и парите в автомата и едва тогава забелязах тройната мрежа антени на тавана, сякаш три паяка бяха плели мрежите си на етажи, ами че това са сензорите на блокер-системата, спомних си — лошо е човек да си спомня късно, толкова главоболия и толкова стрелба му се струпват...

В рязко екналата сирена усетих нещо течено и разяждащо... хвърлих се наляво, едва избегнах сблъсъка с някаква възрастна жена, срещу мен по коридора идеха не по-малко от стотина пътници (колко ли от тях бяха от охраната?), ритах първата изпречила ми се врата и се озовах пред открития асансьор, пълзящ надолу.

Дали надолу трябваше да бягам? Там ли беше спасението ми?

Скочих в асансьора, воя на сирената се усили, обля ме като с остра струя киселина.

След три етажа картечен ред надупчи стената над мен, приклекнах и изскочих навреме, защото на асансьорната площадка, където до преди миг стоях, се взриви антикохезионна граната. Не обичам антикохезионни гранати, който я изстреля, разбра, че не обичам — сметох го от пътя си, буквално се изтърколих по стълбището още един етаж надолу и попаднах в дълга галерия с поне десетина врати, за да избира най-неподходящата за себе си.

С влизането осъзнах, че съм влязъл в капана: беше празен ремонтен хангар, голи стени, а отгоре подвижен покрив тип „хармоника“.

Отвън прозвучаха команди по мегафон, бързи и груби, и точно ме ориентираха какво се готви. Хукнах към отсрещната стена на хангара и тогава се разнесе скърцане на метал, тежкият покрив, разблъсквайки стените встрани, се засвлича (по този начин бяха решили да ме обезвредят).

Включих гравитарите и подпрян на двата гравитационни „стълба“, многотонният покрив застрашително се залюшка над главата ми — приличах на глупака Атлант, който или трябваше да държи Земята, или тя щеше да го смаже. От безизходица ми идеше да се разсмея, дори изкривих устни в подобие на усмивка.

Съдбата, както казваше Рей, обича веселите деца, под крака си усетих издатина, ритнах ключалката и спасителната шахта зейна под мен.

6.

— Достатъчно, лейтенант, докладът ти прилича на оправдателна археология: било, би могло да бъде, предполага се... Защо направо не си признаеш, че го изтърва? Започвам да мечтая за едно — да назнача Първи на твоето място. Безспорно е по-способен и отдавна би те вкарал в капана.

Грит Нори се разходи напред-назад из ефим-залата, сега му се стори по-малка, винаги, когато имаше настроение, помещенията му се струваха по-малки.

Лейтенантът безпогрешно усещаше доброто му настроение, но дори негово превъзходителство да беше ядосан, лейтенант Соши щеше да остане спокоен, притежаваше спокойствието си както цвета на очите и формата на ноктите — по рождение.

— Задържахме Атулио Понсиано, разкрехна се на часа и изпя всичко. Той смята Първи за някой си Алекс Шетин, ловък, но дребен играч, не се и досеща за...

— Не притискайте Понсиано, напротив, нека смята Първи ако ще за разхождаща се мраморна статуя, иначе ще се уплаши, като разбере, че е шпионин от Нелур.

— Да, ваше превъзходителство, Военното разследване ще го освободи, а наш агент от ФАИ ще му предложи голяма награда за залавянето на Алекс Шетин, така Понсиано ще остане с впечатление за обичайните разпри между конгрегациите...

Атулио Понсиано тъй и не разбра защо го арестуваха и защо набързо го освободиха, няколко часа го разпитваха във всеизвестната кръгла сграда на Военното разследване, разположена в центъра на Зеполис, и най-ненадейно му казаха да си върви. Тия не са с всичкия си, помисли развеселен от неразборията на военните, но когато се прибра в къщи, се хвана за главата.

В апартамента стените и стаите наистина не бяха променили броя и разположението си, но освен тях нямаше почти нищо — глупакът е продал покъщнината ми, не, харизал я е на безценица навярно срещу един фелан и половин усмивка. Опълчи се по свой начин срещу нещастieto: извади от скривалището в стената

колекцията от мидени черупки, любимата колекция на Кари, и внимателно разпиля черупките из апартамента, после неуморно целия следобед ходи по тях, докато ги превърна в розовобял пясък. Пфу, изплю се и замина за Ектополис с космоскаф, такова охарчване, но би заминал, разбира се, яхнал и заканата си, стига да го закараше по-бързо.

— Ето това направих с твоите миди — заяви на Кари на другия ден в казиното на пристанището, където знаеше, че ще го намери, и го намери.

Брат му, много по-възрастен, с тъжни или бавни очи (неразгадаемо беше), поставяйки едносрични междуметия на мястото на запетайките, се оправдаваше, че не би продал мебелите без Атулио, но нали Атулио отсъствувал и нали, докато го чакал, му трябвали стимуланти и стероиди и значи какво бил виновен, а още по-малко била виновна колекцията... И му се искаше да продължи с нескончаеми оправдания, защото се усещаше под стрелкащите го погледи на Атулио като под стрелкащи се ята динорниси, само че не могла — от съседната маса се домъкна някакъв дръглив тип, направо приумица на щедрата съдба. Дето го приказваше, си беше чиста мистерия, ама имаше ли значение, след като предложи камара пари, естествено, после, когато се свършеше работата, но и сега им пъхна по пет хиляди фелана в аванс и за дребни разходи. Дръглив и предпазлив, той шепнешком постави задачата, дори шепнешком не с глас, а само с устни, сякаш стоеше в подножието на стръмен чукар и се боеше да не предизвика лавина от камъни, и все тъй предпазливо се скри в навалищата.

В противоречива хронология (понеже спореха, търсеха, оглеждаха разни квартири и пак спореха) Атулио и Кари Понсиано най-сетне наеха в Южното предградие един не апартамент, а безформено кухо животно, обаче с пет просторни стаи и на партера, което може би също щеше да има значение в бъдеще.

— Остава да доведем Алекс тук!

— Ти знаеш ли къде е? — учуди се Кари.

Този въпрос му зададоха още в Зеполис във Военното разследване и тогава Атулио завъртя отрицателно глава, защото на бюрото пред него лежеше идентификационният жетон на Алекс

Шетин, иззет от блокер-системата на летището, и като нищо щяха да му подирят сметка тъкмо заради фалшивия жетон.

И сега завъртя отрицателно глава.

— Не. Обаче аз му трябва, и той на мен. А щом двама се търсят...

Вярно беше, че го търсех не по-малко упорито. Поради насочеността на интересите ни измисленото от него така или иначе се докосваше до моите разсъждения. Казвах си: накъдето и да пътува Атулио Понсиано, стига до спирка „фелан“, колкото повече фелани, толкова по-бързо стига, няма да изтърве обещаната бала пари (молех съдбата само да го е опазила жив и здрав в престрелката около дома му). Упорито се навъртах около казиното и срещата ни се състоя.

Появи се с още един — през еднометрова оловна плоча можеше да се види, че е Кари, братът, идиотизиран до крайност от анаболните стероиди.

Атулио донякъде се опасяваше дали не съм му сърдит, задето ме заряза на полесражението в Зеполис, и занарежда: ама те ме спипаха още в антрето, чукнаха ме по главата, как да ги помогна? Нарещдаше, нареждаше, измисляше убедителни събития, за да получат убедителна биография последните дни, прашеше като пиротехническа ракета.

Кари стоеше зад брат си унесен, в позата на тъжен слон, белезите на акромегалията, следствие от злоупотребата със стимуланти, бяха очебийни — уродливо уголемени ръце и крака.

Не повярвах нито на една дума на Атулио, повярвах на Кари, който се обади, без да го питат, тази стероидна развалина нямаше дотолкова мозък, че да съчини дори една лъжа.

— Ние те търсихме...

— Аз също — подхванах нишката и дръпнах Атулио настрани, — твойт човек свършил ли е работата?

— Разбира се. Контрактът ни остава в сила, нали? Плащаш в брой. Съсипах се, докато организирам всичко както трябва. Наех квартира — тая нощ или следващата ще доведат майката и дъщерята там.

Изглежда, твърде необмислено се съгласих да отида в подготвената квартира, но и на Атулио трябваше да се зачете артистичната игра. Поиска ми аванс и щом го получи, се превърна в самата доброта, дори ми съобщи адреса, където в момента се

намирали Тереза и Ирене. Изпратих тонограма на Рей, следобед получих обезпокояващ отговор.

„Пак те лъже. На посочения адрес живее Ролдин...“

И след малко получих още една тонограма:

„Квартирата на братята не е под наблюдение, подозирам майсторската ръка на Военното разследване, внимавай...“

Внимавах колкото можех.

— Атулио — изтърсих, — ако си ме излъгал за адреса, ще ти отбия от хонорара. — Направих пауза. — И друго ми идва на ум: да отида при твоя Ролдин и направо с него да се спазаря.

— Чедооо — провлече Атулио, не знаейки накъде да поеме; потърси словесни украшения за мен, за да скрие смайването си; накрая направи стъпка към искреността: — Хубаво, ще ти кажа адреса, пък ми откъсни главата после, ако не е точен. И все пак уговорката е такава, че тук ще доведат момичетата.

— Разбира се, тук ще ги чакаме! — Не се съмнявах в точността на новия адрес, който изпратих на Рей, тръшнах се на леглото и затворих очи.

В 18 часа Кари запъшка, верига от болезнени възражения, види се, обредът на преднощта не започваше с възхитителни видения. Намъкнал екраниращата шапка, Атулио обаче остана на пост да ме пази; от време на време надничаше в стаята ми да провери дали не съм се измъкнал през прозореца. Едва ли се досещаше, че сам пише края на неосъщественото ни съзаклятничество.

Не знам кога задряхмах (лъжливостта на усещането за будност всякога е струвало скъпо), така че заслугата не беше моя, съзнанието ми направи произволен прескок в паралелно време и видях как вратата се отваря, как два силуета пръкват на прага, цевите на пистолетите не цъфтяха със специфичните плазмени отблясъци, явно стреляха с парализиращи заряди.

Отворих очи и помислих: колко ли са още тайните подсказвания на самия живот, за да опази живата си зона?

Беше 1,04 часът, секундната стрелка на хронометъра се местеше безшумно, в 1,05 часа станах от леглото и вдигнах ръце — гравитационният импулс бе изхвърлен в мига, когато дръжката на вратата трепна, не по-рано.

СЕДМА ГЛАВА

1.

Негодничество на полумрака, измърмори Рей, не му се нравеше слабото осветление в дългата галерия, но оттук трябваше да мине, покрай пералнята, където шумеше и бучеше вода и сякаш не перачите, а техните призраци плуваха в гъстата пара и в смрадта на избелващите препарати. Направи няколко крачки и спря. Не, нямаше блокер-система, индикаторите, с които разполагаше, биха открили импулсната модулация на такова сложно електронно устройство, колкото и добре да бе маскирано в стените. Продължи напред, след ъгъла следваше широко фойе и там, стига да се добереше до асансьора, всичко щеше да бъде наред.

Въпреки монтираните блокер-системи на главния вход и на входа откъм гаража, Рей не се отказа от „Ектополис — север“ и използваше двата служебни входа на хотела, за пералнята и за кухнята, където действуваха благодушните стари компютри, проверяващи само идентификационните жетони. Живееше необезпокояван в разкошния си апартамент на четирийсетия етаж и приличаше на безделник, който си взема душ дори когато по съседния булевард е минала кола и значи прах, и значи веднага душ. Персоналът бе свикнал с него, анаболистите от охраната — също.

Пресече фойето и се насочи към асансьорите, винаги се изкачваше с номер две заради Хел, малкия пиколо, с когото се бяха сприятелили. Сега момчето пак му отвори вратата, здравей, и докато разменят няколко фрази, ето го четирийсетия етаж.

Огледа внимателно апартамента — не бяха тършували.

Заклучи, после, излегнат на дивана, отново прегледа визиодиска, който получи от старши инспектора Шетински само преди десет часа. На малкия монитор едно след друго се редуваха карти на феланските региони, снимки от лагерите в Южния континент, зоните на влияние на отделните конгрегации. Материалът беше оскъден, но важен. Рей

дълго проучва информацията, накрая прослуша онази част от визиодиска, където гласът (леко дрезгав и напрегнат) на Ерудо Вилония разказваше:

„Нещастна е планетата, където се говори за неща, за които никой не иска да говори, а трябва. Защото паметта на цяла цивилизация не може да се превърне в гробище.

Тези думи казал Иседа Вилония, по-големият ми брат, в деня, когато стромафазовите ракети паднали обратно на Фелания. Погледнали го с недоверие, после с уплаха, тъй като Синописът забранявал да се изказват мисли и твърдения, невключени в Синописиса с индекс «разрешени».

Според мълвата Синописът бил написан лично от Грит Нори в навечерието на един понеделник и ако не е преувеличено, тогава от всички видове дървета капели само лаврови листа, без да има вятър. Този обемист кодекс от закони и напътствия имал неуточнен брой страници, цифрите, думите и пунктуационните знаци били снабдени с механизъм за миграция и в зависимост от сезоните също като риби плували на пасажи по страниците, което понякога дотам улеснявало тълкуването на законите, че те ставали разбираеми от само себе си.

Хилядолетен Синописис — такава дълговечност му била отредена и във връзка с това започнало и новото летоброене на планетата.

През седмата година от новото летоброене прекалено много феланци станали очевидци на неосъществената война с Нелур, а тъй като Синописът не позволявал да има свидетели на неосъщественото, започнал геноцид.

Тезата за цикличния геноцид била преценена като меродавна и правомерна. Както поетите с вдъхновение търсят точната рима, така ликвидаторските групи издирвали свидетелите на прекрасния фойерверк от стромафазови ракети върху феланското небе и ги записвали в списъците не по азбучен ред, а по римуващите се окончания на фамилните имена. Списъците били изключително благозвучни за четене на глас и ликвидаторите изпитвали страшна омраза към свидетели, чиито имена не се римували. Тях не можели да ликвидират веднага, Синописът ги закрилял летем, когато температурите не спадали под двайсет градуса, и зиме, когато снежните дни надвишавали с нечетно число снежните дни от предходната зима. Изчисленията уморявали и по тази причина

свидетелите с неримуващи се имена били изпращани да вадят мрамор за статуите на загиналите.

Иседа Вилония бил отведен от дома си в дъждовна сутрин. Дъждът ваял бавно и на ликвидатора, който го арестувал, му се наложило да пази Вилония с чадър, за да провери какво точно се стича по лицето му. Установил, че са дъждовни капки и нищо друго. От Ектополис го изпратили в Мраморния каньон, отнемайки му лявата обувка за наказание, че името Вилония не се римувало.

За работа се слизало надълбоко, някога сигурно находището приличало на огромен череп от бял мрамор, заровен в южния склон на каньона, обаче сега мраморът бил прозрачен и с влизането в рудника на човек му се струвало, че вижда месото на планината. В лагера било забранено да се говори, изреклия дори една дума отвеждали и скоро го връщали леко зачервен и с блуждаещи очи, не се знаело какво му правели, но от вътрешните органи на провинилия се започвала термоелектронна емисия.

Хората се примиряват и със смъртта, ала никога с невъзможността да говорят. Така се появил езикът на погледите. С движението на ириса се изговаряли съгласните, а с разширението на зеницата — гласните. Помръдването на скулите показвало флексивното изменение при спрежение на глаголите. Това бил все пак четивен език при непосредствена близост и достатъчно осветление, докато фоничният вариант се постигал с чук и други инструменти. Думите и интонацията на фразата зависели от силата на удара, ухото трябвало да различава до една стотна от децибела, за да разбере човек какво му казват от съседната галерия.

Вечер работниците се връщали в лагера, в тъй наречената «къща на щастието», защото сградата, следвайки извития ръб на планинското плато, имала форма на подкова. По предписание на Синописа цикличният характер на геноцида изисквал цикличен сън — тоест на всеки пет минути лагерникът сам се събуждал и дръпвал шалтера, монтиран на стената. Задължително било. Не го ли сторел, се смятало, че е умрял и няма да му попречи електрически импулс от две хиляди волта, пуснат в железния нар, на който лежал.

Вилония свикнал с петминутните нощи, правещи една обикновена нощ, и в съня си безпогрешно отброявал тристате секунди, като последните пет усещал да се отброяват в пръстите на дясната му

ръка и дръпвал шалтера. Мигновено заспивал отново, а шалтерът автоматично включвал електрическата му смърт и го дебнел кога ще сгреша.

Но лагерниците били дебнати не само от безпристрастния автомат нощем и от пристрастните ликвидатори денем; най-опасна била мраморната чума. Рано или късно всеки заболявал от нея, дишайки праха на прозрачния мрамор. Симптомите не можели да се сбъркат: понижаване на температурата, побеляване на ноктите, след ден-два кожата ставала прозрачна, сетне — мускулната и съединителната тъкан, след седмица заболялият вече бил почти напълно прозрачен, скелетът му се провиждал, заприличвал на ходеща рентгенова снимка на самия себе си. Вероятно протичали процеси на равнището на целия набор от хромозоми, нарушавал се хромозомният брой и оттам следвала невероятната аномалия във фенотипа. Особено мрачно впечатление правели червенеците се капиляри, вени и артерии. Необяснимо било защо кръвта не се поддавала на болестта, освен ако не се приемело за обяснение, че кръвта е най-неподчиняващият се флуид в човека. Краят идвал с гръмотевичен тътен и умиращият напразно запушвал ушите си, тътенът — всички барабани и експлозии в света — всъщност извирал отвътре и нямало начин да бъде заглушен. А тези, които оздравявали, почти възвръщали човешкия си вид, но загубвали чувството си за време и скоро допускали фатална грешка при отмерването на петминутните отрязъци нощем.

В рудника Вилония създаде първите си памфлети. Вместо листове за писане използвал мраморните блокове, адски трудна работа, понеже големината на буквите не бивало да надхвърля сто ангстрьома и при това трябвало да ги изписва дълбоко под полираната повърхност, та само скулпторите сетне, разгръщайки лист по лист мрамора, да разчетат памфлета и да го прехвърлят на визиодискове.

През единайсетата година от новото летоброене Иседа Вилония бил изпратен в Южния континент. Лагерът се намирал в гореща и суха долина, където пясъкът непрекъснато намалявал и причините били елементарни: от една страна, го добавяли към храната на лагерниците, от друга — той самичък се намъквал през порите на кожата и започвала свирепа симбиоза. Човек усещал как пясъкът се размножава в него, изпълва го целия, мести се нагоре-надолу с ронещ се шум. Първо се отронвали пръстите на ръцете, на краката, докато в някоя

гореща сутрин тялото се разсипвало в конусовидна купчина пясък и толкоз. Погребения на тези купчини пясък в останалия пясък не се правели, защото било излишно.

Тук говоренето било разрешено, ала на чудноват, изкуствено звучащ език, своего рода детски диалект, тоест сричките на всяка дума задължително трябвало да се произнасят с различна височина на тона. Контактът ставал неправдоподобен, мрачното съдържание на разменяната информация не се вместило в ненормалната форма, смешно пеене, гадно пеене, ликвидаторите с удоволствие употребявали веселия диалект, не и не на равната интонация, приемали я като подигравка и ругатня по свой адрес и не прощавали. Парадоксалният пеещ език с ужасните си речитативи създавал най-вече зловещата атмосфера в лагера.

После го прехвърлили в «лелящия лагер», наречен неслучайно така. За всички нарушения на реда наказанието било едно и също — провинилите се били оставяни на най-горната площадка на висока кула, а ятата динорниси свършвали останалото. Динорнисът бил консервативна птица, никога не разкъсвал плячката си на земята, непременно я издигал до облаците, пускал я и едва тогава, по време на падането, атакувал.

Неизвестно как (може би на крилете на динорнис) отлитали за Ектополис памфлетите на Вилония; кои са, къде са. Военното разследване и полицията потърсили авторите и като не ги открили, направили добавка към Синописа: памфлетистите да получават от десет до двайсет смъртни присъди.

И от най-голямата непоносимост всякога ще се намери по-голяма непоносимост, стига първата да е отминала, а втората тепърва да се задава. В следващия лагер, където попаднал Вилония, съществувал ред на методично обезсмисляне на ужасите, наказанията на лагерниците отдавна имали пародиен оттенък, за да се развличат ликвидаторите — рота анаболисти. В своята инфантилност те виждали действителността като ненужна, измислена страна и водели детски спорове или усърдно изобретявали игри за намаляване броя на лагерниците по възможно най-забавен начин.

Вилония заварил розовата игра. В дълги тунели, изровени под земята, бушувал Б-вятърът, часове наред текли потоците розов газ с десетократно увеличена концентрация, косите и брадите на

лагерниците розовеели, сякаш непрекъснато стояли срещу изгрева. Към тези, които не успявали да излязат от тунелите самостоятелно, се отнасяли строго. За няколко месеца лагерниците се смалявали и свивали, заприличвали на деветдесетгодишни ембриони, чието по-нататъшно развитие би могло да бъде само имагинерно.

Така описал Иседа Вилония лагера за експериментиране на преднощта и Б-вятъра, той продължавал да пише своите памфлети.

Преди години смятал, че тайното движение на памфлетистите е нещо неорганизирано, необуздало право — но и справедливост — на въображението да заклеймява една планетна власт, отиваща към своя окончателен вид на безвластие. Постепенно научил, че обществото на памфлетистите въпреки ноктите на Синописа не е абсолютен хаос, подмолно течение от хулители и оракули на злото (както ги наричали), а всеобхватна топография на омразата, породена от всеобхватното беззаконие. Приносът на всеки памфлетист не бил безкрайно малка брънка от несвързана и разнородна верига, по-скоро бил преносим действащ вулкан, записан на визиодиск или в паметта на разказвача, и в края на краищата, без да имат контакт помежду си, всички памфлетисти се ръководели от единен гений — човешката същност...“

Рей скочи, чукаше се на вратата, визиодискът тутакси потъна в дълбокия му джоб; на прага стоеше Хел с неочаквано сбръчкано лице, същинска изсушена смокиня, преглъщаше и коленете му се тресяха.

— Бързах, защото... долу охраната, те с блокер-система минават от апартамент на апартамент, по етажите... и аз... помислих, че ще ви стреснат... защото аз се стряскам, когато нощем някой влезе в стаята...

Момчето боязливо се огледа, прошепна „асансьорът“ или „идат“ и толкова леко и мигновено затвори вратата, като че ли я залепи в рамката с безшумно лепило.

— Благодаря, Хел — рече гласно Рей на вече затворената врата, поколеба се, но после завъртя ключа.

Фу, разпъргавили се, и то без да изчакат да си взема душ, ругаеше, докато отваряше прозореца. Дори не погледна надолу, закатери се по стената, гравитационните „вендузи“ се приплъзваха плавно, катереше се на зигзаг, заобикаляйки осветените прозорци.

Познаваше добре покрива, мина по третия преход между панелните сектори към отсрещната страна на хотела — още при първите си проучвания на пътищата за отстъпление бе преценил, че

тъкмо от тази страна има възможност да се прехвърли на покрива на съседната сграда — близък по броя на етажите си с „Ектополис — север“. Разбира се, дневната светлина би увеличила шансовете му, но сега... Ако включеше гравитарите на пълна мощност, щяха да го отгласнат на петдесет метра по права линия, не повече, което означаваше висока скорост, слаба видимост, евентуален сблъсък. А, не — отхвърли идеята си Рей, — не искам да си навехна крака, никога не съм се харесвал куцац.

Долу се виждаше паркингът пред хотела, смешно малък от тази височина, встрани оставаше тъмното петно на неголяма градина. Там беше по-разумно, Рей се надвеси над бездната, сякаш се вслушваше, бездните — знае се — всякога шепнат глаголи и предположения с неизяснена модалност, преди да полетиш в тях, и скочи, надявайки се, че цялата охрана е ангажирана с проверката и няма кой да дебне из храсталаците.

Гравитарите меко го приземиха в тясна алея, едва направил крачка и срещу него пъкна анаболист.

— Ей ти, откъде се взе? От небето ли падна?

Оскъдна светлина се процеждаше през листата, съюзничеството на полумрака, помисли Рей и отвърна:

— Нее... Паднах от дървото, нощем спях в клоните и понякога — туп — долу.

Стояха в удовлетворяваща и двамата близост, тялото на гиганта се напрегна, все още не посягаше към оръжието, но за това нямаше да са му потребни много части от секундата.

— Какви ги бръцоловиш? На кой клон спиш, маймуно?

— Ей на онзи... — Нареченият маймуна вдигна ръка, за да му посочи клона.

2.

Дълго забраняваните, а сетне изведнъж разрешени срещи претопяват неочакваността в удвоена радост.

Гласът на Рей пееше като от ехтящ кристален глобус, тия големи струпвания на интонации изразяваха неговата несдържана радост, че ще се срещнем, да, щели сме да се видим очи в очи, Шетински разрешил, смая ме способността му да предаде толкова дълга тонограма — успя дори да уточни с подробности мястото и часа на срещата...

Щях да пътувам с метрото по линията „Егло“ и можех да се кача от станция „Пристанище“ или от следващата, анализът на предпазните мерки (да не повлека някого по петите си) не ми отне много време и побързах да се смеся с тълпите на станция „Пристанище“. Тук въздухът не биваше да се нарича спарен, той просто течеше на вадички от високия потон и капеше по главите, раменете, болезнено тежко се дишаше, ризите, шапките, лицата, ръцете на чакащите бяха мокри, всички приличаха на изплували от залива на пристанището, приличаха на потънали във влажен размисъл.

Мотях се дълго по станцията, идваха претъпкани влакове, нямаха норма за плътност, пътниците вътре сякаш бяха умрели прави, притиснати един до друг, а към вратите по тесен проход се понасяха качващите се — същинско подобие на конвейерна лента, която подава разнокалибрени бутилки в някакъв бездънен склад, — стотици успяваха да влязат, да се долепят до съседа пред себе си и може би слепената човешка маса представляваше един-единствен пътник, накълцан на вагони.

Мотях се по перона, докато се уверих, че за никой страничен наблюдател, любопитен или съгледвач, не бях повече от нагизнало в пот и мокър въздух човешко парцалче, както всички наоколо, блъскано, качено и пресовано в десети вагон, последният вагон повече ме устройваше, и след двайсетина минути слязох на станция „Централна“.

По същество централната станция на линия „Егло“ беше град под града, умалена сянка на столицата отгоре, пренесена все пак в

неразумно раздут мащаб, щом освен алеите с храсти, градинските пейки, ресторантите, магазините, двупосочното движение на леки транспортни средства се срещаха и амбулантни търговци, продаващи малки балончета с кислород, защото в газовата атмосфера, запълваща незапълнените малки пространства на станцията, кислородните молекули сигурно лесно можеха да се преброят.

Рей ме чакаше с нетърпение, същият си беше, сияеше, побутна ме да седнем на пейката в една алея, държеше се свойски в този чужд свят, само дето разказваше в скороговорка заради огромната информация, която трябваше да ми предаде, и научих, че Тереза и Ирене са на път за Земята, знаеше колко е важно за мен и първо това ми съобщи, но някак подозрително кратко, и подхвана да се вайка за патилата си с памфлетиста, как Вилония, упорит като бизон в началото, накрая му повярвал и с удоволствие се съгласил да отлети за Земята. И тутакси мина на Шетински и доктор Джатила, ами да, видели се на живо, те кацнали с космоскаф, цели два часа били заедно, сега съм щял да чуя много важни новини...

— Чакай — прекъснах го, — имам чувството, че не всичко е наред с Тереза и Ирене, познаваме се, Рей, почнеш ли да говориш сякаш четеш бележките по белите полета на страниците, а не текста...

— Транссустанциация... подсказва ли ти нещо този термин?

— Разправяй!

Лекото трепване на лицето му не беше вътрешно смущение, а по-скоро болезнена молба.

— После, Александър... — Направи усилие над себе си и пак смени темата: — Какво стана с теб в оная квартира?

— Излезе прав, Военното разследване е било по петите ми, през нощта Атулио и Кари се опитаха да ме заловят...

— Братята?! Едва ли. Инициативата да стрелят по теб с парализиращи заряди си е била тяхна, просто са искали да ти пипнат паричките. Сигурен съм, че Военното разследване е поставило друга задача на Атулио и Кари, обаче...

— Обаче ме изтърваха.

— Да се надяваме... Шетински ми каза, че групите в Зепинския регион и в региона Тали са били разкрити още при кацането, нашите ги прибрали и ги върнали на Земята.

— Момент — прекъснах го пак. В другия край на перона с ескалатора слизаха няколко анаболисти, сигурно бяха анаболисти, стърчаха половин метър над навалищата. Съсредоточих се за прескок в паралелно време, ала нищо обезпокоително не видях.

— Остави — облегна се небрежно на пейката Рей. — Веселите деца ги пази съдбата. Пък и това, че след минута никой няма да стреля по нас, хич не ни застрахова за след пет минути. О! И Шетински, и доктор Джатила са много недоволни, че когато сме се набутвали в критична ситуация, не сме им подавали информация къде сме и що сме. Контрирах ги, че не ми подхожда да виря глава към Космоса през час, през два и да вия като космически вълк: олеле, намирам се едичкъде си, олеле, ще ме сгащят! И спечелих, извиниха ми се и прехвърлиха тая задача на теб. Трябва редовно да съобщаваш координатите си. Не ми благодари, в джоба си ще намериш пакетче със... — усмихна се на изненадата ми, че не забелязах кога пакетчето е дошло у мен. — Прибор за откриване на делта-електрони. Нашите момчета от групата в Адинския регион едва не ги спипали, защото били белязани с делта-електрони, случайно се измъкнали от капана. Феланците най-често обработват с йонизирани частици пода, тротоара, настилната, където се предполага минаването на подлежащия на следене субект, и делта-електроните, останали по обувките му, го превръщат в нещо като фосфоресцираща нощем котка... — Последните думи Рей изговори с напрежение, наведе се и ръката му (на която беше приборът) се хлъзна покрай обувките ми. — Не искам да те тревожа, Александър, обаче и ти ходиш като белязана котка.

Проклятие, това е могло да стане единствено в квартирата на Атулио и Кари Понсиано в Южното предградие, всъщност оттогава ходя и по улицата като човек, оригинално опакован в делта-електрони, и по екраните на мониторите във Военното разследване се движа като бяла точка, пулсираща синхронно с наивността си, там ме следят и си казват: не, няма да ловим още белязаната котка, тя ще ни заведе при партньора си, и точно така се получи, но защо не ни нападаха сега, когато бяхме двамата, чакаха трети или какво?

Без съмнение на изходите на централната станция ни дебнеха, пътищата за отстъпление бяха във влаковете, и то ако действахме мълниеносно, до скоро виждане, кимна Рей и вече го нямаше, глътнат от тълпите, отнесен от тъкмо потеглящия — в посока, обратна на

моята — влак. Яростта отново ми загорча на езика и същевременно ме разсмя донякъде хрумването да сляза бос на следващата станция, а обувките ми (оставени под седалката) да продължават да пращат сигнали: той пътува, той все пътува, той е вечният пътник...

Тъй като линията „Егло“ беше кръгова.

От влака ме дяляха петдесетина метра — тогава иззад една колона се подаде анаболист, изхвърли ръка, толкова познат жест, наш жест, когато включваме гравитарите...

Отскочих, прикрих се зад близката колона, отскочих и от нея, защото тя изпращя като пищялна кост и на парчета се посипа облицовката ѝ от черен гранит. Двутонният удар можеше да свърши тая работа, можеше да изкриви и стоманените арматурни пръти на колоната, както и стори с тях. Потвърждаваше се убеждението ми, че най-опасното оръжие е нашето оръжие, обърнато срещу самите нас.

Навалицата от пътници се пръсна, отдръпна се някак без викове, без паника — дори тук, на централната станция, не беше изключение някой да урежда сметки с някого — и очисти доста широк ринг за двама ни.

Въоръжен с гравитари, вероятно задигнати от убит или пленен мой колега, анаболистът не ги използваше с професионална вещина, калпав боксьор, забелязвах движението, предхождащо удара, и се предпазвах, излъчвайки гравитационни вълни на широк фронт, така обезсилвах двутонния му юмрук. Сигурно приличахме на неизвестна досега категория боксьори, стоящи на по двайсет метра един от друг, които, без да им пречи разстоянието, си нанасяха крошета сякаш с мигновено (затова незабележимо за омото) удължаване на ръцете.

Разгорещи се противникът ми, серия неконтролирани удари и павилионът зад мен се пръсна, полетяха сандвичи, сладкиши, бутилки...

Идиотски боксов мач.

Анаболистът беше в изгодната позиция, зад колоната, докато аз се придвижвах към перона, към влаковете, идващи и заминаващи без мен, а трябваше аз да замина, аз да напусна злощастния ринг, та ако ще всички боксови съдии в Галактиката да присъдеха победа по точки на анаболиста.

Само че не му присъдиха победа по точки.

Присъдата бе друга — отнякъде стреляха доста точно, просто го заковаха на колоната, тази точна стрелба би могла да бъде насочена към мен, но не беше. Защо? Вече във влака (скочих секунда преди тръгването) се попитах — защо? Най-вероятно заповедта е гласяла: пленяване, а анаболистът, подведен кой знае от коя своя личност, втора, трета, пета, го е прихванало да ме пребие. И преби себе си.

Влакът се хлъзгаше безшумно, вагонът, пак последният, не беше претъпкан, сред тия лица имаше ли преследвачи, или нямаше, пътниците наоколо сякаш преднамерено се умълчаха, за да усетя, че ония са тук и ме гледат с малките си игуанодонтски очи — не се и съмнявах в гущерския им произход.

Стига, изкомандвах си, стига!

Неуравновесен човек е гоненият и почти хванатият, склонен е веднага да отиде на другия полюс — във вагона пътуваха всякакви, но не и ликвидатори, преследвачи и агенти на Военното разследване, някой от дъното на вагона измърмори, друг клюмна, в ноздрите ми лъхна непозната миризма, може би такава миризма имат месоядните растения, по дяволите, ако това не беше Б-вятър...

Няма що, феланската патология в действие, упоен цял влак заради моя милост, която не се съгласи с плана им; пъгнах под езика си овалната като мидичка капсулка с актор-кислород и вече не дишах въздуха във вагона, за всеки случай изпратих тонограма на Рей, нищо не им пречеше да постъпят и с другия влак по същия начин.

Получих отговор:

„Ще те търсят сред упоените. Под площад «Арта» има подземно езеро...“

Вагонът не беше вагон, а лаборатория за експериментиране с опиати, сигурно зверски висока доза Б-вятър бълбукаше във всяка глътка въздух, защото пътниците лежаха подобно на купчина птици, блъснати в бетонна стена от ужасен смерч, както са летели на ято. Запромъквах се назад, заобикаляйки предпазливо телата, паднали на пътеката между седалките.

Тежък удар, още един, увеличих мощността на гравитационния импулс и задната стена на вагона рухна с трясък в тунела, надвесих се навън, готов да скоча, щом се появи подземното езеро.

Стига да не бяхме го отминали.

3.

В координационната зала на Военното разследване се усещаше необичайна натегнатост, с влизането си Грит Нори разбра причината: оная спокойна ларва не е тук, иначе щеше да удави в дяволското си спокойствие всичката суматоха.

— Повикайте лейтенант Соши — каза и неопределено посочи към групата офицери. — Вие там, който е шеф на Военното разследване да докладва.

— Те са на централната станция на „Егло“, в алеята на втори перон. Погледнете, ваше превъзходителство — изви глава към мониторите генерал Халън.

— Е? — безгласно, с жест попита Грит Нори.

— Мисля, че сега е най-удобно да ги арестуваме.

— Правилно, генерале, трябва да мислиш, само че не можеш.

Влезе лейтенант Соши, редно би било поне да измърмори извинение за закъснението си, но той сякаш не знаеше за съществуването на подобно нещо, само кимна и се вторачи в мониторите, където вече се разиграваше боксовият мач между Алекс Шетин и другия.

— Този не е ли информиран, че ги искаме живи?

— Да, ама... — Генерал Халън млъкна, защото Грит Нори ехидно вметна:

— Анаболистите са малоумни, забравил е. Твоя школа са, лейтенант. Ликвидирайте го, докато не е направил по-голяма беля.

— Чухте ли, генерал Халън, изпълнявайте! — прехвърли заповедта лейтенант Соши на следващата, по-нискостояща инстанция.

— Да, господин лейтенант. — Никога не разбра своята безизходност, защо трябваше да се подчинява той, генералът, на някакво си лейтенантче, обаче преди години още усети тясната униформа, в която го пъгнаха, за да бъде завинаги притеснен, и с един-единствен крясък узакониха мълчанието му. Оттогава нито изпитваха презрение към него, нито го забелязваха, едва ли вярваха, че съществува реално, но го държаха по принуда шеф на институция, непонятна за ума му.

Стресна се от гласа на Грит Нори.

— Ей, генерал, заспа ли? Кажи там да пуснат газ-Б в метрото, петдесет процента концентрация.

— Тази концентрация в затворено пространство е почти смъртоносна...

— За кого? Ти ли си в метрото, ти ли пътуваш във влака?

— Не, ваше превъзходителство, както наредите. — Генерал Халън изтри потта от челото си. Никога нямаше да разбере от какво повече се боеше, от иронията на Грит Нори или от спокойствието на лейтенант Соши. Примирено изцрака по клавиатурата на селектора и продиктува новите заповеди, които коренно щяха да променят понататъшните съдби на Александър и Рей.

Особено на Рей — когато получи предупредителната тонограма за Б-вятъра, той си даде сметка какво организират срещу тях, как на следващата станция и неговият влак, и влакът на Александър ще бъдат спрени автоматично или чрез прекъсване на енергоподаването, а купищата тела ще бъдат проверени с блокер-системата и този е Александър, този е Рей, елате, че ми трябва. Вниманието, слухът, погледът му се опитваха да заобиколят разговорите наоколо, поклащането на трима пътници, увиснали на металните халки в средата на вагона като три яребици на колана на ловджия, блясъците от тунела, нахлуващи пулсирайки през прозорците, трудно се съсредоточи, но най-сетне успя да изпрати тонограма на Александър за подземното езеро под площад „Арта“.

Върна се към своите проблеми с като че ли мудни действия — бавно обърса устните си с длан и капсулката беше вече под езика му, актор-кислородът го освежи след въздушната помия, дишана досега. Съвсем навреме, ей онзи заспиваше ли, или вече рухваше от Б-вятъра? Скоро всички във вагона рухнаха с нелепо гледащи очи заради незатворените клепачи.

Влак в тунел е като куршум в цев — в края на цевта щяха да го чакат, Рей знаеше за отклонението, което отвеждаше влаковете в депото, до отклонението оставаха около три минути при тая скорост, промъкна се покрай нечий колене, прескочи голям куфар и бързо се затича през вагоните напред към машината.

Вратата беше заключена, но лесно изхвъркна ведно с блестящата никелирана рамка още при първия гравитационен импулс, двамата

машинисти лежаха упоени под пулта за управление в неестествени пози — с невероятно детски усмивки на състарените си лица и с по детски стиснати юмруци.

Докато постепенно намаляваше скоростта, Рей следеше как светлината на силните фарове сякаш одираше тъмната кожа на тунела много напред и се създаваше илюзията за подхлъзване, за стремглаво падане на влака в отвесна дупка. Отдалече забеляза отклонението и задействува спирачките; никак не беше за разходка разстоянието между машината и стената на тунела, едва се промъкна ребром; дебелият Т-образен релс, по който, висейки, се движеха влаковете, водеше вдясно, трябваше да се премести стрелката, за да завие влакът наляво, но това несъмнено ставаше по команда на компютъра в депото. Или по моя команда, измърмори Рей; гравитарите не бяха пригодени за фина ковашка работа, затова — упорита срещу насилието — релсата неравномерно се изкриви, непредвидимите вдлъбнатини и криволици можеха да попречат на преминаването на влака, обаче Рей нямаше намерение да се разделя с превозното си средство, пеш ако вървеше, дори да тичаше по тунела до депото, би му отнело сума време. А така след няколко минути щеше да бъде там, закани се да напише върху ветровото стъкло на машината: до друго виждане, Грит Нори!

Релсата бе зле огъната, получи се осакатена стоманена дъга като в някаква кубистична картина. Това се разбра след малко, когато влакът потегли и плъзгачите се заклиниха в неправилния профил. Опитва още веднъж, два пъти и нищо. Тогава си спомни изпитания начин за разцепване на чворест пън — с размах да забие брадвата. Върна влака петстотин метра назад и се понесе с почти максимална скорост. Успя. Релсата и плъзгачите издържаха на насилието, машината завибрира за секунди, но препятствието бе преодоляно.

Наближавайки депото, изключи двигателите и се приготви да скочи, защото биоиндикаторът вече го предупреждаваше за движещи се хора, работници в депото, помисли и не можеше да знае, че от шести вагон, прикрит досега сред натръшканите пътници, към машината се промъква един от агентите на Военното разследване, защитен с противогаз. Нямаше как да знае, ала твърде болезнено усети парализиращия изстрел, който го улучи в глезена, и падайки, изруга:

— Каква огромна ахилесова пета съм имал...

В 12,09 на обед в координационната зала на Военното разследване се получи съобщение за залавянето на Втори.

— Упоритата непрекъснатост на една акция винаги компенсира некадърността на участниците в нея — коментира успеха Грит Нори и продължи: — Жалко за Първи, чисто самоубийство! Лейтенант, сигурен ли си, че е скочил в подземното езеро?

— Да, ваше превъзходителство — обърна се към монитора лейтенант Соши, — приемникът на делта-електрони сочи точно под площад „Арта“, където е подземното езеро.

— Чисто самоубийство! — повтори консултът, взрян в неподвижната блестяща точка на монитора, фиксираща местонахождението на Първи. — От него са останали само обувките му...

4.

Равномерното съскане рязко прекъсна, значи влакът влезе в подземната кухня, после и моят вагон влетя в друга акустика, нямах време да обхвана размерите на планетната шупла, долу, на осем-девет метра лъсна вода и бързо скочих, за да не я подмина. Предварително подготвил осветлението (силен прожектор, закрепен на гърдите), с гмуркането си видях къде съм попаднал, дъното бе гладко, тъмночерно като негатив, представих си колко снимки от кореми на влакове биха се извадили, ако наистина бе негатив.

А сега — натам, на север, ориентирах се на север, понеже се надявах езерото да е свързано със залива, водата бе солена, плувах известно време на повърхността, после се спуснах на дъното: да крачиш с гравитационните „вендузи“ е значително по-спорно, отколкото да плуваш. Имаше и друга причина. Тъмнината в едно подземно езеро се настанява иначе в очите, тя е съставена сякаш не само от нощите, но и от тукашните тъмни дни, може би затова всеки камък, издатина и повей на подводно течение придобиваха за мен стойности на предупреждение и необяснима напрегнатост. След двеста крачки (броях ги, вместо да развивам след себе си нишката на Ариадна) стигнах отвесна стена, както преценявах под заблуждаващата светлина на прожектора, прекалено стара игра на феланската природа да нагъне на розетки сиенитни пластове, галенит и халкопирит, занимателна парагенеза, няма що, а после съзрях още две радости и се поколебах коя да избира.

Лявата пещера, по която тръгнах, ме подлъга безобразно, дълго време имаше яснотата на отворен прозорец, примамващ ме да надничам все по-навън (всъщност все по-навътре), докато постепенно се стесни в неуютна цепнатина, но хранех надежда, че пак ще се разшири, и продължих, накрая едва ли не пълзях, за да опра в гранитно дъно, зад което явно лежеше още гранит.

На връщане под назъбения свод на каменния ръкав, покрай дупките и издатините (видяха ми се много повече) бях притиснат от нова тревога, че същата безизходност ме чака и във втората пещера. Солената вода нищо не доказваше, за хиляда години през цедката на

варовиците и пясъчниците всичко би се просмукало, а аз не разполагах с хиляда години.

Излизайки отново в езерото, осъзнах абсурда, че досега не съм обърнал внимание на шума, тъй явен под водата, стига вниманието ти да не е отклонено в далечни мисли... Чух шум, подобен на плясък на мокри криле, разбира се, изключвах всякакви криле тук, навярно някъде отвисоко падаше вода.

Още с навлизането в дясната пещера установих, че съм на прав път, по дъното забелязах пясъчни дюнички със скосени склонове откъм моята страна — изглежда, подводните течения се трудеха да влачат малко по малко пясък от залива, вървах бързо, дъното вече се покриваше с дебел слой пясък, нямаше стръмни нанагорница и спускания и ширината на моята пещерна магистрала на места достигаше двайсетина метра. След няколко плавни завоя в конуса на прожектора ми се изваля сякаш сняг — безобидно ято рибки, — край на съмненията, връзка със залива съществуваше, почти се затичах и скоро се озовах в огромно по размери разширение, излизаше, че до тук бях вървял по тънкия и зле одялан гриф, а сега попаднах в кухнята на подводната цигулка.

Много пясък, остатъци от умрели водорасли... толкова за подводния ландшафт, за триклетото място на следващите събития (в края на краищата човек загубва интерес към всякакъв вид пейзажи, когато недвусмислено му показват, че ако не тутакси, то след малко ще му откъснат главата), пък и няхах време да разглеждам наоколо, мен ме разглеждаха. Някакво подобие на медуза безстрашно се приближаваше, увисна на седем-осем метра отпреде ми и докато аз отхвърлях несъстоятелните си внушения, че това не е медуза, а втренчено око, ужасяващо заради половинметровия си диаметър, ужасяващо заради своята самостоятелност във водата, биоиндикаторът ме предупреди за идването на голяма биомаса. Окото (медузата?) направи няколко спазматични движения, при които горният ръб на пихтиестото тяло запърха като намигащ клепач, така привика стадото си, по-точно цяла глутница медузи препречиха пътя ми и бавно започнаха да ме обкръжават. Затаих дъх — доколкото е възможно да се употреби този израз, когато дишаш актор-кислород — и се зачудих как по-безобидно да ги сплеща, да ги разгоня, да ги откажа от

любопитството им, мина ми през ума дори да размахам ръце, за да ги разпръсна като врабци.

За прозрението, че врабецът не е хищник и обратното, не се иска много време; внезапно, сигурно по свой таен сигнал, глутницата се хвърли в настъпление, стрелях в пихтиестата стена пред себе си и те уплашено отстъпиха. Фалшиво отстъпление, разбира се, фалшиво! Отделни индивиди досега, медузите се струпяха на голямо кълбо, усетих от разстояние плътността му, сякаш беше от матирано стъкло. Взрях се да прочета какво пише на стъклото или зад него — буквите ги нямаше, но откъде идеше знанието ми, че чета думи? Думи, които не разбирах, безсмислени или имаха смисъл за друго съзнание, а не за моето.

Когато и последната медуза се всмука от кълбото, настъпи затишие, обездвижване, имитация на тържествен миг, все едно че там се полагаше основният камък на някакво сътворяване (и в действителност е било така, по-късно от доктор Джатила щях да науча, че тъкмо тогава са се развивали мутанти). Би трябвало да е невъзможно, обаче пред очите ми, плюейки на епохите, нужни за еволюцията, за броени секунди се създаваха нови фенотипи и кълбото се разпадаше.

Кълбото се разпадна на живи плоскости (отдалечена прилика със земната риба скат), заплуваха бързо, престоиха се за нападение. Водата съскаше от стрелкащите им се тела. Отнемаха цялото ми внимание. Стори ми се, че постройката за атака е анахронична, подобие на параболоид, и висяха почти неподвижни, незаинтересувани сякаш, до момента, когато мозъкът ми се взриви от страшна болка.

Проклятие, параболоидът трябва да беше антена, излъчила към мен енергиен сноп.

Последва звук, бавен, протяжен, прерастващ в тътен, чувах го не само с ушите си, а с цялото си същество, постепенно подводният тътен навлезе в свирепостта си, сякаш тропети с големината на пещери се надсвирваха, катерейки се във височина и гмуркайки се в най-ниския регистър, непознати, нов вид звуци, каквито се получават може би, ако изпълнителят и инструментът си разменят местата и вече гигантски устни свирят, надувани от гигантски мундщук.

Мускулите ми се вкоравиха, опитах се да повдигна ръце и успях, но... движенията ми станаха нецелесъобразни, възможна ли беше

такава мигновена апраксия?

Включих гравитарите и разбих съоръжението им, превърнах го в гъста мътилка, светлият конус, присъщ на Тиндаловия ефект, показваше колоидните частици, на които се бяха разпаднали скатовете.

Притихна, успокои се звярът, подлъга ме с мекото безобидно сияние на облака — същинска биолуминесценция.

И веднага се представи в следващия си вариант, родиха се прозирни ленти, навиха се по двойки в правилни спирали, мярна ми се предположението за нови рекомбинанти в резултат на свръхестественото по бързина прекръстосване или независимо подреждане на различни хромозоми в молекулата на ДНК, но какво общо имаше тази лудница с ДНК и с живота! Приборите ми сочеха, че там, отсреща, започваше автоелектронна емисия, че там, отсреща, електронни лещи и електронни призми фокусираха към мен електрони и потоци заредени частици.

Не изчаках да се превърнат в още дявол знае какво, може би в работни модули със стойности до хиляда ампера на квадратен милиметър, за да ме изпепелят с мълните си, в изстрелите ми имаше не толкова страх, колкото припряност да се отърва час по-скоро от непрекъснатото мутиращата нечиста сила — не се съмнявах, че е технобиологично същество, а не система, защото мислеше. Макар да мислеше само как да ме унищожи. И то ми го доказа веднага, връщайки се в първоначалната си безформена пихтиеста маса, взе да опалесцира, скачаше (или се преливаше) ту вляво, ту вдясно, всичките ми прибори сякаш пощуряха, чудовището явно създаваше високочестотно поле и в резултат се получаваше колосален феромагнитен резонанс.

Смених отбранителната си тактика — снизходително казано, — всъщност си беше паническо отстъпление, бягах и стрелях, мятах гравитационни импулси, размахвах ръце и крака, ругаех, проклинах, заканвах се, но октоподът (как да нарека нещото, превърнато вече в тяло-уста и с пипала, теглещи се към мен?) не изоставаше и ако успявах да го отблъсквам от време на време, разбира се, не му причинявах ни най-малка вреда — той тутакси се рекомбинираще...

Най-сетне стигнах тесния проход и неизвестно защо октоподът ме остави на мира, макар все още да чувах плясъци не на криле, то се знае, навярно пипалата, шеметно развяващи се като воали, ровеха из

водата и ме търсеха. Сложих представата си за митологично чудовище редом с току-що видяното и безпогрешно определих, че никак не си приличат, тукашното беше чудовище в превъзходна степен, беше споменатият от Орасио Айрес еон, не можех да го победя, понеже използваше енергията на собствената си смърт, за да се възроди.

Бързо се върнах в езерото под метрото, изкатерих се в тунела и докато чаках минаването на влака, разглеждах прибора, даден ми от Рей. Както и предполагагах, не служеше само за откриване на делта-електрони, а и за неутрализирането им. Добре измислено, не беше редно да ходя бос заради Грит Нори.

Свърших с простичката манипулация, вече не бях фосфоресцираща котка, и се залових да обмислям начините да напусна метрото. Излазът ми към пристанището бе отрязан от еона (какви ли благословии е теглил Херакъл по адрес на хидрата — аз ги удвоих за еона), но в преднощта влакове не се движеха цели три часа и можех да тръгна вляво или вдясно по тунела и да стигна до... анаболистите, които щяха да чакат тъкмо такава глупост от моя страна. Ще рече, и в тази схема на спасението място за мен не се предвиждаше.

Изпратих тонограма на Шетински:

„Запознах се с еона — морския вариант на феланското свръхоръжие...“

5.

Дежурният инспектор тъкмо бе завършил доклада си и Шетински се канеше да тръгне заедно с него, когато получи тонограмата. Огледа се, сякаш очакваше да съзре Александър в каютата — тъй ясно и близко прозвуча гласът му. Защо ли лошите вести идват винаги толкова ясни, помисли. После помоли да повикат доктор Джатила и в неколкоминутната пауза подреди тезисите за предстоящия разговор.

Първо: еон. Значи не е легенда, нито алегоричен образ от феланските памфлети. Вече имаме потвърждение за съществуването му. Без съмнение космическата разновидност на еона ще бъде използвана в подготвяната космическа война с Нелур. И срещу нашите кораби, естествено, когато се опитаме да приберем отвлечените от Земята. На запитванията на Галактическия съвет за сигурност феланското правителство пак ще прикачи анонимен произход на еона, както се оправдаха с феноменогенния характер на преднощта и Б-вятъра.

Второ: Южният континент с лагерите, които психиката и инфантилното въображение на анаболистите са превърнали в неспиращи конвейери за смърт. Адът и чистилицето на планетата. И само това ли? Доктор Джатила предполага, че там е организирано производството на еоните. Ще се наложи ли да надникнем и в тези прекалено засекретени региони? Сигурно.

Трето: трансубстанциация. Възможно ли е възстановяването, обратният процес? Ако — да, възможно ли е да се съкрати срокът? Поне досега доктор Джатила отговоря уклончиво. Тереза и Ирене, както и останалите, върнати на Земята от другите специални отдели, за съжаление не могат да бъдат свидетели пред Галактическия съвет за сигурност. Следователно вариант бета на операцията не успя.

Четвърто: вариант алфа. Нашата група в Адинския регион да се обедини с групата на Шести специален отдел, която е открила лагер с отвлечени в джунглата на региона, за да се опитат да ги спасят. Най-вероятно е децата там все още да не са подложени на

трансубстанциация. Александър и Рей да се заемат с лагера в Мраморния каньон.

Пето: корабът да се приближи на безопасно, но минимално разстояние, така че скоростните космоскафи за няколко часа да стигат до Фелания, когато се наложи.

Едва сега изпрати тонограма на Александър:

„Връщаме се на вариант алфа...“

— Вариант алфа — измърморих, — аз да се измъкна оттук, варианти по цялата гръцка азбука ще им разиграя на феланците, обаче...

Проклетата еднопосочност на феланските тунели, да бяха двупосочни — пак нищо, биха ме забелязали машинистите на насрещните и настигащите ме влакове...

Оставаше ми още една възможност, да покажа обядване на влак, и то от висша класа — ще се лепна с гравитационните „вендузи“ за последния вагон и ще стигна до станцията след площад „Арта“. Надявах се на минималния шанс да се смеся с навалицата, да не ме забележат, а в края на краищата за предпочитане беше да се разправам с анаболистите там, отколкото да си имам вземане-даване с многоликата мистерия в пещерата.

Забуча релсата, дебелият Т-образна струна, по която се носеше влакът, после ослепителните му фарове запалиха тъмнината и напрежението ми, скоростта, усетих нейната прекаленост, нарочна сякаш, скочех ли, щеше да ми коства ръцете; секундите изтекоха, влакът с изхлипване прелетя над езерото и тъмнината тутакси пак се разду. Пълна безизходица. Кой беше казал: безизходицата е пирамида от ледена гладкост, по която се катериш с ледени крака.

Може би трябваше да изпратя тонограма на Рей за идиотското си положение, на него не му свършваха добрите хрумвания и почти винаги бяха трийсет и две на зъб по едно. Обаче той ме изпревари, пленен бил, забраняваше ми да се опитвам да го спасявам, защото ме чакали.

Пленили го — ей тъй, както всякога изкрещя яростта в мен, бетонната стена на тунела ми се видя сапунисана, глицеринова, съвсем желирана, и стоварих юмрук в тази мека шуплеста материя, навътре, в дълбочина, с надежда да достигна поне някаква твърдост и отпор на удара си.

Докато ближех разкървавените си пръсти, изпратих тонограма до Рей, интонацията ми беше весела и закачлива:

„Разбрах, чакаш ме, идвам...“

Изгледах със съжаление и следващия отминаващ влак, това чудесно превозно средство, с което след няколко минути щях да бъда на чист въздух (може би сред изстрели, но то е друго), магнах за сбогом и на последния вагон и скочих в езерото.

Вече нямах дори право на избор, трябваше да се измъкна оттук през залива, а що се отнася до онова немлекопитаещо в пещерата, дойде ми на ум една малка идея...

ОСМА ГЛАВА

1.

В началото го притискаха с въпроси, трима офицери от Военното разследване се изредиха да го питат за името, не си Флип Инсоун, лъжеш, къде си роден, с какво се занимаваш, не лъжи, и тримата убеждаваха Рей, че имали методи да го накарат да си спомни как е проходил и по лице ли е паднал първия път, или по гръб, и отново: къде си бил, какво си правил, кой си? Граматическото време на разпита е винаги минало, настоящето за пленника е болезнено, бъдещето — неизвестно. Донякъде. Доктор Джатила го бе предвидил. Тонограмата му предупреждаваше:

„За да строят гръбнака на съпротивата ти, ще те подложат на трансубстанциация, съобщи, когато...“

Когато го вкараха в светлата (сякаш обърната с всичките си стени към слънцето) лаборатория, Рей с един поглед прецени за какво бе доведен тук.

„След минута ще започнат да ме изтриват с гума...“ — получи тонограмата доктор Джатила и целият организиран от него и Шетински спасителен корпус бе приведен в готовност. До диет от първата октава, 277 херца, пълен резонанс с мозъчните алфа-вълни на Рей, номер едно, номер две, номер три... Сеансът за трансубстанциация трая трийсет минути и през всичкото време Рей получаваше тонограма след тонограма, деветдесет инспектори, намиращи се на кораба и на Земята, му изпращаха двайсетсекундни съобщения, къси или дълги изречения, или направо анекдоти и забавни факти от рода на този, че преди час го видели на черноморския плаж, облечен в туника. Така доктор Джатила реализира бронята. Важното бе съзнанието на Рей непрекъснато да бъде ангажирано, за да остане неуязвимо за трансубстанциацията.

След сеанса Рей изпрати тонограма на доктор Джатила:

„Благодаря. Чист съм, излизам от лабораторията като след душ с дестилирана вода...“

А пред очите на охраната едва се влачеше и се вайкаше, че аленочервена ципа е затиснала мозъка му и нека му кажели Ектополис ли е столицата на Фелания, защото забравил, и така нататък.

На другия ден след втория сеанс лейтенант Соши, наблюдавайки артистичните изяви на Рей, резюмира:

— Лъже. Още повече че днес апаратурата за транссубстанциация бе включена фиктивно. Обектът е дотам интересен, че лично ще се заема с него...

И изведнъж го оставиха на мира, преместиха го от тясната килия в широка стая (без прозорци, разбира се), пазачите се смениха и сега този, който му носеше храна (не че Рей му приписваше почовекообразна характеристика), поне не ръмжеше като предишните; после го преместиха другаде, пак го преместиха и пак, един античен мислител е казал, че на всяко местене получаваш нов свят, ала едва ли го е казал за затвор, стените и вратите тук не се отличаваха и въпреки това елинският философ излезе прав, защото мислите на ново място са нови — Рей се досети, че където и да го разкарваха, невидими сензори обследваха и него, и молекулите около него, за да разгадаят начина му за свързка. Дали да не взема да рисувам зайчета по стената и да ги побъркам как се свързваме, запита се Рей. И съвсем се увери, че задачата им е такава, когато прекара два дни в ефим-зала, в която тонограмите от Шетински и доктор Джатила идваха фонично деформирани и разтеглени, обаче идваха, свързката не се прекъсваше, беше своеобразен триумф на мозъчните вълни над мощната техническа бариера.

Една сутрин, още сънен, пак го преместиха, някъде в дъното на затвора или под дъното дори, полуздрачът тук бе превзел цялото пространство от пода до тавана и вече нямаше да бъде сам, а с два антонима в живота — грохнал старец и почти момче, господин Лансуар и Адито. Оpozнаването трая дълго, необятните области на недоверието, докато се преминеха на дълж и шир, изискваха време, в този господин Лансуар, в този памфлетист от Първата школа, прекалено бе вкоренена невярата към всеки нов.

— Нищо не помня, твърде стар съм, затова. Казват, че някога съм бил библиотекар, но не помня... — Горедолу такъв бе смисълът на

редките му реплики.

Беше от старците, които остаряват донякъде и спират, дотук, викат си, но това е външната им непроменливост, иначе дори незабележимото присъствие на многото му години там в ъгъла, където седеше, сякаш наклоняваше килията към него.

Адито, хлапакът, грижовната бавачка и несменяемият часови, стоеше все в ъгъла при стареца, само веднъж на втория или на третия ден плътно се приближи до Рей, докосна с разперените пръсти на дясната си ръка слепоочието му и кимна удовлетворено.

— Извинявай, Флип Инсоун, трябваше да се уверя, че не си от ония.

— А от кои съм?

— Това не знам, обаче мозъчните ти алфа-вълни не са... как да кажа, не са обточени със зид.

Адито беше рязък, предизвикателен, с младост, въздействаща и на въздуха наоколо, имаше придобита способност — свръхчувствителност на пръстите си към всякакъв вид енергийни вълни, сутрин обследваше цялата килия, влачейки пръсти по мазилката, да не би през нощта отвън да са вкарали сензори за подслушване и наблюдение в стената. Понякога твърдеше, че невроните на пръстите му са изменени, изпълнявали ролята на миниатюрни биоантени, понякога — че между епидермата и дермата усещал да тече тиха река, и най-слабият енергиен импулс предизвиквал нещо като цопване на камък в тихата река.

За Рей всичко беше важно, без да им дава повод да го смятат за пришълец, те неизвестно защо го брояха за такъв и разказите им му помагаха да навлезе в една друга антология на феланския живот. Лансуар, верен на алегоричния стил на Първата школа памфлетисти, разказваше подобно на Вилония, не се уморяваше, подгонваше цели мравуняци от теми, действащи лица, случки, съдби, трикове на конгрегациите, разказваше и за себе си. Чувствуваше се прекалено свързан с цитаделата, с реката и с водопада. Преди шестстотин години Диен Лансуар (далечният му прадядо) дошъл с първите заселници от планетата Нелур. Архитект и географ, той се очаровал от реката и я нарекъл с името Маура, което на нелурски език означавало „блестяща диадема“, но според други сведения Маура се казвала жената на архитекта. Водопадът нарушавал традициите на всички познати

водопади — точно на прага водата сякаш спирала, времето също, а после, забързани да наваксат пропуснатото, се хвърляли в две хиляди метровата пропаст. Шумът и облаците пръски обземали пространството на километри околоръст, с изключение на едно място на източния катаракт, обширна базалтова тераса, където шумът и влагата липсвали въобще. Като че ли молекулите на въздуха и скалата там не знаели за съществуването на водопада. Докато седял на тази тераса в пълна тишина и наблюдавал падащите водни струи, Диен Лансуар ги видял като разгръщащи се страници на огромна волна книга, много страници, бели като пяна, а пръските тъмнеели, отскачайки с формата на печатни букви и препинателни знаци, търсещи как да се подредят, и непрочетени падали във врящия котел под водопада. По обед, когато отвесните слънчеви лъчи осветили водата, в нея ясно изпъкнали написаните изречения, любопитното било, че страницата можела да се прочете от начало до край и без бързване, въпреки стремглавото ѝ падане. Диен Лансуар не пропуснал да забележи тая особеност и по негов проект на безшумната базалтова тераса била построена библиотеката, която постепенно се превърнала в планетен сейф за древни ръкописи, визиодискове, книги, превърнала се в сакрално място за феланската култура. Със завършването на библиотеката (след доста години) Лансуар чул много отчетлив ритмичен звук — бил пулсът му, който подчертал завършека на дългия му живот. Все пак успял да каже, че се гордее с построяването на библиотеката.

В памет на Диен Лансуар всички негови потомци работели като библиотекари в Мауринската библиотека.

Разправяло се, че зидарите още не си били отишли и библиотекарите още не били подредили всички книги, когато нахълтали първите читатели. На входа те получили каталози, на чиито празни страници сами написали заглавията на търсените книги и визиодискове и това било достатъчно след малко да ги намерят на съответните лавици. В читалните липсвали общоприетите другаде маси и столове, никому не трябвали, защото читателят не четял в буквалния смисъл. Той (предимно сутрин) заставал в точка А-1, затварял очи, ориентирал съзнанието си на север, юг, изток и запад и тутакси започвал „да чете“, тоест, да приема информация от книгите, разположени по стелажите около него. Заставайки в точка А-2,

получавал информация от следващото стъпало на познанието. Смятало се за престижно на точка А-101 да се застава малко преди пладне, читателите с такова поведение били уважавани, пък и самите те изпитвали чувство на задоволство. Разбира се, имало твърде способни феланци, които можели да ориентират съзнанието си многопосочно и четели в тетраедри, хексаедри и прочие многостенни зали. Преди два века неизвестен читател с упорит характер създал със съзнанието си помещение, наподобяващо двойната спирала на молекулата на ДНК, влязъл във въображаемото помещение, вторично ориентирал съзнанието си в повече посоки, отколкото били известни, и оттук насетне не го видели. Може би получил информация от някое крайно стъпало на познанието и се слял с него.

— Сигурно е така, но къде е сега той? Дано не го е сполетяла съдбата на книгите... — въздъхна Лансуар. — Преди половин век и аз бях библиотекар тук. Откъде можеш да знаеш, Флип Инсоун, че Цитаделата, в която сме затворени и сме невъзвратими за света като вчерашния ден, е някогашната библиотека? Тя радваше само хората и когато започна феланската хипертрагедия и на сцената излязоха нехората — не говоря само за Грит Нори, прекалено много са като него, — библиотеката, то се знае, бе обречена. Невероятен патос и тържественост съпровождаха унищожаването на всичко, което, така заблудени, ние смятахме за неунищожимо. Но с ръцете на нехората и абстракциите, и мислите можеха да се циментират, както го и сториха...

Лансуар продължи за цимента и вече не личеше границата между памфлета и същинската действителност, продължи за цимента, за стотиците циментовози с готов циментов разтвор и за моменталното свръхпроизводство на циментови тухли, циментови блокове, циментови панели, ей така ставало: книгата се заливала с циментов разтвор и циментовата тухла вече я имало, проклета да е, десет хиляди визиодиска потъвали в един панел и този дивашки строителен материал, още неизсъхнал, отивал за изграждането на стените, смаляващи на килии бившите читални, книгохранилища и зали на библиотеката.

— ... аз помня и много хора от моето време помнеха всичко и затова ги ликвидираха, мен ме подложиха дващест и шест пъти на трансубстанциация, за да забравя, накрая, изглежда, им омръзнах и ме

зарязаха да седя в тази килия, докато забравя... — Изрече думата „забравя“ като евфемизъм на „умра“.

Подчинен на предопределената си съдба, Лансуар не я усещаше по-различна от някаква замръзнала материя, която все повече го заобикаляше, след четиридесет и две затворнически години къде можеше да се стопли освен в паметта си, там нещата живееха в друго време, там библиотеката стоеше непокътната и той я описваше като скъпоценен камък на архитектурата, замислен, построен и отшлифован не току-тъй на източния катаракт на Мауринския водопад, а за да символизира пълноводието на изкуството и културата на Фелания, на някогашната Фелания.

Сега библиотеката беше цитадела, след толкова принудителни премествания от килия в килия Лансуар постигна абсолютната свобода да обхожда мислено и със спуснати клепащи затвора си, знаеше всички стълбища, решетки, галерии, коридори, фоторелета, алармени инсталации, различните автоматични системи, убиващи с плазмени изстрели или заливащи с парализиращи струи евентуалния беглец, знаеше как безотказно пасват зъбчатките на вандалския механизъм, за да не излезе никой оттук. Детайлните обяснения на тези спиращи и мъртви точки бяха предназначени или да предвядат Адито и Флип Инсоун от обречени на провал планове, или разкриваха малката му надежда, че някакво решение трябва да има, но той не го знае.

— Поне един изход по-слабо охраняван няма ли? — попита Рей.

— Има — галериите, които водят към терасата, надвесена над източния катаракт, са напълно открити за всекиго, водата пада от два километра височина, дори водата се убива, излишно е да споменавам върху какви зъбери и скали... След минута настъпва преднощта, придобих усет и без часовник. Оттеглям се в това мръсно парче време, създадено от откачени...

Лансуар спря, обещавайки да разкаже за преднощта утре, обаче „утре“ за него не дойде, намериха го сутринта с още по-състарено от смъртта лице и с все така прилепени към гърдите длани. Адито прекара чувствителните си пръсти по челото, по слепоочията му, задържа ги, като че ли се вслушваше.

— Още се усещат мозъчните му вълни, починал е наскоро...

Килията (знае се тази истина) става неколккратно по-тясна, когато умре единият от затворниците, защото другите го виждат

навсякъде, където е бил вчера, завчера, и това пренаселване на тясното пространство е своеобразен обред на скръбта.

И имаше още един обред, непознат за Рей. Адито се изправи и спазвайки по най-цялостен начин феланската традиция, заговори:

— На теб, Лансуар, давам своето име, за да не бъдеш без жив дял в смъртта... — Помълча. — От теб, Лансуар, вземам твоето име, за да бъдеш с мен в живота... — Пак направи пауза и се обърна към Рей. — Ти си свидетел, че от сега нататък се казвам Адито Лансуар, и така ще ме наричаш, както ще ме наричат и всички останали.

Адито Лансуар не продума повече през целия ден, чак докато Рей не се опита да го ободри.

— Тази нощ ще избягаме оттук! — Съобщи го съвсем уверено, преди малко бе получил тонограма от Александър: „На две мили съм от цитаделата, чакай ме...“

— Невъзможно е, освен ако...

— Именно, помощта ще дойде отвън. Моят приятел ще влезе тук и ще ни измъкне.

— Той... той да не е бог?

— О, мисля, че не е, но аз често греша...

В същото време лейтенант Соши се намираше в координационната зала на Военното разследване, мярна изпод око хронометъра, 20,30 часът, и се свърза с Грит Нори.

— Ваше превъзходителство. Първи се е появил в района на цитаделата. Мисля, че ще ви бъде интересно да проследите залавянето му.

2.

Мехури, пукащи се със звука на хъркане — мръсната вода на залива се плискаше досами краката ми, измъкнах се, измъкнах се, повтарях, макар погнусата и омерзението да не ме напуснаха, а редно беше да забравя гадните събития в подземното езеро, поне сега-засега; щях да се върна към тях значително по-късно, разказвайки на Рей за подозренията си относно програмираното сякаш за безсмъртие чудовище.

Зарекох се, че няма повече да мисля за това, край, имах толкова работа, и през следващите дни свърших едно подир друго планираното: снабдих се с кола, триста и петдесет километра по източната автострада, десетина — пеш през джунглата и по нискостелещи се зелени храсти, по-скоро като написани или нарисувани, отколкото като растящи, до канарата, където се намираше тайникът ни, запасих се с пълен комплект бойно снаряжение (което щеше да потрябва на Рей, нали го бяха съблекли до голо), тази операция съвпадна с безлунна нощ и преживях две пренеприятни срещи с феланските игуанодонти, решили непременно да ме сдъвчат.

Ала какво представляваше безмозъчната упоритост на игуанодонтите спрямо безмозъчната (че каква друга!) упоритост на Рей. Тонограмите, които си разменяхме, все повече заприличаха на реторична игра, ядосвах се, че ми пречи, че ме бави, но диването си знаеше своето: да не съм се опитвал да го спасявам, подготвена била клопка за мен, той сам щял да се справи и тям подобни глупости.

Изпращах и получавах тонограми:

„Друг път ще се справиш сам! Кажете координатите...“

„Не ги знам, докараха ме със запушен нос, иначе щях да подуша...“

„Като дойда, няма да знаеш и името си...“

Единият от отговорите направо ехидничеше:

„Жалко, че не можеш да дойдеш, така те чакам...“

И с допълнение:

„Мисленето предшества действието единствено за умния, не си го казал ти, нали...“

Грешеше, отдавна се бях свързал с Шетински, бях получил координатите на Рей и „да“ за операцията, сега умирах от любопитство каква парадоксална смес от приятелски чувства и рационални решения (задължителни в момента!) ще забърка Рей.

„Ще се обърна с лична молба към Грит Нори...“

„Разбрах къде съм, на един остров край Южния континент...“

„Предполагах, затова от два дни плувам с най-бърз кроул към острова...“

„Диване! От Шетински знаеш координатите, започвам да предавам плана на цитаделата...“

Три, четири, пет дни получавах тонограми, кратки фрагменти от огромната постройка, сглобявах я къс по къс, строях в съзнанието си цитаделата и малко по малко заемах представа за това архитектурно небитие, подчинено на разумния абсурд никой да не влезе в него, а влезе ли, да не излезе; главоломните предохранителни мерки, кръгово осигуряващи се и дублирани, усложнената до фанатизъм електроника стигаше едва ли не до стилизация: не знаеш как да минеш по съответния коридор — отписан си, умираш!

Достатъчно, Рей, безполезно е да научавам всичко убиващо, което ме чака, щом не познаваш пътя, вземаш си екскурзовод, тъй реших.

Във вторник вечерта оставих колата в джунглата край осма автострада и пешком се насочих към цитаделата с онова напрежение, което всеки път ме обхваща, когато се заричам или ми е забранено да допускам грешки.

Цитаделата имаше четири входа, разбира се, те не ме интересуваха, затворническият двор, заобиколен с двойна ограда — също, само трийсететажният гръб на цитаделата с отдавна зазидани прозорци и окастрени тераси, травматизиращ с височината и гладкостта си, заслужи внимателното ми оглеждане, докато изпращах тонограма на Рей:

„Чакай ме, идвам...“

Бръмбар по стъкло — в сравнението аз замествах бръмбара и катеренето по гърба на цитаделата ми се видя безкрайно; на всяка четириъгълна кръпка от зазидан прозорец биоиндикаторът ме подканяше да си представя зад стената затворника от дващия етаж, от дващия и първия... все по-бавно се изкачвах. Сякаш и вътрешното

ми напрежение увеличаваше мощността на гравитационните „вендузи“, в последните метри едва отлепвах крайниците си от умора, при това беснеех срещу несправедливия разход на енергия (Рей се намираше в подземен етаж, а аз се канех да проникна откъм покрива!).

Бързо открих блиндирания люк номер пет, имах информация къде да го търся, и нали много е онова, което се знае за стоманата, за ключалките, но е много и другото, което се знае срещу тях, плоската гадина се предаде безшумно. Уверен бях, че това е последната лека фаза в пътуването ми надолу.

Тридесетият етаж наистина се оказа необитаем, на долния трябваше да снове напред-назад дежурният и той сновеше, с биоиндикатора го проследих да се отдалечи до другия край на коридора и се спуснах до средата на стълбите. Стъпките тръгнаха обратно. Когато стигна до мен и ме видя, лицето му стана като на някой, попаднал тук от чужд разказ, май и сам не би се познал, но дежурният режим на съзнанието му не излезе от равновесие, посегна към колана си, гледай го ти, избих пистолета с лек гравитационен импулс, стоварих му и още един в рамото, понеже се опита да вдигне оръжието си от пода.

И тъкмо разстоянието, от което получи ударите, го разтrese повече от самите удари, той загуби всякакво желание за съпротива, послушно извади плазмения пълнител на пистолета, обезвреди и апарата за свързка, но като разбра, че го вземам за гид и трябва да ме заведе до третия подземен етаж, възкликна:

— Невъзможно! Десензорната плака на всеки дежурен изключва фоторелетата и сензорите само на съответния етаж...

Лъжеше, но нямах време да споря с него.

— Нищо — казах, — ти ще вървиш пред мен и ако десензорната плака се запъне някъде, ще бъде за твоя сметка. Никакви асансьори, ще слизаме по стълбите, ще ме водиш по най-краткия път и се надявам, че няма да правиш излишни движения, както и да подаваш неразгадаеми знаци на дежурните, които евентуално ще срещнем.

Слязохме безпрепятствено няколко етажа надолу, на моя гид явно му беше нужно време да проумее какво става, последствията го ужасиха и той започна тихомълком да ме увещава да се откажа, правейки една академична възхвала на цитаделата, от нея излизането било невъзможно; от време на време се позабавяхме, тогава дежурният

скланяше внимателно глава над десензорната плака, сякаш решаваше сложен ребус, докато изключеше „коктейла“ — така наричаха групирани на всяка стълбищна площадка по седем или по девет взривяващи, застрелващи, парализиращи, облъчващи и така нататък устройства.

Още веднъж дежурният се опита да говори, да ме призове към благоразумие, съветваше ме да се предам, така или иначе работата ми била спукана...

— Ама защо и аз да си отида за тоя дето духа? — попита.

— Защо пък да не си отидеш? — попитах на свой ред.

— Имайте предвид... — Неочаквано млъкна, усетих свръхнапрежението и готовността му да скочи върху мен, понеже отдолу по стълбите се изкачваха двама дежурни.

Обаче подходящите реплики спират атаките и на гърмящите змии, измислих ги набързо:

— Много интересно разправяш как загинал твоят приятел, изведнъж, казваш. Не успял да помръдне и с ръка горкият.

Вървеше крачка напред, след репликата ми мускулите на врата му се отпуснаха, червенината на напрежението се отдръпна, идеята да ме нападне се скри в единствения грам разсъдък, който все пак го имаше в главата му.

Разминахме се и до десетия етаж никого не срещнахме, обяснимо беше, дежурните използваха асансьорите, едва на десетия етаж, където водачът ми проточи блокирането на „коктейла“, дежурният на коридора успя да се приближи, успя и да се усъмни дотолкова, че изкрещя:

— Стой!

Тъкмо завивахме по стълбите, спътникът ми тутакси се закова на място и бавно се извърна към мен — по-лошо не може да ти се случи, разчетох в полуусмивката му.

— Горещете! И двамата! — дойдоха командите иззад гърба ми и точно ме ориентираха за посоката, а какво направиха гравитарите там се отрази съвсем ясно в очите на водача ми. Очи на черна статуя, които не се откъсваха от собствения си ужас.

— Ти си анаболист, нали? Но от новата серия, дето външно не се отличават от обикновените хора?

Ала и ужасът, и изпотяването му лъжеха — опита се на два пъти да ме поведе към изходите на цитаделата, където бе разположена многобройна въоръжена охрана, недей така, приятел, пътят ни не е натам, и накрая си позволи всичко, което му коства всичко.

На първия подземен етаж лекият полъх покрай слепоочията ме предизвести за спонтанен прескок в паравреме, кръглият екран се избистри в съзнанието ми, това сега беше равно на живот, и видях как дежурният ме блъсва с цялата си тежест, как падам в страничния коридор и втори път падам, нарешетен от плазмените изстрели, струящи нагъсто от стените...

Оставаха двайсетина метра до последния страничен коридор в живота ми, поисках десензорната плака (тя щеше да ми послужи), крачех бавно и следях дежурния: по правилата на запланувания от него печеливш ход той се напрегна, мислено вече ме беше блъснал десетки пъти, но му трябваше още веднъж, реално, и когато се изравнихме с коридора, плавно полуизвърна рамо, уж да измърмори:

— В плаката има една подробност... — И връхлетя, блъсна с цялата коравина на рамото си празното място, от което бях отскочил, инерцията изхвърли тялото му в страничния коридор и блясъкът на плазмата бе същият, какъвто го видях минута назад.

3.

Проклятие, провалих се, и тук, и някъде надалече екнаха сигналите за тревога, с трясък разбих десензорната плака о пода, излишна вещ, за какво да я влача, за какво му е на препъналия се в купчина чинии оттам насетне да се движи безшумно, затова на стълбищната площадка с гравитарите като с чук забих „коктейла“ в бетона, размазах и още един сензор на третия подземен етаж, етажът на Рей. Дежурният! — изкрещях и негов беше късметът, че липсваше, и после вратата на килията, която заставих да се отвори с не по-малко шум.

— Обличай се — хвърлих пакета с бойното снаряжение на Рей.

— Не е ли шумно отвън за разходки?

— Доста. Момчето?

— Адито Лансуар. Ще дойде с нас.

— Ще дойда докдето стигнем, от цитаделата не може да се излезе.

— Според теб не можеше и да се влезе... И не се отделяй и на крачка от нас! — Вече облечен и въоръжен, Рей изскочи в коридора и го обсипа с дълъг автоматен ред. — Някакви се мотаеха тука. Хайде...

По коридора и по следващия, и по стълбите ми се стори, че се налагаше да стреляме значително по-рядко, отколкото би трябвало при тая тревога, при тая охрана, но подозренията и разсъжденията — после, сега затичахме надясно, към терасата.

— Ама там е водопадът! — напомни Адито Лансуар. — Това е сигурна смърт!

Все едно че чувах себе си, застанал миналата година пред водопада Виктория, тренировките на инспекторите започнаха предишната седмица, те бяха успели да свикнат, но не и аз, това си е сигурна смърт, извиках; водната маса на прага изглеждаше зелена, със заоблено тежко тяло, властно провъзгласяващо падането за най-естественото нещо, а следваше трошаща се височина — така я видях първия път, — трошаща се на водни костици, всички с остри ръбове и всички забиващи се във въздуха, който охкаше надалече от болка, и долу, сред облаците от гръм и пръски, личеше грешката на водата, пък

и на всеки, решил да повтори скока ѝ. Злополуките са редки, доказваше ми Рей, освен ако по средата на спускането не ти влезе муха в окото, но мухи рядко се срещат в тази част на водопада. После въжето ме свърза с него, Рей дърдореше, че щял да стане мой отмъстител, ако нещо се държало неприлично с мен, ако нещо ми се случело, и не спря да дърдори, докато водата не му захлопна устата, а аз търсех опора в противовеса, създаден от гравитарите, спускахме се стремглаво, но илюзията, че се издигаме, растеше заради растящата скорост на водата покрай нас и заради отрицателното гравитационно гюле, в което се намирахме. Някъде на третия ден ще свикнеш и ще се спускаш без заклинателни ръкомахания, поощри ме тогава Рей...

Изстрелите останаха назад, бяхме на терасата, изтичах до ниския парапет, за да се уверя, че водопадът Виктория е само тренировъчен полигон спрямо това вечно скачащо вдън земя страшилище.

На петнайсет метра под нас се теглеше мощен поток, гладък и странно подут, сякаш напомпано с вода кълбо тежко вибрираше на място и не можеше да се превърти.

— Бързо — приближи се Рей.

Запъхтян не от тичането, а от стремежа на един дъх да изрече отказа си, Адито Лансуар се отдръпна от парапета, дистанцира се от решението ни.

— Не искам да се самоубивам, не влиза в сметките ми, аз другояче избирам да умра, оставете ми оръжие...

— Богове фелански! Точно сега ли ме заставяте да обяснявам законите на гравитацията?! — извиси глас Рей и разтърси Адито за раменете. — Адито Лансуар, погледни ме внимателно, погледни и Александър, имаме ли вид на самоубийци, има ли нещичко в нас от самоубийците... фибра, клетка, молекула? После ще ми отговориш, сега да скачаме в живота! Сложи това под езика си, то ще ти осигури кислород, устата затвори плътно, за да не го изплюеш. — Подаде му капсулата с актор-кислорода. — Готово ли е, Александър?

Вече бях вързал, омотал, кръстосал въжетата (рядко се получават шедьоври на макраме, когато стрелят по теб, но важното бе да свърши работа), Адито се озова помежду ни като във въжена кошница, гравитарите трябваше да се справят с теглото на трима ни и с беса на Мауринския водопад.

Нямаше логика, пълна противоестественост, не можеше да ни смята за укротители на водопади и все пак той сам праметна крак през парапета, а не дърпан от нас, парапетът беше прекалено нисък и тесен и се превърна в последната граница на живота, където колебанието е задължително.

Рей престана да бърза, дори побутна Адито да погледне назад към терасата: в разкъсана верига насам се приближаваха анаболистите, без стрелба, без викове да се предадем.

— Да скачаме — промълви Адито, неговото съгласие бе чакал Рей.

Скочихме сякаш не в течаща вода, а в течащ грохот, след петстотин метра потокът свиваше вдясно, вплиташе се в основния водопад и най-голямата опасност се криеше тъкмо в това — при плетене на водната си плитка стихията да не ни вкара навътре към рендето на скалите. Изглежда, с Рей едновременно го преценихме, защото тутакси се озовахме на гребена на вълната, тук трийсетградусовият наклон приличаше на огромна ски-шанца, по която водната маса се засилваше, за да полети по-надалеко и по-надълбоко в бездната... Шепа пяна плисна в лицето ми и май успях да се усмихна на спомена за мухата в окото.

Не се усмихвай в гърлото на водопад, водопадите мразят усмивките и си отмъщават — голям дънер се вряза между нас, потоци ни и разбира се, заблуда беше, че ясно чух болезнения стон на Адито. Откъсна го от нас, миг по-сетне бе двајсетина метра по-надолу, губещ се в пяната, същевременно водата сякаш пламна от плазмения заряд, с който Рей отрязва съединяващото ни въже. Могъщото течение плюс могъщият тласък на гравитарите го изхвърлиха след Адито. Не го ли стигнеше до прага, в отвесното падане гонката беше обречена.

И аз се изхвърлих напред, оставах стотина метра до прага, до тази смъртоносна абсциса на водопадната координатна система, къде беше Рей, къде беше Адито, къде бяха, на изпъкналата като леща повърхност ги нямаше и продължаваше да ги няма, докато...

Единствено Рей можеше да го изобрети: прегърнал Адито през кръста, той се изправи в цял ръст над водата и направи три крачки срещу течението; гравитационните импулси вдигаха гейзери около краката му. Отгоре на всичко и присмехът на тонограмата му:

„Ще доплуваш ли най-послед, делфин такъв...“

Още четиридесет метра и под нас зейна бялата дълбина на водната паст; усетих как пръстите на Адито конвулсивно стиснаха лакътя ми.

Сякаш изчакаха напоеното с влага и тътен водопадно време да им даде знак, сто хиляди гонга удариха и ни запокитиха надолу, извън мачкащите тласъци на водната маса долових мекия тласък на започващия двубой между планетната гравитация и противодействието на гравитарите; задължително беше да избегнем врящия котел в основата на водопада, на всяка цена, иначе...

Напорът на гравитарите ни изтласкваше вляво, още вляво, предварително бях набелязал мястото, където да „акостираме“, и в тия решаващи секунди водех групата нагам...

4.

На брега се задържахме за малко и пак назад към водопада по стръмен хлъзгав корниз, прикриван като със завеса от падащите отвесно струи, докато стигнахме удобна кухня в скалата, обитаема площ поне за десетима. Бях открил това скривалище предишните дни, подготвяйки операцията; тогава не мислех, че ще го използваме, но сега се налагаше да прекараме тук известно време, защото, колкото и да вярвах във водопадната ни смърт, неминуемо околността и бреговете щяха да бъдат претърсени метър по метър.

От спуканата вежда на Адито течеше кръв по лицето и шията му, опитваше се да се усмихне, а сочеше корема си, гадело му се, залепихме ранената вежда, свалихме мокрите му дрехи, не е зле да поспиш, Адито.

— Никога няма да заспя вече! — изрече го убедено. Струпалите се промеждия бяха тъй неприемливи за него, очите му гледаха с разширени зеници и въпреки това тутакси заспа.

Сякаш вечност бе минала от кратката ни среща на централната станция в метрото, когато Рей не успя да ми разкаже за Тереза и Ирене, толкова исках да разбера какво е станало с тях и толкова ме плашеше отговорът, че подхванах в друга посока, заразпитвах го за цитаделата, но Рей мълчеше и тогава му разправих за патилата си с еона в подземното езеро, многословието ми не секваше (отдалечавах минутата, в която щях да науча страшното за Тереза и Ирене).

А на Рей мълчанието растеше.

С подробности описах какво представлява морският вариант на еона, тази немитична хидра, на която и да ѝ откъснеш главата, отново ѝ поникват две глави, как ми хрумна идеята — нали нямах друг избор — да се върна в пещерата, свързана със залива, и там: здрасти, еоне, дайдох. Не можех да му предлага равностоен двубой, и да го убиеш, и да го разкъсаш на клетки, еонът се прегрупира в нова убийствена композиция, той е ен-вариантен, той е ен-факториел убиец. Равностоен двубой не можех да му предлага, обаче можех да му предлага друго, разчитах, че няма по-страшно от тяхното оръжие, обърнато срещу тях. Този път го накарах да ме преследва по повърхността на езерото, така

ми изнасяше, сипех скитаща плазма и еонът, програмиран да напада всичко, нападаше плазмените кълба, вярвайки, че вътре има части от мен, че аз се рекомбинирам като него. Неспиращите експлозии не му причиняваха особени неприятности освен една — трябваше да се рекомбинира и после в новата си вариация и с неизменната си упоритост пак да напада.

— Това ми осигури време да се измъкна в залива, разбираш...

— Разбирам — най-сетне се обади Рей, — но ти нали чакаш да ти разкажа за Тереза и Ирене, защо не питаш?

— Поради все същата вечна човешка заблуда, че получените със закъснение лоши вести имат по-ниска температура.

— Транссубстанциацията...

— Не дъвчи! Знам, транссубстанциацията означава изземане на същността на човека. Тереза и Ирене не те познаха, така ли?

— Да беше само това... — Думите му идеха безлични, лишени от каквато и да било интонационна индивидуалност. — Тереза и Ирене твърдят, че са феланки, родени в Зеполис. Всичко е прекалено, те не се тревожат, не забелязват живота, който водят тук. Опитах се предпазливо, надявах се, че поне името му и спомените, свързани с него, ще изяснят нещата. И? Името Януш нищо не им говореше. Пробвах друго — Земя. Чували бяха за нея, ничия планета, някъде много далече, казаха го като извадка от зимен сън и пак впериха погледи в стената, ей така повиваха глави, сякаш се оглеждаха в огледала, видими само от тях. И най-страшното, което ме довърши, приличаше на огромен скок на съзнанието, само че с обратен знак — не бе съхранена и капчица майчина енергия у Тереза, а помниш каква тигрица майка беше.

— В ръцете на доктор Джатила ли ги предаде?

— Да. Наложих се да ги запознавам и с Шетински, кръстника на Ирене, представи си! — Рей се изсмя гръмко, някак без смях. Дори в сумрака на пещерата долових метаморфозите на неговата ярост: потъмняха ирисите му, кожата, косата. Сам се прехвърли на друга тема. — Шетински и доктор Джатила са доста смутени — свидетелите, заради които бяхме изпратени тук, не могат да дадат никакви показания пред Съвета за сигурност. Задачата ни е била обречена, преди още да я измислим. Погледни, земните Специални отдели досега са успели да върнат на Земята над двеста момчета и момичета и никое

от тях не е годно за свидетел. Изпаднахме в абсурдното положение да се превърнем в похитители на собствените си деца, а те да се смятат за феланци.

— Доктор Джатила каза ли нещо за...

— Нищо. Остава ни да се надяваме, че ученият свят ще реши проблема, но като си помисля, че върху веднъж изтритото детско съзнание трябва отново да минава изтривалка, за да се заличи феланското... Сега за новото нареждане на Шетински. Връщаме се на вариант алфа. Транссубстанциацията, изглежда, иска продължително време, според сведенията на пълна подмяна на същността са подложени не повече от шестстотин деца, всъщност само те са разпродадени, останалите са все още в тайните лагери на конгрегациите. Колкото и да е трудно, налага се да проникнем в тези лагери, защото истинските свидетели, незабравилите Земята, са там.

— Зная. Шетински изпраща двама ни в Мраморния каньон...

Адито изстена в съня си, когато се събуди, каза, че сънувал водопади, обаче вече не беше потиснат, и верен на сутрешните си занимания, обследва на дълж и шир пещерата, чувствителните му пръсти ту се допираха до тръпнещата скала, ту се отдалечаваха, накрая предрече около две години живот на нашето скривалище, после щяло да рухне.

— Дотогава, надявам се, ще се наспя — заяви Рей и се огледа за по-сухо местенце, макар с тоя непромокаем костюм да му беше все едно къде ще легне.

Адито се разсмя; жизненият му тонус нарастваше с часове, докато следобед стигна до разговор на висок глас с мен, аз му бях подръка, Рей спеше.

Спореше особено, сякаш навремени оставаше сам и се изтръскваше от тайното си нещастие, обясняваше ми известни неща, внезапно тупваше тема, по която нямаше защо да спорим, но той приемаше кимането ми за прикрито несъгласие на човек с друг морал и с друга съвест, понеже ни броеше — и мен, и Рей — за пришълци. Смяташе, че малко знаем и премного са ни заблудили.

— Не спори, Александър, никакъв естествен цикъл не е нашата преднощ. Това е картуч от реклами, изстреляни в съзнанието на всички феланци, това са стотици темповизионни програми, забивани насила в съзнанието ни, и искаме не искаме, ги гледаме, подчиняваме им се, те

върхлитат с такъв интензитет, че изпадаме в безчувствие като при хипнотичен транс. Усещаме се като в гъст бульон от възприятия — звуци, цветове, настроения, желания, аромати, непонятни страхове ни обземат и смях, картини, наслагващи се една върху друга, наподобяват безброй сънища, събрани наедно, сгъстени до твърдост, смачкани, без да загубят формата си, умонепостижима едновременност на действието, в която не се губи сценарийната последователност и логика, сюжетът, въздействието, виждаме, че се играе на сцена, а знаем също така, че е реалност, където нашето участие е задължително, без нас не могат на стотици места, привикват ни и вече сме на стотици места в един и същи момент... Човек излиза от преднощта почти ненормален вследствие на градушката от внушения, става дума за свръхвъзбуда на различни центрове и зони в мозъка, и ни обхваща необикновена и луда стръв да придобиваме вещи, които иначе не бихме и погледнали. Любопитното е, че без да се наговаряме, нямахме още никаква съпротивителна организация, ей така, спонтанно се опълчихме срещу рекламния терор, лишавахме се дори от нужни неща, умишлено не ги купувахме, щом бяха рекламирани, и това бе обявено за гражданско неподчинение, довтасваха двама-трима в някоя къща, мъчителна сцена, издържана в любезно-циничен тон, приятелю, ела с нас, и некупуващият, сиреч провинилият се, биваше изпращан на Южния континент. Тъй че хората по неволя започнаха да се подчиняват на диктовките на преднощта...

— Имам понятие, прекарах минута в преднощта и останах с впечатление за някакъв съноподобен дисоциативен транс или просто за лудница...

Аdito — приличаше на горяла вече борина, защото беше мургав, с черна коса, нисък и много слаб — пак пламна.

— Грешиш, Александър, същинска лудница от планетата направиха конгрегациите. Те вилнееха, ден след ден се разрастваха, тръгна легенда за някой си Грит Нори, оглавяващ най-могъщата конгрегация, осигурила присъствието си в полицията, правосъдието, административните учреждения, сред съветниците и правителствените служители и — невероятно — плъзна мълва, че консултът и Грит Нори са се срещнали, не може да бъде, лъжат, казахме си, ала беше истина, нищо от последвалото не опровергаваше това тихомълко сливане на правителството и гангстеризма, докато дочакахме деня, когато

разбрахме, че консултът и Грит Нори са едно и също лице. От този момент нататък гангстеризмът бе издигнат в правителствена политика, Грит Нори изгони дипломатическите мисии на другите планети под благовидния предлог, че на Фелания са се появили опасни природни явления, преднощ и Б-вятър, и са избухнали нелечими епидемии, плъпнали от джунглата към столицата. Отидоха си дипломатическите мисии, пък и не бяха толкова много, останахме сами с нещастieto си и ако всички останали бедствия граничеха или извираха направо от лъжата, то стерилитетът на цялата цивилизация бе неоспорим факт. Пагубното въздействие на стромафазовите ракети продължаваше. Никой не знае колко феланци носят на ръцете си татуировката 100-S. Може би след няколко поколения на планетата ще останат само дваматрима феланци, ще се погледнат с почуда и с тъга, и какъв ли друг избор ще имат, освен да се самоубият? И да не мислиш, че тази перспектива стряска Грит Нори и тия около него? Ами! Цялото им внимание е насочено към Синопсиса, Великата харта за подготовката на космическата война. Срецу кого? Срецу Нелур. Защо? И те не знаят. Памфлетистите го наричат бездънна глупост. Александър, да си призная, намразих израза „бездънна глупост“. Самата идея за война е глупост, но с дъно, плитко дъно, просто не бива да им позволим да ни завлекат под дъното. Знаем, ти си пришълец, не те питам откъде идваш и защо, макар да се досещам. Обаче ми кажи, в историята на твоята планета имало ли е подобни ненормални периоди?

Адито ми даде думата и демонстративно преброи на пръсти секундите, през които мълчах. После кимна, че му бил ясен отговорът, и продължи:

— В началото нашите се опитаха да призват някого на помощ, в резултат се сдобихме с информационно затъмнение, Грит Нори прояви разточителна щедрост, над цялата планета бе разтворен непроницаем чадър, през който не се процъцря капка сигнал ни навътре, ни навън, и така единственият прозорец, през който можехме да махнем с ръка и да викнем за помощ, бе захлопнат, закован плътно. По същото време се появиха памфлетистите от Първата школа, след тях — от Втората, и много се лъжат онези, които смятат, че техните сатири са мятане на дребни камъчета по Грит Нори и по конгрегациите. Един само Лансуар колко струваше...

Адито направи дълга пауза, после зашепна (доверието винаги избира тихия глас), продължи за Лансуар, неговите памфлети преди четиридесет години дали тласък за организиране на съпротивителните корпуси, хиляди доброволци навсякъде и срещу тях плъзнали ликвидаторите, тогава корпусите се оттеглили в джунглата, дори се укрили в Южния континент и по островите, но и там ги намерили, изстребили ги и докладвали на Грит Нори: готово, ваше превъзходителство, край, няма ги, ако нещо е останало от мръсниците, то е в коремите на игуанодонтите и в гушите на динорнисите, отлично, много добре, кимнал Грит Нори, пък след седмица този и този лагер били нападнати, всички лагерници били освободени и се наложило да му докладват с колко са се увеличили доброволците, и да му се извинят: грешка, ваше превъзходителство, и негово превъзходителство обявил, че корпусите, изглежда, владеят популацията на насекомите, да се включат в борбата анаболистите, и ги включили, заподозрените острови заредили с кохезионни мини по системата на шахматната дъска и ги потопили на дъното на океана, коридори с неспиращи потоци Б-вятър разграфили джунглата, десетилетия по-късно били създадени еоните — сухоземните и морските, този път ги натикахме в леговищата на игуанодонтите, ваше превъзходителство, ще предпочетат хищниците да ги разпределят на сутрешни и обедни порции, вместо да се срещнат с нашето свръхоръжие, само че не се получило и доброволческите корпуси ги имало все повече и навсякъде, той, Адито Лансуар, три години бил в такъв корпус в джунглата на Адинския регион, случайно го заловили в столицата, заради нередовен идентификационен жетон го тикнали в цитаделата. Но сега се връщал отново там и знаел какво да прави.

— Единственият начин да ги изчистим до крак е стрелбата. Щом сме позволили да излеят тази стоманено-титанова голгота и да я стоварят върху плещите ни, значи за нас е и страданието да я измъкнем до върха, и радостта да я запокитим оттам върху главите на гритнористите...

Беше убеден, че сами трябва да се справят, непредвидената помощ така или иначе била милост на случайността, а и откъде щяла да дойде — от някоя планета, от Галактиката, от неизвестна далечна точка в Космоса?

— Ако около твоята планета се стяга примката, ще чакаш ли помощ отвън, или сам ще запретнеш ръкави? Космосът да ти е на помощ, Александър, ако се надяваш само на чуждата помощ, примката ще се дозатегне и край.

— Както виждаш, не чакахме, а дойдохме със запретнати ръкави — обади се Рей, вече разсънен, бодър и напълно готов да спори. — Не аз, вашият памфлетист Ерудо Вилония казва: където и да е минала войната и в най-отдалеченото кътче на Галактиката, тя задължително посяга на бъдещето на всички цивилизации, сиреч на децата и на младото поколение на Галактиката. Прав ли е? Прав е. Напразно си трошите езиците. Слушам ви и за кой ли път си обяснявам защо двама изповядващи съвсем същата религия поради простата причина, че стоят от двете страни на идола, намират страхотни различия в молитвите си. Закривам дебатите, изберете си по-меки локви и лягайте да спите, тази нощ ни чака дълъг път.

5.

През всичкото време, докато наблюдаваше на монитора движението на Първи от покрива на цитаделата до третия подземен етаж, Грит Нори коментираше с къси, подигравателни фрази:

— Този дежурен от трийсетия етаж е от твоите кадри, нали, лейтенант? Има прекалена разлика между номера на обувките му и индекса за неговата интелигентност. Да се ликвидира глупака преди полунощ, разбира се, ако Първи не му види сметката по-рано.

— Да, ваше превъзходителство.

— Двата дежурни, дето се разминаха с Първи сякаш им е колега, са анаболисти, доколкото забелязах. Много приятно доказателство, че анаболистите са получовеци. Погрижи се, лейтенант, да ги ликвидират съответно наполовина — да ги срежат надлъж или напречи, по тяхно желание...

— Да, ваше превъзходителство.

Когато дежурният се опита да блъсне Първи, а сам влетя в страничния коридор под плазмените изстрели, Грит Нори удовлетворено плесна с ръце.

— Би било несправедливо, ако глупакът ме лишеше от възможността да видя залавянето на Първи. Според сценария къде ще го спипате? Щом влезе в килията на Втори? Не, не ми казвайте, лейтенант, няма да ми е интересен спектакълът.

А когато накрая тримата бегълци изчезнаха от екраните, а не трябваше да изчезват, тъй като всички коридори бяха под наблюдение, се надигна с престолено отчаяние.

— Край на спектакъла. Някой — не бих казал с блестящ ум — просто не е поставил камери на терасата, просто не е предвидил, че сюжетът толкова рязко ще кривне към водопада, нали, лейтенант?

— Мисля, че не са се самоубили.

— Така ли? Не беше ми хрумнало. Утре, лейтенант, строй десетина от твоите анаболисти на терасата и нека скочат във водопада — който изплува жив, ще има честта да обядва лично с мен.

Лейтенант Соши се отдръпна от мониторите, сякаш се страхуваше, че някой отнякъде би могъл да зърне в него друго освен

спокойствие.

— Както наредите, ваше превъзходителство.

Грит Нори го изгледа, не помнеше откога ненавиждаше спокойствието му, това спокойствие, пазено като подигравка специално срещу него, стискайки клепачи, си помисли: следващата неделя точно в 11 часа ще премахна и двамата — и лейтенанта, и спокойствието му.

Закъсня. На другия ден от лейтенант Соши тръгна тайна заповед до шефовете на конгрегациите, а през нощта (запомнена като Нощта на лейтенанта) в столицата, в регионалните центрове, в градовете, в селата без викове и без питаници нахълтваха в домовете на гритнористите и ги избиваха, освен това край пътищата и дори в джунглата бяха разположени постове, стрелящи по всички и по всичко.

Увлечен не толкова от провеждането на операцията, колкото от вътрешната си необходимост да я ръководи, ненарушавайки спокойствието си, лейтенант Соши следеше мониторите, приемаше информацията, даваше заповеди; което ставаше в столицата и в регионите, ставаше сега и беше действително, както бяха действителни цифрите, кодиращи ликвидиранията привърженици на Грит Нори, ала той го броеше за вече отминало. Времето течеше бавно, лейтенантът се усещаше като на пращен площад, бършеше челото си с белоснежна кърпа, но не позволяваше на умората да му надделее. Не биваше да допусне грешка, търсеше пукнатините в осъществяващия се план, търсеше кой и как би могъл да го провали, не си позволяваше нищо да пропусне или да забрави. Нареди да му доведат някого, на когото можеше да се разчита и който добре стреляше, и по стечение на обстоятелствата (такъв бе май един от синонимите на случайността) в ефим-залата въведоха Кин Бово.

— Надявам се, че имаш разсъдък и спокойна ръка, за да се справиш със специалното ми поръчение.

— Разчитайте на мен, господин лейтенант.

— Разчитам само на себе си, съветвам те и ти да правиш същото. Сега слушай внимателно... — Разгъна карта и посочи. — Тук е цитаделата, ето Мауринския водопад, между водопада и осма автострада се намира секретен стоманен бункер, съоръжен с цялата необходима апаратура. Задачата е следната...

Малко преди полунощ Кин Бово беше в секретния бункер с превъзходно настроение, разбира се, и как не, успее ли (а той щеше

да успее!) да изпълни поръчението на лейтенант Соши, щеше да получи възнаграждение, и то не какво да е, чин навярно, йерархията във Военното разследване беше сладка работа и вече нямаше да се клатушка сред дребната охрана на хотелите, да бъдеш щастлив е важно, най-важното... Опиянен от арогантните си прогнози, отвори флакон със стимуланти — защо да не изпита удоволствието тази нощ, сега, щом бъдещето се очертаваше тъй безспорно.

Настроението му беше превъзходно, глътна още няколко таблетки, после още, може би трябваше да спре, защото, когато се натряскаше до капака, винаги ставаше онова, какво беше, нещо като идиотски мозъчен колапс, и тогава... Изведнъж усети болезнения гърч, сякаш лазерен скалпел съсече съзнанието му, разполови го, отсам — Кин, оттатък — Бово, двете самостоятелни личности се втренчиха една в друга, Кин с почителното вцепенение на малолетен пред мрачния и грамаден Бово, но за кратко, Кин забрави (децата лесно забравят), захласна се в интересна игра, която представляваше изливане на вода от кана, вадичката течеше по масата (ах, каква пълноводна река!) и капеше на пода (страхотен водопад!), докато сериозният Бово следеше на екраните за нощно наблюдение бреговете под Мауринския водопад... Хубаво е да си лейтенант, помисли и изпита парещата жажда за опиат; когато небесносинята таблетка се стопи на езика му, изръмжа срещу блясъка на лазерния скалпел, срязващ го отново на две неравномерни части, и се появиха следващите нови личности — дясната четвъртинка Бово заспа, захапал палеца си, обаче лявата четвъртинка Бово блъсна с юмрук Кин и от удара той също стана на четвъртинки, Кин-прим и Кин-секонд, които разочаровани се разплакаха.

— Инфантилни копелета! — скрита ги левият Бово, смееше се гръмогласно, десният Бово се събуди, обхванат от съжаление, от съчувствие, от дерящ душата му сплин, и избърса сълзите на Кин-секонд.

— Не плачи, оня Бово е идиот.

— Гледайте! — изкрещя левият Бово и заплющя с длани по екраните. — Това са двамата, които трябва да заловим!

— Лейтенантът каза, че може да са и трима — поправи го Кин-прим.

— Затваряй си мръсната уста! Аз ще ги заловя и аз ще получа възнаграждението!

— Винаги съм бил близо до теб и сега пак ще бъдем заедно — заяви десният Бово и престана да съществува като отделна личност.

Кин-прим и Кин-секонд също се сляха.

Сега в стоманения бункер пак стояха Кин и Бово, несъвместими, стигнали в чувствата си до съперничество и конкуренция, до враждебност.

— Ще стреляме едновременно, който по-точно забие парализиращия инжектор в целта, негова ще бъде наградата. Приемаш ли?

— Приемам.

Разстоянието не беше голямо, стреляха, после изтърчаха навън и намериха двама цивилни, лежащи вцепенени в недълбок валог. Помладият бе улучен в рамото, другият — в ръката, което не се броеше за точен изстрел.

— Аз печеля! — зарадва се Кин.

— И ти губиш! — отсече Бово, дръпна ръкавите на парализираните и посочи индексите 100-S. — Сигурно са преоблечени гритнористи. Лейтенант Соши предупреди, че нашите хора нямат татуировки.

— Още по-добре, значи отпада влаченето на гръб! Тия не ни трябват... — Натисна спусъка, сякаш прекара плазмен тегел, и от упор заши гритнористите към валога.

На връщане Бово мълчеше, докато Кин с най-мръсни думи го ругаеше и му се подиграваше, че не можел да стреля.

— В някой щастлив за теб час ще ти докажа какво мога, стреляйки в теб! — не издържа накрая Бово; вече бяха в бункера; той отново се взря в екраните за нощно наблюдение, където тъмнината, обърната по неведом за него начин в светлина, блисна в очите му. През джунглата се промъква цяла група... Разстояние — повече от миля и половина.

— Не е малко...

— Залагаш ли хиляда фелана, че ще улуча когото поискаш точно в гръдната кост? И не с инжектор, а с плазмен изстрел!

— Готово, но заложил и ти хиляда фелана, и аз ще стрелям. После ще отидем да проверим кой е бил по-точен. Парите — за него. Ей, да

не сбъркаш, ще стреляш в десния, моят човек е левият.

От изстрел до изстрел — стотна от секундата — двата миниатюрни силуета сякаш се строшиха в окулярите на оптичните мерници и се строполиха ничком, третият от групата изчезна, сигурно бе залегнал в тревата, отпълзъл встрани и избягал.

— Аз печеля!

— Аз печеля!

Кин и Бово се спогледаха, вече бяха непонасящи се личности, смятащи се за: двуметров олигофрен (Бово), анаболен изрод (Кин), цукало на лейтенант Соши (Бово), бръснат динорнис (Кин), скопен игуанодонт (Бово)...

— А ти си най-гадното: Кин Бово!

— Не те питам с какво се различаваш!

Огледалните мембрани на мозъка повтаряха и повтаряха обидите, ясни и отчетливи като инкрустирани поради състоянието на сенсибилизация, до крайност полираните междинни стени на бункера отразиха още няколко вика, няколко светкавични действия, два изстрела в пълен синхрон. Кин и Бово стреляха с еднаква бързина и омраза в мишената на взаимната си омраза и на пода се сгромоляса общият им труп с пистолети в лявата и в дясната ръка.

В настъпилата тишина, стига да имаше кой да чуе, би чул немия вик на Адито Лансуар, лежащ на миля и половина от бункера с лице към звездите. Адито се стресна от този ням вик, извиращ от тялото му, припълзя към Рей, обърна го — мъртъв, обърна Александър — мъртъв, и усети най-чудовищния миг, същността на мъчението да си жив сред убити, с които само секунди преди това си дишал въздуха. Повторно го разтресе немият вик, обаче не възвърна способността му да мисли, а трябваше да направи нещо, трябваше — но какво?

ДЕВЕТА ГЛАВА

1.

И затова му се прииска да излезе от кабинета и да тръгне по коридорите, все едно накъде, да се качи на горните етажи с надежда да срещне някого, който би пожелал да говорят, или да слезе надолу, покрай боксовете на дежурните инспектори, чак до подземните галерии, където пламтеше ярко осветление и тишина — тишината също пламтеше. Обаче Филип Шетински не се надигна от стола си, прослуша още веднъж фонодиска от край до край, стряскаше го тази почти незабележима отсенка в гласа, сякаш човекът си мереше сам пулса и гласно установяваше постепенното му затихване. Не беше отчаяние и песимизъм и все пак... Нареди да повикат Вилония. Докато чакаше, машинално натискаше бутоните „старт“ — „стоп“ на апарата и отново слушаше фрагменти от записа.

„Наричам се Ерудо Вилония, феланец, приготвил съм този запис без принуждение и в пълно съзнание, за да послужи като свидетелско показание пред Галактическия съвет за сигурност, в случай че бъда възпрепятствуван лично да свидетелствувам...“

„... може би не грешим ние, феланците, като смятаме, че истинското нещастие ни сполетя преди тридесет години в деня на псевдвоенния конфликт с Нелур, не знам, преценете вие, отстрани по-добре се вижда, ала така го усетихме още на първата година след бомбардировката със стромафазовите ракети. Макар че правителството мълчеше, скоро се узна — петдесет процента от населението, мъже и жени, беше напълно стерилно и не ужасът раздуваше процентите, а фактите, следващите десетилетия ни проредиха като чумни, планетата се затъркаля към чудовищно обезлюдяване, назад към влечугите, към мезозойската ера отпреди колонизирането на Фелания, едно след друго подрастващите поколения оставаха без деца, пък у новородените все по-често откриваха бъдещата стерилност...“

„... Обявиха, че правителството взема мерки срещу бедствието, но никакви мерки не се взеха, започнаха кражби на деца, отделни гангстери, после — нали знаете, че колониите на престъпността нарастват по-бързо от колониите на коралите, салпите и асцидиите — се разшетаха организирани банди, тайни могъщи конгрегации, които продаваха и препродаваха отвлечените деца, колко скъпо струваше петгодишно момиче с придружителен документ за нестерилност, цената стигна до двайсет хиляди фелана, скочи на петдесет, на сто хиляди, продаваха ги като кученца с паспорт за принадлежност към чиста порода, само че и на конгрегациите им дойде нанагорно, хората се въоръжаваха, къщите, където имаше деца, се превръщаха в крепости, ту в този, ту в онзи квартал ечаха среднощни престрелки, едни конгрегации отвлечаха деца, други бяха наемани да пазят децата, защото населението търсеше помощта на полицията, а щом полицията беше подчинена на конгрегациите...“

„... всички кораби и космоскафи отдавна принадлежаха на големите конгрегации, те — говореше се — извършваха редовни полети, но докъде, защо, какво пренасяха натам или какво докарваха насам не се и досещахме и едва когато нашироко се разгърна търговията с деца, разбрахме, че някъде в Галактиката неизвестна планета плаща със своето младо поколение цената на нашите стромафазови ракети и че престъплението се върши по дяволски труден начин, обаче лесен за гритнористите, както наричахме тях от конгрегацията на Грит Нори. Трябваше да изтекат много месеци, за да чуем — без да повярваме в подобна възможност, — че е изобретен конгрегатът, една техника за невидимост, под чието прикритие похищавали децата от оная непозната планета, после научихме от откраднатите деца името ѝ — Земя...“

„... Подложените на транссубстанциация момчета и момичета излизаха от лабораториите със записана нова памет и с абсолютното убеждение, че са феланци. Така дори родителите да познаеха децата си, те нямаше да послужат за свидетели...“

„... Феланското правителство никога не се е отказвало от подготовката за космическа война с Нелур, затова по-късно военните сложиха ръка на лагерите с отвлечени деца и там, доколкото ми е известно, се извършва не само транссубстанциация, там се изпробват

различни видове анаболни стероиди и стимуланти и момчетата се превръщат в анаболисти...“

„... В началото номерирахме всяка беда, за да не я сбъркаме с друга и за да знаем общия им брой, но после бедите станаха толкова, че престанахме да ги номерираме, защото числата свършиха. Какво да се прави по-нататък беше непонятно, а непонятното винаги е силует и никога — ясно очертана фигура. И тогава се стовари поредната беда, която поради гореуказаните причини отново обозначихме с номер едно, обаче причините, естествено, всякога са повече от споменатите.

Така екрановизията бе подменена с темповизия, оттук нататък нямаше нужда от апарати, антени и захранваща енергия, вълните направо резонираха в определени зони на мозъка и създаваха визуални образи и слухови възприятия. Всеки можеше да си гледа работата, докато в съзнанието му се въртеше програмата, после започнаха да транслират по две програми наведнъж и хората се замяха като срязани на две със зловеца ножица. И тогава излезе законът за темповизията — от 18 до 21 часа — и първото допълнение към закона, че се разрешава програмите да са повече от три, но не повече от триста. Официално никога не бяхме уведомени колко са програмите...“

„... денонощието се разцепи на три: ден, нощ и време за темповизия — нарекоха го трети цикъл, преднощ, думата «вечер» полека-лека избледняваше и се разтваряше при смрачаване. Щом приближеше 18 часът, търсехме безопасно място да легнем, защото в 18 часа се строполявахме като повалени от срещуположни мълнии, разноцветни светлини лумваха не пред, а зад очите ни, блъскаха се в слепоочията, в темето, разораваха дълбоките коридори на подсъзнанието, където по-рано винаги бе тъмно, усещахме го като някакво неприлично разголване отвътре...“

„... Темповизията оправда името си — темпо, темпо, темпо, с невъобразимо темпо за броеви секунди феланците биват натъпквани с огромен обем информация, в следващите секунди получават следващата порция информация, понякога изключваща предходната, отричаща вчерашната, подготвяща утрешната, но всякога непоносима в своята рекламна шумотевица и блясък, и така цели три часа непоносимост, от която се събуждат като пияни, като възкръснали, като прекарвали месеци наред в свръхнапрегната смърт. Дори в останалата

част от денонощието не излизат от състоянието си на визионизъм, не ги напускат виденията, халюцинациите, в погледите им се реят парцали от невъобразими илюзии, хората се влачат по улиците със сгърчени лица и души, обезкуражени във всяка човешка мисъл. Ако по-рано са имали волята да се съпротивляват, макар и тайно, и да не търчат презглава към магазините, сега вече не могат да не се подчиняват, но подчинението им прилича на желание, на апетит, на стремеж, на порив, на страст, на лично убеждение, на неоспорвана от никого свобода... Излизат от преднощта с манията да се снабдят с риза, със златна брошка, с препечен хляб, с някакъв пастет, какъвто никога не са опитвали, ала предварително се омайват от вкуса му на амброзия, искат го, умират за него и ръмжат като тигри, докато не си го купят, а той се оказва боклук и тогава оборват глави като отровени тигри...”

„... На консула Грит Нори се приписват думите: понеже една цивилизация не бива да е намръщена, редно е да се вземат мерки. Той се интересува от опиатите, запозна се с цялата гама, отрече я и поиска от химиците магистри да си изпотрошат ръцете, да изпотрошат формулите, ако щат, но да синтезират нов наркотик с най-съвършените звездни видения. Така се роди Б-опиатът и беше създаден Б-вятърът, който задуха без предупреждение, без разписание, изведнъж се появяваше и глътка пращен въздух беше достатъчна да се натръшкат на земята хиляди и хиляди хора в нещо като епилептичен припадък.

Как се прави изкуственият вятър демонстрираха на консула, посочиха му на картата три точки, разположени в права линия, приличаха на три мухи, залепени на конец, и му обясниха, че когато в първата точка рязко се повиши атмосферното налягане, а в третата точка рязко се снижи, полученият за минути циклон увелича прахообразния опиат Б, поставен във втората точка, и го изсипва върху града, квартала или определена улица. Първият експеримент се проведе в центъра на Ектополис в 12 часа на обед...”

„... пълно безветрие, такова безветрие съществува в полукълбата на пясъчен часовник, от който преди век е изваден пясъкът, и въпреки това се усетиха няколко изкривени тласъка на въздуха, сякаш предизвестяваха пристигането на обезобразен вятър.

Б-вятърът дойде от юг, плаваше бавно като бледорозов облак, иззет от нечий изгрев, като животински мехур, чиито кръвоносни

съдове още розовееха, като камбана на огромна медуза, чиято пихтиеста маса е изчегъртана и заменена с розови газове. Нямаше вид на всепомитащ циклон, напротив — газообразното същество предварително носеше неопределена, ала очаквана празничност, повися няколко минути над земята и после легна с тихо изохване по цялата дължина и ширина на площада, макар че никой човек не беше докрай сигурен Б-вятърът ли изохка, или той самият и останалите край него. И всички потънаха в ефимерен сън, от който излязоха тъй леки, сякаш прехвъркваха по клоните на високо дърво...“

Шетински изключи възпроизвеждащия апарат едва когато дежурният инспектор въведе Ерудо Вилония и го настани в креслото.

— Съжалявам, че ви обезпокоихме.

Вилония знаеше за какво го вика Шетински:

— Не мислете, старши инспекторе, че предварителното ми свидетелствуване е израз на неконтролиран страх, приемоте го като дефинираната далновидност на старец, наближил, ако не и стигнал до оная черта, иззад която гласът му няма да се чуе. — Усмихна се широко, неочаквана усмивка, разглаждаща старческите бръчки, а не сгъстяваща ги.

— Взели сме всички мерки за вашата безопасност — увери го Шетински и този път не разчиташе на предохранителните мерки, които за съжаление не спасиха Орасио Айрес; застраховката на Ерудо Вилония бе сигурна и добронамерена като раждането му преди деветдесет години. Заговори за каквото го бе повикал: — Господин Вилония, имаме новини от вашата планета. Извършен е военен преврат и правителството сега се оглавява от лейтенант Соши.

— Ето кога една ужасна действителност започва да се превръща в прекрасен кошмар! Старши инспекторе, всички конгрегации, сбрани накуп, не могат да се мерят с малкия пръст на военната диктатура. Узаконен, влудяващо насочен гангстеризъм, край на театрално-психопатологичните етюди и маниакалното позиране на гритнористите. Лейтенант Соши ще натика сега конгрегациите в патрондаша си и те ще му служат или ще бъдат ликвидирани. Уверен съм, че лейтенантът ще действа във всевъзможните посоки безкомпромисно и опростено, както, да речем, се прекарва права между две точки.

Много скоро Шетински се убеди, че приближават напрегнати дни, разбира се, заплахата тегнеше най-вече над доктор Джатила и Вилония

— единия можеха да отвлекат, другия — да ликвидират според тяхната терминология и този път нямаше да губят време за театралничене, щеше да ги интересува само крайният резултат. През тия дни Шетински се усети изключително уморен — нищо не уморява повече от истинския професионализъм (защото професионалистът вижда зад всяко досегашно знание три нови незнания и това май се отнася за всяко поприще). Трябваше да поддържа ежечасна връзка с другите специални отдели и с Европейския център в Женева и да не спуска очи от своя отдел. И целият състав боледуваше от изтощителна умора и раздразнение. Не знам в кое време се намирам, в днешното или във вчерашното — мрачно се шегуваха, дължеше се на дублираните системи за охрана. На входа на отдела, на входа на научния център, на входа на клиниката бяха поставени конгрегати от фелански тип, за да се контролира евентуалната поява на анаболисти.

Така до онзи вторник, до десет часа сутринта, когато дежурният по свръзка докладва на Шетински, че в пет от специалните отдели са направени опити за покушение на инспектори; в 11 часа запристигаха съобщения за отвличане на деца, на обед отвличанията достигнаха рекордна цифра — двадесет и четири момчета. Охраняващите отреди въпреки контрола с конгрегати не бяха успели да попречат.

Мълчал през всичките тези часове на ледения поток от съобщения, доктор Джатила произнесе бавно и отчетливо:

— Параметрите на чудовището стават все по-непредвидими. Явно са включили в действие нови конгрегати, които ги изтикват не с минута назад, а с повече.

— И сега какво? — вбеси се Шетински. — За да се спасим, ще трябва да се влачим след тях все по в миналото и... Докъде ще стигнем така?

— Теоретически с енергията на половин галактика биха могли да построят конгрегат, който да ги измести в паралелно време достатъчно отдалечено от настоящето. Но това си е тяхна лудост, ако щат да се върнат сто космически цикъла назад и да осъмнат сред едноклетъчните, няма да ги съпровождаме, нито ще строим конгрегати да се спасяваме в паралелно бъдеще време. Ще се държим за своето си време и ще видим...

2.

Някаква съвсем тясна релса и аз крачех по нея, пазейки равновесие с разперени ръце, една, две, три... седем крачки, олюлях се, отново една, две... седем крачки, неудобно за вървене, няма да губя сили да пазя равновесие заради някаква си релса — заканих се, — тя беше опасно подострена, същинско лезвие, накъсана на места, глупав пунктир, ненужност, слязох от нея и с удоволствие усетих твърдата почва, разчитах вече само на себе си, на напрегнатите мускули, на мислите, концентрирани върху това ново равновесие, тъмното и размекнато желе около релсата отстъпи встрани, изчезна, не ме беше грижа за мекото желе, някой пое дълбоко дъх, не аз, обаче мен ме обхвана спокойствие, всеобемно като пълното вдишване.

Вярно, времето минаваше, а аз се занимавах със създаването на магическа формула, която да приложам в решението на задачата защо времето минава, след като трябва да е спряло, понякога притварях клепачи, но светлината ме докосваше с други свои значения, смущаващи и уморяващи, и потъвах в дълбоки сънища без светлини, докато се събудех сам или от гласове, от стъпки, от тихо затваряне на врата, веднъж чух подозрително разбираеми думи.

— Още ли спи? — Интонацията неясно към какво клонеше — към безпокойство или към нетърпение.

— Полубуден е вече, всеки момент ще отвори очи.

Нарочно не отворих очи, не изпитвах желание да ми се усмихнат и да ме погледнат със съчувствие, сякаш отдавна ме познаваха, и въпроси за това, за друго, за трето, и все пак щеше да им се наложи да се обърнат по име към мен, а аз дълбоко се съмнявах, че съм се наспал добре, че се чувствавам бодър и че се наричам Александър.

Изпод клепачи разглеждах декорите — крещяха от реалност, фелански ли беше спектакълът, организиран така старателно заради моята персона?

Не можех да съм на Земята, нито пък в клиниката на Седми отдел, тези места, както и всички сегашни обстоятелства, не се връзваха със съвсем ясните ми спомени от Фелания и от последните минути с Рей и Адито в джунглата, прекалено много несъответствия

влизаха като действащи лица в играта, от която разбирах само: някаква невероятна сила, пренебрегвайки законите на смъртта, ме е оставила да лежа в леглото, жив здрав и разсъждаващ за невъзможността на случилото се.

Помня първата си предпазлива тонограма, с която попитах:

„Рей, жив ли си, къде си...“

Отговорът гласеше:

„Кой нарушава онтологическия ми порядък, намирам се на части в преддверието, в чистилището и в огнището на ада...“

И след малко:

„Скоро ще те посети наметнат с чаршаф, да не се стреснеш, привиденията така ходят...“

Не се съмнявах, че ще дойде — какви врати, забрани и медицински сестри биха го спрели? — и той се появи посред нощ, нелегално, малко поотслабнал, както ми се стори, но преизпълнен с бодрост. Изхвърлих го от стаята и го прогонвах всеки път; каква непочтена провокация, Рей дори не криеше, че идвал да ме извади от дълбоките медитации върху несъществуването ми.

— Аз се радвам, че съм жив, а ти не? — Рей се шмугна зад вратата, за да избегне летящата към него ваза, и след минута с най-тържествена физиономия се подаде пак. — Свързах се с Женева, доктор Джатила ми заръча: обясни на онова магаре, именувано Александър, че не е възкръснал, а е поредният номер от възстановените инспектори след продължителна реанимация.

Когато идваше Мартина, се държах тихо и подчертано дистанцирано, поглеждах я скришом, беше в напреднала бременност, кога ли щеше да роди? За нея бях ли Александър, или представлявах тайнствена субстанция, дублираща нейния Александър? Колкото повече тя се държеше сякаш нищо не се е случило, толкова повече се убеждавах, че съм подменен.

Веднъж подложих на тест и нея, и себе си, и цялото това абсурдно възкресяване, Мартина помнеше първата целувка с Александър, да, със сигурност, в дясната алея тук, в парка на клиниката, докато в моя изкуствен мозък бе подаден погрешен спомен — в лявата алея, опустошително несъвпадение, което разобличаваше докрай създателите ми, и още колко неща ги разобличавах, тършувах в детските си спомени, зле сте ги сглобили, зле, наподобявах

стилизираните фигурки на илюзорни случки и съчинени събития, сякаш не бях живял детството си, а някой ми го разказваше надвнатри, да не е без хич. Но тогава защо (ако имах изкуствено съзнание) въобще помнех някакво си детство?

После дойде Рей, скрита по своя си начин чекмеджето, в което непрестанно надничах, и дръпна второто чекмедже, за да видя, че вътре и мравки пълзят, и планетата се върти, а аз като магаре съм се опъвал.

— Съдбата много обича веселите деца, затова ме е спасила. Обаче защо се е загрижила за такава смръщена муцуна като твоята, не ми е ясно.

И на мен, помислих си.

Потиснат от мисли, враждебни към себе си и към всичко, уморен и същевременно настроен за борба, не обърнах внимание на разцъфтяването на ерихонската роза, сухо стръкче, донесено от Мартина в чаша вода, стоях встрани от информационния поток, че още в Каспийската академия по неврохирургия и генно инженерство доктор Джатила в пълна засекретеност започнал разработването на проекта „Ерихонска роза“, били извършени стотици хиляди реимплантации на живота в убитото, за да могат човешките клетки подобно на ерихонската роза да се събудят след дълъг сън. Не вярвах, мозъчните ми клетки умряха ли, когато ме улучиха в сърдечната област? Умряха! Значи... Покрай мен се плъзгаха обясненията за вектор-совалката, пренасяща гени, за терминатора на трансляцията и още, и още термини, в които нищо не се пресичаше под какъвто и да е ъгъл с моите съмнения, стига, моля ви, стига, сега избухването на Свръхнова и Големият взрив на Вселената не биха ме убедили, че аз съм аз! Напомняха ми, че манипулациите преди заминаването за Фелания били по-продължителни и по-особени, даже съм питал тогава: какво им става на медиците, ще ни рисуват ли? Тогава всъщност ни правили генна терапия. Не можех да повярвам, не можех да приема, че тази тайна сурдинка на живота, клиничната смърт (прекалено символично казано за човек с разкъсана аорта), се е удължила дотолкова, та да има време да ме пренесат от Фелания и да започнат реанимацията тук.

Не излизах от стаята си, докато Рей, издокаран и елегантен дори в болничния си халат, все обикаляше из клиниката, но кръговете му се

затваряха при мен (научи се вече безпогрешно да лови вазата и другите летящи предмети), сядаше и мислеше на глас:

— Трябва да благодарим на генната терапия, след която вероятно нашите ДНК-молекули съдържат нови комбинации от гени, или от други последователности, и именно те не са позволили да преплуваме Стикс.

— Слушай, когато човек наистина умира, знае. Всяка негова клетка знае. Аз знам! И не се прави на откачен! — Скочих изведнъж, дръпнах болничния му халат и коланът се скъса. — Къде ти е белегът от раняването? От смъртоносната рана! А моите белези къде са? Не разбираш ли, че...

Продължи, сякаш бях другаде.

— Завчера, нали си няхах работа, взех, че надникнах в Генната банка на клиниката и веднага се попитах: защо ли не доведох и Александър? Той има набито око, ще забележи, че тук персоналната му колекция е пълна и съдържа клонирани представители на всички ДНК и в неговия геном. Ще го доведе, колкото и да е ограничен, току-виж сам се досетил, че хирурзите не са били затруднени да пришият някоя и друга кръпка, когато се е наложило.

А след няколко дни се върнаха Шетински и доктор Джатила и измамното и излишното се сгромолясаха.

Седяхме с Мартина на терасата (аз все тъй намръщен), когато дойде доктор Джатила.

— От какво си ужасен? — директно ме попита.

— Че съм безсмъртен.

— Успокой се, не си. Ако ти бяха пръснали черепа, щяхме да тъжим за теб. Друго?

— И че не съм аз.

— Това ли било? Когато си отида, целуни Мартина и после ще ми кажеш дали си ти, или не си. Сигурен съм, че спомена за едни целувани устни никое генно инженерство не е в състояние да подмени.

3.

Рей и аз седяхме срещу Шетински, а той се смееше — нещо, което рядко му се случваше в последно време.

— От признателност, благодарност и любов към вас това момче щеше да ви убие...

Ставаше дума за Адито Лансуар. Когато сме паднали простреляни двамата, Адито сякаш замръзнал в един ненужен миг, всичко било отчаяние и болка, болката се сбрала в шепите му, пълни с наскубана трева. Раните ни били смъртоносни, онова, което виждал, била завършена смърт, нищо друго, но не можел да не прекара пръсти по слепоочията на Рей, после по моите и тогава избухнало съмнението. Чувствителните му пръсти уловили живи редувания на мозъчните ни вълни, редки, ала незатихващи, невъзможни за трупове и не с характеристиката на дълбокия, парадоксалния сън, а с друга, която би довела всеки здравомислещ до мистика. Или до невероятното прозрение, че по някакъв труднообясним начин смъртта все още не успява да надделее. Сякаш пришълците не искали, не можели, не допускали да умрат.

Вариантите какво трябвало да направи били много, отхвърлил ги наведнъж и действувал с бързината на същество, заложило всичко на инстинктите си.

В същото време на кораба вече знаели нашите координати благодарение на микропредавателите, които започваха да излъчват сигнали едва когато телесната ни температура спаднеше, тоест в случаите на смърт или тежко раняване, пак някаква биотайна на доктор Джатила. Космоскафът със спасителната група се спуснал в района на Мауринския водопад и издирването ни, за което не предвиждали повече от четвърт час, се проточило до изгрев-слънце.

Истините намират място и в най-невероятното, истина беше, че дребничкият на ръст Адито (нали не знаел как да си помогне с гравитарите ни) пренесъл двете тела (наведнъж ги носел) в същото убежище под водопада и когато нашите момчета се доближили, открил убийствен огън, искал с потоци плазма и ожесточени ругатни да ги отхвърли назад, за него те били анаболисти, и то от най-мръсните, от

най-обучените, защото не успял да погребее поне едното в пенестата бездна на водопада. Нашите разбрали с кого си имат работа, обаче опитите за преговори не дали резултат и тогава се разбързали, и тогава Адито побързал да им остави само пепел, за да се превърне победата им в нищо. Под овалния свод, заобиколен от треперенето на стените и на водните струи, той отново опипал слепоочията на двама ни, уверил се, че мозъчните вълни ги има и значи тъй дълго просъществувалата свръхестественост непременно била отзвук от нещо съвсем естествено на оная непозната планета, макар и непонятно за него. Нито Рей, нито Александър (по думите му, които сега ни предаваше Шетински) заслужавали гаврата да попаднат в ръцете на анаболистите и ги взел под своята последна закрила — с непослушни ръце кръстосал телата, оградил ги с влажни скални отломъци, получила се купчина съвсем лесно дешифрируема като клада, която се приготвил да изпепели с плазмата на нашето оръжие.

— Само мълниеносната поява на инспекторите в гръб осуетила този финал, Адито ги очаквал да припъльзят по корнизата и бил напълно спокоен за защитения си от водопада тил... — Шетински се усмихна.

— И какво, категорично отказа да дойде на Земята? — Рей зададе въпроса сякаш на себе си и след къса пауза си отговори: — Нормално. Адито има желязна философия: помощ от никого не чакаме, сами ще се справим със злощастните проблеми на Фелания.

— Последните събития, изглежда, са коригирали философията му...

Същия следобед Рей ме запозна с Ерудо Вилония, по-точно казано, Вилония ми представи Рей:

— Вашият приятел ме изнесе насила заедно със стола от къщи, за да ме спаси. Зная, че и вие задочно сте участвували в спасяването ми. Благодаря ви, Александър. Но съгласете се, аз тогава и не допусках, че е възможно подобно нещо...

— Носенето със столчето ли? — попитах. Допадаше ми, че когато се усмихваше, усмивката го подмладяваше, иначе старостта държеше лицето му в прекомерно своя архитектурника.

Сякаш в традициите на човечността си, живяла в него толкова, колкото и той самият, старецът дълго изказваше благодарността си, говореше и говореше и си налагаше чудати запрещения да подхване друга тема.

— Господин Вилония, бихте ли разказали на Александър последния си памфлет, за военния преврат?

Старецът се извини, нямало да му стигне дъх за пълния текст, обаче в резюме можело:

— Това, което лежи под едно мълчание — подхвана, — е винаги по-голямо и по-съдбовно, отколкото лежащото под един заповеден вик. Под вика са гласните струни, белите дробове, мрачното вещество на властта и толкоз, докато под мълчанието... Връстниците на лейтенант Соши единодушно твърдят, че като дете страдал от страшно главоболие — започващо в тила, главоболието се преливало на бавни вълни до челото, а после настъпвал отливът нагоре към темето, където се застоявало. На точно определена възраст, петнайсет години и един месец, решил, че душата му е непозната от разума и напълно опозната от малката душа, която се намирала вътре в голямата. Не се съмнявал, че има две души. Освен това той не позволявал да го поучават за каквото и да било, след време възнамерявал сам да се заеме с възпитанието си. Подготвяйки се за такава перспектива, Соши записвал всяко поредно хрумване, като задрасквал половината от предходното, и в резултат се получил конспект с особено съдържание. Тогава определил датата за началото на самовъзпитанието си — денят се случил дъждовен, валял пороен дъжд, но пороят не бил сметнат за лошо предзнаменование. През тези години, казват връстниците му, носел изключително дрехи със защити джобове, за да няма къде да си пъхне ръцете, защото в тъмното ръцете му се бояли и сами се криели в джобовете. Мълчанието било първият етап от самовъзпитанието му, постигнал големи успехи (с доста странни методи) чрез свръхдълги полемики със себе си до пресипване и до припадък, тъй че в разговор с друг не влизал на никаква цена. Във втория, висшия етап, се насочил към овладяване на абсолютното спокойствие независимо в коя част на денонощието и независимо от заобикалящата го действителност. Връстниците му казват, че Соши не срещнал никаква трудност в тая област, понеже ме бил с всичкия си, някои смятат, че в мозъка му липсва лимбичната система, където обитават чувствата, паметта, настроението, инстинктите и реакциите, и затова. Така или иначе, когато гритнористите и останалите конгрегации обсебили властта на планетата, Соши вече бил лейтенант във Военното разследване и тридесет години не приел никакво повишение и не губел нито за миг

спокойствие, докато преди месец сам се повишил и — знае се — за около час загубил феноменалното си спокойствие. Военният преврат започнал в петък в 9.02 часа в координационната зала на Военното разследване и в присъствието на много служители и висши офицери. Лейтенант Соши посочил Грит Нори и с прословутото си спокойствие наредил да го застрелят, което неговите анаболисти тутакси изпълнили. Тогава вратата вляво се отворила и начело на личната си охрана влязъл Грит Нори, истинският, с всички консулски отличия, и лейтенантът възкликнал: ама ваше превъзходителство е имал двойник андроид? А ти нямаш ли, лейтенант? — попитал Грит Нори, наредил на охраната си да го застреля и това не му донесло никакво удоволствие, тъй като от вратата вдясно се появил следващият лейтенант Соши. Когато в залата станало тясно от миризмата на изгоряло и от телата на седем консула и шест лейтенанта, отрупани край стената в обща купчина, лейтенант Соши (може би двойник андроид, може би истинският) обявил, че военният преврат е извършен безкръвно и нека предадат на избягалия Грит Нори да си кротува в Южния континент и да не мърда оттам. Било 10,00 часът.

Вилония изведнъж се прекъсна, за да отпие глътка вода, но не се върна повече на памфлета, изостави гладкия литературен патос на жанра и повиши глас:

— Знаете ли какво се крие зад сегашния налудничав девиз на лейтенанта „Пробуждане на цивилизацията с очи към звездите“, който темповизията забива досущ пирон в главите на феланците? Космическа война с Нелур...

В един момент изпуснах нишката на монолога му, нещо ставаше, просмукваше се в мен, разпознах сладникавия, отвратителния мирис на тревогата, на предупреждението, този път едва ли не го възприех като живо същество с хронометър в ръка, сякаш чувах ритмичното отмерване на секундите, минутите, часовете, виждах (виждах ли?), че точно след два часа и петдесет и осем минути... Прескок в тъй отдалечено паралелно време беше невъзможен и въпреки това на кръглия екран в съзнанието си следях убийството, което щеше да стане днес надвечер при басейна с видрите (в парка на отдела имаше такъв басейн, превърнат отдавна в дом за многобройна фамилия видри).

— Извинете, господин Вилония, довечера какво възнамерявате да правите?

— Моля?... А, нищо. Може би ще се поразходя...

— Не се разхождайте в парка! — изрекох категорично и се сепнах от недомислието си.

Естествено решението беше друго — отидох при Шетински, после специалистите обезвредиха кохезионната мина, поставена досами басейна несъмнено под прикритието на конгрегат от новия тип. Мината не беше се задействувала цялата сутрин, въпреки че покрай нея са ходили десетки хора, да не говорим за щъкащите насам-натам видри, тъй като имаше избирателно устройство (подобно на блокер-системата), различаващо феланеца от нефеланеца. Адресатът на тази смърт, която щеше да ексукутира мигновено всяка клетка на човешкото тяло, трябваше да бъде феланец и никой друг. Трябваше да бъде Вилония.

4.

Само ранното пролетно време, мартенското, е способно да си прани топли шеги, без да се съобразява с календара. На втори март температурите стигнаха осемнайсет градуса.

На четвърти март по цялото Черноморие имаше обилни снеговалежи. В Женева пристигна тъй дългоочакваната комисия на Галактическия съвет за сигурност, пред която трябваше да се представят доказателствата и свидетелите на феланските престъпления. Доктор Джатила и Шетински същия ден заминаха за Женева.

На пети март сутринта с Рей проучвахме картите на Мраморния каньон, особено ни интересуваха изоклиничните отклонения на местността. По някое време той плесна с ръка по купищата карти.

— И откъде си сигурен, че тъкмо ние с теб ще отидем в Мраморния каньон?

— Как откъде? А кой друг?

— Постоянният оптимизъм за всеобща подреденост е присъщ на кристалите, забележа ли го у човек, смятам, че нещо му хлопа! Че помисли, ако не ти е трудно: след нашата, да я наречем „реанимация от трупове в живи хора“, може би Шетински и доктор Джатила ще предпочетат наистина живи...

Е, само това оставаше!

Навън (виждаше се през прозореца) пак грееше мартенското слънце. Такова слънце заслужаваше поне десетина прилагателни, стига да не ми беше сиво настроението.

На шести март получихме съобщение от Шетински. Представителите на Галактическия съвет за сигурност започнали обиколка на специалните отдели и той и доктор Джатила щели да съпровождат едната група. Предупреждаваше ни, че посещение ще има и в нашия отдел, сиреч стягайте се.

На девети март, още бях в леглото, Мартина ми разказа съня си: корабът със спасителните екипи заминал за Фелания, пък аз съм останал. Отвратителен сън, а тя го разказа с тайната надежда, че може би... Изглежда, не само на Рей му минаваха подобни мисли.

На единайсети март официално бяхме информирани за създаването на още шейсет и четири специални отдела по всички географски ширини и дължини на планетата, защото през последните седмици имало отвлечени деца и от другите континенти. Питам се дали лейтенант Соши знаеше, или конгрегациите (невкарани още в матрицата на лейтенанта) бързаха да понатрупат суровина за продажба, използвайки мътното време след преврата.

На четиринайсети март в отдела пристигнаха Шетински, доктор Джатила и част от комисията. В ролята на свидетели се явихме Ерудо Вилония, Рей, аз, останалите инспектори, посетили Фелания. На комисията бяха прожектирани визиодискове с документални филми за преднощта, Б-вятъра, затворническите лагери, анаболистите, тайните пазари за продажба на деца, филмова миниатюра без дикторски текст на хиляди ръце, бебешки и старчески, с татуировка 100-S и подбрани кадри от творбите на най-известните памфлетисти; демонстрирани бяха феланските конгрегати, кохезионните и антикохезионните мини; последва мрачната сцена в клиниката с Тереза и Ирене.

Виждах ги за пръв път — досега доктор Джатила не ни допускаше тук, чувствувах се отвратително, горкият Януш, до този момент (ами ако е завинаги?) не успях да изпълня молбата му. Двете твърдяха, че са феланки, родом от Ектополис, смятаха се за отвлечени и истерично настояваха да бъдат върнати на родната си планета. Рей издържа само минута под мразещия поглед на Тереза, която го сочеше като бандит, отвлякъл нея и дъщеря ѝ. Естествено, лавата, сравнена с такъв поглед, е хладна материя. След малко пред клиниката намерих тъмния вариант на Рей, коса, очи, кожа на брюнет нощем, а не изящния модел на слънчевите мъже; мърмореше и се заканваше:

— Ако Шетински ме елиминира от екипа, ще замина за Фелания на собствена тяга — току-що събрах енергия за два космически кораба!

На седемнайсети март Шетински съпроводи комисията до Пиренейския специален отдел и там стана каквото стана. Посред бял ден от самия отдел под носа на инспекторите и пред недремещото око на охраняващата електроника бе отвлечен един от представителите на Галактическия съвет за сигурност. И това не беше последната капка, от която прелива чашата, това по моему беше трясване на пълната чаша о земи. И то така, че ни вода, ни стъкълце остана. Досещах се, че тази

глупост не се лепи за безпогрешния лейтенант Соши, но плащането щеше да стане за негова сметка.

На осемнайсети март в Женева се състоя голямото съвещание на Галактическият съвет за сигурност с ръководителите на специалните отдели. Горяхме от нетърпение да научим какво решение са взели, Рей не се съмняваше:

— Галактиката си е Галактика и решенията ѝ не могат да бъдат махленски.

А през нощта срещу деветнайсети (тогава се върна Шетински) в отдела започна бясна въртележка от разговори, уточнения, заповеди, разпределение на задачите — залогът беше висок, мащабът на акцията изискваше участието на всички европейски отдели.

— На гостоприемството на лейтенант Соши никой не вярва, а още по-малко на еоните. Бойните групи ще се сформират само от инспектори, подготвени от доктор Джатила — предупреди Шетински.

Това изявление не даваше никаква гаранция за участието ни с Рей. Всеки европейски отдел имаше собствена генетична банка и половината от немалобройните инспекторски състави бяха застраховани от „Ерихонска роза“.

Рей седеше до мен, но не ме сбута с лакът, а подметна с тонограма:

„Имаме шанс...“

„Да си останем в къщи...“ — отвърнах.

Към Фелания щяха да полетят три кораба, два осигуряващи и само единият щеше да поиска разрешение от феланското правителство да кацне в Адинския регион, където Адито Лансуар щеше да доведе своя доброволчески корпус и корпусите, с които успееше да се свърже, за да свидетелствуват за нас и да поискат помощ за своята планета; както каза старши инспекторът Шетински: добрите философии винаги могат да се коригират в по-добри.

— Ами ако не ни допуснат и на парсек до планетата? Ако лейтенантът просто ни откаже? — Поставиха се и такива въпроси.

Специалните пълномощия и имунитет на комисията на Галактическият съвет за сигурност изключваше отказа. Още повече че в Адинския лагер децата отдавна бяха минали през трансубстанциацията и не заплашваха с разобличаване никого. Всъщност бяхме длъжни да развием операцията по двойна орбита,

приземяването в Адинския регион от гледната точка на крайната ни цел щеше да бъде отвличаща маневра, иначе, за да отърве злокобното си кралство, лейтенант Соши не би се спрял да ликвидира всички лагери и да замете следите от тях. Разчитахме на бързите действия — скоростни космоскафи щяха да спуснат спасителните екипи в непосредствена близост до шестнайсетте лагера, където, имахме сведения, децата още не бяха подложени на трансубстанциация. Акциите щяха да се проведат едновременно и лейтенант Соши нямаше да може да вдигне неразбиращо рамене и да прехвърли вината на бившия консул или на някоя дребна конгрегация, тъй като тъкмо тези лагери се охраняваха от анаболистите на Военното разследване, тоест бяха директно под властта на лейтенанта.

Първата припряна вълна на запознаването ни с предстоящата операция продължи до зори, не толкова късен час, щом Мартина ме чакаше, когато се прибрах в къщи.

— Не си ли спала? — Готов бях да ѝ се скарам.

— Дремнах малко, сънувах същия сън и...

Така очакваше да отговоря, че сънят ѝ е пророчески.

— Не сънувай повече този сън — отговорих, — сънищата рядко се сбъдват.

Кимна и сякаш заобикаляйки с поглед някаква нежелана точка в стаята, попита.

— Ще си починеш ли?

— Не, прескочих само за минутка, връщам се в отдела.

— На обед...? — Въпросителната интонация увисна доста след въпроса, сякаш първоначално бе искало да каже, че непременно ще ме чака за обед.

— По-сигурно ще бъде, ако ме чакаш за вечеря.

Съжалението, че трябва да тръгна веднага, ми даде невероятно точна представа как вечерта щяхме да седнем на масата един срещу друг, миг по-късно представата ми се трансформира в ясна и кръгла картина. Което видях в паралелното време не беше страшно, а смешно.

— Мартина, за довечера си решила да приготвиш празнично блюдо — бифтек на фурна, откажи се. По-добре поръчай да донесат нещо готово...

Засмя се, закани се да осигури очила и за мен, и за неудачното ми пророкуване, а вечерта още на прага ме подбра:

— Ама че си! — Уж на мен се сърдеше, обаче се сърдеше на себе си.

От кухнята прииждаха гъсти валма пушек от овъгления бифтек.

— И без очила се вижда!

— Щом толкова много знаеш, в колко часа ще се роди синът ни?

— Бих могъл да кажа само приблизително...

Раздялата е също изкуство, но винаги съм бил невеж в него, за чирак не биха ме взели големите майстори, и не искам да кажа, че те са коравосърдечни, пък виж на, аз съм чувствителен и топлокръвен, не, просто съществуват наистина майстори, които владеят изумителното умение да шлифоват думите за и около раздялата.

Плуващо в пушека, лицето на Мартина ту се отдалечаваше, ту се приближаваше, гледаше ме въпросително, неразбиращо, подканящо, ръцете ѝ — в началото бяха прилепени към големия корем — се вдигнаха, пресякоха погледа ѝ, но тутакси го пуснаха; без да пристъпи, тя сякаш се приближи и в рисунъка на ирисите ѝ, сега не зелено-кафяв, видях абстрактни фигури, херметически затворени заради кодирания си смисъл, може би спотаен страх, стичащ се (без сълзи) надолу по страните ѝ, изкривяващ тъй познатата извивка на устните, които толкова пъти бях целувал.

— Бих могъл да ти отговоря само приблизително: той ще се роди, когато аз ще бъда прекалено далече оттук...

Замаха с ръце да ме спре (упрекнах се за ненужно изтърваните думи), в това с Мартина напълно си приличахме, и тя не владееше изкуството на разделите, особено на тези — прекалено дългите и с неизвестен край.

На тридесети март заминахме. Щом люковете на кораба хлопнаха, се усетих като в аквариум и навлязох толкова в мълчанието, че Рей надникна в ухото ми — да проверял дали не съм глух.

Когато ни остана едно денонощие полет до Фелания, получихме йезуитско послание от лейтенант Соши. Той, като глава на правителството, загрижен за безопасността на корабите и на техните екипажи, ни уведомяваше, че в близкия Космос около Фелания е регистрирано опасно явление с анонимен произход, може би космогенен, длъжен бил да ни предупреди, още повече че не можел да помогне, а се чувствувал задължен и така нататък.

Лейтенант Соши излезе прав — срещнахме се с анонимното явление.

— Такива жестоки уроци са още веднъж потвърждение колко напред би трябвало да виждаме и да мислим... — Доктор Джатила се отдръпна от екраните и седна; всичко беше свършило, опасността — отминала.

Само преди минути на дванайсет хиляди километра от Фелания корабът ни бе пресрещнат от космически еон.

Биотехническото чудовище непрестанно избираше началото си, стигаше до средата на някакво преобразуване и сякаш отказвайки се от избраната форма и същност, се разпиляваше на светлив облак и отново подхващаше постройката, превръщаше се в сфери с различни цветове, рязко завиваше, минаваше във фланг на кораба, подвижността му бе поразителна, замаяни следяхме движението му на екраните, за секунди се рекомбинираще в магнитно-плазмени ускорители и обсипваше корпуса на кораба с картечноподобни плазмени импулси, после — в протонни резонансни линейни ускорители и приемниците ни регистрираха непрекъснати потоци от протони и мезони, превърна се в електростатичен генератор, опитвайки се да ни стопи с многомилионволтова дъга, след неуспеха се рекомбинира във вибрираща плоскост с живи зеленикави отблясъци и уловихме радиовълни в субмилиметровия диапазон с невероятни звуци, наподобяващи ръмжене, съсък, скърцане... Разпадна се, и защо, и какво замисляше чрез такова раздробяване на сиви цилиндри, приличаха на ято кондори без криле, издигнали се на невероятна височина в космоса, магнитометрите отбелязаха свръхсилно магнитно поле (илюзия, разбира се, но сякаш видимо се свиха и смачкаха сивите цилиндри от магнитострикцията) и корабните антени бяха бомбардирани с нови импулси от пи-мезони, мюони и тежки лептони...

— Да опитаме ли...? — не се стърпя по някое време Шетински.

— В никакъв случай! — отсече доктор Джатила. — За секунди ще се рекомбинира. Подозирам дори, че енергията, която ще излъчим, за да го унищожим, му е необходима тъкмо за ответен удар срещу нас.

— Не ми изглежда да е толкова изтощена животинката, та да е тръгнала на просия!

Еонът се превърна в сфера с портокалов цвят, ясно се виждаше плавното му въртене, кълбо, затворено в кълбо, границата между двете кълба се приплъзваше, напомняше ламинарното течение на фина смазка на огромен ролков лагер, но според приборите малко време ни делеше от началото на верижна реакция.

Наложи се корабът да извърши сложни маневри, изхвърляйки йонизирани газове, изградихме огромна йонна леща, зад нея създадохме електронна леща, зад нея последва магнитна леща — ние се отдалечавахме, като изграждахме леща след леща и оформихме в космическото пространство гигантски микроскоп, а за еона (било за рецепторите на биологичната половина на чудовището, било за супервизорите на автоматиката му) корабът ни се приближаваше, уголемяваше се и в края на краищата, верен на програмите си да унищожава, помете с ядрен взрив и себе си, и образа на кораба ни.

От тук натъй ни оставаше да покажем на лейтенант Соши, че информационният чадър не е пречка и за нас, и да уведомим уважаемото правителство, уважаемия господин консул (галактическият протокол го изискваше), че кораб от Земята, на чийто борд се намират представители на Галактическият съвет за сигурност, моли за разрешение да кацне в Адинския регион. Причините се излагаха направо: според сведенията ни в джунглата на региона има лагер с отвлечени от Земята деца, настоявахме за инспекция.

Консултът изрази надежда, че не сме забравили за карантината на планетата, наложена във връзка с Б-вятъра и преднощта, вярваше, че сме обезопасени от непредвидимите последствия. Разбира се, удовлетворяваше нашата молба, каза „да“ (имаше си хас да каже „не“ на Галактическият съвет за сигурност), само не скри почудата си от интереса ни към колония за малолетни престъпници, ограда посланието си с ореол от гостоприемство, благодушие и така нататък.

Кога ли ще се направи едно истинско проучване защо големите измамници винаги владеят добрия тон?

5.

Да чакаш, значи да си донякъде разсеян и донякъде да не забелязваш заобикалящото те.

Защото чаках, бях разсеян, вече минахме почти километър, а не усетих, Рей вървеше пред мен, леко пружиниращо, сякаш по тънко въже, което поддаваше под стъпките му, лунната нощ бе с нас и против нас, както ние виждахме, така и нас можеха да видят; платото не се отличаваше от сияйно небе и ние крачехме по него, разминавахме се с лекия насрещен вятър.

Още малко и щяхме да навлезем в сенките на джунглата, тя предварително си показва зъбите, тритонусът — сигналът на биоиндикатора предупреди за доста, за непреброимо скопище от враждебни твари и Рей взе да се вайка, че пак нямал време да полохува, тъкмо бил въоръжен като хората, а така му се искало да окачи във фоайето на Седми специален отдел два-три препарирани игуанодонта, които хором да пеели дитирамби за славното сафари на Рей.

Не му отговорих, аз чаках, скоро и Рей млъкна, понеже в каньона гласът му ехтеше, южната стена бе нарешетена от десетки входи, на лунната светлина приличаше на отдавна убита от десетки удари с огромно копие, хвърлих поглед на картата и кимнах накъде трябваше да се насочим, това беше търсеният вход — тъмно и спокойно предисловие на онова, което тепърва ни очакваше, — влязохме предпазливо, макар че едва ли още тук щеше да поникне изненадата, силно въздушно течение съскаше отвътре, безопасно, щом биоиндикаторите мълчаха, само че докога, кой щеше да ни остави безпрепятствено да се разхождаме и да стигнем до сърцето на рудника, до лагера...

Раздвоеното внимание най-сетне ме подведе, насмалко да хлътна в молекулната бездна на кохезионна мина, спиш ли, Александър, мини зад мен! — и Рей отново поведе, всичките ни прибори опипваха пространството напред и встрани, ровейки с невидимите си лъчи в плътта на скалите, за да открият прецизно амалгамираните със смърт апарати и механизми, които ни дебнеха, които искаха да ни попречат,

две кохезионни мини, още две, после безсмислена поредица от евтини трикове на падащи метални мрежи с високо напрежение, фоторелета, срутваци от тавана тонове скални отломъци и пръст или мятаци мълнии, срещнахме дори средновековни капани с примитивно устройство, опънато от стена до стена въженце, повдигнато петнайсет сантиметра от пода, но спъналият се в него щеше да бъде опечен от плазмена струя, в едно помещение, претъпкано с шлифовъчни машини, кранове и контейнери, отдавна зарязани на ръждата, където въздухът миришеше особено, сякаш безсмъртният мирис на мрамора и мирисът на умирация метал не можеха да разрешат спора си за надмощие, в това помещение се случи и друга дивотия — като пресипнали изскърцаха желяза, отвориха се шлюзове и с грохот нахлу вода. Дали пък не искат да ни удавят? — учуди се искрено Рей и като добави от ужасната си ирония, постигна незабравима интонация, ала и двамата знаехме, не се съмнявахме, че тези препятствия бяха все още доброжелателни жестове от една отминала епоха, когато на мода бяха театралните похвати и зловещите буфонади на Грит Нори, не се съмнявахме, че пред лагера ще ни посрещне новата епоха на лейтенант Соши, стигнала до магия в своята изобретателност, анаболистите (с лица, обърнати не към звездите!) или сухоземният вариант на еона. Обаче трябваше да проправим път, да прочистим галериите от гадостите, всичко сега зависеше от нас, основната група остана на шест километра от каньона и едва в посочен от Шетински час петдесет и двамата инспектори щяха да нахълтат в рудника.

До лагера беше толкова далече, очакваше ни дълго пътешествие по несигурна нишка, точеща се между кръстосани остриета от плазмени изстрели и зловредни лъчения, между безумни атаки на микрочастици и предателска електроника, но нетърпеливият Рей каза: да опитаме, и свали от колана си фоносинтезатора, долепи го до стената, припрян и напрегнат, тъй му се искаше да сме по-близо и да чуем. Грабнах другата слушалка, първо доловихме плясък на вода и естественото поскърцване на земните пластове, после, изчиствайки ненужните шумове, чухме човешка реч. Говореха деца, земният език звучеше ясно и разбираемо въпреки трикилометровия каменен филтър, през който се процеждаше, локализирахме от общия многогласов фон един разговор и без да сме научни работници в институт по стилистика, без да сме психолози, навлязохме в бялото поле на

петгодишната възраст и разкодирахме болка, все още безтегловна, неочертана, но в нея проплакваше молбата за милост. Оттласнах се от слушалката, а Рей продължи да слуша, Рей бе тази потъмняла ярост, димяща и в мен, и в галерията, и в парчето арагонит, попаднало под ритника ми. Чувал съм в стих как вечерната сянка прошумолява, когато се слива с нощта, чувал съм точната дума, казана от шепа вода на горния праг на водопада, чувал съм погребална песен, чувал съм с какъв звук и с какъв престиж осакатява властната несправедливост, обаче... обаче не искам да сравнявам.

След няколко минути бърз ход — стоп! Не чаках това, чаках тонограма от Мартина, чаках я вече дванайсет часа, а с един замах възпряха движението ни — тонограмата на Шетински спусна бариерата пред нас: на Земята имаше произшествие, генетичната банка на Седми специален отдел беше взривена, от тук натъй „Ерихонска роза“ не пазеше никого, Рей и аз трябваше веднага да напуснем рудника и каньона и да се присъединим към основната група, бе изпратен космоскаф да ни прибере; и освен това екипът на Втори специален отдел бил нападен от невидим еон, вероятно комбиниран с конгрегат от новия тип, вероятно охраната на всички лагери е такава — веднага да се махаме от рудника, гласеше заповедта.

Рей беше най-неукият геолог и най-просветеният лъжец, когото познавах.

— Любопитно — обади се, — защо изобщо не получаваме тонограми от Шетински? Дали някакъв диамагнитен резонанс, или метасоматизмът в скалните породи тук ни пречат?

— Да — съгласих се, — изглежда, тук е гробницата на тонограмите.

И продължихме навътре в рудника.

А след малко получих тонограма от Мартина, чаканата, дочаканата, току-що се беше родил синът ми, и Рей ме биеше по гърба и твърдеше, че метасоматизмът бил пръв приятел на бащите, точно така, Рей, точно така, видът ми трябва да е бил напълно щастлив, защото той не заподозря нищо. Крайната необходимост от измама превръща човека в свръхартист. Докато бърборех като как се чувства един баща, наум мълниеносно създадох невероятна математика, някаква система от уравнения реших с увереността, че имам право, отхвърлил тривиалните методи и първо сборувах известните величини;

приятелството на квадрат плюс влажния въздух в рудника, плюс опасността, която грозеше Рей днес, плюс утрешното на Рей, плюс мокрото ми чело, после извадих полуизвестните величини: пътя до лагера минус невидимия еон на трета степен, минус несъществуващата застраховка на „Ерихонска роза“, в ума ми се трупаха диференциалните уравнения на живота и смъртта и аз ги интегрирах, извършвах и други действия, непокровителствувани от никоя математика, и въпреки това получих безпогрешен отговор — да, заради създадите се обстоятелства щях да изхвърля Рей от рудника с цялото лукавство и хитрост, на които бях способен, за него едно смъртоносно раняване би означавало смърт, щом генетичната банка бе унищожена, докато моята генетична банка действуваше там на Земята, там, в плачещия или заспалия вече мой син безсмъртно бе запечатан геномът ми и чрез сина си аз щях да съществувам дори да ме зачеркнеха тук.

Готово, за секунди приключих със спасяващата математика, слушай, Рей, дай картите, и защото от двама ни аз бях признатият картограф и топограф, и майстор по разчитането на всички тия изолинии, изономали, изодинами, изохипси и тям подобни, той ми повярва, намери за разумно да се разделим и да тръгнем по две успоредни галерии, които се събираха малко преди лагера.

— Така, естествено, увеличаваме шансовете си за успех — така, естествено, го лъжех, — ти, Рей, хващаш галерия номер шест, хайде тръгвай...

И го пратих за зелен хайвер.

— Ще поддържаш постоянна връзка с мен, че да тичам, когато объркаш конците!

— То се знае! — Какво главозамайващо „То се знае!“ изрекох.

Моята галерия водеше вляво, колкото по-навътре навлизах, толкова галерията ставаше с по-неправилни форми, ту се стесняваше, ту се разширяваше, мракът и тишината сякаш имаха тегло, стигнах едно разклонение, полузатрупано с изкривени релси и преобърнати вагонетки, но не се отбих, на следващото разклонение поех по тесен тунел, изкачващ се стръмно нагоре, на места още личаха някогашните стъпала... Помислих за Рей и ме напуши смях, след като опишеше лъкатушеща подземна дъга, доста дължка, щеше да се озове на платото извън каньона, съвсем близо до нашата група и до изпратения космоскаф. Представих си каква физиономия ще направи и какви

закани ще потекат от тонограмите му, обаче до тук тонограми не идваха, не можеха да дойдат, негово беше изобретението. Е, после щях да му кажа, че съм го пратил да половува, нали съжаляваше за пропуснатото сафари, щях да му кажа — стига да съществуваше това „после“ в живота ми.

Погледнах хронометъра, до лагера щях да се добера на разсъмване, ако... Приборите ме предупредиха и спрях. Космосе, отново ли искат да ме убият? — попитах с иронията на Рей и не се съгласих, нима не знаеха, че още не съм видял сина си, моята жива и риташа генетична банка, която сигурно е огладняла и надава викове на протест? Разбира се, не бях съгласен да ме убият, заобиколих сегашната си смърт и съзнанието ми хукна напред, транспозицията в близко бъдеще се осъществи на мига, видях противоречива картина: лагера с нашите деца, по-точно площадката пред лагера, ярко осветена, където стоях аз, различавах добре силуета си, но ярката светлина ме смущаваше, може би над площадката имаше тектонична пролука, естествен прозорец към повърхността, и оттам проникваха ярките лъчи на разсъмването, а може би беше съвсем друга, убийствена светлина, ядрена плонка на невидимия еон. Казах си, че е от слънцето, непременно от него — кой не би предпочел слънцето пред ослепителната ярост на взрива?

И когато в 5 часа сутринта стигнах до лагера, в тавана на галерията наистина зееше тектонична пролука, от която струеше ярка и спокойна светлина. Отстрани на входа в широк каменен кладенец открих телата на анаболистите от охраната, нахвърляни безразборно, бяха умъртвени по жесток начин — лежаха ничком, но лицата им гледаха нагоре с едно особено изражение и това ме накара да си помисля, че мъртвите са най-мъртви сутрин.

Доста смело, почти непредпазливо влязох в лагера, очаквайки да е абсолютно празен, защото биоиндикаторът мълчеше.

Така е, биоиндикаторът не е човешко око да се излъже, не е остаряло куче без нюх — никого не намерих. Бяхме подценили бързината на лейтенант Соши. От децата и от лагера нямаше и следа, онези детски гласове, чути с фоносинтезатора, и сега звучаха, апаратът за възпроизвеждане демонстративно бе оставен на най-видно място, на широка, очистена от скални отломъци площадка, подобна на форум в древния Рим. Поседнах покрай апарата и се загледах в плавно

въртящия се фонодиск. Машинално изпратих тонограма на доктор Джатила, от отговора му разбрах, че цялата ни добре замислена операция е успяла само частично, повечето лагери, където трябваше да намерим нашите деца, били празни.

Фонодискът се въртеше плавно. Къде бяхме сгрешили? Къде? Къде? А моята грешка? Едва ли пароксизмът на самобичуването щеше да ми подсказе.

Фонодискът се въртеше плавно. Имаше за какво да мисля, а изведнъж вече не мислех за нищо, съзнанието ми сякаш събираше енергия за скок. Мина много време. После още толкова. И тогава усетих внезапно напрежение — не беше нито физическо, нито психическо, нещо ставаше в областта на мислите ми, на представите, на въображението, на преценката за сегашни и отдавнашни събития, едновременно мислех (по-точно чувствавах, виждах, дори изживявах всичко това) за десетки неща, те се нижеха отчетливо очертани не пред вътрешния ми поглед, а пред новия ми начин на възприемане и разбиране. Приличаше на невероятен диалог между вещи, явления, действия, нравствени категории, идеи, отвратителни и прекрасни намерения... В диалога аз участвах сякаш с мълчание, така го усещах. Противоречието се усилваше от факта, че когато на глас произнасях някоя тирада, тя се приемаше от заобикалящото ме като дълбоко мълчание.

Накратко (и за да бъда ясен) аз притежавах нови възможности да разсъждавам: чувах какво точно си говорят в този момент старши инспекторът Шетински и доктор Джатила... виждах Мартина да пие вода от висока чаша в утрото на 15 май миналата година... забелязах (от тази пещера!) как лейтенант Соши изгражда с добре пасващи стъклени тухли свършената постройка на доводите си, как прехвърля вината върху стария режим, върху Грит Нори... за част от секундата обзърнах целия екстериор на досегашните си пътешествия... с увереност си спомних усмивката на Евхемер от Месена, който в III век преди новата ера написал фантастичната си книга „Свещен надпис“, и чрез тази усмивка стигнах до прозрението що е алегорично тълкуване, тоест евхемеризъм... чух как зад гърба ми се сгромоляса сиенитна пращинка с формата на идеален куб със страна два микрона... преброих пулса си — шейсет и осем и половина, половината сърдечен удар беше за мен безспорен знак... съзрях в профил лицето на един от

представителите на Галактическият съвет, кимаше някому... комисията на Галактическият съвет нямаше да повярва на лейтенант Соши, но нямаше и да разполага с разобличаващите доказателства за лъжите му... попитах се дали аз имам доказателствата, след като състоянието, в което се намирах, би трябвало да ми даде точният отговор... само че отговорът бе изместен от спомена как Рей счупи вазата от планински кристал, тя тежеше килограм, осемдесет и три грама и седем хилядни от грама... толкова, а никога не бях я теглил...

В онези минути абсурдността, поне за мен, липсваше. И аз навярно липсвах за абсурдната ситуация там, в празния рудник. Опитах се да степенувам празнотата. Вместо числа използвах някакви знаци, които всеки математик би нарекъл неразбираем числов диалект. За миг на отсрещната стена земните пластове (от безизходица да го сторят в действителност) се разместиха и сякаш оглупели от щастие, се прегрупираха в странни и припрени форми, неочаквани фронтони, барбакани, блестящи астрагали и още безчет невъзможни, обаче неплашещи детайли на някаква далечна архитектура, допустима единствено сред узрели лозя. После съзнанието ми екна (защо ли хрумванията винаги са ми приличали на микровзривове в съзнанието?), досетих се къде са скрити нашите деца. Сигурен бях, можех с показалец да посоча мястото на картата.

Повече не биваше да оставам в тази зловеца, мръсна, прашна пещера, която дори със самото си съществуване беше алегория на кой да е позор в Галактиката, и побързах да я напусна.

(КРАЙ НА ПЪРВА КНИГА)

Януари 1988 г.

Издание:

Иван Мариновски. Космосът да ти е на помощ, Александър
Издателство „Отечество“, София, 1990

Библиотека „Фантастика“. Научнофантастичен роман

Рецензенти: Васил Райков, Огнян Сапарев

Редактор: Асен Милчев

Художник: Петър Станимиров

Художествен редактор: Борис Бранков

Библиотечно оформление: Васил Миовски

Технически редактор: Спас Спасов

Коректор: Мая Халачева

Индекс 11/95373/6257–2–90. Българска. Първо издание

Предадена за печат м. XI.1989 г. Подписана за печат м. II.1990 г.

Излязла от печат м. III.1990 г. Формат 32/70/100

Изд. коли 12,64. Печатни коли 19,50. УИК 13,14. Тираж 57 067.

Цена 2,65 лв.

Държавно издателство „Отечество“, пл. „Славейков“ 1, София.

Държавна печатница „Георги Димитров“, София.

© Иван Мариновски, 1990

© Петър Станимиров, художник, 1990

с/о Jusautor, Sofia, ДБ–З

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.